

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

54. aastakäik

15. juuni 2011

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

543/2011/EL:

- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 543/2011, 7. juuni 2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga 1

Hind: 8 EUR

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 543/2011,

7. juuni 2011,

millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 3 teist lõiku, artiklit 103h, artikli 121 punkti a, artikleid 127, 134, artikli 143 punkti b, artikleid 148, 179, artikli 192 lõiget 2, artiklit 194 ja artikli 203a lõiget 8 koostoimes artikliga 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Määrusega (EÜ) nr 1234/2007 on kehtestatud põllumajandusturgude ühine korraldus, mis hõlmab ka puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektorit.

(2) Puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektorit hõlmavad rakenduseeskirjad on sätestatud komisjoni 21. detsembri 2007. aasta määruses (EÜ) nr 1580/2007 (millega kehtestatakse nõukogu määruste (EÜ) nr 2200/96, (EÜ) nr 2201/96 ja (EÜ) nr 1182/2007 rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris) ⁽²⁾. Kõnealust määrust on muudetud mitu korda. Selguse huvides on asjakohane kõik rakenduseeskirjad ja kogemustest lähtuvalt tehtud vajalikud muudatused koondada uude määrusesse ning tunnistada kehtetuks määrus (EÜ) nr 1580/2007.

(3) Puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektori toodete jaoks tuleks kehtestada turustusaastad. Kuna nendes sektorites ei ole enam abikavasid, mille puhul järgitakse asjaomaste toodete saagikoristus- tsükleid, võib kõik turustusaastad ühtlustada, et need oleks vastavuses kalendriaastaga.

(4) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113 lõike 1 punktidega b ja c on komisjonil lubatud ette näha vastavalt puu- ja köögivilja ning töödeldud puu- ja köögivilja turustamisstandardid. Kõnealuse määruse artikli 113a lõikega 1 on ette nähtud, et puu- ja köögiviljasektori tooteid, mis on mõeldud tarbijale värskest müümiseks, võib turustada üksnes siis, kui need on veatud ja standardse turustuskvaliteediga ning kui on osutatud nende päritoluriik. Kõnealuse sätte rakendamise ühtlustamiseks on asjakohane kehtestada ja näha ette kõigi värske puu- ja köögiviljade üldise turustamisstandardi üksikasjad.

(5) Tuleks vastu võtta konkreetsed turustamisstandardid kõnealuste toodete jaoks, mille puhul on normi kehtestamine vajalik selle asjakohasuse tõttu, mille hindamisel on võetud arvesse eelkõige seda, milliste toodetega kaubeldakse väärtuseliselt kõige enam, toetudes Euroopa Komisjoni Comexti võrdlusandmebaasis rahvusvahelist kaubandust käsitlevatele andmetele.

(6) Üksikutele toodetele konkreetsete turustamisstandardite kehtestamisel peaksid kõnealused normid vastama ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni vastuvõetud normidele, et vältida asjatuid kaubandustõkkeid. Kui Euroopa Liidu tasandil ei ole konkreetseid turustamisstandardeid vastu võetud, tuleks need lugeda üldisele turustamisstandardile vastavaks juhul, kui toodete valdaja on võimeline tõendama, et tooted vastavad ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni kõigile kohaldatavatele normidele.

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 350, 31.12.2007, lk 1.

- (7) Tuleks ette näha erandid ja vabastused turustamisstandardite kohaldamisest teatavate toimingute puhul, mis on kas väga tähtsusetud ja/või spetsiifilised või toimuvad turustusahela alguses või kuivatatud puu- ja köögivilja ning töötlemiseks ettenähtud toodete puhul. Kuna mõned tooted küpsevad loomulikult ja on oht, et need võivad rikneda, peaks nende puhul olema lubatud vähene värskuse ja turdumuse vähenemine, tingimusel et need ei kuulu ekstraklassi. Teatavad tooted, mis ei ole tavaliselt müümisel terved, tuleks vabastada üldisest turustamisstandardist, mille alusel seda muidu nõutaks.
- (8) Turustamisstandarditega nõutava teabe üksikasjad peaksid olema pakendile ja/või märgisele selgelt märgitud. Selleks et vältida pettusi ja tarbija eksitamist, peaksid turustamisstandarditega nõutava teabe üksikasjad olema tarbijale kättesaadavad enne ostu sooritamist; eelkõige kehtib see kaugmüügi suhtes, mille puhul on kogemused näidanud, et on olemas pettuse oht ja turustamisstandarditega pakutava tarbijakaitse vältimise oht.
- (9) Vastuseks teatavate tarbijate nõudmistele tulevad turule eri liiki puu- ja köögivilju sisaldavad pakendid. Aus kaubandus nõuab, et samas pakendis müüdadav puu- ja köögiviljad on ühtlase kvaliteediga. Toodete puhul, mille jaoks Euroopa Liidu standardeid ei ole vastu võetud, saab seda tagada üldsätetele tuginedes. Tuleks sätestada märgistamisnõuded samas pakendis olevate eri liiki puu- ja köögivilja segude jaoks. Need nõuded peaksid olema turustamisstandarditega kehtestatud nõuetest leebemad, et võtta arvesse eelkõige vaba ruumi märgisel.
- (10) Selleks et tagada kontrollide nõuetekohane ja tõhus läbiviimine, peaksid arved ja saatedokumendid, välja arvatud tarbijatele ettenähtud dokumendid, sisaldama turustamisstandardites sisalduvat teatavat põhiteavet.
- (11) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikega 4 ettenähtud riskianalüüsi tulemustel põhinevate valikuliste kontrollide jaoks on vaja sätestada selliste kontrollide üksikasjalikud eeskirjad. Eelkõige tuleks toodete valikul rõhutada riskianalüüsi olulisust.
- (12) Iga liikmesriik peaks määrama kontrolliasutused, kes vastutavad vastavuskontrollide läbiviimise eest igal turustusetapil. Üks nendest asutustest peaks vastutama kõigi teiste ametisse määratud asutuste vaheliste kontaktide ja koostöö eest.
- (13) Kuna ettevõtjaid ja nende põhiandmeid käsitlev teave on liikmesriikide poolt koostatava analüüsi jaoks hädavajalik, on igas liikmesriigis vaja koostada puu- ja köögiviljadega kauplevate ettevõtjate andmebaas. Selleks et kõik turustusketis osalejad oleksid hõlmatud ning õiguskindlus tagatud, tuleks vastu võtta ettevõtja üksikasjalik määratlus.
- (14) Vastavuskontrollid tuleks läbi viia proovide võtmise teel ning keskenduda tuleks ettevõtjatele, kelle valduses on kaupu, mis kõige tõenäolisemalt ei vasta normidele. Võttes arvesse siseturgude iseärasusi, peaksid liikmesriigid kehtestama eeskirjad, millega nähakse ette eelkõige teatavatesse kategooriatesse kuuluvate ettevõtjate kontroll. Läbipaistvuse huvides tuleks kõnealustest eeskirjadest teatada komisjonile.
- (15) Liikmesriigid peaksid tagama, et puu- ja köögivilja eksport kolmandatesse riikidesse vastab turustamisstandarditele ja et need on kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni värskes puu- ja köögivilja ning kuiva ja kuivatatud puuvilja standardimist käsitleva Genfi Protokolliga ja OECD puu- ja köögivilja rahvusvaheliste standardite kohaldamist käsitleva kavaga.
- (16) Puu- ja köögivilja import kolmandatest riikidest peaks olema kooskõlas turustamisstandardite või nendega samaväärsete normidega. Vastavuskontrollid tuleb seetõttu läbi viia enne nende kaupade sisenemist Euroopa Liidu tolliterritooriumile, välja arvatud väikeste partiide puhul, mida kontrolliasutused peavad madala riskiga kaubaks. Rahuldavaid vastavustagatise andvate kolmandate riikide puhul võivad ekspordieelse kontrolli läbi viia nende kolmandate riikide kontrolliasutused. Sellise võimaluse kohaldamisel peaksid liikmesriigid korrapäraselt hindama kolmandate riikide kontrolliasutuste teostatud ekspordieelse kontrolli tõhusust ja kvaliteeti.
- (17) Töötlemiseks ettenähtud puu- ja köögiviljad ei pea nendele turustamisstandarditele vastama, seega tuleks tagada, et kõnealuseid tooteid ei müüda värskete toodete turul. Sellised tooted peaksid olema nõuetekohase märgisega.
- (18) Turustamisstandarditele vastavuse kontrolli läbinud puu- ja köögivilja suhtes tuleb kohaldada samasugust kontrolli kõikidel turustusetappidel. Selleks tuleks kohaldada UNECE soovitatud kontrollisuuniseid, mis on kooskõlas vastavate OECD soovitustega. Tuleks siiski sätestada jaemüügi etapis läbiviidava kontrolli erikord.

- (19) Tuleks kehtestada sätted tootjaorganisatsioonide tunnustamiseks nende poolt taotletud toodete puhul. Kui tunnustust taotletakse üksnes töötlemiseks ettenähtud toodete puhul, tuleks tagada, et neid tõepoolest tarnitakse töötlemiseks.
- (20) Tootjaorganisatsioonid peaksid olema võimalikult stabiilsed, et aidata saavutada puu- ja köögivilja korra eesmärgid ning tagada tootjaorganisatsioonide püsiv ja tulemuslik toimimine. Seetõttu peaks tootjaorganisatsiooni liikmelisusel tootja jaoks olema miinimumtähtaeg. Liikmelisusest loobumise etteteatamistähtajad ja jõustumiskuupäevad peaksid kehtestama liikmesriigid.
- (21) Tootjaorganisatsiooni peamine ja oluline tegevus peaks seonduma tarnetele ja turustamisele keskendumisega. Tootjaorganisatsioonidel tuleks siiski lubada teataval määral tegeleda ka teiste äri- või muud laadi tegevustega.
- (22) Tootjaorganisatsioonide vahelist koostööd tuleks soodustada, lubades põhitegevuse või muude tegevuste arvestusest välja jätta teiselt tunnustatud tootjaorganisatsioonilt ostetud puu- ja köögivilja turustamise. Kui tootjaorganisatsioon on tunnustatud toote eest, mille puhul on nõutud tehniliste vahendite hankimine, tuleks neid tehnilisi vahendeid lubada hankida tootjaorganisatsiooni liikmete või tütarettevõtete kaudu või allhanke korras.
- (23) Tootjaorganisatsioonid võivad olla osanikud tütarettevõtetes, mis aitavad suurendada nende liikmete toodangu lisandväärtust. Sellise turustatud toodangu väärtuse arvutamiseks tuleks kehtestada eeskirjad. Selliste tütarettevõtete põhitegevused peaksid olema samad nagu tootjaorganisatsiooni põhitegevused pärast kohandamiseks ettenähtud üleminekuperioodi.
- (24) Tuleks kehtestada üksikasjalikud eeskirjad määrusega (EÜ) nr 1234/2007 ettenähtud tootjaorganisatsioonide liitude, riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide riikidevaheliste liitude tunnustamise ja toimimise kohta. Järjepidevuse huvides peaksid need eeskirjad kajastama võimalikult suures ulatuses tootjaorganisatsioonide poolt kehtestatud eeskirju.
- (25) Tarnete koondumise soodustamiseks tuleks toetada olemasolevate tootjaorganisatsioonide ühinemist uuteks organisatsioonideks, kehtestades selleks eeskirjad liitunud tootjaorganisatsioonide rakenduskavade liitmiseks.
- (26) Austades põhimõtteid, mille kohaselt tootjaorganisatsioon peab olema loodud tootjate algatusel ja olema nende järelevalve all, peaks lubama liikmesriikidel kehtestada muude füüsiliste või juriidiliste isikute tootjaorganisatsiooni ja/või tootjaorganisatsioonide liitude liikmeks võtmise tingimused.
- (27) Selle tagamiseks, et tootjaorganisatsioon esindab tegelikult tootjate nõutavat miinimumarvu, peaksid liikmesriigid võtma meetmeid kindlustamiseks, et liikmete vähemus, kes võib anda suurema osa tootjaorganisatsiooni toodangust, selle juhtimises ja tegevuses põhjendamatult ei domineeri.
- (28) Et võtta arvesse erinevaid tootmis- ja turustustingimusi Euroopa Liidus, peaksid liikmesriigid sätestama tunnustuskava esitanud tootjarühmade eeltunnustamise teatavad tingimused.
- (29) Selliste stabiilsete tootjaorganisatsioonide asutamise soodustamiseks, kes on võimelised püsivalt kaasa aitama puu- ja köögivilja korra eesmärkide saavutamisele, tuleks eeltunnustus anda ainult neile tootjarühmadele, kes tõendavad, et nad suudavad kindlaksmääratud tähtaja jooksul täita kõik tunnustamisnõuded.
- (30) Tuleks ette näha teavet käsitlevad sätted, mille tootjarühmad peavad tunnustuskavades esitama. Tootjarühmadele tunnustamise tingimuste parema täitmise võimaldamiseks on vaja lubada muudatuste tegemist tunnustuskavadesse. Selleks tuleks kehtestada sätted, mille kohaselt on igal liikmesriigil võimalik nõuda tootjarühmadelt puuduste kõrvaldamist, et kindlustada kava rakendamine.
- (31) Tootjarühm võib vastata tunnustamise tingimustele enne tunnustuskava täitmist. Tuleks sätestada, et sellised rühmad võivad esitada tunnustuse taotluse koos rakendamiskavade projektidega. Järjepidevuse huvides peab tootjarühmale sellise tunnustuse andmine tähendama tema tunnustuskava lõpetamist ning ettenähtud toetuse andmine tuleks lõpetada. Kuna investeeringute rahastamine kestab mitu aastat, võib investeeringutoetust saavad investeeringud üle kanda rakenduskavadesse.

- (32) Tootjarühmade asutamise ja haldustoimingute kulude katteks ettenähtud toetussüsteemi laitmatu rakendamise hõlbustamiseks peaks antav toetus olema kindlasummaline toetus. Eelarvepiirangute tõttu tuleks kindlasummalisele toetusele kehtestada ülemmäär. Lisaks sellele tuleks erineva suurusega tootjarühmade erinevaid rahalisi vajadusi arvesse võttes kohandada ülemmäära vastavalt tootjarühmade turustatavale toodangu väärtusele.
- (33) Järjepidevuse ja tunnustatud tootjarühma staatusele sujuva ülemineku huvides tuleks tootjarühmade suhtes kohaldada samu tootjaorganisatsioonide peamist tegevust ja nende turustatud toodangu väärtust käsitlevaid eeskirju.
- (34) Ühinemise korral tuleks võimaldada toetuse andmist ühinemise tulemusel tekkinud tootjarühmale selleks, et võtta arvesse uute tootjarühmade rahalisi vajadusi ja et tagada toetuskava nõuetekohane kohaldamine.
- (35) Rakenduskavadele antava toetuse kasutamise võimaldamiseks tuleks selgelt määratleda tootjaorganisatsioonide turustatud toodang, sealhulgas täpsustada, milliseid tooteid võib arvesse võtta ja millise turustusetapi ajal toodangu väärtus arvutatakse. Kontrollimise eesmärgil ja lihtsuse huvides on asjakohane kasutada töötlemiseks ettenähtud puu- ja köögivilja väärtuse arvutamiseks kindlat määra, mis vastab põhitoote, nimelt töötlemiseks ettenähtud puu- ja köögivilja väärtusele, ning tegevustele, mis ei ole tegelikud töötlemistegevused. Kuna töödeldud puu- ja köögivilja tootmiseks vajavad puu- ja köögiviljamahud erinevad märkimisväärselt tooterühmiti, tuleks neid erinevusi kajastada kohaldatavates kindlates määrades. Juhul kui töötlemiseks ettenähtud puu- ja köögivilja on töödeldud maitsetaime- ja paprikapulbriks, on asjakohane töötlemiseks ettenähtud puu- ja köögivilja väärtuse arvutamiseks kehtestada kindel määr, mis vastab üksnes põhitoote väärtusele. Aastaste kõikumiste või ebapiisava teabe korral tuleks võimaldada ka turustatava toodangu arvutamise lisameetodeid. Kava väärkasutuse vältimiseks ei tohiks tootjaorganisatsioonidel üldiselt olla lubatud kava kestuse jooksul võrdlusperioodide kehtestamise meetodikat muuta.
- (36) Töötlemiseks ettenähtud puu- ja köögivilja turustatud toodangu väärtuse uuele arvutamissüsteemile sujuva ülemineku tagamiseks ei tohiks uus arvutamismeetod 20. jaanuariks 2010 heakskiidetud rakenduskavasid mõjutada, ilma et see piiraks võimalust muuta kõnealuseid rakenduskavasid vastavalt määruse (EÜ) nr 1580/2007 artiklitele 65 ja 66. Samal põhjusel tuleks turustatud toodangu väärtus pärast kõnealust kuupäeva heakskiidetud rakenduskavade võrdlusperioodiks arvutada uute eeskirjade kohaselt.
- (37) Abi nõuetekohase kasutamise tagamiseks tuleks sätestada eeskirjad rakendusfondide ning liikmete rahaliste sissetekete haldamiseks, võimaldades võimalikult suurt paindlikkust, tingimusel, et kõik tootjad võivad kasutada rakendusfondi ning võivad demokraatlikult osaleda rakendusfondi kasutamist käsitlevate otsuste tegemisel.
- (38) Tuleks ette näha sätted, millega kehtestatakse säästvate rakenduskavade riikliku strateegia ja keskkonnaalase tegevuse riikliku raamistiku ulatus ja struktuur. Selle eesmärk on rahaliste vahendite eraldamise optimeerimine ning strateegia kvaliteedi parandamine.
- (39) Tuleks sätestada rakenduskavade esitamise ja heakskiitmise kord ning tähtajad, et pädevad asutused saaksid teavet asjakohaselt hinnata ning meetmeid kavadega hõlmata või neist välja jätta. Kuna kavasid hallatakse aasta kaupa, tuleks sätestada, et enne teatavat kuupäeva kinnitamata kavade tuleks üheks aastaks edasi lükata.
- (40) Järgmise aasta rakenduskavasid tuleks muuta aasta kaupa, et neid saaks kohandada, võttes arvesse uusi tingimusi, mida ei saanud ette näha kava esialgse esitamise ajal. Lisaks peaks olema võimalik muuta meetmeid ja rakendusfondi suurust kava täitmise aasta jooksul. Kinnitatud kavade üldeesmärkide säilimiseks peaksid kõikide selliste muudatuste suhtes kehtima teatavad piirangud ja tingimused, mille määratlevad liikmesriigid ja mis hõlmavad kohustust teatada muudatustest pädevatele asutustele.
- (41) Finants- ja õiguskindluse tagamiseks tuleks koostada loetelu toimingutest ja kuludest, mida ei tohi hõlmata rakenduskavadega.

- (42) Et vältida investeringu kasuliku ea jooksul organisatsiooniga suhted katkestanud eraõigusliku poole põhjendamatut rikastumist, tuleks üksikutesse põllumajandusettevõtetesse investeerimise suhtes kehtestada sätted, mis võimaldavad organisatsioonil investeringu jääkväärtuse tagasi nõuda, olenemata sellest, kas investeringu omanik on liige või organisatsioon.
- (43) Abikava nõuetekohase kohaldamise tagamiseks tuleks kindlaks määrata abitaotlustes esitatav teave ning abi maksmise kord. Rahavoogudega seotud raskuste vältimiseks peaks tootjaorganisatsioonide jaoks kehtestama ettemaksete süsteemi koos asjakohaste tagatistega. Sarnastel põhjustel peaks juba kantud kulude hüvitamise jaoks olema võimalik kasutada alternatiivset süsteemi.
- (44) Puu- ja köögivilja tootmiskaht ei ole võimalik täpselt prognoosida ning need on tooted, mis riknevad kiiresti. Ülejääk turul, isegi kui see ei ole väga suur, võib turgu oluliselt häirida. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 1 lõike 1 punktis i osutatud toodete suhtes tuleks kehtestada üksikasjalikud sätted riskide juhtimise ja vältimise meetmete ulatuse ja kohaldamise kohta. Kõnealused eeskirjad peaksid võimaluse korral tagama paindlikkuse ja kiire kohaldamise kriisiolukordades ning seega tuleks liikmesriikidel ja nende tootjaorganisatsioonidel võimaldada ise otsuseid vastu võtta. Eeskirjadega tuleks siiski takistada kuritarvitamist ja nendega tuleks ette näha teatavate meetmete kasutuse piirangud, sh rahastamise valdkonnas. Samuti tuleks sellega tagada fütosanitaar- ja keskkonnanõuete nõuetekohane täitmine.
- (45) Seoses turult kõrvaldamistega tuleks vastu võtta üksikasjalikud eeskirjad meetme võimaliku tähtsuse arvesse võtmiseks. Eelkõige tuleks koostada eeskirjad suuremat toetust hõlmava süsteemi kohta turult kõrvaldatud puu- ja köögivilja jaoks, mida jagatakse heategevusorganisatsioonide ja teatavate muude asutuste ja institutsioonide kaudu tasuta humanitaarabina. Tasuta jagamise hõlbustamiseks on asjakohane ette näha võimalus lubada heategevusorganisatsioonidel ja -institutsioonidel küsida turult kõrvaldatud toodete lõppsaajatelt sümboolset tasu juhul, kui kõnealused tooted on läbinud töötlemistoimingut. Lisaks tuleks kehtestada turult kõrvaldamiseks antava toetuse piirmäär, selle tagamiseks, et turult kõrvaldamisest ei saaks püsiv alternatiivne väljund toodete turuleviimise asemel. Selles kontekstis on nende toodete puhul, mille jaoks on nõukogu 28. oktoobri 1996. aasta määruse (EÜ) nr 2200/96 (puu- ja köögiviljaturu ühise korralduse kohta) ⁽¹⁾ V lisas kehtestatud turult kõrvaldamise liidupoolse hüvitise piirmäärad, asjakohane neid määrased jätkuvalt kasutada, neid samal ajal teatavas ulatuses suurendades, võttes arvesse asjaolu, et neid kõrvaldamisi nüüd kaasrahastatakse. Teiste toodete puhul, mille puhul ei ole kogemused veel näidanud ülemääraste kõrvaldamiste ohtu, on asjakohane liikmesriikidel endil lubada toetuse piirmäärad kindlaks määrata. Kõigil juhtudel on aga sarnastel kaalutlustel asjakohane kehtestada kvantitatiivne kõrvaldamiste piirväärtus toote ja tootjaorganisatsiooni kohta.
- (46) Tuleks võtta vastu üksikasjalikud eeskirjad riikliku finantsabi kohta, mida liikmesriigid võivad anda Euroopa Liidu piirkondades, kus tootjate organiseerituse tase on eriti madal; eeskirjades peaks olema esitatud ka sellise madala organiseerituse taseme määratlus. Tuleks ette näha sellise riigiabi heakskiidu ning sellise abi liidupoolse tagasimaksmise heakskiitmist ja summat käsitlev kord ning tagasimakse ulatus. Kõnealune kord peaks kajastama hetkel kohaldatavat korda.
- (47) Tuleks vastu võtta üksikasjalikud eeskirjad, eelkõige menetlussätted, tingimuste kohta, mille alusel võib puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide või selliste organisatsioonide liitude väljaantud eeskirju laiendada kõikidele teatavas majanduspiirkonnas asuvatele tootjatele. Kui toodangut müüakse enne selle koristamist, tuleks täpsustada, millised eeskirjad laienevad vastavalt tootjatele ja ostjatele.
- (48) Õunte impordi jälgimiseks ja tagamaks, et õunte impordi märkimisväärne suurenemine suhteliselt lühikese aja jooksul ei jääks märkamata, on CN-koodi 0808 10 80 alla kuuluvate õunte impordilitsentside süsteem 2006. aastal kehtestatud üleminekukorraldus. Vahepeal on välja töötatud õunte impordi uued ja täpsed jälgimisvahendid, mis on ettevõtjate jaoks lihtsam kui praegune litsentsisüsteem. Seepärast tuleks CN-koodi 0808 10 80 alla kuuluvate õunte praegune impordilitsentside esitamise kohustuse kohaldamine lähiajal lõpetada.
- (49) Tuleks vastu võtta üksikasjalikud eeskirjad puu- ja köögiviljade hindade süsteemi kohta piiril. Kuna enamik selliseid kergesti riknevaid puu- ja köögivilju tarnitakse komisjonimüügiks, tekitab see erilisi raskusi nende väärtuse määramisel. Tuleks kehtestada piiril kehtiva hinna arvutamise võimalikud meetodid, mille põhjal imporditud tooted klassifitseeritakse ühises tollitariifistikus. Eelkõige tuleks kindlad impordiväärtused kehtestada toodete keskmiste hindade kaalutud keskmise põhjal ning tuleks ette näha erisäte olukorras, kui teatavat päritolu toodete hinnad ei ole kättesaadavad. Tuleks ette näha tagatise esitamine teatavas olukorras süsteemi nõuetekohase kohaldamise tagamiseks.

⁽¹⁾ EÜT L 297, 21.11.1996, lk 1.

(50) Tuleks vastu võtta üksikasjalikud eeskirjad sellise imporditollimaksu kohta, mida on lisaks ühise tollitariifistikuga ettenähtud imporditollimaksule võimalik kehtestada teatavate toodete suhtes. Täiendava tollimaksu võib kehtestada juhul, kui asjakohaste toodete impordimaht ületab toodete ja kohaldamisaegade lõikes määratud käivitusläve. Euroopa Liidu poole teele saadetud kaubad on vabastatud täiendavast tollimaksust ja seepärast tuleks selliste kaupade jaoks kehtestada erisätted.

(51) Tuleks ette näha käimasolevate programmide ja kavade asjakohane jälgimine ja hindamine nende tõhususe ja tulemuslikkuse hindamiseks nii tootjaorganisatsioonide kui ka liikmesriikide poolt.

(52) Tuleks kehtestada sätted käesoleva määruse rakendamiseks vajaliku teavitamise liigi, vormi ja vahendite kohta. Kõnealused sätted peaksid hõlmama tootjate ja tootjaorganisatsioonide poolt liikmesriikidele ja liikmesriikide poolt komisjonile edastatavaid teateid, samuti hilinenud või ebatäpsete teadete esitamisest tulenevaid tagajärgi.

(53) Tuleks kehtestada meetmed, milles käsitletakse käesoleva määruse ja määruse (EÜ) nr 1234/2007 nõuetekohase kohaldamise tagamiseks vajalikke kontrollid ning tuvatatud eeskirjade eiramise suhtes kohaldatavaid asjakohaseid sanktsioone. Kõnealused meetmed peaksid hõlmama nii liidu tasandil kehtestatavaid erikontrolle ja -sanktsioone kui ka siseriiklikke lisakontrolle ja -sanktsioone. Kontrollid ja sanktsioonid peaksid olema hoiatavad, tõhusad ja proportsionaalsed. Tootjate õiglase kohtlemise tagamiseks tuleks kehtestada eeskirjad ilmse vea, väärmatu jõu ja muude erandjuhtude lahendamiseks. Ühtlasi tuleks kehtestada eeskirjad kunstlikult loodud eriolukordade jaoks, et vältida neist saadavat kasu.

(54) Tuleks vastu võtta sätted sujuva ülemineku tagamiseks eelmiselt süsteemilt, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 2200/96, nõukogu 28. oktoobri 1996. aasta määruses (EÜ) nr 2201/96 (töödeldud puu- ja köögiviljasaaduste turu ühise korralduse kohta) ⁽¹⁾ ja nõukogu 28. oktoobri 1996. aasta määruses (EÜ) nr 2202/96 (millega kehtestatakse teatavate tsitrusviljade tootjatele ühenduse toetus-kava), ⁽²⁾ uuele süsteemile, mis on sätestatud nõukogu 26. septembri 2007. aasta määruses (EÜ) nr 1182/2007 (millega kehtestatakse puu- ja köögiviljasektori erieeskirjad, muudetakse direktiive 2001/112/EÜ ja 2001/113/EÜ ning määrusi (EMÜ) nr 827/68, (EÜ) nr

2200/96, (EÜ) nr 2201/96, (EÜ) nr 2826/2000, (EÜ) nr 1782/2003 ja (EÜ) nr 318/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2202/96), ⁽³⁾ järgnevalt määruses (EÜ) nr 1234/2007 ja määruses (EÜ) nr 1580/2007 ning seejärel käesolevas määruses ja selleks, et rakendada määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklis 203a sätestatud üleminekusätteid.

(55) Selleks et piirata õunte impordilitsentsisüsteemi tühistamise mõjusid kaubavoogudele, tuleks jätkata määruse (EÜ) nr 1580/2007 artikli 134 kohaldamist kuni 31. augustini 2011.

(56) Põllumajandusturgude ühise korralduse komitee ei ole eesistuja määratud tähtaja jooksul oma arvamust esitanud,

ON VASTU VÖTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

SISSEJUHTAVAD SÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisala ja kasutatavad mõisted

1. Käesolevas määruses kehtestatakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektori kohta.

Käesoleva määruse II ja III jaotist kohaldatakse siiski üksnes määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 1 lõike 1 punktis i osutatud toodete suhtes ja selliste toodete suhtes, mis on ette nähtud üksnes töötlemiseks.

2. Määruses (EÜ) nr 1234/2007 kasutatud mõistetel on käesolevas määruses sama tähendus, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 2

Turustusaastad

Puu- ja köögivilja ning töödeldud puu- ja köögivilja turustusaastad kestavad 1. jaanuarist 31. detsembrini.

⁽¹⁾ EÜT L 297, 21.11.1996, lk 29.

⁽²⁾ EÜT L 297, 21.11.1996, lk 46.

⁽³⁾ ELT L 273, 17.10.2007, lk 1.

II JAOTIS

TOODETE KLASSIFITSEERIMINE

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 3

Turustamisstandardid; toodete valdajad

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõike 1 nõuded on üldine turustamisstandard. Üldise turustamisstandardi üksikasjad on sätestatud käesoleva määruse I lisa A osas.

Puu- ja köögiviljad, mis ei ole hõlmatud konkreetse turustamisstandardiga, vastavad üldisele turustamisstandardile. Kui toodete valdaja suudab tõendada, et tooted vastavad ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni vastuvõetud kõigile kohaldatavatele standarditele, loetakse asjaomaseid tooteid üldisele turustamisstandardile vastavaks.

2. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113 lõike 1 punktis b osutatud konkreetsete turustamisstandardid on sätestatud käesoleva määruse I lisa B osas järgmiste toodete suhtes:

- a) õunad,
- b) tsitrusviljad,
- c) kiivid,
- d) salat, kähär endiivia ja eskariool,
- e) virsikud ja nektariinid,
- f) pirnid,
- g) maasikad,
- h) paprikad,
- i) lauaviinamarjad,
- j) tomatid.

3. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõike 3 kohaldamisel on toodete valdaja iga füüsiline või juriidiline isik, kelle tegelikus valduses on asjaomased tooted.

Artikkel 4

Erandid ja vabastused turustamisstandardite kohaldamisel

1. Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 ei nõuta turustamisstandarditele vastavust järgmiste toodete puhul:

a) eeldusel, et toodetele on selgelt märgitud sõnad „töötlemiseks ettenähtud” või „loomatoiduks” või muu samaväärne väljend, tooted, mis on

i) ettenähtud tööstuslikuks töötlemiseks või

ii) ettenähtud loomatoiduks või muul otstarbel kui toiduna kasutamiseks;

b) tooted, mille tootja annab oma põllumajandusettevõttest tarbijale isiklikuks kasutamiseks;

c) tunnustatud konkreetsetes piirkonnas, mille kohta komisjon on liikmesriigi taotluse põhjal määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 195 lõikes 2 osutatud korras vastu võtnud otsuse ja mida müüakse selle piirkonna jaekaubanduses üldtuntud traditsiooniliste tarbimistavade alusel kohalikuks tarbimiseks;

d) tooted, mida on kärbitud või tükeldatud, mis on „tarbimisvalmis” või „sobivad toiduvalmistamiseks”.

e) määruse (EÜ) nr 1234/2007 I lisa IX osa artikli 1 lõike 1 punkti i kohaselt puu- ja köögiviljadena klassifitseeritud taimede seemnete idandamisel saadud söödavate võrsetena turustatavad tooted.

2. Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 ei nõuta konkreetsetes tootmispiirkonnas vastavust turustamisstandarditele järgmiste toodete puhul:

a) tooted, mida kasvataja müüb või tarnib ettevalmistus- ja pakkimiskohtadesse või ladudesse või mis tema põllumajandusettevõttest sinna veetakse; ning

b) tooted, mis veetakse ladudest ettevalmistus- ja pakkimiskohadesse.

3. Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 võivad liikmesriigid teha erandeid konkreetsete turustamisstandardite kohaldamisest selliste toodete suhtes, mis esitatakse jaemüügiks tarbijale isikliku kasutamise otstarbel ja millele on märgitud sõnad „toode ettenähtud töötlemiseks” või muu samaväärne väljend ning mis on ette nähtud muuks töötlemiseks kui käesoleva artikli lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud töötlemine.

4. Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 võivad liikmesriigid teha erandeid turustamisstandardite kohaldamisest selliste toodete suhtes, mida tootja müüb lõpp-tarbijale isiklikuks kasutamiseks turgudel, mis on ette nähtud ainult liikmesriigi poolt määratletud tootmispiirkonna tootjatele.

5. Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 seoses konkreetsete turustamisstandarditega võib puu- ja köögiviljal, mis ei kuulu ekstraklassi, esineda lähetamisjärgsetel etappidel vähest värskuse ja turdumuse vähenemist ning nende valmimisastmest või rikkemisohust põhjustatud vähest kvaliteedi halvenemist.

6. Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 ei nõuta vastavust üldisele turustamisstandardile järgmiste toodete puhul:

- a) CN-koodi 0709 59 alla kuuluvad metsaseened,
- b) CN-koodi 0709 90 40 alla kuuluvad kapparid,
- c) CN-koodi 0802 11 10 alla kuuluvad mõrumandlid,
- d) CN-koodi 0802 12 alla kuuluvad kooritud mandlid,
- e) CN-koodi 0802 22 alla kuuluvad kooritud sarapuupähklid,
- f) CN-koodi 0802 32 alla kuuluvad kooritud kreeka pähklid,
- g) CN-koodi 0802 90 50 alla kuuluvad piiniapähklid
- h) CN-koodi 0802 50 00 alla kuuluvad pistaatsiad,
- i) CN-koodi 0802 60 00 alla kuuluvad makadaamiapähklid,
- j) CN-koodi 0802 90 20 alla kuuluvad pekanipähklid,
- k) CN-koodi 0802 90 85 alla kuuluvad muud pähklid,

l) CN-koodi 0803 00 90 alla kuuluvad kuivatatud jahubanaanid,

m) CN-koodi 0805 alla kuuluvad kuivatatud tsitrusviljad,

n) CN-koodi 0813 50 31 alla kuuluvad troopiliste pähklite segud,

o) CN-koodi 0813 50 39 alla kuuluvad muude pähklite segud,

p) CN-koodi 0910 20 alla kuuluv safran.

7. Liikmesriigi pädevale asutusele esitatakse tõendid selle kohta, et lõike 1 punktis a ja lõikes 2 osutatud tooted vastavad sätestatud tingimustele, eriti kavatsetava kasutuse osas.

Artikkel 5

Teabe üksikasjad

1. Käesoleva peatüki kohaselt nõutavad teabe üksikasjad peavad olema esitatud loetavalt ja nähtavalt pakendi ühel küljel, kas trükitud otse pakendile või pakendi lahutamatu osa moodustavale märgisele või kinnitatud pakendi külge.

2. Lahtiselt veetavate ja otse transpordivahendile laaditud kaupade puhul kantakse lõikes 1 osutatud teabe üksikasjad kaupade saatelehele või saatelehele, mis on transpordivahendis asetatud nähtavasse kohta.

3. Sidevahendi abil sõlmitud lepingute puhul, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 97/7/EÜ⁽¹⁾ artikli 2 lõikes 1, nõutakse turustamisstandarditele vastavuse tagamiseks, et kõnealused teabe üksikasjad on kättesaadavad enne ostu sooritamist.

4. Arvetel ja saatedokumentidel, välja arvatud tarbijatele ettenähtud kviitungid, on märgitud asjaomase toote nimetus ja päritoluriik ning vajaduse korral toote klass, sort või kaubanduslik tüüp, juhul kui seda nõutakse konkreetse turustamisstandardi puhul, või asjaolu, et toode on ette nähtud töötlemiseks.

Artikkel 6

Teabe üksikasjad jaemüügi etapis

1. Jaemüügi etapis peavad käesoleva peatüki kohaselt nõutavad teabe üksikasjad olema loetavad ja nähtavad. Tooteid võib esitada müügiks tingimusel, et jaemüüja esitab nähtaval kohal toote juures ja loetavalt ning sellisel viisil, et tarbijat ei eksitataks, teabe üksikasjad päritoluriigi ning vajaduse korral klassi ja sordi või kaubandusliku tüübi kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 144, 4.6.1997, lk 19.

2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/13/EÜ⁽¹⁾ kohaselt kinnispakendis kaupadele tuleb lisaks turustamisstandarditega ettenähtud teabele märkida ka netokaal. Tükikaupa müüdavate toodete puhul ei kohaldata netokaalu märkimise nõuet, kui ühikute arv on väljastpoolt selgelt nähtav ja kergesti loendatav või kui see on märgisel osutatud.

Artikkel 7

Segud

1. Pakendeid netokaaluga kuni viis kilogrammi, mis sisaldavad eri liiki puu- ja köögivilju, võib turustada, kui:

- a) tooted on ühtlase kvaliteediga ning iga asjaomane toode vastab asjakohasele konkreetsele turustamisstandardile või, juhul kui tootele ei ole kehtestatud konkreetset turustamisstandardit, üldisele turustamisstandardile;
- b) pakendid on vastavalt käesolevale peatükile nõuetekohaselt märgistatud ning
- c) segu ei ole niisugune, mis võiks tarbijat eksitada.

2. Lõike 1 punkti a nõudeid ei kohaldata selliste segus sisalduvate toodete puhul, mis ei ole määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 1 lõike 1 alapunktis i osutatud puu- ja köögiviljasektorite tooted.

3. Kui segus sisalduvad puu- ja köögiviljad on pärit rohkem kui ühest liikmesriigist või kolmandast riigist, võib asjaomaste päritoluriikide täisnimed asendada ühega järgmistest märgetest:

- a) „Euroopa Liidust pärit puu- ja köögivilja segu”,
- b) „väljastpoolt Euroopa Liitu pärit puu- ja köögivilja segu”,
- c) „Euroopa Liidust pärit ja väljastpoolt Euroopa Liitu pärit puu- ja köögivilja segu”.

II PEATÜKK

Turustamisstandarditele vastavuse kontrollid

1. jagu

Üldsätted

Artikkel 8

Reguleerimisala

Käesolevas peatükis kehtestatakse eeskirjad vastavuskontrollide läbiviimiseks, mis tähendab puu- ja köögiviljade kontrollimist

kõikidel turustusetappidel, et kõnealused puu- ja köögiviljad vastaksid määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklites 113 ja 113a ettenähtud turustamisstandarditele ja käesoleva jaotise muudele sätetele.

Artikkel 9

Koordineerivad asutused ja kontrolliasutused

1. Iga liikmesriik määrab:

- a) ühe pädeva asutuse (edaspidi „koordineeriv asutus”), mis vastutab käesoleva peatükiga hõlmatud valdkonnas koordineerimise ja kontaktide loomise eest ning
- b) ühe kontrolliasutuse või -asutused, mis vastutavad käesoleva peatüki kohaldamise eest (edaspidi „kontrolliasutus”).

Esimeses lõigus osutatud koordineerivad asutused ja kontrolliasutused võivad olla nii avalikust kui ka erasektorist. Nende eest vastutab igal juhul liikmesriik.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile:

- a) vastavalt lõike 1 punktile a määratud koordineeriva asutuse nime ning posti- ja e-posti aadressi,
- b) vastavalt lõike 1 punktile b määratud kontrolliasutuse nime ning posti- ja e-posti aadressi; ning
- c) määratud kontrolliasutuste pädevusvaldkonna täpse kirjelduse.

3. Koordineeriv asutus võib olla kontrolliasutus või mõni muu vastavalt lõikele 1 määratud asutus.

4. Komisjon teeb liikmesriikide määratud koordineerivate asutuste nimekirja avalikult kättesaadavaks viisil, mida ta peab asjakohaseks.

Artikkel 10

Ettevõtjate andmebaas

1. Liikmesriigid koostavad puu- ja köögiviljasektori ettevõtjate andmebaasi, milles loetletakse käesolevas artiklis kehtestatud tingimustel ettevõtjad, kes tegelevad sellise puu- ja köögivilja turustamisega, mille jaoks on vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklile 113 sätestatud standardid.

⁽¹⁾ ELT L 41, 14.2.2003, lk 33.

Liikmesriigid võivad selleks kasutada mis tahes muud andmebaasi või andmebaase, mis on juba koostatud mõnel muul otstarbel.

2. Käesoleva määruse kohaldamisel on „ettevõtja” füüsiline või juriidiline isik,

a) kelle valduses on turustamisstandarditega hõlmatud puu- ja köögivilju ning kelle eesmärk on:

i) neid välja panna või müügiks pakkuda,

ii) neid müüa või

iii) neid mingil muul viisil turustada või

b) kes tegelikult teostavad punktis a osutatud mis tahes tegevust seoses puu- ja köögiviljadega, mille suhtes kohaldatakse turustamisstandardeid.

Esimese lõigu punktis a osutatud tegevustega on hõlmatud:

a) kaugmüük interneti kaudu või muul viisil,

b) kõnealune tegevus, kui seda teostab asjaomane füüsiline või juriidiline isik enda või kolmanda isiku nimel, ning

c) kõnealune tegevus, kui seda teostatakse Euroopa Liidus ja/või seoses kolmandatesse riikidesse eksportimisega ja/või kolmandatest riikidest importimisega.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks tingimused, mille alusel järgmised ettevõtjad andmebaasi lisatakse või mitte:

a) ettevõtjad, kelle tegevuse suhtes ei kohaldata kohustust järgida turustamisstandardeid vastavalt artiklile 4; ning

b) füüsilised või juriidilised isikud, kelle tegevus puu- ja köögiviljasektoris piirdub kauba vedamise või toodete müümisega jaemüügi etapis.

4. Kui ettevõtjate andmebaas koosneb mitmest erinevast komponendist, tagab koordineeriv asutus andmebaasi, selle komponentide ja nende ajakohastamise ühtsuse. Andmebaasi ajakohastamiseks kasutatakse eelkõige vastavuskontrollide käigus saadud teavet.

5. Andmebaasis on esitatud iga ettevõtja kohta:

a) registreerimisnumber, nimi ja aadress;

b) ettevõtja liigitamiseks vajalik teave artikli 11 lõikes 2 nimetatud ühes riskikategoorias, eelkõige ettevõtja positsioon turustamisahelas ja ettevõtte olulisust käsitlev teave;

c) teave iga ettevõtja eelmistel kontrollimistel saadud tulemuste kohta;

d) kogu muu kontrolliks vajalik teave, näiteks teave turustamisstandarditele vastavuse alase kvaliteeditagamise süsteemi või turustamisstandarditele vastavusega seotud enesekontrolli süsteemi olemasolu kohta.

Andmebaasi ajakohastamiseks kasutatakse eelkõige vastavuskontrollide käigus saadud teavet.

6. Ettevõtjad esitavad liikmesriikide poolt andmebaasi koostamiseks ja ajakohastamiseks vajaliku teabe. Liikmesriigid määravad kindlaks tingimused, mille alusel lisatakse andmebaasi ettevõtjad, kelle registrijärgne tegevuskoht ei asu asjaomaste liikmesriikide territooriumil, kuid kes kauplevad seal.

2. jagu

Liikmesriikide läbiviidavad vastavuskontrollid

Artikkel 11

Vastavuskontrollid

1. Liikmesriigid tagavad, et vastavuskontrollid viiakse läbi valikuliselt, riskianalüüsi põhjal ja asjakohase sagedusega, et tagada vastavus määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklites 113 ja 113a ettenähtud turustamisstandardite ja käesoleva jaotise muudele sätetele.

Ohu hindamise üks kriteerium on, et olemas peab olema artiklis 14 osutatud vastavussertifikaat, mille on välja andnud kolmanda riigi pädev asutus, kus vastavuskontrollid on heaks kiidetud vastavalt artiklile 15. Sellise sertifikaadi olemasolu käsitatakse standarditele mittevastavuse ohtu vähendava tegurina.

Ohu hindamise kriteeriumid võivad olla ka:

a) toote liik, tootmisperiood, toote hind, ilm, pakkimis- ja käitlustoimingud, ladustamistingimused, päritoluriik, veovahend või partii maht;

- b) ettevõtja suurus, tema koht turustusketis, tema turustatava toodangu maht või väärtus, tema tootevalik, tarneala või tegevuse liik, näiteks ladustamine, pakendamine või müük;
- c) eelmistel kontrollimistel saadud tulemused, sealhulgas leitud vigade arv ja liik, turustatavate toodete tavapärase kvaliteet, kasutatava tehnilise varustuse tase;
- d) ettevõtja poolt kasutatava turustamisstandarditele vastavuse alase kvaliteeditagamise süsteemi või enesekontrolli süsteemi usaldusväärsus;
- e) kontrolli läbiviimise koht, eriti kui see on esimene Euroopa Liitu sisenemise koht, või toodete pakkimise või laadimise koht;
- f) mis tahes muu teave, mis võib viidata standarditele mittevastavuse ohule.

2. Riskianalüüs tehakse artiklis 10 osutatud ettevõtjate andmebaasis sisalduva teabe alusel ja selles liigitatakse ettevõtjad riskikategooriatesse.

Liikmesriigid sätestavad eelnevalt:

- a) partiide standarditele mittevastavuse ohu hindamise kriteeriumid;
- b) iga riskikategooria riskianalüüsi põhjal minimaalse arvu ettevõtjaid või partiisid ja/või koguseid, mille vastavust tuleb kontrollida.

Vastavalt riskianalüüsi tulemustele võivad liikmesriigid jätta tegemata valikulised kontrollid selliste toodete puhul, mille suhtes ei kohaldata konkreetseid turustamisstandardeid.

3. Kui kontrolli käigus ilmnevad märkimisväärsed eeskirjade eiramised, suurendavad liikmesriigid ettevõtjate, toodete, päritolu või muude näitajate alusel kontrollide sagedust.

4. Ettevõtjad esitavad kontrolliasutustele kogu teabe, mida kõnealused asutused peavad vajalikuks vastavuskontrollide korraldamiseks ja läbiviimiseks.

Artikkel 12

Heakskiidetud ettevõtjad

1. Liikmesriigid võivad lubada ettevõtjatel, kes on liigitatud madalaimasse riskikategooriasse ja kes annavad eritatagised turustamisstandardile vastavuse kohta, kasutada lähetusetapil iga pakendi märgistamisel II lisas esitatud näidist ja/või kirjutada alla vastavussertifikaadile, nagu on osutatud artiklis 14.

- 2. Luba antakse vähemalt üheks aastaks.
- 3. Kõnealusest võimalusest osa saavad ettevõtjad:
  - a) omavad kontrolli läbiviimiseks personali, kes on saanud liikmesriikide poolt heakskiidetud koolituse;
  - b) omavad asjakohaseid seadmeid toodete ettevalmistamiseks ja pakendamiseks;
  - c) võtavad endale kohustuse viia läbi lähetatavate kaupade vastavuskontroll ning pidada registrit, kuhu on märgitud kõik läbiviidud kontrollid.
- 4. Kui heakskiidetud ettevõtja ei vasta enam loa nõuetele, tühistab liikmesriik ettevõtjale antud loa.

5. Olenemata lõikest 1 võivad heakskiidetud ettevõtjad kuni varude ammendumiseni jätkata selliste näidiste kasutamist, mis vastasid määrusele (EÜ) nr 1580/2007 30. juunil 2009.

Ettevõtjatele enne 1. juulit 2009 antud load jäävad kehtima ajavahemiku jooksul, milleks need anti.

Artikkel 13

Deklaratsioonide vastuvõtmine tolliasutuse poolt

1. Tolliasutus võtab vastu ekspordideklaratsioonid ja/või toodete vabasse ringlusse lubamise deklaratsioonid toodete kohta, mille suhtes kohaldatakse konkreetset turustamisstandardit, ainult juhul, kui:

- a) kaupadele on lisatud vastavussertifikaat või
- b) pädev kontrolliasutus on teatanud tolliasutusele, et asjaomastele partiidele on antud vastavussertifikaat või
- c) pädev kontrolliasutus on teatanud tolliasutusele, et ta ei ole andnud asjaomastele partiidele vastavussertifikaati, sest neid ei tule kontrollida artikli 11 lõikes 1 osutatud riskihindamise kohaselt.

See ei piira mis tahes vastavuskontrolle, mida liikmesriigid võivad läbi viia vastavalt artiklile 11.

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka toodete suhtes, mille suhtes kohaldatakse I lisa A osas sätestatud üldist turustamisstandardit, ja artikli 4 lõike 1 punktis a osutatud toodete suhtes juhul, kui asjaomane liikmesriik peab seda vajalikuks artikli 11 lõikes 1 osutatud riskihindamise kohaselt.

Artikkel 14

Vastavussertifikaat

1. Pädev asutus võib välja anda vastavussertifikaate (edaspidi „sertifikaat”) tõendamaks, et asjaomased tooted vastavad asjakohasele turustamisstandardile. Euroopa Liidus pädevale asutusele kasutamiseks ettenähtud sertifikaat on esitatud III lisas.

Artikli 15 lõikes 4 osutatud kolmandad riigid võivad Euroopa Liidus pädevate asutuste välja antud sertifikaatide asemel kasutada oma sertifikaate, tingimusel et need sisaldavad Euroopa Liidu sertifikaatidega vähemalt samaväärset teavet. Komisjon teeb sellised kolmandate riikide sertifikaadid kättesaadavaks viisil, mida ta peab asjakohaseks.

2. Kõnealused sertifikaadid võib välja anda paber kandjal koos originaalallkirjaga või tõendatud elektroonilisel vormil koos elektroonilise allkirjaga.

3. Igal sertifikaadil on asjaomase pädeva asutuse tempel ja volitatud isiku või isikute allkiri.

4. Sertifikaat antakse välja vähemalt ühes Euroopa Liidu ametlikus keeles.

5. Igal sertifikaadil on seerianumber, mille abil saab seda identifitseerida. Iga väljaantud sertifikaadi koopia jääb pädevale asutusele.

6. Olenemata lõike 1 esimesest lõigust võivad liikmesriigid kuni varude ammendumiseni jätkata selliste sertifikaatide kasutamist, mis vastasid määrusele (EÜ) nr 1580/2007 30. juunil 2009.

3. jagu

Kolmandate riikide läbiviidavad vastavuskontrollid

Artikkel 15

Kolmandate riikide poolt enne Euroopa Liitu importimist läbiviidud vastavuskontrollide heakskiitmine

1. Kolmanda riigi taotluse korral võib komisjon määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 195 lõikes 2 osutatud korras kiita

heaks konkreetsetele turustamisstandarditele vastavuse kontrollid, mille on läbi viinud kõnealune kolmas riik enne Euroopa Liitu importimist.

2. Lõikes 1 osutatud heakskiidu võib anda kolmandatele riikidele, kus Euroopa Liitu eksporditavate toodete puhul järgitakse Euroopa Liidu turustamisstandardeid või vähemalt nendega samaväärseid standardeid.

Heakskiidus täpsustatakse kolmanda riigi ametlik asutus, kelle vastutusel teostatakse lõikes 1 osutatud kontrollitoimingud. Kõnealune asutus vastutab Euroopa Liiduga kontakti hoidmise eest. Heakskiidus täpsustatakse ka nõuetekohaste kontrollide teostamise eest vastutavad kontrolliasutused.

Heakskiidu võib anda ainult asjaomasest kolmandast riigist pärit toodetele ning see võib piirduda teatavate toodetega.

3. Kolmanda riigi kontrolliasutused on ametiasutused või lõikes 2 osutatud asutuse poolt ametlikult tunnustatud asutused, kes annavad piisavad vastavustagatiseid ja kellel on artikli 17 lõikes 1 osutatud viisil või samaväärsel viisil kontrolli teostamiseks vajalik personal, seadmed ja vahendid.

4. Selliste kolmandate riikide, kelle vastavuskontrollid on käesoleva artikli alusel heaks kiidetud, ning asjaomaste toodete nimekirja on esitatud IV lisas.

Komisjon teeb ametlike asutuste ja kontrolliasutuste andmed kättesaadavaks sellisel viisil, mida ta peab asjakohaseks.

Artikkel 16

Vastavuskontrollide heakskiitmise peatamine

Komisjon võib vastavuskontrollide heakskiidu peatada, kui selgub, et märkimisväärse arvu partiide ja/või koguste puhul ei vasta kaubad kolmanda riigi kontrolliasutuste poolt välja antud vastavussertifikaadil olevale teabele.

4. jagu

Kontrollimeetodid

Artikkel 17

Kontrollimeetodid

1. Käesoleva peatükiga ettenähtud vastavuskontrollid, välja arvatud jaemüügi etapi puhul lõpptarbijale, teostatakse vastavalt V lisas sätestatud kontrollimeetoditele, kui käesolevas määruses ei sätestata teisiti.

Liikmesriigid sätestavad vastavuskontrolli erikorra jaemüügi etapi lõpptarbijale.

2. Kui kontrollijad leiavad, et kaup vastab turustamisstandarditele, võib kontrolliasutus anda välja III lisas sätestatud vastavussertifikaadi.

3. Kui kaubad ei vasta turustamisstandarditele, annab kontrolliasutus ettevõtjatele või nende esindajatele välja teatise selle kohta, et tooted ei vasta standarditele. Kaupu, mille puhul on välja antud teatis selle kohta, et need ei vasta standarditele, ei tohi ilma teatist väljastanud kontrolliasutuse loata mujale viia. Kõnealuse loa saamiseks võib olla vajalik kontrolliasutuse poolt sätestatud tingimuste täitmine.

Ettevõtjad võivad otsustada vastavusse viia kogu kauba või osa sellest. Vastavusse viidud kaupu ei või turustada enne, kui pädev kontrolliasutus on asjakohasel viisil veendunud kaupade tegelikust vastavusest. Vajaduse korral annab pädev kontrolliasutus üksnes pärast kaupade vastavusse viimist partiile või selle osale III lisas sätestatud vastavussertifikaadi.

Kui kontrolliasutus on nõus ettevõtja sooviga viia kaubad vastavusse mõnes muus liikmesriigis kui see, kus teostati nõuetele mittevastavuse tuvastamise kontroll, teatab ettevõtja sihtliikmesriigi pädevale kontrolliasutusele standarditele mittevastavast partiist. Liikmesriik, kes annab välja teatise mittevastavuse kohta, saadab kõnealuse teatise koopia teistele asjaomastele liikmesriikidele, sealhulgas standarditele mittevastava partii sihtliikmesriigile.

Kui kaupu ei ole võimalik vastavusse viia ega saata loomatoiduna kasutamiseks, tööstuslikuks töötlemiseks või muul otstarbel kui toiduna kasutamiseks, võib kontrolliasutus vajaduse korral paluda ettevõtjatel võtta asjakohased meetmed selle tagamiseks, et asjaomaseid tooteid ei turustata.

Ettevõtjad esitavad liikmeriikide poolt käesoleva lõike kohaldamiseks vajalikuks peetava teabe.

5. jagu

Teated

Artikkel 18

Teated

1. Liikmesriik, kelle territooriumil avastatakse, et mõnest muust liikmesriigist pärit kaubasaadetus ei vasta turustamisstandarditele vigade või rikkemise tõttu, mida oleks saanud pakkimise ajal avastada, teavitab viivitamata komisjoni ja tõenäoliselt asjaga seotud liikmesriike.

2. Liikmesriik, kelle territooriumil ei lubata kaubapartiid vabasse ringlusesse turustamisstandarditele mittevastavuse

tõttu, teavitab sellest viivitamata komisjoni, tõenäoliselt asjaga seotud liikmesriike ja IV lisas loetletud riike.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile nende kontrollisüsteeme ja riskianalüüsi süsteeme käsitlevad sätted. Nad teavitavad komisjoni kõnealustesse süsteemidesse hiljem tehtud muudatus-test.

4. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele kõikide turustusetappide kontrollide tulemuste kokkuvõtted iga aasta kohta järgneva aasta 30. juuniks.

5. Lõigetes 1–4 osutatud teave edastatakse komisjoni täpsustatud viisil.

III JAOTIS

TOOTJAORGANISATSIOONID

I PEATÜKK

Nõuded ja tunnustamine

1. jagu

Mõisted

Artikkel 19

Mõisted

1. Käesoleva jaotise kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „tootja” – määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 2 lõike 2 punktis a osutatud põllumajandustootja;

b) „tootjaliige” – tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu liikmeks olev tootja või tootjate ühistu;

c) „tütarettevõtte” – ettevõtte, mille osanik on üks või mitu tootjaorganisatsiooni või nende liitu ja mis aitab kaasa tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu eesmärkide saavutamisele;

d) „riikidevaheline tootjaorganisatsioon” – organisatsioon, millesse kuuluvatest tootjatest vähemalt üks asub muus liikmesriigis kui see, kus asub organisatsiooni peakontor;

e) „riikidevaheline tootjaorganisatsioonide liit” – tootjaorganisatsioonide liit, millesse kuuluvatest organisatsioonidest vähemalt üks asub muus liikmesriigis kui see, kus asub organisatsiooni peakontor;

- f) „läheneesmärk” – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi reguleerivate Euroopa Liidu õigusaktide kohased tegevuseesmärgid vähim arenenud liikmesriikidele ja piirkondadele ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013;
- g) „meede” – üks järgmistest:
- i) tegevused, mille eesmärk on tootmise planeerimine, sh põhivara soetamine;
  - ii) tegevused, mille eesmärk on tootekvaliteedi parandamine või säilitamine, sh põhivara soetamine;
  - iii) tegevused, mille eesmärk on turustamise parandamine, sh põhivara soetamine, ning edendamise- ja teavitamistegevus, v.a punkti vi alla kuuluv edendamise- ja teavitamistegevus;
  - iv) teadustegevus ja eksperimentaaltootmine, sh põhivara soetamine;
  - v) koolitustegevused, v.a punkti vi alla kuuluv koolitus, ning tegevused, mille eesmärk on edendada juurdepääsu nõuandeteenustele;
  - vi) üks kuuest riskide vältimise ja juhtimise vahendist, mis on loetletud määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõike 2 esimese lõigu punktides a–f;
  - vii) keskkonnavalased tegevused, millele on osutatud määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõikes 3, sh põhivara soetamine;
  - viii) muud tegevused, sh põhivara soetamine, v.a need tegevused, mis kuuluvad punktide i–iv ja vii alla, mis täidavad üht või mitut määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõikes 1 osutatud eesmärki;
- h) „tegevus” – konkreetne toiming või vahend, mille eesmärk on saavutada konkreetne rakenduseesmärk, mis aitab kaasa ühe või mitme määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõikes 1 osutatud eesmärgi saavutamisele;
- i) „kõrvalsaadus” – toode, mis on saadud sellise puu- ja köögiviljatoote valmistamisel, millel on positiivne majanduslik väärtus, kuid mis ei ole kavandatud peaesmärk;
  - j) „valmistamine” – sellised puu- ja köögivilja valmistamisega seotud tegevused nagu puhastamine, lõikamine, koorimine, korrastamine ja kuivatamine, ilma neid töödeldud puu- ja köögiviljaks muutmata;
- k) „tootmisharudevaheline”, nagu on osutatud määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõike 3 punktis b – üks või mitu määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 123 lõike 3 punktis c osutatud tegevust, mille liikmesriik on heaks kiitnud ning mida tootjaorganisatsioon või tootjaorganisatsioonide liit ja vähemalt üks muu ettevõtja toiduainete töötlemise- ja/või turustusahelas on ühiselt haldanud;
- l) „alusnäitaja” – kavade koostamise perioodi alguse olukorda või suundumust kajastav näitaja, mis võib anda kasulikku teavet:
- i) lähteolukorra analüüsimisel säästvate rakenduskavade riikliku strateegia või rakenduskava kehtestamiseks;
  - ii) võrdlusalusena, mille põhjal võib riikliku strateegia või rakenduskava tulemusi ja mõju hinnata ja/või
  - iii) riikliku strateegia või rakenduskava tulemuste ja mõju tõlgendamisel.
2. Võttes arvesse oma riiklike õigus- ja haldusstruktuure, määratlevad liikmesriigid oma territooriumi asjaomased õigussubjektid, mis peavad vastama määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklile 125b. Liikmesriigid võivad vastu võtta tootjaorganisatsioonide tunnustamist käsitlevad lisaeeskirjad ning kehtestavad vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125b kohaldamiseks sätted, milles käsitletakse õigussubjekti selgelt määratletud osi.

2. jagu

Tootjaorganisatsioonide suhtes kohaldatavad nõuded

Artikkel 20

Tootehõlmavus

1. Liikmesriigid tunnustavad tootjaorganisatsioone määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125b kohaselt tunnustamisaotluses märgitud toote või tooterühma osas, kui kõnealuse määruse artikli 125b lõike 1 punkti c kohaselt tehtud otsusest ei tulene teisiti.

2. Liikmesriigid tunnustavad vaid tootjaorganisatsioone üksnes töötlemiseks ettenähtud toote või tooterühma suhtes, kui tootjaorganisatsioonid suudavad tagada, et sellised tooted tarnitakse töötlemiseks kas tarnelepingute süsteemi kaudu või muul viisil.

Artikkel 21

Liikmete miinimumarv

Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125b lõike 1 punkti b kohaselt tootjaorganisatsiooni liikmete miinimumarvu kehtestamisel võivad liikmesriigid ette näha, et kui tunnustamise taotlejaks on täielikult või osaliselt liikmed, kes on ise tootjatest koosnevad õigussubjektid või tootjatest koosnevate õigussubjektide selgelt määratletud osad, võib tootjate miinimumarvu arvutada õigussubjektide või õigussubjektide selgelt määratletud osadega ühinenud tootjate arvu põhjal.

Artikkel 22

Liikmelisuse miinimumkestus

1. Tootja liikmelisuse miinimumtähtaeg on üks aasta.
2. Liikmelisuse lõpetamisest teatatakse organisatsioonile kirjalikult. Liikmesriigid kehtestavad kuni kuue kuu pikkused teatamistähtajad ning liikmelisuse lõpetamise jõustumiskuupäevad.

Artikkel 23

Tootjaorganisatsioonide struktuurid ja tegevused

Liikmesriigid tagavad, et tootjaorganisatsioonidel on personal, infrastruktuur ja varustus, mis on vajalikud määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 122 esimese lõigu punktis c ja artikli 125b lõike 1 punktis e sätestatud tingimuste täitmiseks ning et nad suudavad täita oma peamisi ülesandeid, eriti järgmisi:

- a) oma liikmete toodangu tundmine;
- b) oma liikmete toodangu kogumine, sorteerimine, ladustamine ja pakendamine;
- c) äritegevuse ja eelarve haldamine ning
- d) keskne raamatupidamine ja arvete esitamise süsteem.

Artikkel 24

Turustatava toodangu väärtus või maht

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125b lõike 1 punkti b kohaldamisel arvutatakse turustatava toodangu väärtus või maht samal alusel nagu käesoleva määruse artiklites 50 ja 51 sätestatud turustatava toodangu väärtus.

2. Kui ühel või mitmel tootjaorganisatsiooni liikmel ei ole lõike 1 kohaldamiseks piisavalt andmeid turustatud toodangu kohta, võib nende turustatava toodangu väärtuse arvutada kõikide tootjaorganisatsiooni liikmeks olevate tootjate turustatud toodangu keskmise väärtusena lähtuvalt kolmeaastasest ajavahemikust, mis eelneb tunnustamisaotluse esitamise aastale, mil asjaomase tootjaorganisatsiooni liikmed ka tegelikult tootmisega tegelesid.

Artikkel 25

Tehniliste vahendite hankimine

Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125b lõike 1 punkti e kohaldamisel käsitatakse tootjaorganisatsiooni, mida tunnustatakse toote suhtes, mille puhul on tehniliste vahendite hankimine vajalik, oma kohustust täitvana, kui ta hangib piisaval tasemel tehnilisi vahendeid ise või oma liikmete kaudu, või tütarettevõtete kaudu või allhanke korras.

Artikkel 26

Tootjaorganisatsioonide põhitegevused

1. Tootjaorganisatsiooni põhitegevus on seotud tarnete kontsentreerimise ja oma liikmete toodetud selliste toodete turuleviimisega, mille suhtes teda on tunnustatud.
2. Tootjaorganisatsioon võib müüa selliste tootjate tooteid, kes ei ole tootjaorganisatsiooni ega tootjaorganisatsiooni liidu liikmed, kui kõnealust organisatsiooni on nende toodete suhtes tunnustatud ning tingimusel, et kõnealuse tegevuse majanduslik väärtus on madalam organisatsiooni turustatud toodangu väärtusest, mis on arvutatud artikli 50 alusel.
3. Teiselt tootjaorganisatsioonilt otse ostetud puu- ja köögiviljade ning selliste toodete turustamist, mille suhtes tootjaorganisatsioon ei ole tunnustatud, ei käsitata tootjaorganisatsiooni tegevuste ühte osa moodustavana.

4. Kui kohaldatakse artikli 50 lõiget 9, kohaldatakse käesoleva artikli lõiget 3 *mutatis mutandis* asjaomaste tütarettevõtete suhtes alates 1. jaanuarist 2012.

Artikkel 27

Allhanked

1. Tegevused, mida liikmesriik võib määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125d kohaselt lubada korraldada allhanke korras, võivad muu hulgas hõlmata tootjaorganisatsiooni liikmete toodangu korjamist, ladustamist, pakkimist ning turustamist.

2. Tootjaorganisatsiooni tegevuse allhange tähendab seda, et tootjaorganisatsioon sõlmib asjaomase tegevuse pakkumiseks kaubanduskokkuleppe teise majandusüksusega, sh ühe või mitme oma liikme või tütarettevõttega. Tootjaorganisatsioon jääb siiski vastutavaks kõnealuse tegevuse läbiviimise tagamise ning tegevuse pakkumiseks sõlmitud kaubanduskokkuleppe täieliku halduskontrolli ja järelevalve eest.

Artikkel 28

Riikidevahelised tootjaorganisatsioonid

1. Riikidevahelise tootjaorganisatsiooni peakontor asub liikmesriigis, kus organisatsioonil on olulisi ettevõtteid või oluline arv liikmeid ja/või kus ta turustab olulise osa toodangust.
2. Liikmesriik, kus asub riikidevahelise tootjaorganisatsiooni peakontor, vastutab:
  - a) riikidevahelise tootjaorganisatsiooni tunnustamise eest;
  - b) riikidevahelise tootjaorganisatsiooni rakenduskava heakskiitmise eest,
  - c) tunnustamistingimuste ning kontrolli- ja sanktsionisüsteemi järgimise osas vajaliku halduskoostöö korraldamise eest teiste liikmesriikidega, kus on organisatsiooni liikmeid. Kõnealused teised liikmesriigid on kohustatud mõistliku ajavahemiku jooksul andma kogu vajalikku abi liikmesriigile, kus asub peakontor; ning
  - d) teiste liikmesriikide taotluse korral selle tagamise eest, et kõik asjaomased dokumendid, sh kehtivad õigusaktid, mis on kättesaadavad teistele liikmesriikidele, kus liikmed asuvad, tõlgitakse taotlejate liikmesriikide ametlikesse keeltesse.

Artikkel 29

Tootjaorganisatsioonide ühinemine

1. Kui tootjaorganisatsioonid on ühinenud, asendab ühinemise tulemusena asutatud tootjaorganisatsioon ühinevad tootjaorganisatsioonid. Uus majandusüksus omandab ühinevate tootjaorganisatsioonide õigused ja kohustused.

Uus ühinenud majandusüksus võib paralleelselt kasutada eraldi rakenduskavasid kuni ühinemisejärgse aasta 1. jaanuarini või ühendada rakenduskavad ühinemise hetkest. Rakenduskavad ühendatakse vastavalt artiklitele 66 ja 67.

2. Erandina lõike 1 teisest lõigust võivad liikmesriigid lubada selleks taotluse esitanud tootjaorganisatsioonidel nõuetekohase põhjenduse korral jätkata paralleelselt eraldi rakenduskavade rakendamist kuni kavade lõppemiseni.

Artikkel 30

Mittetootjatest liikmed

1. Liikmesriigid võivad otsustada, kas ja millistel tingimustel võib tootjaorganisatsiooni liikmeks võtta füüsilise või juriidilise isiku, kes ei ole tootja.
2. Lõikes 1 osutatud tingimuste määramisel tagavad liikmesriigid eelkõige vastavuse määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 122 esimese lõigu punkti a alapunktile iii ja artikli 125a lõike 3 punktile c.
3. Lõikes 1 osutatud füüsilised või juriidilised isikud ei:
  - a) ole hõlmatud tunnustamiskriteeriumidega;
  - b) saa otsest kasu Euroopa Liidu rahastatud meetmetest.

Liikmesriigid võivad vastavalt lõikes 2 sätestatud tingimustele piirata või keelata füüsiliste või juriidiliste isikute õigust hääletada rakendusfonde käsitlevates küsimustes.

Artikkel 31

Tootjaorganisatsioonide demokraatlik kontroll

1. Liikmesriigid võtavad enda arvates vajalikuks peetavad meetmed, et vältida ühe või mitme liikme poolset võimu või mõju kuritarvitamist tootjaorganisatsiooni juhtimises ja tegevuses, mis hõlmab hääletusõigusi.
2. Kui tootjaorganisatsioon on õigussubjekti selgelt määratletud osa, võivad liikmesriigid vastu võtta meetmed, millega piiratakse või keelatakse kõnealusel õigussubjekti muuta, heaks kiita või tagasi lükata tootjaorganisatsiooni otsuseid.

3. jagu

Tootjaorganisatsioonide liidud

Artikkel 32

Tootjaorganisatsioonide liitude suhtes kohaldatavad tootjaorganisatsioonide eeskirjad

Artiklit 22, artikli 26 lõiget 3, artikleid 27 ja 31 kohaldatakse *mutatis mutandis* tootjaorganisatsioonide liitude suhtes. Kui tootjaorganisatsioonide liit teostab müügitegevust, kohaldatakse artikli 26 lõiget 2 *mutatis mutandis*.

*Artikkel 33***Tootjaorganisatsioonide liitude tunnustamine**

1. Liikmesriigid võivad tunnustada tootjaorganisatsioonide liite üksnes määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125c kohaselt tunnustamisaotluses täpsustatud toodet või tooterühma käsitleva tegevuse või tegevuste suhtes.

2. Tootjaorganisatsioonide liitu võib tunnustada määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125c kohaselt ning seetõttu viib ta läbi tootjaorganisatsiooni tegevusi isegi siis, kui asjaomaste toodete turustamist jätkavad selle liikmed.

*Artikkel 34***Tootjaorganisatsioonide liitude liikmed, kes ei ole tootjaorganisatsioonid**

1. Liikmesriigid võivad otsustada, kas ja millistel tingimustel võib tootjaorganisatsioonide liidu liikmeks võtta füüsilise või juriidilise isiku, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsioon.

2. Tootjaorganisatsioonide tunnustatud liidu liikmed, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsioonid, ei:

a) ole hõlmatud tunnustamiskriteeriumidega,

b) saa otsest kasu Euroopa Liidu rahastatud meetmetest.

Liikmesriigid võivad lubada, piirata või keelata kõnealuste liikmete õigust hääletada rakenduskavasid käsitlevate otsuste üle.

*Artikkel 35***Riikidevaheline tootjaorganisatsioonide liit**

1. Riikidevahelise tootjaorganisatsioonide liidu peakontor asutatakse liikmesriigis, kus liidul on oluline arv liikmesorganisatsioone ja/või liikmesorganisatsioonid turustavad olulise osa toodangust.

2. Liikmesriik, kus asub riikidevahelise tootjaorganisatsioonide liidu peakontor, vastutab:

a) liidu tunnustamise eest;

b) vajaduse korral liidu rakenduskava heakskiitmise eest;

c) tunnustamistingimuste ning kontrolli- ja sanktsioonide süsteemi järgimise osas vajaliku halduskoostöö korraldamise eest teiste liikmesriikidega, kus asuvad liitu kuuluvad organi-

satsioonid. Kõnealused teised liikmesriigid on kohustatud andma kogu vajalikku abi liikmesriigile, kus asub peakontor; ning

d) teiste liikmesriikide taotluse korral selle tagamise eest, et kõik asjaomased dokumendid, sh kehtivad õigusaktid, mis on kättesaadavad teistele liikmesriikidele, kus liikmed asuvad, tõlgitakse taotleivate liikmesriikide ametlikesse keeltesse.

4. jagu

Tootjarühmad*Artikkel 36***Tunnustuskavade esitamine**

1. Õigussubjekti või õigussubjekti selgelt määratletud osa esitab määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125e lõikes 1 osutatud tunnustuskava selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on selle juriidilise isiku peakontor.

2. Liikmesriigid sätestavad:

a) miinimumkriteeriumid, millele õigussubjekt või õigussubjekti selgelt määratletud osa peab vastama, et ta saaks esitada tunnustuskava;

b) tunnustuskavade koostamist, sisu ja rakendamist käsitlevad eeskirjad;

c) perioodi, mille jooksul tootjaorganisatsiooni endisel liikmel keelatakse pärast tootjaorganisatsioonist lahkumist liituda tootjarühmaga nende toodete osas, mille suhtes tootjaorganisatsioon on tunnustatud; ning

d) tunnustuskavade heakskiidu, järelevalve ja täitmise halduskorra.

*Artikkel 37***Tunnustuskavade sisu**

Tunnustuskava projektiga peab olema hõlmatud vähemalt järgmine:

a) lähteolukorra kirjeldus, eelkõige tootjalikmete arv, kõik üksikasjad tootjate arvu, liikmete, toodangu (sh turustatud toodangu väärtus), turustamise ja infrastruktuuri (sh tootjarühma üksikliikmetele kuuluv infrastruktuur) kohta;

- b) kava rakendamise kavandatav alguskuupäev ja selle kestus, mis ei ole pikem kui viis aastat ning
- c) tunnustuse saamiseks rakendatavad tegevused ja investeeringud.

- b) tunnustuskava heakskiitmise kuupäevale järgneval esimesel kalendripäeval.

Tunnustuskava rakendamise esimene aasta lõpeb igal juhul sama aasta 31. detsembril.

Artikkel 38

Tunnustuskavade heakskiitmine

1. Liikmesriigi pädev asutus teeb tunnustuskava projekti kohta otsuse kolme kuu jooksul alates kava ja kõigi täiendavate dokumentide kättesaamisest. Liikmesriigid võivad näha ette lühema tähtaja.

2. Liikmesriigid kehtestavad tingimused, mille kohaselt võivad tootjarühmad taotleda kavade muutmist nende rakendamise kestel. Kõnealustele taotlustele lisatakse kõik vajalikud täiendavad dokumendid.

2. Liikmesriigid võivad kehtestada lisaeeskirju toimingute abikõlblikkuse ja tunnustuskava kohaste kulutuste kohta, sh investeeringute abikõlblikkust käsitlevaid eeskirju eesmärgiga saavutada tootjarühma vastavus määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125b lõikes 1 osutatud tootjaorganisatsiooni tunnustamise kriteeriumidele.

Liikmesriigid määravad kindlaks tingimused, mille kohaselt võib tunnustuskavasid aasta või poolaasta etapi jooksul muuta liikmesriigi pädeva asutuse eelneva nõusolekuta. Kõnealused muudatused vastavad abi saamise tingimustele üksnes siis, kui tootjarühm teatab nendest viivitamata liikmesriigi pädevale asutusele.

3. Pärast artiklis 111 osutatud vastavuskontrolle vajaduse korral liikmesriigi pädev asutus:

3. Liikmesriigi pädev asutus otsustab kavasse muudatuste tegemise pärast esitatud dokumentide läbivaatamist kolme kuu jooksul alates muutmistaotluse kättesaamisest. Kui selle ajavahemiku jooksul ei ole muutmistaotluse kohta otsust tehtud, käsitatakse kõnealust taotlust tagasilükatuna. Liikmesriigid võivad näha ette lühema tähtaja.

a) kiidab kava heaks ja annab eeltunnustuse;

b) taotleb muudatuste tegemist kavasse;

c) lükkab kava tagasi.

Heakskiidu võib anda ainult juhul, kui kavasse on tehtud punkti b alusel nõutavad muudatused.

Liikmesriigi pädev asutus teavitab oma otsusest õigussubjekti või õigussubjekti selgelt määratletud osa.

Artikkel 40

Tootjaorganisatsioonina tunnustamise taotlused

1. Tunnustuskava rakendavad tootjarühmad võivad igal ajal esitada tunnustamistaotluse vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklile 125b. Sellised taotlused esitatakse igal juhul enne määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125e lõikes 1 osutatud üleminekuperioodi lõppu.

2. Sellise taotluse esitamise kuupäevast alates võib kõnealune rühm vastavalt artiklile 63 esitada rakenduskava projekti.

Artikkel 39

Tunnustuskavade rakendamine

1. Tunnustuskava rakendatakse aastaste etappidena alates 1. jaanuarist. Liikmesriigid võivad lubada tootjarühmadel jagada need aastased perioodid pooleaastasteks etappideks.

Esimesel rakendamis aastal algab tunnustuskava vastavalt artikli 37 punktis b osutatud kavandatavale kuupäevale:

a) liikmesriigi pädeva asutuse poolt heakskiitmise kuupäevale järgneval 1. jaanuaril või

Artikkel 41

Tootjarühmade põhitegevused

1. Tootjarühma põhitegevus on seotud tarnete kontsentreerimise ja oma liikmete toodetud selliste toodete turuleviimisega, mille suhtes teda on eelnevalt tunnustatud.

2. Tootjarühm võib müüa selliste tootjate tooteid, kes ei ole tootjarühma liikmed, kuid tootjarühm on kõnealuste toodete suhtes tunnustatud ning tingimusel et kõnealuse tegevuse majanduslik väärtus on madalam kui tootjarühma oma liikmete ja muude tootjarühmade liikmete turustatud toodangu väärtus.

Artikkel 42

Turustatud toodangu väärtus

1. Artikli 50 lõikeid 1–4 ja lõiget 7 ning kõnealuse artikli lõike 6 esimest lauset kohaldatakse tootjarühmade suhtes *mutatis mutandis*.

2. Kui turustatud toodangu väärtus on vähemalt 35 % vähenenud põhjustel, mis ei ole tootjarühma vastutuse ega kontrolli all ja mida liikmesriik on nõuetekohaselt põhjendanud, ei ole turustatud toodangu koguväärtus väiksem kui 65 % viimast aastast etappi hõlmava abi varasemas taotluses või taotlustes esitatud koguväärtusest, mida on kontrollinud liikmesriik, ning nende puudumisel heakskiidetud tunnustuskavas algselt esitatud väärtusest.

3. Turustatud toodangu väärtus arvutatakse selliste õigusaktide alusel, mida kohaldatakse sellel ajavahemikul, mille kohta abi taotletakse.

Artikkel 43

Tunnustuskavade rahastamine

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõikes 3 osutatud abi määrasid vähendatakse seoses turustatud toodanguga poole võrra, mis on rohkem kui 1 000 000 eurot.

2. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 1 punktis a osutatud abi aastane ülemmäär iga tootjarühma kohta on 100 000 eurot.

3. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõikes 1 osutatud abi makstakse:

- a) aastaste või pooleaastaste osamaksetena iga aasta või poolaasta lõpus tunnustuskava rakendamise eest; või
- b) osamaksetena, mis hõlmavad osa aastast ajavahemikust juhul, kui tunnustuskava algab aastase ajavahemiku ajal või kui tunnustamine toimub määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125b kohaselt enne aastase ajavahemiku lõppu. Sellisel juhul vähendatakse proportsionaalselt käesoleva artikli lõikes 2 osutatud ülemmäära.

Osamaksete arvutamisel võivad liikmesriigid turustatud toodangu käsitada toodangut, mis vastab muule ajavahemikule kui

see, mida käsitleb kõnealune osamakse, kui see on kontrolli jaoks vajalik. Vahe ajavahemike vahel on väiksem kui tegelik asjaomane ajavahemik.

4. Lõigetes 1 ja 2 osutatud summade suhtes kohaldatav vahetuskurs on Euroopa Keskpannga viimati, enne kõnealuse abi andmise perioodi esimest kuupäeva avaldatud kurs.

Artikkel 44

Tunnustamiseks nõutav investeeringutoetus

Käesoleva määruse artikli 37 punktis c osutatud tunnustuska-vade rakendamisega seotud investeeringuid, mille jaoks on ette nähtud abi vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 1 punktile b, rahastatakse proportsionaalselt sellega, kuidas neid kasutatakse eeltunnustusega seotud tootjarühma liikmete toodete puhul.

Euroopa Liidu abist jäetakse ilma sellised investeeringud, mis tõenäoliselt moonutavad konkurentsi tootjarühma muude majandustegevuste suhtes.

Artikkel 45

Abitaotlus

1. Tootjarühm esitab ühe taotluse määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 1 punktides a ja b osutatud abi kohta kolme kuu jooksul pärast iga käesoleva määruse artikli 43 lõikes 3 osutatud aastase või pooleaastase ajavahemiku lõppu. Taotluses esitatakse turustatud toodangu väärtus ajavahemikuks, mille kohta abi taotletakse.

2. Pooleaastaseid ajavahemikke hõlmavad abitaotlused võib esitada üksnes juhul, kui tunnustuskava on jagatud artikli 39 lõikes 1 osutatud pooleaastasteks ajavahemikeks. Kõikidele abitaotlustele lisatakse tootjarühma kirjalik avaldus selle kohta, et tootjarühm:

- a) järgib määrust (EÜ) nr 1234/2007 ja käesolevat määrust; ning
- b) ei ole saanud, ei saa ega hakka tulevikus saada otsest ega kaudset Euroopa Liidu ega riigi topelttoetust tema tunnustuskava kohaselt rakendatavate tegevuste rahastamiseks, mille jaoks on käesoleva määruse alusel ette nähtud Euroopa Liidu poolne rahastamine.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks abi maksmise tähtaja, mis ei ole igal juhul hiljem kui kuus kuud pärast taotluse kättesaamist.

Artikkel 46

Abikõlblikkus

Liikmesriigid annavad käesoleva määruse alusel hinnangu tootjarühmade abikõlblikkusele, et teha kindlaks, kas abi on nõuetekohaselt põhjendatud, võttes arvesse kõnealuse tootjarühma liikmeks olevatele tootjaorganisatsioonidele või -rühmadele varem antud võimaliku abi tingimusi ja andmise kuupäeva ning liikmete võimalikku liikumist tootjaorganisatsioonide ja tootjarühmade vahel.

Artikkel 47

Euroopa Liidu panus

1. Euroopa Liidu panus määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 1 punktis a osutatud abi maksmisel on:

- a) 75 % nendes piirkondades, mis on abikõlblikud lähenemiseesmärgi raames ning
- b) 50 % muudes piirkondades.

Ülejäänud osa abist maksab liikmesriik kindlasummalise maksena. Abitaotlus ei pea sisaldama tõendeid abi kasutamise kohta.

2. Euroopa Liidu panus määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 1 punktis b osutatud abi puhul, väljendatuna kapitalitoetuse või kapitalitoetuse ekvivalendi protsendina abikõlblikest investeerimiskuludest, ei tohi ületada:

- a) 50 % nendes piirkondades, mis on abikõlblikud lähenemiseesmärgi raames ning
- b) 30 % muudes piirkondades.

Asjaomased liikmesriigid kohustuvad kandma vähemalt 5 % abikõlblikest investeerimiskuludest.

Toetuse saajad maksavad abikõlblikest investeerimiskuludest vähemalt:

- a) 25 % nendes piirkondades, mis on abikõlblikud lähenemiseesmärgi raames ning
- b) 45 % muudes piirkondades.

Artikkel 48

Ühinemised

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõikega 1 ettenähtud abi võib anda või selle andmist jätkata eeltunnustatud tootjarühmadele, mis asutatakse kahe või mitme eeltunnustatud tootjarühma ühinemisel.

2. Lõike 1 kohaselt makstava toetuse arvutamiseks asendab ühinemise tulemusena asutatud tootjarühm ühinevad rühmad.

3. Kui ühinevad kaks või enam tootjarühma, omandab uus majandusüksus sellise tootjarühma õigused ja kohustused, kes on eeltunnustuse saanud kõige varem.

4. Kui eeltunnustatud tootjarühm ühineb tunnustatud tootjaorganisatsiooniga, siis tekkinud majandusüksus ei vasta enam tootjarühmana eeltunnustamise tingimustele ega määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõikes 1 osutatud abi saamise tingimustele. Tekkinud majandusüksust käsitatakse jätkuvalt tunnustatud tootjaorganisatsioonina, kui ta vastab kehtivatele nõuetele. Vajaduse korral taotlevad tootjaorganisatsioonid oma rakenduskava muutmist ning selleks kohaldatakse artiklit 29 *mutatis mutandis*.

Tootjarühmade poolt enne ühinemist läbiviidud tegevused on siiski jätkuvalt abikõlblikud tunnustuskavas sätestatud tingimuste kohaselt.

Artikkel 49

Tunnustamise tagajärjed

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõikes 1 sätestatud abi andmine lõpetatakse, kui tunnustus on antud.

2. Kui rakenduskava esitatakse käesoleva määruse alusel, tagab asjaomane liikmesriik, et tunnustuskavas kehtestatud meetmeid ei rahastata topele.

3. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 1 punktis b osutatud abi või kuludena saavad investeringud võib üle kanda rakenduskavadesse, kui need vastavad käesoleva määruse nõuetele.

4. Liikmesriigid määravad kindlaks ajavahemiku, mis algab pärast tunnustuskava rakendamist ning mille jooksul tuleb tootjarühma tunnustada tootjaorganisatsioonina. Kõnealune tähtaeg ei tohi olla pikem kui neli kuud.

II PEATÜKK

Rakendusfondid ja -kavad

1. jagu

Turustatud toodangu väärtus

Artikkel 50

Arvutamise alus

1. Tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtust arvutatakse tootjaorganisatsiooni enda ja selle tootjaliikmete toodangu alusel ning hõlmab selliste puu- ja köögiviljade toodangut, mille suhtes tootjaorganisatsioon on tunnustatud. Turustatud toodangu väärtus võib hõlmata puu- ja köögivilja, mis ei pea turustamisstandarditele vastama, kui kõnealuseid standardeid ei kohaldata artikli 4 kohaselt.

2. Turustatud toodangu väärtus hõlmab tootjaorganisatsiooni lahkvate või sellega ühinevate liikmete toodangut. Liikmesriigid määravad kindlaks tingimused topeltarvestuse vältimiseks.

3. Turustatud toodangu väärtus ei hõlma töödeldud puu- ja köögivilja väärtust või mis tahes muu kui puu- ja köögiviljasektori toote väärtust.

Töötlemiseks ettenähtud sellise puu- ja köögivilja turustatud toodangu väärtus, mida on töödeldud üheks määruse (EÜ) nr 1234/2007 I lisa X osas loetletud töödeldud puu- ja köögiviljaks või käesolevas artiklis osutatud ja käesoleva määruse VI lisas kirjeldatud mis tahes muuks töödeldud tooteks, mida on ise või allhanke teel töödeldud käesoleva artikli lõikes 9 osutatud tootjaorganisatsioon või tootjaorganisatsioonide liit või nende tootjaliikmed või tütarettevõtted, arvutatakse kõnealuste töödeldud toodete kaubaarvele märgitud väärtuse suhtes protsentides väljendatud kindlat määra kohaldades. Kindel määr on:

a) 53 % puuvilja- ja marjamahla puhul;

b) 73 % kontsentreeritud mahlade puhul;

c) 77 % tomatikonsentraadi puhul;

d) 62 % külmutatud puu- ja köögivilja puhul;

e) 48 % konserveeritud puu- ja köögivilja puhul;

f) 70 % perekonna *Agaricus* konserveeritud seente puhul;

g) 81 % lühiajaliseks säilitamiseks soolvees konserveeritud puuvilja puhul;

h) 81 % kuivatatud puuvilja puhul;

i) 27 % muu töödeldud puu- ja köögivilja puhul;

j) 12 % töödeldud maitsetaimede puhul;

k) 41 % paprikapulbri puhul.

4. Liikmesriigid võivad lubada tootjaorganisatsioonidel hõlmata turustatud toodangu väärtusega ka kõrvalsaaduste väärtust.

5. Turustatud toodangu väärtus hõlmab selliste turult kõrvaldatud toodete väärtust, mis on kõrvaldatud määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõikega 4 ettenähtud viisil ja mille arvutamise aluseks on kõnealuste tootjaorganisatsiooni poolt eelmisel võrdlusperioodil turustatud toodete keskmine hind.

6. Turustatud toodangu väärtuse hulka arvutatakse üksnes see tootjaorganisatsiooni ja/või tootjaliikmete toodang, mida on turustanud kõnealune tootjaorganisatsioon. Teise tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtuse hulka arvutatakse tootjaorganisatsiooni tootjaliikmete toodang, mida on turustanud nende oma organisatsiooni poolt määratud teine tootjaorganisatsioon vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125a lõike 2 punktidele b ja c.

7. Puu- ja köögivilja turustatud toodangu eest esitatakse arve tootjaorganisatsiooni välise seisuga, vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1234/2007 I lisa IX osas loetletud tootena, mis on valmistatud ja pakendatud, ilma:

a) käibemaksuta;

b) sisetranspordi kuludeta, kui tootjaorganisatsiooni keske kogumis- ja pakendamisasutuse ja tootjaorganisatsiooni jaotuspunkti vahemaa on oluline; Liikmesriigid määravad kindlaks erinevatel tarnimis- või veoetappidel toodete kohta kaubaarvele märgitud väärtuse suhtes kohaldatavad vähendusprotsendid ning põhjendavad riiklikus strateegiakavas nõuetekohaselt, millist vahemaad käsitatakse olulisena.

8. Turustatud toodangu väärtust võib arvutada ka tootjaorganisatsiooni liidu välise seisuga samal alusel nagu on sätestatud lõikes 7.

9. Turustatud toodangu väärtust võib arvutada ka tütarettevõttevälise seisuga samal alusel nagu on sätestatud lõikes 7, eeldusel et vähemalt 90 % tütarettevõtte kapitalist kuulub:

a) ühele või mitmele tootjaorganisatsioonile või tootjaorganisatsioonide liidule; ja/või

b) liikmesriigi heakskiidu korral tootjaorganisatsioonide või nende liidu tootjaliikmetele, kui see aitab kaasa määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 122 esimese lõigu punktis c ja artikli 125b lõike 1 punktis a loetletud eesmärkide saavutamisele.

10. Allhanke puhul arvutatakse turustatud toodangu väärtus tootjaorganisatsiooni välise seisuga ning see hõlmab ka sellise tegevuse majanduslikku lisandväärtust, mille tootjaorganisatsioon on allhanke korras andnud teostada oma liikmetele, kolmandatele osalistele või muule kui ühele lõikes 9 osutatud tütarettevõtetest.

11. Kui toodang väheneb ilmastikutingimuste, looma- või taimehaiguste või taimekahjurite levikust põhjustatud kahju tõttu, siis igasuguse kõnealuste põhjuste tõttu seoses III peatüki 6. jaos käsitletud saagikindlustusmeetmetega või tootjaorganisatsiooni hallatavate samaväärsete meetmetega saadud kindlustushüvitise võib arvata turustatud toodangu väärtuse hulka.

Artikkel 51

Võrdlusperiood

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõikes 2 osutatud abi aastane ülemmäär arvutatakse liikmesriikide määratava 12-kuulise võrdlusperioodi jooksul turustatud toodangu väärtuse alusel igal aastal.

2. Võrdlusperioodi määravad liikmesriigid iga tootjaorganisatsiooni jaoks kindlaks ja see võib olla:

a) 12-kuuline periood, mis algab kõige varem 1. jaanuaril kolm aastat enne aastat, mille jaoks abi taotletakse ning lõpeb hiljemalt sellele aastale eelneva aasta 31. detsembril, mille jaoks abi taotletakse; või

b) sellise kolme järjestikuse 12-kuulise perioodi keskmine väärtus, mis algab kõige varem 1. jaanuaril viis aastat enne

aastat, mille jaoks abi taotletakse ning lõpeb hiljemalt sellele aastale eelneva aasta 31. detsembril, mille jaoks abi taotletakse;

3. 12-kuuline periood on asjaomase tootjaorganisatsiooni aruandeperiood.

Võrdlusperioodi kehtestamise meetodika ei või muutuda rakenduskava jooksul, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud olukordades.

4. Kui toote väärtus on vähenenud vähemalt 35 % põhjustel, mis ei ole tootjaorganisatsiooni vastutuse ja kontrolli all, peetakse kõnealuse toote turustatud toodangu väärtuseks 65 % eelmise võrdlusperioodi väärtusest.

Tootjaorganisatsioon esitab esimeses lõigus osutatud põhjuste põhjendused asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele.

5. Kui hiljuti tunnustatud tootjaorganisatsioonidel ei ole lõike 2 kohaldamiseks piisavalt andmeid turustatud toodangu kohta, võib turustatud toodangu väärtusena käsitada tootjaorganisatsiooni poolt tunnustamiseks esitatava turustatava toodangu väärtust.

Tootjaorganisatsiooniga esimest korda ühinevate tootjaorganisatsiooni uute liikmete suhtes kohaldatakse esimest lõiku *mutatis mutandis*.

6. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed teabe kogumiseks turustatud toodangu väärtuse kohta nende tootjaorganisatsioonide puhul, kes ei ole esitanud rakenduskava.

7. Erandina lõigetest 1 ja 6 arvutatakse võrdlusperioodi turustatud toodangu väärtus kõnealusel võrdlusperioodil kohaldatavate õigusaktide alusel.

20. jaanuariks 2010 heakskiidetud rakenduskavade puhul tuleks turustatud toodangu väärtus aastate kohta kuni 2007. aastani arvutada siiski võrdlusperioodil kohaldatavate õigusaktide alusel, kusjuures turustatud toodangu väärtus aastate kohta alates 2008. aastast arvutatakse 2008. aastal kehtinud õigusaktide alusel.

Pärast 20. jaanuari 2010 heakskiidetud rakenduskavade puhul arvutatakse turustatud toodangu väärtus aastate kohta alates 2008. aastast selliste õigusaktide alusel, mida kohaldati sel ajal, kui rakenduskavad heaks kiideti.

2. jagu

Rakendusfondid

Artikkel 52

Haldamine

Liikmesriigid tagavad, et rakendusfonde hallatakse nii, et välisaudiitorid saavad igal aastal nende tulud ja kulud kindlaks teha, kontrollida ja kinnitada.

Artikkel 53

Rakendusfondide rahastamine

1. Tootjaorganisatsioon määrab kindlaks määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103b lõikes 1 osutatud rakendusfondi osamakset.

2. Kõikidel tootjatel on võimalus rakendusfondi abi kasutada ning kõikidel tootjatel on võimalus demokraatlikult osaleda selliste otsuste tegemises, mis käsitlevad tootjaorganisatsiooni rakendusfondi kasutamist ja rakendusfondi tehtavaid sissetulekuid.

Artikkel 54

Eeldatavate summade teatamine

1. Tootjaorganisatsioonid teatavad oma liikmesriigile hiljemalt 15. septembriks järgmise aasta Euroopa Liidu panuse eeldatavad summad ning oma liikmete ja tootjaorganisatsiooni enda rakendusfondidesse makstavad summad koos rakenduskavade või muudatuste heakskiitmise taotlustega.

Liikmesriigid võivad määrata hilisema kuupäeva kui 15. september.

2. Rakendusfondide eeldatavad summad arvutatakse rakenduskavade ja turustatud toodangu väärtuse põhjal. Arvutus jaotatakse omakorda riskide vältimise ja juhtimise meetmete ja muude meetmete kuludeks.

3. jagu

Rakenduskavad

Artikkel 55

Riiklik strateegia

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103f lõikes 2 osutatud riikliku strateegia üldstruktuur ja sisu kehtestatakse vastavalt VII lisas sätestatud suunistele. See võib sisaldada piirkondlikke elemente.

Riiklik strateegia ühendab tervikuks kõik liikmesriigi poolt määruse (EÜ) nr 1234/2007 II osa II jaotise II peatüki I ja II jaotise ning käesoleva jaotise kohaldamisel tehtud otsused ja vastu võetud sätted.

2. Riiklik strateegia, sh määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103f lõikes 1 osutatud riikliku raamistiku tervikuks ühendamine, kehtestatakse igal aastal enne rakenduskava projekti esitamist. Riiklik raamistik lisatakse pärast seda, kui see on esitatud komisjonile ja kui seda on vajaduse korral muudetud vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103f lõike 1 teisele lõigule.

3. Lähteolukorra analüüs moodustab osa riikliku strateegia koostamismenetlusest ja teostatakse liikmesriigi vastutusel. See aitab kaasa rahuldavate vajaduste kindlakstegemisele ja hindamisele, vajaduste tähtsuse järjekorda seadmisele, rakenduskavade kaudu saavutatavate eesmärkide määratlemisele kõnealuste esmatähtsate vajaduste rahuldamiseks, oodatud tulemuste ja koguselisel väljendatud eesmärkide saavutamisele seoses lähteolukorraga ning kõnealuste eesmärkide saavutamiseks kõige sobivamate vahendite ja meetmete kehtestamisele.

4. Liikmesriigid tagavad ka riikliku strateegia järelevalvet ja hindamist ning selle rakendamise rakenduskavade kaudu.

Riiklikku strateegiat võib muuta, pidades silmas eelkõige järelevalvet ja hindamist. Sellised muudatused tehakse enne rakenduskava projekti esitamist igal aastal.

5. Liikmesriigid sätestavad riiklikus strateegias fondi suurimad protsendimäärad, mida võib kulutada üksiku meetme ja/või tegevuse liigi ja/või kulutuse kohta erinevate meetmete vahel sobiva tasakaalu tagamiseks.

Artikkel 56

Keskkonnaalaste tegevuste riiklik raamistik

1. Lisaks määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103f lõike 1 teises lõigus osutatud kavandatava raamistiku esitamisele teavitavad liikmesriigid komisjoni kõigist riikliku raamistiku muudatustest, mille suhtes kehtib kõnealuses lõigus sätestatud kord. Komisjon teeb riikliku raamistiku teistele liikmesriikidele kättesaadavaks asjakohaseks peetavate vahendite abil.

2. Riikliku raamistiku eraldi jaos märgitakse ära määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103f lõike 1 esimese lõigu teises lauses osutatud vastastikuse täiendavuse, kooskõla ja nõuetekohasuse üldnõuded, mida tuleb täita rakenduskava kohaselt valitud keskkonnaalaste tegevuste puhul. Komisjon edastab liikmesriikidele kõnealuse jao näidise.

Riiklikus raamistikus kehtestatakse ka keskkonnavalaste tegevuste mittetäielik loetelu ning nende tegevuste tingimused liikmesriikides määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõike 3 kohaldamisel. Iga keskkonnavalase tegevuse kohta peab riiklikus raamistikus olema:

- a) tegevuse põhjendus, mis põhineb keskkonnamõjul ning
- b) kaasnev erikohustus või -kohustused.

3. Maaelu arengukava raames samalaadselt põllumajanduse keskkonnakaitse kohustustega toetatavad keskkonnavalased tegevused on sama kestusega nagu kõnealused kohustused. Nende võtmist jätkatakse järgmise rakenduskava raames, mille puhul samasuguste põllumajanduse keskkonnakaitsega seotud kohustuste kestus ületaks esialgse rakenduskava kestuse. Eelkõige käesoleva määruse artikli 126 lõikes 3 osutatud vahehindamise tulemuste põhjal võivad liikmesriigid siiski lubada keskkonnavalaste tegevuste lühemaajalist rakendamist või nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel isegi nende katkestamist.

Riiklikus raamistikus märgitakse ära lõikes 1 osutatud tegevuste kestus ja vajaduse korral kohustus jätkata tegevuse rakendamist järgmise rakenduskava kohaselt.

Artikkel 57

Liikmesriikide täiendavad eeskirjad

Liikmesriigid võivad võtta vastu määrust (EÜ) nr 1234/2007 ja käesolevat määrust täiendavaid eeskirju, milles käsitletakse rakenduskavade kohaste meetmete, tegevuste või kulude abikõlblikkust.

Artikkel 58

Seos maaelu arengukavadega

1. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005⁽¹⁾ kohaselt heakskiidetud liikmesriigi maaelu arengukava või -kavade kohast toetust ei maksta tegevustele, mis on hõlmatud käesolevas määruses sätestatud meetmetega, kui lõikest 2 ei tulene teisiti.

2. Kui määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 5 lõike 6 kohast toetust on erandkorras antud meetmetele, mis võiksid vastata toetuse saamise tingimustele käesoleva määruse kohaselt, peavad liikmesriigid tagama, et toetuse saaja võib saada konkreetse tegevuse eest toetust üksnes ühe kava alusel.

Selleks peavad liikmesriigid oma maaelu arengukavadesse selliseid erandeid sisaldavate meetmete lisamisel tagama, et

käesoleva määruse artiklis 55 osutatud riiklikus strateegias oleksid kehtestatud kriteeriumid ja halduseeskirjad, mida nad kohaldavad maaelu arengukavades.

3. Kui see on asjakohane ja ei piira määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 3, artikli 103d lõigete 1 ja 3 ning artikli 103e ja käesoleva määruse artikli 47 sätete kohaldamist, ei ületa käesoleva määrusega hõlmatud meetmete puhul antava toetuse määr seda määra, mida kohaldatakse meetmete suhtes maaelu arengu programmi alusel.

4. Keskkonnavalaste tegevuste jaoks antav toetus, välja arvatud põhivara soetamine, piirdub määruse (EÜ) nr 1698/2005 I lisas põllumajandusliku keskkonnatoetuse maksete suhtes kehtestatud maksimumsummadega. Neid summasid võib erandjuhtudel suurendada, võttes arvesse käesoleva määruse artiklis 55 osutatud riiklikus strateegias ja tootjaorganisatsioonide rakenduskavades põhjendatavaid erijuhte. Keskkonnavalaste tegevuste jaoks antavaid toetussummasid võib ka suurendada määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 16a määratletud prioriteetidega seotud tegevuste toetamiseks.

5. Lõiku 4 ei kohaldata keskkonnavalaste tegevuste suhtes, mis ei ole otseselt ega kaudselt seotud konkreetse maatikiga.

Artikkel 59

Rakenduskavade sisu

Rakenduskavas peab sisalduma:

- a) lähteolukorra kirjeldus, mis põhineb vajaduse korral VIII lisas loetletud üldistel lähtenäitajatel;
- b) kava eesmärgid, arvestades tootmis- ja turustusvõimalusi, ning selgitus selle kohta, kuidas kava aitab kaasa riiklikule strateegiale, ja kinnitus selle kohta, et see on kooskõlas riikliku strateegiaga ning et nende tegevuste vahel on tasakaal. Eesmärkide kirjelduses viidatakse riiklikus strateegias määratletud eesmärkidele ning märgitakse mõõdetavad ülesanded, et hõlbustada kava rakendamisel järk-järgult tehtud edusammude jälgimist;
- c) eesmärkide saavutamise vahendite ning kavandatud meetmete, sh riskide vältimist ja juhtimist käsitlevate meetmete, ja nendes sisalduvate tegevuste üksikasjalik kirjeldus iga kava rakendamise aasta jaoks. Kirjelduses märgitakse, mil määral mitmesugused kavandatavad meetmed:

⁽¹⁾ ELT L 277, 21.10.2005, lk 1.

- i) täiendavad muid meetmeid, sh meetmeid, mida rahastatakse muudest Euroopa Liidu fondidest või mis vastavast selliste fondide toetuse, eelkõige maaelu arendustoetuse saamise tingimustele. Seetõttu tuleb vajaduse korral viidata eraldi varasemate rakenduskavade kohaselt rakendatud meetmele;
  - ii) ei too kaasa Euroopa Liidu fondidest topeltrahastamise ohtu;
- d) kava kestus ning
- e) finantsaspektid, nimelt:
- i) osamaksete arvutamise meetod ja tase;
  - ii) rakendusfondi rahastamise kord;
  - iii) erinevate sissemaksemäärade põhjenduseks vajalik teave ning
  - iv) igal kava rakendamise aastal läbiviidavate toimingute eelarve ja ajakava.

Artikkel 60

Rakenduskavade kohased abikõlblikud tegevused

1. Rakenduskavad ei või sisaldada IX lisas loetletud tegevusi ega kulusid.
2. Rakenduskavade kohased abikõlblikud kulud peavad piirduma tegelikult kantud kuludega. Selle asemel võivad liikmesriigid siiski eelnevalt kinnitada nõuetekohaselt põhjendatud ühtsed määrad järgmistel juhtudel:
  - a) kui sellistele standardsetele kindlatele summadele on osutatud IX lisas;
  - b) võrreldes maanteetranspordikuludega täiendavate välisveokulude jaoks, mis on tekkinud raudtee- ja/või meretranspordi kasutamisest keskkonnakaitsemeetmena; ning
  - c) keskkonnavalastest tegevustest tulenevate lisakulude ja saamata jäänud tulu puhul, mis arvutatakse vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006⁽¹⁾ artikli 53 lõikele 2.

Liikmesriigid vaatavad sellised määrad läbi vähemalt iga viie aasta järel.

3. Selleks et tegevus oleks abikõlblik, peab rohkem kui 50 % abiga hõlmatud toodete väärtusest moodustama tooted, mille suhtes on tootjaorganisatsiooni tunnustatud. Kõnealuse 50 % hulka kuulumiseks peavad need olema saadud tootjaorganisatsiooni liikmetelt või mõne muu tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsiooni liidu tootjaliikmetelt. Artiklit 50 kohaldatakse väärtuse arvutamise suhtes *mutatis mutandis*.

4. Keskkonnavalaste tegevuste suhtes kohaldatakse järgmisi eeskirju:

- a) eri keskkonnavalasteid tegevusi võib kombineerida tingimusel, et need täiendavad üksteist ja on üksteisega kooskõlas. Kui keskkonnavalasteid tegevusi kombineeritakse, võetakse toetuse taseme puhul arvesse konkreetset saamatajäänud tulu ja kombineerimisest tulenevaid täiendavaid kulusid;
- b) väetiste, taimekaitsevahendite ja muude sisendite kasutamist piiravaid kohustusi aktsepteeritakse vaid juhul, kui kõnealuseid piiranguid on võimalik hinnata viisil, mis annab piisava kinnituse kõnealuste kohustuste täitmise kohta;
- c) keskkonnasäästliku pakendikäitlusega seotud tegevused peavad olema hästi põhjendatud ning rangemad liikmesriigi nõuetest, mis on kehtestatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 94/62/EÜ⁽²⁾.

Liikmesriigid kehtestavad käesoleva määruse artiklis 55 osutatud riiklikes strateegiates rakenduskava kohaste selliste kulutuste maksimaalse protsendimäära aastas, mis on lubatud kulutada keskkonnasäästliku pakendikäitlusega seotud tegevustele. Kõnealune määr ei ole kõrgem kui 20 %, välja arvatud riiklikus strateegias põhjendatavate riiklike/piirkondlike erioludega arvestamiseks.

5. Investeeringud, sealhulgas liisingulepingute abil tehtud investeeringud, mille tasumise tähtaeg on pikem kui rakendus-kava, võib üle kanda järgmisse rakenduskavasse nõuetekohaselt põhjendatud majanduslikel põhjustel ning eelkõige juhul, kui maksuamortisatsiooni periood on pikem kui viis aastat.

Investeeringute asendamise korral asendatud investeeringute jääkväärtus:

- a) lisatakse tootjaorganisatsiooni rakendusfondi või

⁽¹⁾ ELT L 368, 23.12.2006, lk 15.

⁽²⁾ EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10.

b) lahutatakse asendava investeeringu maksumusest.

6. Tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liitude tootjaliikmete üksikute põllumajandusettevõtete ja/või tööruumidega seotud investeeringuid või tegevusi võib rakendada (sh tootjaorganisatsioonide või tootjaorganisatsioonide liitude liikmete allhangetena osutatavad tegevused), kui need toetavad rakenduskava eesmärke. Kui tootjaliige lahkub tootjaorganisatsioonist, tagavad liikmesriigid, et investeering või selle jääkväärtus saadakse tagasi. Nõuetekohaselt põhjendatud olukordades võib liikmesriik ette näha, et tootjaorganisatsioonilt ei nõuta investeeringu või selle jääkväärtuse tagastamist.

7. Puu- ja köögivilja töödeldud puu- ja köögiviljaks töötlemisega seotud investeeringud ja tegevused võivad olla abikõlblikud, kui selliste investeeringute ja tegevuste puhul järgitakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõikes 1 osutatud eesmärke, sh kõnealuse määruse artikli 122 esimese lõigu punktis c osutatud eesmärke, ning tingimusel, et need on määratletud kõnealuse määruse artikli 103f lõikes 2 osutatud riiklikus strateegias.

Artikkel 61

Esitatavad dokumendid

Rakenduskavadele lisatakse eelkõige:

- a) tõend rakendusfondi asutamise kohta;
- b) tootjaorganisatsiooni kirjalik kohustus järgida määrust (EÜ) nr 1234/2007 ja käesolevat määrust; ning
- c) tootjaorganisatsiooni kirjalik kinnitus, et ta ei ole otse ega kaudselt saanud ega saa muud Euroopa Liidu või riigi toetust seoses tegevustega, mis vastavad käesoleva määruse kohaselt toetuse saamise tingimustele.

Artikkel 62

Tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavad

1. Liikmesriik võib lubada tootjaorganisatsioonide liidul esitada täieliku või osalise rakenduskava, mis sisaldab tegevusi, mille kaks või enam liikmetest tootjaorganisatsiooni on oma rakenduskavades kindlaks määranud, kuid mida nad ei ole rakendanud.

2. Tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavasid käsitletakse koos liikmetest tootjaorganisatsioonide rakenduskavadega,

sh seoses määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklis 103c kehtestatud eesmärkide ja piirangute täitmisega.

3. Liikmesriigid tagavad, et:

- a) tegevusi rahastatakse täies ulatuses tootjaorganisatsioonide liitude (kes on tootjaorganisatsioonid) liikmete sissemaksetest nende tootjaorganisatsioonide rakendusfondidesse. Tegevusi võivad siiski rahastada proportsionaalse summana liikmeteks olevate tootjaorganisatsioonide sissemaksetest nende tootjaorganisatsioonide liitude liikmed, kes ei ole tootjaorganisatsioonid vastavalt artiklile 34;
- b) tegevused ja vastavad rahalised sissemaksed on loetletud iga osaleva tootjaorganisatsiooni rakenduskavas;
- c) puudub topelrahastamise oht.

4. Artikleid 58, 59 ja 60, artikli 61 punkte b ja c ning artikleid 63–67 kohaldatakse tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavade suhtes *mutatis mutandis*. Artikli 59 punktis b osutatud tegevuste vaheline tasakaal ei ole tootjaorganisatsioonide liitude osaliste rakenduskavade puhul siiski nõutav.

Artikkel 63

Esitamise tähtaeg

1. Tootjaorganisatsioon esitab rakenduskavad heakskiitmiseks selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on tootjaorganisatsiooni peakontor, hiljemalt rakendamise aastale eelneva aasta 15. septembriks. Liikmesriigid võivad seda kuupäeva siiski edasi lükata.

2. Kui õigussubjekti või õigussubjekti selgelt määratletud osa, sh tootjarühm, taotleb tootjaorganisatsioonina tunnustamist, võib ta samal ajal esitada heakskiidu saamiseks lõikes 1 osutatud rakenduskava. Rakenduskava heakskiitmise tingimuseks on tunnustuse saamine hiljemalt artikli 64 lõikes 2 sätestatud lõpptähtajaks.

Artikkel 64

Otsus

1. Vajaduse korral liikmesriigi pädev asutus:
  - a) kiidab heaks rakendusfondide suuruse ja rakenduskavad, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1234/2007 ning käesoleva peatüki nõuetele;

b) kiidab rakenduskavad heaks, kui tootjaorganisatsioon nõustub teatavate muudatustega või

c) lükkab rakenduskavad või selle osad tagasi.

2. Liikmesriigi pädev asutus teeb rakenduskavade ja -fondidega seotud otsused nende esitamise aasta 15. detsembriks.

Liikmesriigid teatavad tootjaorganisatsioonidele oma otsuse 15. detsembriks.

Nõuetekohaselt põhjendatud kaalutlustel võib liikmesriigi pädev asutus võtta rakenduskavasid ja -fonde käsitleva otsuse vastu taotluse esitamise kuupäevale järgnevas 20. jaanuariks. Heakskiitvas otsuses võib sätestada, et kulud on abikõlblikud alates taotluse esitamisele järgneva aasta 1. jaanuarist.

Artikkel 65

Järgmiste aastate rakenduskavade muudatused

1. Tootjaorganisatsioonid võivad taotleda muudatuste (sh rakenduskavade kestus) tegemist järgmise aasta 1. jaanuarist kohaldatavatesse rakenduskavadesse hiljemalt 15. septembriks.

Liikmesriigid võivad taotluste esitamise tähtaja siiski edasi lükata.

2. Muudatuste tegemise taotlustele peavad olema lisatud kõik täiendavad dokumendid, milles on esitatud muudatuste põhjus, laad ja mõjud.

3. Liikmesriigi pädev asutus teeb otsused rakenduskavade muudatustaotluste kohta hiljemalt taotluse esitamise aasta 15. detsembriks.

Nõuetekohaselt põhjendatud kaalutlustel võib liikmesriigi pädev asutus võtta rakenduskavasid ja -fonde käsitleva otsuse vastu taotluse esitamise aastale järgnevas 20. jaanuariks. Heakskiitvas otsuses võib sätestada, et kulud on abikõlblikud alates taotluse esitamisele järgneva aasta 1. jaanuarist.

Artikkel 66

Jooksva aasta rakenduskavade muudatused

1. Liikmesriigid võivad lubada jooksva aasta rakenduskavadesse muudatuste tegemist nende poolt määratud tingimustel.

2. Liikmesriigi pädev asutus võtab lõike 1 kohaselt taotletud rakenduskavade muudatusi käsitlevad otsused vastu muudatuse taotlemise aastale järgneva aasta 20. jaanuariks.

3. Liikmesriigi pädev asutus võib jooksval aastal lubada tootjaorganisatsioonidel:

a) rakendada oma rakenduskavasid üksnes osaliselt;

b) muuta rakenduskava sisu;

c) suurendada rakendusfondi suurust kuni 25 % ulatuses ja vähendada seda liikmesriikide poolt kindlaksmääratava protsendi võrra algselt heakskiidetud suurusest, tingimusel et rakenduskava üldeesmärgid säilivad. Liikmesriigid võivad seda protsendimäära suurendada tootjaorganisatsioonide ühinemise korral vastavalt artikli 29 lõikele 1.

d) Artikli 93 kohaldamise puhul lisada rakendusfondi riiklikku rahalist abi.

4. Liikmesriigid määravad kindlaks tingimused, mille kohaselt võib jooksva aasta rakenduskavasid muuta liikmesriigi pädeva asutuse eelneva nõusolekuta. Kõnealused muudatused vastavad abi saamise tingimustele üksnes siis, kui tootjaorganisatsioon teatab nendest viivitamata pädevale asutusele.

Artikkel 67

Rakenduskavade vorm

1. Rakenduskavasid rakendatakse aastaste ajavahemike kaupa 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini.

2. Hiljemalt 15. detsembril heakskiidetud rakenduskavasid rakendatakse järgmise aasta 1. jaanuarist.

Pärast 15. detsembril heakskiidetud kavade rakendamine lükkatakse ühe aasta võrra edasi.

Erandina käesoleva lõike esimesest ja teisest lõigust tuleb juhul, kui kohaldatakse artikli 64 lõike 2 kolmandat lõiku või artikli 65 lõike 3 teist lõiku, nende sätete alusel heakskiidetud rakenduskavade rakendamist alustada hiljemalt nende heakskiitmisele järgneva aasta 31. jaanuaril.

4. jagu

Abi

Artikkel 68

Kinnitatud abisumma

1. Liikmesriigid teatavad abi taotlemise aastale eelneva aasta 15. detsembriks tootjaorganisatsioonidele ja tootjaorganisatsioonide liitudele kinnitatud abisumma, mis on nõutud määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103 g lõikega 3.

2. Kui kohaldatakse artikli 64 lõike 2 kolmandat lõiku või artikli 65 lõike 3 teist lõiku, teatavad liikmesriigid kinnitatud abisumma hiljemalt abi taotlemise aasta 20. jaanuariks.

Artikkel 69

Abitaotlused

1. Tootjaorganisatsioonid esitavad liikmesriigi pädevale asutusele abi või selle jääksumma taotluse iga rakenduskava jaoks, mille jaoks abi taotletakse, hiljemalt selle aasta 15. veebruariks, mis järgneb abi taotlemise aastale.

2. Abitaotlustele lisatakse täiendavad dokumendid, milles on esitatud:

- a) taotletav abi;
- b) turustatud toodangu väärtus;
- c) tootjaorganisatsiooni liikmete ja organisatsiooni enda rahalised sissemaksed;
- d) kulud, mis on kantud seoses rakenduskavaga;
- e) riskide vältimise ja juhtimise kulud jaotatuna tegevuste kaupa;
- f) riskide vältimise ja juhtimise meetmeteks kasutatud rakendusfondi osa jaotatuna tegevuste kaupa;
- g) vastavus määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõikele 2, artikli 103c lõike 3 esimesele lõigule ja artiklile 103d;
- h) kirjalik kinnitus, et nad ei ole saanud muud Euroopa Liidu või riigi toetust seoses meetmete ja/või meetmetega, mis

vastavad käesoleva määruse kohaselt toetuse saamise tingimustele; ning

i) tõendid asjaomase tegevuse rakendamise kohta, juhul kui taotletakse summa väljamaksmist artikli 60 lõikes 2 osutatud standardse kindla summa alusel.

3. Abitaotlused võivad hõlmata kavandatud, kuid tegemata kulusid, kui on tõendatud, et:

- a) asjaomaseid toiminguid ei saanud teha rakenduskava rakendusajast 31. detsembriks asjaomasest tootjaorganisatsioonist sõltumatutel põhjustel;
- b) kõnealuseid toiminguid saab teha selle aasta 30. aprillini, mis järgneb abi taotlemise aastale ning
- c) rakendusfondis on alles tootjaorganisatsiooni samaväärne sissemaks.

Abi makstakse ja artikli 71 lõike 3 kohane tagatis vabastatakse üksnes juhul, kui esimese lõigu punktis b osutatud kavandatud kulude rakendamise kohta esitatakse tõendid kavandatud kulutamise aastale järgneva aasta 30. aprilliks ning abisaamise õigus on tegelikkuses tekkinud.

4. Kui taotlused esitatakse pärast lõikes 1 sätestatud kuupäeva, vähendatakse abisummat 1 % iga hilinetud päeva kohta.

Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võib liikmesriigi pädev asutus taotluse vastu võtta pärast lõikes 1 sätestatud kuupäeva, kui vajalikud kontrollid on tehtud ja peetakse kinni artiklis 70 sätestatud maksetähtajast.

5. Tootjaorganisatsioonide liidud võivad esitada lõikes 1 osutatud abitaotluse oma liikmete nimel ja huvides, kui kõnealused liikmed on tootjaorganisatsioonid ning tingimusel et lõike 2 kohaselt nõutud tõendavad dokumendid on esitatud iga liikme kohta. Tootjaorganisatsioonid on lõplikud abisaajad.

Artikkel 70

Toetuse maksmine

Liikmesriigid maksavad toetuse välja kava rakendamise aastale järgneva aasta 15. oktoobriks.

Artikkel 71

Ettemaksed

1. Liikmesriigid võivad lubada tootjaorganisatsioonidel taotleda abi osalist ettemaksu, mis vastab rakenduskava põhjal eeldatavatele kuludele kolmel või neljal kuul, mis järgnevad ettemaksete taotluse esitamise kuule.

2. Ettemaksete taotlused esitatakse vastavalt liikmesriigi otsusele kas iga kolme kuu tagant jaanuaris, aprillis, juulis ja oktoobris või nelja kuu tagant jaanuaris, mais ja septembris.

Konkreetses aasta jaoks tehtud ettemaksete kogusumma ei tohi ületada 80 % rakenduskava algselt kinnitatud abisummast.

3. Ettemakse tingimuseks on tagatise esitamine, mille suurus on 110 % ettemakse summast vastavalt komisjoni määrusele (EMÜ) nr 2220/85 ⁽¹⁾.

Liikmesriigid sätestavad tingimused, millega tagatakse, et rakendusfondi sissemaksed kogutakse vastavalt käesoleva määruse artiklitele 52 ja 53 ning et eelmised ettemaksed ja vastav tootjaorganisatsiooni sissemaksed on tegelikult ära kasutatud.

4. Tagatise vabastamise taotlusi võib esitada rakenduskava jooksva aasta jooksul ning neile peavad olema lisatud asjakohased täiendavad dokumendid nagu arved ning tehtud väljamakset tõendavad dokumendid.

Tagatised vabastatakse kuni 80 % ulatuses tehtud ettemakse summast.

5. Esmajärguline nõue määruse (EMÜ) nr 2220/85 artikli 20 lõike 2 tähenduses hõlmab rakenduskavades sätestatud toimingu tegemist vastavalt käesoleva määruse artikli 61 punktidega b ja c ettenähtud kohustustele.

Esmajärgulise nõude täitmata jätmise või artikli 61 punktidega b ja c ettenähtud kohustuste olulise rikkumise korral jäädakse tagatisest ilma, ilma et see piiraks V peatüki 3. jao alusel kohaldatavaid muid sanktsioone ja karistusi.

Muude nõuete täitmata jätmise korral ei tagastata tagatist võrdeliselt tuvastatud rikkumise raskusega.

⁽¹⁾ EÜT L 205, 3.8.1985, lk 5.

6. Liikmesriigid võivad kehtestada ettemaksete miinimumsumma ja tähtajad.

Artikkel 72

Osalised maksed

Liikmesriigid võivad lubada tootjaorganisatsioonidel taotleda abi sellise osa väljamaksmist, mis vastab rakenduskava kohaselt juba tehtud kulude summale.

Taotlusi võib esitada igal ajal, kuid mitte üle kolme korra aastas. Taotlustele peavad olema lisatud asjakohased täiendavad dokumendid nagu arved ning tehtud väljamakset tõendavad dokumendid.

Osalise abi taotluste puhul tehtud maksed ei või ületada 80 % abi osast, mis vastab rakenduskava kohaselt juba tehtud kulude summale asjaomasel ajavahemikul. Liikmesriigid võivad kehtestada osaliste maksete miinimumsumma ja taotluste esitamise tähtajad.

III PEATÜKK

Riskide vältimise ja juhtimise meetmed

1. jagu

Üldsätted

Artikkel 73

Riskide vältimise ja juhtimise meetmete valik

Liikmesriigid võivad ette näha, et üht või mitut määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõikes 2 loetletud meetet ei kohaldada nende territooriumil.

Artikkel 74

Riskide vältimise ja juhtimise meetmeteks võetud laenud

Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõike 2 kolmanda lõigu kohaste riskide vältimise ja juhtimise meetmete rahastamiseks võetud laenud, mille tagasimaksetähtaeg on rakenduskava kestusest pikem, võib nõuetekohaste majanduslike põhjenduste alusel kanda üle järgmistesse rakenduskavadesse.

2. jagu

Turult kõrvaldamine

Artikkel 75

Määratlus

Käesolevas jaos kehtestatakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõike 2 punktis a osutatud turult kõrvaldamise eeskirjad.

Käesolevas peatükis tähendavad „turult kõrvaldatud tooted”, „kõrvaldatud tooted” ja „müüki panemata tooted” sel viisil turult kõrvaldatud tooteid.

Artikkel 76

Turustamisstandardid

1. Kui konkreetse toote kohta on olemas II jaotises osutatud turustamisstandard, peab turult kõrvaldatav toode vastama kõnealusele standardile, välja arvatud toodete esitusviisi ja märgistust käsitlevatele sätetele. Tooteid võib turult kõrvaldada lahtiselt, kõik suurused koos, tingimusel et järgitakse II klassi miinimumnõudeid, eriti seoses kvaliteedi ja suurusega.

Asjakohases standardis määratletud minitooted peavad aga vastama kohaldatavale turustamisstandardile, sealhulgas toodete esitusviisi ja märgistust käsitlevatele sätetele.

2. Kui konkreetse toote kohta turustamisstandard puudub, peavad turult kõrvaldatavad tooted vastama X lisas sätestatud miinimumnõuetele. Liikmesriigid võivad kehtestada kõnealuseid miinimumnõudeid täiendavaid eeskirju.

Artikkel 77

Turult kõrvaldamise kolme aasta keskmine tasuta jagamiseks

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõikes 4 osutatud piirväärtus – 5 % turustatud toodangu mahust – arvutatakse asjaomaste toodete suhtes tunnustatud tootjaorganisatsiooni kaudu turustatud toodangumahtude eelmise kolme aasta aritmeetilise keskmise alusel.

2. Hiljuti tunnustuse saanud tootjaorganisatsioonidel on tunnustamisele eelnenuid turustusaastate andmed:

a) juhul, kui see organisatsioon oli varem tootjarühm, vajaduse korral vastavad andmed kõnealuse tootjarühma kohta või

b) tunnustamisaotluse suhtes kohaldatav maht.

Artikkel 78

Kõrvaldamistoimingutest etteteatamine

1. Tootjaorganisatsioonid ja nende liidud teatavad liikmesriigi pädevatele asutustele kirjaliku telekommunikatsiooni või elektroonilise sõnumiga ette igast kavandatavast kõrvaldamistoimingust.

Teates esitatakse eelkõige sekkumiseks võetud toodete loetelu ja nende peamised tunnused vastavalt asjaomastele turustamisstandarditele, iga kõnealuse toote hinnanguline kogus, kavandatav otstarve ning koht, kus saab kõrvaldatud tooteid kontrollida vastavalt artikli 108 sätetele.

Teatele lisatakse sertifikaat, milles tõendatakse, et turult kõrvaldatud tooted vastavad kohaldatavatele artiklis 76 sätestatud turustamisstandarditele või miinimumnõuetele.

2. Liikmesriigid kehtestavad tootjaorganisatsioonidele seoses lõikega 1 ettenähtud teatistega üksikasjalikud eeskirjad, eelkõige tähtaegade kohta.

3. Lõikes 2 osutatud tähtaegade jooksul peavad liikmesriigid:

a) kas tegema artikli 108 lõikes 1 osutatud kontrollimise ja seejärel, kui rikkumisi ei leita, lubama teates osutatud kõrvaldamistoimingut; või

b) artikli 108 lõikes 3 osutatud juhtudel jätma tegemata artikli 108 lõikes 1 osutatud kontrollimise, teatama sellest tootjaorganisatsioonile kirjaliku telekommunikatsiooni või elektroonilise sõnumiga ja lubama teatatud kõrvaldamistoimingut.

Artikkel 79

Toetus

1. Turult kõrvaldamise toetus, mis sisaldab nii Euroopa Liidu kui ka tootjaorganisatsiooni panust, ei ületa XI lisas osutatud toodete jaoks kõnealuses lisas kehtestatud summasid. Muude toodete puhul kehtestavad toetuse maksimumsummad liikmesriigid.

Kui tootjaorganisatsioon on kolmandatelt isikutelt saanud kompensatsiooni turult kõrvaldatud toodete eest, vähendatakse esimeses lõigus osutatud toetust netotulude võrra, mida tootjaorganisatsioonid saavad turult kõrvaldatud toodete eest. Toetuse saamise tingimustele vastamiseks peab asjaomased tooted kõrvaldama puu- ja köögivilja reguleeritud turult.

2. Turult kõrvaldamised ei ületa mis tahes tootjaorganisatsiooni mis tahes toote turustatud toodangu mahust 5 %. Selle protsendimäära hulka ei arvestata aga koguseid, mis on kõrvaldatud määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõikes 4 osutatud viisil või mõnel muul käesoleva määruse artikli 80 lõike 2 kohasel liikmesriikide poolt heakskiidetud viisil.

Turustatud toodangu maht arvutatakse turustatud toodangu keskmise väärtusena kolmel eelneval aastal. Kui kõnealune teave puudub, kasutatakse selle turustatud toodangu väärtust, mille suhtes tootjaorganisatsioon on tunnustatud.

Esimeses lõigus osutatud protsendimäärad on kolmeaastase ajavahemiku keskmised, kusjuures iga-aastane ületuspiir on 5 protsendipunkti.

3. Kui turult kõrvaldatakse puu- ja köögiviljad, mis on ette nähtud tasuta jagamiseks määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõikes 4 osutatud heategevusorganisatsioonidele ja -fondidele, rahastatakse Euroopa Liidu toetusest üksnes toodete käesoleva artikli lõike 1 kohase kõrvaldamise kulud ning käesoleva määruse artikli 81 lõikes 1 ja artikli 82 lõikes 1 osutatud kulud.

Artikkel 80

Turult kõrvaldatud toodete sihtotstarbed

1. Liikmesriigid kehtestavad turult kõrvaldatud toodete lubatavad sihtotstarbed. Nad võtavad vastu sätted, millega tagatakse, et turult kõrvaldamine või sihtotstarve ei too kaasa negatiivset keskkonnamõju ega fütosanitaarset mõju. Nende sätete järgimisest tootjaorganisatsioonidele tekkivad kulud on rakenduskava alusel abikõlblikud turult kõrvaldamise toetuse osana.

2. Lõikes 1 osutatud sihtotstarbed hõlmavad tasuta jagamist määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõike 4 tähenduses ning mis tahes muud samaväärset sihtotstarvet, mille liikmesriik on heaks kiitnud.

Liikmesriigid võivad lubada määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõikes 4 osutatud heategevusorganisatsioonidel ja -fondidel küsida turult kõrvaldatud toodete lõppsaajatelt sümboolset tasu juhul, kui kõnealused tooted on läbinud töötlemistoimingut.

Tasuta jagatud puu- ja köögivilja saajate loonustasu puu- ja köögivilja töötlejatele võib lubada juhul, kui sellise maksega

hüvitatakse üksnes töötlemiskulud ning kui tasumise liikmesriigis on ette nähtud eeskirjad, millega tagatakse, et töödeldud tooted on ka tegelikult teises lõigus osutatud lõppsaajatele tarbimiseks ette nähtud.

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et hõlbustada kontakte ja koostööd määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõikes 4 osutatud ja nende poolt heakskiidetud tootjaorganisatsioonide ning heategevusorganisatsioonide ja -fondide vahel.

3. Toodete töötleva tööstuse käsutusse andmine on võimalik. Liikmesriigid võtavad vastu üksikasjalikud sätted tagamask, et Euroopa Liidu piires ei tekiks asjaomaste tööstuste või imporditud toodete jaoks konkurentsi moonutamist ning et turult kõrvaldatud tooteid ei viidaks uuesti turule. Destilleerimisel tekkivat alkoholi kasutatakse üksnes tööstuses või energeetikas.

Artikkel 81

Veokulud

1. Kõikide turult kõrvaldatud toodete tasuta jagamise veokulud on rakenduskava alusel abikõlblikud kindla suurusega summa ulatuses, mis kehtestatakse vastavalt XII lisas sätestatud vahemaale kõrvaldamiskoha ja tarnekoha vahel.

Mereveo puhul määratlevad liikmesriigid vahemaa kõrvaldamiskoha ja tarnekoha vahel. Kui maismaatransport on võimalik, ei tohi hüvitis laadimiskoha ja teoreetilise lõpp-punkti vahelise lühima marsruudi puhul ületada maismaatranspordi kulu. XII lisas kehtestatud summade suhtes kohaldatakse paranduskoefitsienti 0,6.

2. Veokulud makstakse isikule, kes tegelikult kannab kõnealuse veo rahalised kulud.

Makse tegemiseks tuleb esitada tõendavad dokumendid, milles on eelkõige esitatud:

- a) abi saavate organisatsioonide nimed;
- b) asjaomaste toodete kogus;
- c) abi saavate organisatsioonide nõusolek ja kasutatav veovahend ning
- d) vahemaa turult kõrvaldamise koha ja tarnimiskoha vahel.

*Artikkel 82***Sortimis- ja pakkimiskulud**

1. Tasuta jagamiseks turult kõrvaldatud puu- ja köögivilja sortimis- ja pakkimiskulud on rakenduskavade alusel abikõlblikud XIII lisa A osas sätestatud kindla suurusega summa ulatuses toodete puhul, mille netokaal pakendis on alla 25 kilogrammi.

2. Tasuta jagamiseks ettenähtud toodete pakenditel peab olema Euroopa embleem ning üks või mitu XIII lisa B osas sätestatud märget.

3. Sortimis- ja pakkimiskulud makstakse kõnealused toimingud teinud tootjaorganisatsioonile.

Makse tegemiseks tuleb esitada tõendavad dokumendid, milles on eelkõige esitatud:

- a) abi saavate organisatsioonide nimed;
- b) asjaomaste toodete kogus ning
- c) abi saavate organisatsioonide nõusolek, milles on täpsustatud esitusviis.

*Artikkel 83***Nõuded turult kõrvaldatud toodete saajatele**

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõikes 4 osutatud turult kõrvaldatud toodete saajad kohustuvad:

- a) järgima käesolevat määrust;
- b) pidama kõnealuste toimingute kohta eraldi laoarvestust ja raamatupidamisarvestust;
- c) aktsepteerima Euroopa Liidu õigusega ettenähtud kontrollid; ning
- d) esitama iga kõnealuse toote lõplikku sihtpunkti tõendava dokumendina ülevõtmisertifikaadi (või samaväärse dokumendi), milles tõendatakse, et kolmas isik on turult kõrvaldatud tooted üle võtnud eesmärgiga neid tasuta jagada.

Liikmesriigid võivad otsustada, et saajad ei pea esimese lõigu punktis b osutatud arvestusi pidama, kui nad saavad üksnes väikeseid koguseid ja leiavad, et risk on väike. Kõnealune otsus ja selle põhjendused protokollitakse.

2. Turult kõrvaldatud toodete muudeks sihtotstarveteks saajad kohustuvad:

- a) järgima käesolevat määrust;
- b) pidama kõnealuste toimingute kohta eraldi laoarvestust ja raamatupidamisarvestust, kui liikmesriik leiab, et see on vajalik, kuigi toode on enne tarnimist denatureeritud;
- c) aktsepteerima Euroopa Liidu õigusega ettenähtud kontrollid; ning
- d) mitte taotlema täiendavat abi kõnealustest toodetest valmistatud alkoholi eest, juhul kui turult kõrvaldatud tooted on ette nähtud destilleerimiseks.

*3. jagu***Toorelt koristamine ja koristamata jätmine***Artikkel 84***Toorelt koristamine ja koristamata jätmise mõisted**

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
  - a) „toorelt koristamine” – turustuskõlbmatute toodete täielik koristamine konkreetselt alalt enne tavapärase saagikoristuse algust. Asjaomased tooted ei tohi enne toorelt koristamata olla juba kahjustatud ilmastikutingimuste või haiguste tõttu või muudel põhjustel.
  - b) „koristamata jätmine” – tavapärase tootmistsükli jooksul konkreetselt alalt kaubandusliku toodangu koristamata jätmine. Koristamata jätmisena ei käsitata aga toodete hävimist ilmastikutingimuste või haiguse tagajärjel.
2. Toorelt koristamine ja koristamata jätmine peab olema tavapärase viljelusviisi piires väljuv ja sellest erinev tegevus.

*Artikkel 85***Toorelt koristamine ja koristamata jätmise tingimused**

1. Seoses toorelt koristamise ja koristamata jätmisega liikmesriigid:
  - a) võtavad vastu nende meetmete üksikasjalikud rakendussätted, sealhulgas sätted koristamata jätmisest ja toorelt koristamisest eelnevalt teatamise, nende sisu ja tähtaegade, makstava hüvitise suuruse ja meetmete kohaldamise kohta ning meetmete kohaldamise tingimustele vastavate toodete loetelu;

b) võtavad vastu sätteid, millega tagatakse, et meetmete rakendamise ei too kaasa negatiivset keskkonnamõju ega fütosanitaarset mõju;

c) kontrollivad, et meetmed võetakse nõuetekohaselt, sh seoses punktides a ja b osutatud sätetega, ning kui see tingimus ei ole täidetud, siis jätta meetmete kohaldamine heaks kiitmata.

2. Tootjaorganisatsioonid ja nende liidud teavad liikmesriigi pädevatele asutustele kirjaliku telekommunikatsiooni või elektroonilise sõnumiga ette igast kavandatavast toorelt koristamise või koristamata jätmise toimingust.

Nad lisavad mis tahes aasta ja mis tahes toote esimesele teatele analüüsi, mis põhineb eeldataval turuolukorral, mis õigustab toorelt koristamist kriisi ennetamise meetmena.

3. Toorelt koristamist ja koristamata jätmist ei saa kohaldada ühe aasta jooksul sama toote ja sama konkreetse ala suhtes, või kahel järjestikusel aastal.

4. Toorelt koristamise ja koristamata jätmise puhul kohaldatavad hüvitissummad, mis sisaldavad nii Euroopa Liidu kui ka tootjaorganisatsiooni panust, on liikmesriigi poolt lõike 1 punkti a alusel hektari kohta määratavad maksed:

a) tasemel, mis katab üksnes meetme kohaldamisest tulenevad lisakulud, võttes arvesse lõike 1 punkti b kohaselt vastu võetud sätete täitmiseks vajalikku keskkonna- ja fütosanitaarkorraldust; või

b) tasemel, mis ei kata rohkem kui 90 % artiklis 79 osutatud turult kõrvaldamiste puhul kohaldatavast maksimaalsest toetuse tasemest.

4. jagu

Edendamine ja teavitamine

Artikkel 86

Edendus- ja teavitusmeetmete rakendamine

1. Liikmesriigid võtavad vastu edendus- ja teavitusmeetmete üksikasjalikud rakendussätted. Kõnealuste sätete alusel peab olema võimalik vajaduse korral meetmete kiire kohaldamine.

2. Edendus- ja teavitusmeetmete kohased tegevused täiendavad selliseid edendus- ja teavitusmeetmeid, mis ei ole seotud riskide vältimise ja juhtimisega ning mida asjaomane tootjaorganisatsioon juba kohaldab.

5. jagu

Koolitus

Artikkel 87

Koolitustegevuste rakendamine

Liikmesriigid võtavad vastu koolitustegevuste üksikasjalikud rakendussätted.

6. jagu

Saagikindlustus

Artikkel 88

Saagikindlustustegevuste eesmärk

Tootjaorganisatsioon korraldab saagikindlustustegevusi, mis aitavad kaitsta tootjate sissetulekuid ja katavad tootjaorganisatsiooni ja/või selle liikmete kantud turuväärtuse kaotuse sellised kulud, mis tulenevad looduskatastroofidest, ilmastikutingimustest ning vajaduse korral haigustest ja taimekahjurite levikust põhjustatud kahjustatustest.

Artikkel 89

Saagikindlustustegevuste rakendamine

1. Liikmesriigid võtavad vastu saagikindlustustegevuste üksikasjalikud rakenduseeskirjad, sealhulgas eeskirjad, millega tagatakse, et saagikindlustustegevused ei moonuta konkurentsi kindlustusturul.

2. Liikmesriigid võivad rakendusfondist abi saavate saagikindlustustegevuste toetamiseks siseriiklikult lisaraha eraldada. Saagikindlustuse puhul antav riigi toetus ei või siiski ületada:

a) 80 % kindlustusmaksest, mida tootjad maksavad kindlustuseks loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest põhjustatud kahju vastu;

b) 50 % kindlustusmaksetest, mille tootjad on tasunud enda kindlustamiseks:

i) punktis a osutatud kahjude ja halbadest ilmastikutingimustest tulenevate muude kahjude vastu ning

ii) looma- ja taimehaigustest ning taimekahjurite levikust põhjustatud kahjude vastu.

Esimese lõigu punktis b sätestatud piirväärtust kohaldatakse ka juhtudel, kui rakendusfondist saaks muul juhul 60 % ulatuses Euroopa Liidu abi vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõikele 3.

3. Saagikindlustustegevused ei hõlma kindlustusmaksid, millega tootjatele hüvitatakse üle 100 % tekkinud kahjust, võttes seejuures arvesse kõiki hüvitisi, mida tootjad saavad kindlustatud riskiga seotud muude toetussüsteemide kaudu.

4. Käesoleva artikli kohaldamisel on „loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste” mõistel sama tähendus, mis komisjoni määruse (EÜ) nr 1857/2006 ⁽¹⁾ artikli 2 lõikes 8.

7. jagu

Toetus investeerimisfondide moodustamise halduskulude katmiseks

Artikkel 90

Investeerimisfondide moodustamise halduskulude katmise toetuse tingimused

1. Liikmesriigid võtavad vastu investeerimisfondide moodustamise halduskulude katmise toetust käsitlevad üksikasjalikud sätted.

2. Investeerimisfondide moodustamise halduskulude katmise toetus sisaldab nii Euroopa Liidu kui ka tootjaorganisatsiooni panust. Investeerimisfondide moodustamise halduskulude katmise toetuse kogusumma ei ületa investeerimisfondi esimesel, teisel ja kolmandal toimimisaastal tootjaorganisatsiooni poolt investeerimisfondi tehtud sissemaksest järgmist osa:

a) Euroopa Liiduga 1. mail 2004 või hiljem ühinenud liikmesriikides vastavalt 10 %, 8 % ja 4 %;

b) teistes liikmesriikides vastavalt 5 %, 4 % ja 2 %.

3. Tootjaorganisatsioon võib saada lõikes 2 osutatud toetust ainult üks kord ja üksnes investeerimisfondi toimimise kolmel esimesel aastal. Kui tootjaorganisatsioon taotleb toetust üksnes investeerimisfondi toimimise teisel või kolmandal aastal, on toetus:

a) Euroopa Liiduga 1. mail 2004 või hiljem ühinenud liikmesriikides vastavalt 8 % ja 4 %;

b) teistes liikmesriikides vastavalt 4 % ja 2 %.

4. Liikmesriigid võivad kehtestada tootjaorganisatsioonile investeerimisfondide moodustamise halduskulude katmiseks antava toetuse ülemmäärad.

IV PEATÜKK

Riiklik finantsabi

Artikkel 91

Tootjate organiseerituse tase

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103e lõike 1 kohaldamisel arvutatakse liikmesriigi piirkonna tootjate organiseerituse tase sellise puu- ja köögiviljatoodangu väärtusena, mis on saadud kõnealusest piirkonnast ning tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude ja tootjarühmade turustatud ning jagatud kõnealusest piirkonnast saadud puu- ja köögiviljatoodangu koguväärtusega.

2. Liikmesriigi piirkonna tootjate organiseerituse taset käsitatakse eriti madalana juhul, kui lõikega 1 ettenähtud arvutuse kohaselt saadud viimase kolme aasta keskmine tase, mille kohta andmed on kättesaadavad, on madalam kui 20 %.

Riiklikku finantsabi võidakse maksta üksnes käesolevas artiklis osutatud piirkonnast saadud puu- ja köögiviljatoodangu eest. Käesoleva peatüki kohaldamisel käsitatakse piirkonda selle haldus-, geograafilistest ja majandusoludes tulenevalt liikmesriigi territooriumi eristatava osana.

Artikkel 92

Riikliku finantsabi andmise luba

1. Liikmesriigid esitavad määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103e lõike 1 kohase igal asjaomasel aastal rakendatavatele rakenduskavadele riikliku rahalise toetuse andmise loa taotluse komisjonile igal aastal hiljemalt sama kalendriaasta 31. jaanuariks.

Taotlusele lisatakse tõendid selle kohta, et tootjate organiseerituse tase asjaomasel piirkonnas on eriti madal, nagu see on määratletud käesoleva määruse artiklis 91, et abi makstakse üksnes kõnealuses piirkonnas toodetud puu- ja köögiviljasektori toodete eest, ning andmed asjaomaste organisatsioonide, asjaomase abi suuruse ning määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103b lõike 1 kohase rahalise toetuse osakaalu kohta.

⁽¹⁾ ELT L 358, 16.12.2006, lk 3.

2. Komisjon kiidab taotluse heaks või lükkab tagasi kolme kuu jooksul alates selle esitamisest. Kui komisjon selle tähtaja jooksul ei vasta, käsitletakse taotlust heakskiidetuna.

Kui taotlus on puudulik, siis kolmekuuline periood peatatakse ja liikmesriiki teavitatakse tuvastatud mittevastavusest. Peatamine hakkab kehtima alates kuupäevast, mil liikmesriiki teavitati peatamisest ning kestab seni, kuni täielik taotlus on kätte saadud.

Artikkel 93

Rakenduskava muudatused

Tootjaorganisatsioon, kes soovib taotleda riiklikku finantsabi, peab vajaduse korral muutma oma rakenduskava vastavalt artiklile 65 või 66.

Artikkel 94

Riikliku finantsabi taotlemine ja väljamaksmine

1. Tootjaorganisatsioonid taotlevad riiklikku finantsabi ning liikmesriigid maksavad abi välja vastavalt artiklitele 69 ja 70.

2. Liikmesriigid võivad vastu võtta täiendavad eeskirjad, mis käsitlevad riikliku finantsabi maksmist, sh sealhulgas ettemakse ja abi osalise maksmise võimalust.

Artikkel 95

Riikliku finantsabi tagasimaksmine Euroopa Liidu poolt

1. Liikmesriigid võivad taotleda heakskiidetud ja tootjaorganisatsioonidele tegelikult makstud riikliku rahalise toetuse Euroopa Liidu poolt tagasimaksmist hiljemalt rakenduskava rakendamisele järgneva teise aasta 1. jaanuariks.

Taotlusele lisatakse tõendid selle kohta, et viimasest neljast aastast kolme jooksul on olnud täidetud määruse EÜ nr 1234/2007 artikli 103e lõikes 1 sätestatud tingimused, ning andmed asjaomaste organisatsioonide ja tegelikult makstud finantsabi suuruse kohta ning rakendusfondi kirjeldus, kus on eraldi välja toodud toetuse kogusumma ning Euroopa Liidu panus, liikmesriigi panus (riiklik finantsabi) ning tootjaorganisatsioonide ja liikmete panus.

2. Komisjon teeb otsuse taotluse heakskiitmise või tagasilükkamise kohta. Taotlus lükatakse tagasi, kui riikliku finantsabi lubamise ja hüvitamise eeskirju ei ole järgitud või kui riiklikku finantsabi taotlev liikmesriik ei ole järginud käesolevas määruses või määruses (EÜ) nr 1234/2007 sätestatud eeskirju, mis käsitlevad tootjaorganisatsiooni, rakendusfonde ja -kavasid.

3. Kui finantsabi tagasimaksmine Euroopa Liidu poolt on heaks kiidetud, deklareeritakse abikõlblikud kulud komisjoni määruse (EÜ) nr 883/2006⁽¹⁾ artiklis 5 sätestatud korra kohaselt komisjonile.

4. Euroopa Liit maksab tagasi kuni 60 % tootjaorganisatsioonile antud riiklikust finantsabist.

V PEATÜKK

Üldsätted

1. jagu

Aruanded ja teavitamine

Artikkel 96

Tootjarühmade ja tootjaorganisatsioonide aruanded

1. Liikmesriigi pädeva asutuse taotluse korral esitavad tootjarühmad ja tootjaorganisatsioonid igasuguse asjakohase teabe, mis on vajalik artikli 97 punktis b osutatud aastaruande koostamiseks.

2. Tootjaorganisatsioonid esitavad igal aastal koos abitaotlusega rakenduskavade rakendamise aastaruande.

Aruannetes käsitletakse järgmist:

- a) eelmise aasta jooksul rakendatud rakenduskavad;
- b) rakenduskavade peamised muudatused ning
- c) eeldatud ja taotletud abi erinevused.

3. Aruandes esitatakse iga rakendatud rakenduskava kohta:

- a) rakenduskava saavutused ja tulemused, mis võimaluse korral põhinevad VIII lisas sätestatud ühistel väljundi- ja tulemusnäitajatel ning vajaduse korral riiklikus strateegias sätestatud täiendavatel väljundi- ja tulemusnäitajad; ning

⁽¹⁾ ELT L 171, 23.6.2006, lk 1.

b) ülevaade kava elluviimisel tekkinud peamistest probleemidest ning meetmetest, mis võeti kava rakendamise kvaliteedi ja tõhususe tagamiseks.

Kui see on asjakohane, on aastaaruandes täpsustatud, milliseid tõhusaid kaitsemeetmeid kohaldatakse vastavalt riiklikule strateegiale ja määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõike 5 kohaldamisel, et kaitsta keskkonda võimaliku suurema surve eest, mis tuleneb rakenduskavade alusel toetatavatest investeringutest.

4. Rakenduskava kohaldamise viimasel aastal asendab lõpparuanne lõikes 1 osutatud aastaaruannet.

Lõpparuandest selgub, mil määral on saavutatud kavade eesmärgid. Neis selgitatakse tegevuste ja/või meetodite muudatuse ja esitatakse programmi rakendamise edu või ebaedu põhjustanud tegurid, mida on võetud või võetakse arvesse järgmiste rakenduskavade koostamisel või kehtivate rakenduskavade parandamisel.

5. Kui tootjarühm või tootjaorganisatsioon ei edasta liikmesriigile käesoleva määrusega või määrusega (EÜ) nr 1234/2007 ettenähtud teavet või kui liikmesriigi valduses olevate objektide faktide põhjal ilmneb, et teave on vale, võib liikmesriik peatada tootjarühma või tootjaorganisatsiooni eeltunnustuse kuni nõuetekohase teabe edastamiseni, ilma et see mõjutaks käesoleva määruse erisätete kohaldamist.

Liikmesriik lisab selliste juhtumite üksikasjad käesoleva määruse artikli 97 punktis b osutatud aruandesse.

Artikkel 97

Liikmesriikide edastatav teave tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude ja tootjarühmade kohta

Liikmesriigid edastavad komisjonile järgmise teabe ja dokumendid:

a) iga aasta 31. jaanuariks kõnealuse aasta kõigi rakenduskavade jaoks heakskiidetud rakendusfondide kogusumma. Teates esitatakse nii rakendusfondide kogusumma kui ka kõnealuste rakendusfondide Euroopa Liidu poolse rahastamise kogusumma. Need arvud jaotatakse omakorda riskide vältimise ja juhtimise meetmeteks ning muudeks meetmeteks;

b) iga aasta 15. novembriks aastaaruande eelmise aasta tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude ja tootjarühmade ning rakendusfondide, rakenduskavade ja tunnustuskavade kohta. Aastaaruanne sisaldab eelkõige XIV lisas sätestatud teavet;

c) iga aasta 31. jaanuariks rahastamissumma, mis vastab kõnealuse aasta tunnustuskava iga-aastasele rakendamisele. Esitatakse heakskiidetud või hinnangulised summad. Teade sisaldab iga tootjarühma kohta järgmist teavet:

i) tunnustuskava rakendamise aastase ajavahemiku kogusumma, Euroopa Liidu, liikmesriikide ning tootjarühmade ja/või tootjarühmade liikmete panused;

ii) vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 1 punktides a ja b osutatud abi jaotus.

Artikkel 98

Liikmesriikide edastatav teave siseturu puu- ja köögiviljade tootjahindade kohta

1. Liikmesriigi pädevad asutused teatavad komisjonile igal kolmapäeval kell 12 (Brüsseli aeg) iga turupäeva kohta XV lisa A osas loetletud sellise puu- ja köögivilja registreeritud keskmised hinnad, millega on kaubeldud tüüpilistel turgudel.

Üldise turustamisstandardiga hõlmatud puu- ja köögivilja puhul tuleb teatada üksnes standarditele vastavate toodete hinnad, kusjuures konkreetse turustamisstandardiga hõlmatud toodete hinnad on seotud üksnes I klassi toodetega.

Hinnad teatakse pakendamiskohast kättesaadava kauba kohta, mis on sorditud, pakendatud ja vajaduse korral kaubaalustel, väljendatud eurodes netomassi 100 kilogrammi kohta.

Andmete kättesaadavuse korral teavitavad liikmesriigid hinnad, mis vastavad XV lisa A osas täpsustatud toodete tüüpidele ja sortidele, suurusele ja/või esitusviisidele. Kui registreeritud hinnad vastavad muudele kui XV lisa A osas täpsustatud toodete tüüpidele ja sortidele, suurusele ja/või esitusviisidele, teatavad liikmesriigi pädevad asutused komisjonile selliste toodete tüübid ja sordid, suurused ja/või esitusviisid, mis vastavad hindadele.

2. Liikmesriigid teevad asjaomase puu- ja köögivilja tootmispiirkonna tüüpilised turud kindlaks selliste tehingute alusel, mis teostati füüsiliselt määratlevatel turgudel (hulgiturud, oksjonid ja muud füüsilisel kujul eksisteerivad nõudluse ja pakkumisega seotud kohtumispaigad) või otseste tehingute alusel, mis toimusid tootjate (sh tootjaorganisatsioonid) ja üksikisikust ostjate vahel (hulgimüüjad, ettevõtjad, jaotuskeskused või muud asjakohased ettevõtjad). Tüüpilisi turge võib kindlaks teha ka määratlevatel turgudel füüsiliselt teostatud ja otseste tehingute kombinatsiooni alusel.

3. Liikmesriigi pädevad asutused võivad vabatahtlikkuse alusel teatada komisjonile XV lisa B osas loetletud puu- ja köögivilja ning muude toodete hinnad.

4. Lõike 3 kohane hindadest teavitamine toimub vastavalt suunistele, mille komisjon vastu võtab ning teeb avalikult kättesaadavaks talle kõige sobivamal viisil.

2. jagu

Kontrollid

Artikkel 99

Kordumatu identifitseerimissüsteem

Liikmesriigid tagavad, et kõikidele ühe tootjaorganisatsiooni või tootjarühma esitatud abitaotluste suhtes kohaldatakse kordumatut identifitseerimissüsteemi. Kõnealune identifitseerimine peab ühilduma ühtse isikuandmete registreerimise süsteemiga, millele on osutatud nõukogu määruse (EÜ) nr 73/2009⁽¹⁾ artikli 15 lõike 1 punktis f.

Artikkel 100

Esitamise menetluskord

Ilma et see mõjutaks käesoleva määruse erisätete kohaldamist, kehtestavad liikmesriigid toetusetaotluste, tunnustamistaotluste või rakenduskavade heakskiitmise taotluste ning maksetaotluste esitamise korra.

Artikkel 101

Valimi võtmine

Kui on asjakohane teha kontrolli valimi võtmise teel, tagavad liikmesriigid kontrolli laadi ja sageduse kaudu ning riskianalüüsis lähtudes, et kontroll on asjaomase meetme jaoks sobiv.

Artikkel 102

Halduskontroll

Halduskontrolli tehakse kõikidele toetuse- või maksetaotlustele ning see hõlmab kõiki võimalikke ja asjakohaseid andmeid. Menetluskorraga nähakse ette tehtud töö ja kontrollitulemuste registreerimine ning nõuetele mittevastavuse puhul võetavad meetmed.

Artikkel 103

Kohapealne kontroll

1. Iga kohapealse kontrolli kohta koostatakse aruanne, et oleks võimalik läbi vaadata tehtud kontrollide üksikasju. Eelkõige sisaldab aruanne järgmist:

- a) kontrollitud toetuskavad ja taotlused;
- b) kohal viibinud isikud;
- c) kontrollitud tegevused, meetmed ja dokumendid ning
- d) kontrolli tulemused.

2. Toetuse saajale antakse võimalus aruandele alla kirjutada, et tõendada oma kohalolekut kontrollimise ajal ja lisada märkusi. Eeskirjade eiramise korral võib toetusesaaja saada järelevalvearuande koopia.

3. Kohapealsest kontrollist võib ette teatada, juhul kui see ei kahjusta kontrolli eesmärki. Etteteatamine piirdub vajaliku miinimumajaga.

4. Käesoleva määrusega ettenähtud kontrollid ning muud Euroopa Liidu õigusega ettenähtud põllumajandustoetuste kontrollid tehakse võimaluse korral üheaegselt.

Artikkel 104

Tunnustustuse andmine ja rakenduskavade heakskiitmine

1. Enne tootjaorganisatsioonile määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125b lõike 2 punkti a kohase tunnustuse andmist teevad liikmesriigid tootjaorganisatsioonile kohapealse kontrolli, et kontrollida tunnustamise tingimuste täitmist.

⁽¹⁾ ELT L 30, 31.1.2009, lk 16.

2. Enne rakenduskava heakskiitmist vastavalt artiklile 64 kontrollib liikmesriigi pädev asutus heakskiitmiseks esitatud rakenduskava ja vajaduse korral võimalikke muutmistaotlusi kõikide asjakohaste vahenditega, sealhulgas kohapealse kontrolli abil. Kontrollitakse eelkõige:

- a) artikli 59 punktides a, b ja e osutatud rakenduskava projekti lisatava teabe õigsust;
- b) kavade vastavust määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c eesmärkidele ning riiklikule raamistikule ja riiklikule strateegiale;
- c) tegevuste abikõlblikkust ning kavandatavate kulude abikõlblikkust;
- d) kavade järjepidevust ja tehnilist kvaliteeti, kalkulatsioonide ja abikava paikapidavust ning rakendamise ajakava. Kontrollidega tehakse kindlaks, kas on püstitatud mõõdetavad eesmärgid, mille saavutamist saaks jälgida, ning kas kavandatavate tegevustega on võimalik sätestatud eesmarke saavutada; ning
- e) toetuse saamiseks esitatud toimingute vastavust kohaldatavatele siseriiklikele ja Euroopa Liidu õigusele, milles vastavalt konkreetsele juhtumile käsitletakse eelkõige riigihankeid, riigiabi ning siseriiklike õigusaktide või riikliku raamistiku ja riikliku strateegiaga kehtestatud muid kohustuslikke standardeid.

Artikkel 105

Rakenduskavade abitaotluste halduskontroll

1. Enne abi andmist teevad liikmesriigid halduskontrolli kõikidele abitaotlustele, millele lisanduvad pistelised kohapealsed kontrollid, nagu on kindlaks määratud artiklis 106.

2. Abitaotluste halduskontrolli puhul kontrollitakse juhul, kui see on esitatud taotluse puhul asjakohane, eeskätt järgmist:

- a) koos taotlusega esitatud rakenduskava täitmise aastaaruanne või vajaduse korral lõpparuanne;
- b) turustatud toodangu väärtus, sissemaksed rakendusfondi ja kantud kulud;
- c) toodete üleandmine ja teenuste osutamine ning deklareeritud kulude vastavus tegelikkusele;

d) sooritatud tegevuste vastavus heakskiidetud rakenduskavas sisalduvatele tegevustele;

e) finants- ja muude piirangute ja ülemmäärade järgimine.

3. Rakenduskava raames tehtud kulutuste kohta peavad olema väljamakset tõendavad dokumendid nagu arved ja pangaväljavõtted. Kui see ei ole võimalik, tõendatakse väljamakseid samaväärsel tõendusjõuga dokumentidega. Kasutatud arved peavad olema tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu nimel või artikli 50 lõikes 9 osutatud olukorra puhul tütarettevõtte nimel või liikmesriigi heakskiidu korral ühe või mitme tootjaorganisatsiooni või nende liidu tootjalikme nimel. Artikli 50 lõikes 9 osutatud olukorra puhul peavad IX lisa punkti 2 alapunktis b osutatud personalikuludega seotud arved olema vajaduse korral siiski tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või tütarettevõtte nimel.

Artikkel 106

Rakenduskavade raames esitatud abitaotluste kohapealne kontroll

1. Artikli 69 lõikes 1 osutatud abitaotluse kontrollimiseks teevad liikmesriigid tootjaorganisatsioonide tööruumes kohapealseid kontrole, et tagada asjaomasel aastal kehtivate abi andmise või abi jääksumma saamise tingimuste täitmine.

Eelkõige hõlmab see kontroll:

- a) asjaomasel aastal kehtivate tunnustamiskriteeriumide täitmist;
- b) kõnealusel aastal rakendusfondi kasutamist, sealhulgas ettemaksete või osaliste maksete taotlustes deklareeritud kulused, turustatud toodangu väärtust, rakendusfondi tehtud sissemakseid ning kulused, mis on deklareeritud raamatupidamise või muude tõendavate dokumentide alusel;
- c) turult kõrvaldamise ning rohelise korje või koristamata jätmise kulude teise astme kontrolli.

2. Lõikes 1 osutatud kontrole tehakse igal aastal taotluste usaldusväärse valimi põhjal. Valim peab esindama vähemalt 30 % taotletud abi kogusummast liikmesriikides, kus on rohkem kui kümme tunnustatud tootjaorganisatsiooni. Muudel juhtudel kontrollitakse iga tootjaorganisatsiooni vähemalt iga kolme aasta järel.

Iga tootjaorganisatsiooni tuleb enne rakenduskava viimase aasta eest abi või selle jääksumma maksmist vähemalt üks kord kontrollida.

3. Kohapealse kontrolli tulemusi hinnatakse, et teha kindlaks, kas mõni tuvastatud probleem on süsteemset laadi ning ohustab teisi sarnaseid tegevusi, abisaajaid või asutusi. Samuti tehakse kontrollimiste käigus kindlaks selliste olukordade põhjused ja edasise kontrolli vajalikkus ning piiritletakse vajalikud parandus- ja ennetusmeetmed.

Kui kontrollimiste käigus ilmneb, et piirkonnas või selle osas või teatavas tootjaorganisatsioonis esineb olulisi eeskirjade eiramisi, teeb liikmesriik asjaomasel aastal täiendavaid kontrollimisi ja suurendab vastavate järgmisel aastal kontrollitavate taotluste protsendimäära.

4. Liikmesriik määrab kontrollitavad tootjaorganisatsioonid riskianalüüsi alusel.

Riskianalüüsis võetakse arvesse eelkõige:

- a) abisumma suurust;
- b) eelnenud aastatel tehtud kontrollide tulemusi;
- c) juhuslikku tegurit ning
- d) muid liikmesriikide määratavaid näitajaid.

Artikkel 107

Rakenduskavade meetmete kohapealne kontroll

1. Rakenduskavade meetmete kohapealse kontrolli abil kontrollivad liikmesriigid eelkõige:

- a) rakenduskavas sisalduvate tegevuste rakendamist;
- b) tegevuse rakendamise või kavandatava rakendamise vastavust heakskiidetud rakenduskavas kirjeldatud otstarbele;
- c) piisava hulga kululiikide puhul seda, kas asjakohaste kulude laad ja ajastus on vastavuses Euroopa Liidu õiguse ning heakskiidetud spetsifikatsioonidega;
- d) kantud kulusid tõendavate raamatupidamis- või muude dokumentide olemasolu ning

e) turustatud toodangu väärtust.

2. Turustatud toodangu väärtust kontrollitakse siseriiklike õigusaktide kohaselt auditeeritud ja sertifitseeritud raamatupidamissüsteemi põhjal.

Selleks võib liikmesriik otsustada, et turustatud toodangu deklareeritud väärtust tuleb sertifitseerida samamoodi nagu raamatupidamisandmeid.

Turustatud toodangu deklareeritud väärtuse kontrolli võib läbi viia enne vastava abitaotluse edastamist. Kontrollitakse hiljemalt enne abi maksmist.

3. Kohapealne kontroll hõlmab kontrollkäiku meetme tegevuskohta või, kui tegevus on immateriaalne, tegevuse läbiviija juurde. Eelkõige artikli 106 lõikes 2 osutatud valimiga hõlmatud üksikute põllumajandusettevõtete tegevuste puhul tehakse vähemalt üks kontrollkäik, et veenduda nende läbiviimises.

Liikmesriigid võivad siiski otsustada kõnealustest kontrollkäikudest loobuda väiksemate tegevuste puhul või kui nad leiavad, et abi saamise tingimuste mittetäitmise või tegevuse fiktiivsuse oht on väike. Kõnealune otsus ja selle põhjendused protokollitakse.

4. Kohapealse kontrolli raames kontrollitakse kõiki tootjaorganisatsiooni ja selle liikmete maksekohustusi ja kohustusi, mida on võimalik kontrollkäigu ajal kontrollida.

5. Artikli 106 lõikes 2 sätestatud kontrollimäära täitmisel võib arvesse võtta üksnes selliseid kontrollid, mis vastavad kõikidele käesoleva artikli nõuetele.

Artikkel 108

Kõrvaldamistoimingute esimese astme kontroll

1. Liikmesriigid teevad vastavalt II jaotise II peatükis sätestatud menetlustele igas tootjaorganisatsioonis kõrvaldamistoimingute esimese astme kontrolli, mis koosneb turult kõrvaldatud toodete dokumentide ja identsuskontrollist ning vajaduse korral proovivõtmise teel kaalu füüsilisest kontrollist ning artiklile 76 vastavuse kontrollist. Kontroll toimub pärast artikli 78 lõikes 1 osutatud teate saamist artikli 78 lõikes 2 sätestatud tähtaegade jooksul.

2. Lõikes 1 sätestatud esimese astme kontrollid hõlmavad 100 % turult kõrvaldatud toodete kogusest. Pärast selle kontrolli lõppu denatureeritakse kõrvaldatud tooted, v.a tasuta jagamiseks ettenähtud tooted, või müüakse need töötlevale tööstusele pädevate asutuste järelevalve all vastavalt tingimustele, mis liikmesriik on kehtestanud artikli 80 alusel.

3. Erandina lõikest 2, kui tooted on tasuta jagamiseks, võivad liikmesriigid kontrollida kõnealusel lõikes sätestatust väiksemat protsenti tingimusel, et see ei ole väiksem kui 10 % mis tahes tootjaorganisatsiooni asjaomastest kogustest turustusaasta jooksul. Kontrolli võib läbi viia tootjaorganisatsiooni tööruumes ja/või toodete saajate juures. Kui kontrolli käigus leitakse märkimisväärseid rikkumisi, teevad liikmesriigi pädevad asutused lisa-kontrolle.

Artikkel 109

Kõrvaldamistoimingute teise astme kontroll

1. Artiklis 106 viidatud kontrollide raames teevad liikmesriigid kõrvaldamistoimingute teise astme kontrollid.

Liikmesriigid kehtestavad kriteeriumid, et analüüsida ja hinnata riski, kas mõni konkreetne tootjaorganisatsioon tegeleb eeskirju rikkuvate kõrvaldamistoimingutega. Sellised kriteeriumid on muu hulgas seotud eelmiste esimese ja teise astme kontrollide tulemustega ja sellega, kas tootjaorganisatsioonil on mingi kvaliteedi tagamise menetluse vorm. Kõnealuste kriteeriumide alusel määravad nad iga tootjaorganisatsiooni puhul kindlaks teise astme kontrollide minimaalse sageduse.

2. Lõikes 1 osutatud kontrollid koosnevad kohapealsest kontrollist tootjaorganisatsiooni ja turult kõrvaldatud toodete saajate tööruumes, et tagada Euroopa Liidu toetuse maksmise tingimuste täitmine. Kõnealused kontrollid hõlmavad:

- a) konkreetseid lao- ja raamatupidamisarvestusi, mida peavad pidama kõik tootjaorganisatsioonid, kes teevad kõnealuse turustusaasta jooksul ühe või mitu kõrvaldamistoimingut;
- b) abitaotlustes deklareeritud viisil turustatud koguste tõendamist, kontrollides eriti lao- ja raamatupidamisarvestust, arveid ja vajaduse korral nende õigsust ning seda, kas deklaratsioonid sobivad kokku kõnealuse tootjaorganisatsiooni raamatupidamis- ja/või maksuandmetega;

c) raamatupidamise õigsuse kontrolli, eelkõige tootjaorganisatsiooni netotulude õigsust, mis on deklareeritud nende maksetaotlustes, kõigi kõrvaldamiskulude proportsionaalsust, et tagada nende summade täpsust; ning

d) kõrvaldatud toodete maksetaotlustes deklareeritud sihtotstarbe kontrolli ja nõuetekohase denatureerimise kontrolli selle tagamiseks, et tootjaorganisatsioonid ja saajad on järginud käesolevat määrust.

3. Lõikes 2 osutatud kontrolle tehakse asjaomaste tootjaorganisatsioonide ning kõnealuste organisatsioonidega seotud saajate tööruumes. Iga kontroll hõlmab valimit, mis esindab vähemalt 5 % tootjaorganisatsiooni poolt turustusaasta jooksul kõrvaldatud kogustest.

4. Lõike 2 punktis a osutatud konkreetsest lao- ja raamatupidamisarvestusest peavad iga kõrvaldatud toote puhul selguma järgmised liikumised, väljendatuna järgmistes kogustes:

- a) tootjaorganisatsiooni liikmete ja muude tootjaorganisatsioonide liikmete tarnitud toodang vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125a lõike 2 punktidele b ja c;
- b) tootjaorganisatsiooni müük, jaotatud värskest turulesaatmiseks ettenähtud toodeteks ja muud liiki toodeteks, sealhulgas toorained töötlemiseks ning

c) turult kõrvaldatud tooted.

5. Lõike 4 punktis c osutatud toodete sihtotstarbe kontrollimine hõlmab eeskätt järgmist:

- a) saajate poolt peetavate eraldi arvestuste pisteline kontroll ja vajaduse korral tõendamine, kas need on kooskõlas siseriikliku õigsuse alusel nõutava raamatupidamisega ning
- b) asjakohaste keskkonnanõuete järgimise kontroll.

6. Kui teise astme kontrollimistel ilmneb olulisi rikkumisi, teevad liikmesriigi pädevad asutused kõnealuse turustusaasta kohta üksikasjalikumaid teise astme kontrolle ja suurendavad järgmisel turustusaastal kõnealuste tootjaorganisatsioonide (või nende liitude) tööruumes teise astme kontrollide sagedust.

Artikkel 110

Toorelt koristamine ja koristamata jätmine

1. Enne toorelt koristamist veenduvad liikmesriigid kohapealse kontrolli abil, et asjaomased tooted ei ole kahjustatud ning konkreetne ala on hästi hooldatud. Pärast toorelt koristamist kontrollivad liikmesriigid, kas asjaomaselt alalt on saak koristatud ning koristatud toodang on denatureeritud.

Pärast saagikoristusperioodi lõppu kontrollivad liikmesriigid artikli 85 lõikes 2 osutatud turuolukorra prognoosi alusel analüüsi usaldusväärust. Samuti analüüsivad liikmesriigid turuolukorra prognoosi ja tegeliku turuolukorra erinevusi.

2. Enne koristamata jätmist veenduvad liikmesriigid kohapealse kontrolli abil, et konkreetne ala on hästi hooldatud, saaki ei ole osaliselt koristatud ning toode on hästi kasvanud, üldiselt veatu ja standardse turustus kvaliteediga.

Liikmesriigid tagavad toodangu denatureerimise. Kui see ei ole võimalik, tagavad nad kontrollkäikude või saagikoristuse aegsete külastuste abil, et saaki ei koristata.

3. Artikli 109 lõikeid 1, 2, 3 ja 6 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 111

Kontrollid enne tootjarühmade tunnustuskavade heakskiitmist

1. Enne määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125e lõike 1 kohase tootjarühma tunnustuskava heakskiitmist kontrollivad liikmesriigid kõnealust õigussubjekti või õigussubjekti selgelt määratletud osa kohapeal.

2. Liikmesriik kontrollib kõigi asjakohaste vahendite, sealhulgas kohapealse kontrolli abil:

- a) tunnustuskavas esitatud teabe õigsust;
- b) kava majanduslikku järjepidevust ja tehnilist kvaliteeti, kalkulatsioonide paikapidavust ning rakendamise ajakava;
- c) tegevuste abikõlblikkust ning kavandatavate kulude abikõlblikkust ja mõistlikkust; ning
- d) toetuse saamiseks esitatud toimingute vastavust kohaldatavale siseriiklikule ja Euroopa Liidu õigusele, milles vastavalt konkreetsele juhtumile käsitletakse eelkõige riigihangete

eeskirju, riigiabi ja siseriiklike õigusaktidega või riikliku raamistiku ja riikliku strateegiaga ettenähtud muid kohustuslikke nõudeid.

Artikkel 112

Tootjarühmade abitaotluste kontroll

1. Enne väljamaksete tegemist teevad liikmesriigid halduskontrolli kõikidele tootjarühmade esitatud abitaotlustele ning pistelisi kohapealseid kontrole.

2. Pärast artiklis 45 osutatud abitaotluse esitamist teevad liikmesriigid tootjarühmades kohapealseid kontrole, et tagada asjaomasel aastal kehtivate abi saamise tingimuste täitmine.

Kontrollitakse eelkõige:

- a) asjaomasel aastal kehtivate tunnustamiskriteeriumide täitmist ning
- b) turustatud toodangu väärtust ja tunnustuskavas sisalduvate meetmete rakendamist ning kantud kulusid.

3. Lõikes 2 osutatud kontrole tehakse igal aastal taotluste usaldusväärse valimi põhjal. Valim peab esindama vähemalt 30 % abi kogusummast.

Kõiki tootjarühmi tuleb kontrollida vähemalt kord viie aasta jooksul.

4. Artikleid 105 ja 107 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 113

Riikidevahelised tootjaorganisatsioonid ja riikidevahelised tootjaorganisatsioonide liidud

1. Liikmesriik, kus asub riikidevahelise tootjaorganisatsiooni või riikidevahelise tootjaorganisatsioonide liidu peakontor, vastutab täielikult kõnealuse organisatsiooni või liidu sellise kontrollimise korralduse eest, mis on seotud rakenduskava ja -fondiga, ning kohaldab vajaduse korral sanktsioone.

2. Teised liikmesriigid, kes peavad tegema artikli 28 lõike 2 punktis c ja artikli 35 lõike 2 punktis c osutatud halduskoostööd, teevad selliseid haldus- ja kohapealseid kontrole, mida nõuab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud liikmesriik, ning teatavad talle kontrollide tulemused. Nad järgivad kõiki lõikes 1 osutatud liikmesriigi sätestatud tähtaegu.

3. Tootjaorganisatsiooni ning rakenduskaava ja rakendusfondi suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud liikmesriigis kehtivaid eeskirju. Keskkonna- ja fütosanitaarküsimuste ning kõrvaldatud toodete kasutusviisi osas kohaldatakse aga selle liikmesriigi õigust, kus toimub tootmine.

3. jagu

Karistused

Artikkel 114

Tunnustamiskriteeriumide eiramine

1. Liikmesriigid tühistavad tootjaorganisatsiooni tunnustuse, kui tootjaorganisatsioon on eiranud tunnustamiskriteeriume tahtlikult või raske hooletuse tõttu.

Liikmesriigid tühistavad tootjaorganisatsiooni tunnustuse eelkõige juhul, kui tunnustamiskriteeriumide eiramine on seotud:

- a) artikli 21, artikli 23, artikli 26 lõigete 1 ja 2 või artikli 31 nõuete rikkumisega; või
- b) olukorraga, mille puhul turustatud toodangu väärtus jääb kahel järjestikusel aastal alla piirmäära, mille liikmesriik on kehtestanud vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125b lõike 1 punktile b.

Käesoleva lõike kohane tunnustuse tühistamine jõustub kuupäevast, mil tunnustamistingimused ei ole enam täidetud, vastavalt riiklikul tasandil mis tahes kohaldatavatele aegumistähtaegu käsitlevatele horisontaalõigusaktidele.

2. Kui tunnustamiskriteeriume eiratakse olulisel määral, kuid üksnes ajutiselt, peatavad liikmesriigid tootjaorganisatsiooni tunnustuse sel juhul, kui lõiget 1 ei kohaldata.

Tunnustuse peatamise ajal abi ei maksta. Peatamine jõustub kontrollimise päeval ning lõpeb päeval, mil kontrollimine näitab, et asjaomased kriteeriumid on täidetud.

Peatamisaja kestus ei või ületada 12 kuud. Kui asjaomaste kriteeriumide täitmine 12 kuu jooksul ei taastu, tühistatakse tunnustus.

Liikmesriigid võivad teha makseid pärast artiklis 70 sätestatud tähtaega, kui see on käesoleva lõike kohaldamiseks vajalik. Kõnealuseid hilisemaid makseid ei tohi siiski teha mingil juhul hiljem kui rakenduskaava rakendamisele järgneva teise aasta 15. oktoobril.

3. Muudel tunnustamiskriteeriumide eiramise juhtudel, kui lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata, saadavad liikmesriigid hoiatuskirja, milles märgitakse vajalikud parandusmeetmed. Liikmesriigid võivad abi väljamakseid edasi lükata kuni parandusmeetmete võtmiseni.

Liikmesriigid võivad teha makseid pärast artiklis 70 sätestatud tähtaega, kui see on käesoleva lõike kohaldamiseks vajalik. Kõnealuseid hilisemaid makseid ei tohi siiski teha mingil juhul hiljem kui rakenduskaava rakendamisele järgneva teise aasta 15. oktoobril.

Kui parandusmeetmeid ei võeta 12 kuu jooksul, käsitatakse seda kriteeriumide olulise eiramisena ning sellest tulenevalt kohaldatakse lõiget 2.

Artikkel 115

Pettus

1. Kui leitakse, et seoses määrusega (EÜ) nr 1234/2007 hõlmatud abiga on tootjaorganisatsioon, tootjaorganisatsioonide liit või tootjarühm pannud toime pettuse, siis ilma et see mõjutaks muude karistuste kohaldamist vastavalt Euroopa Liidu ja siseriiklikele õigusaktidele, siis liikmesriigid:

- a) tühistavad tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või tootjarühma tunnustuse;
- b) jäetakse asjaomased tegevused või toimingud ilma asjaomase rakenduskaava või -plaani kohasest toetusest ning mis tahes selle toiminguga eest juba makstud abisummad nõutakse tagasi ning
- c) jäetakse tootjaorganisatsioon, tootjaorganisatsioonide liit või tootjarühm järgmisel aastal ilma asjaomase rakenduskaava või -plaani kohasest toetusest.

2. Liikmesriigid võivad peatada tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või tootjarühma tunnustuse või peatada kõnealusele isikule maksete tegemise, kui kahtlustatakse, et ta on seoses määrusega (EÜ) nr 1234/2007 hõlmatud abiga pannud toime pettuse.

Artikkel 116

Tootjarühmad

1. Liikmesriigid kohaldavad artiklites 114 ja/või 117 sätestatud sanktsioone ja karistusi tunnustuskavade suhtes *mutandis*.

2. Lisaks lõikele 1 ja juhul, kui liikmesriigi poolt artikli 49 lõike 4 kohaselt määratud tähtaja jooksul ei ole tootjarühma tootjaorganisatsioonina tunnustatud, nõuab liikmesriik tagasi:

- a) 100 % tootjarühmale makstud abist, juhul kui tunnustamisest keeldumise põhjustas tootjarühma tahtlus või raske hooletus või
- b) kõikidel muudel juhtudel 50 % makstud abist.

Artikkel 117

Rakenduskava

1. Maksed arvutatakse välja abikõlblikkuse alusel.
2. Liikmesriik kontrollib abisaaja esitatud abitaotlust ning teeb kindlaks, millised summad on abikõlblikud. Liikmesriik kehtestab:
  - a) summa, mis tuleks abisaajale välja maksta üksnes taotluse alusel;
  - b) summa, mis kuulub abisaajale väljamaksmisele pärast taotluse abikõlblikkuse kontrolli.
3. Kui lõike 2 punkti a kohaselt kehtestatud summa ületab lõike 2 punkti b kohaselt kehtestatud summat rohkem kui 3 %, kohaldatakse karistust. Karistuse summa on lõike 2 punktide a ja b alusel välja arvatud summade vahe.

Karistusest loobutakse juhul, kui tootjaorganisatsioon või tootjarühm tõendab, et ta ei ole vastutav abikõlbmatu summa esitamise eest.

4. Lõikeid 2 ja 3 kohaldatakse kohapealsete kontrollide või järelkontrollide käigus tuvastatud abikõlbmatute kulude suhtes *mutatis mutandis*.

5. Kui turustatud toodangu väärtus deklareeritakse ja seda kontrollitakse enne abi taotlemist, kasutatakse deklareeritud ja heakskiidetud väärtusi lõike 2 punktide a ja b kohaselt kehtestavate summade kehtestamisel.

Artikkel 118

Kõrvaldamistoimingute esimese astme kontrollile järgnevad sanktsioonid

Kui pärast artiklis 108 osutatud kontrolli leitakse artiklis 76 osutatud turustamisstandardite või miinimumnõuete rikkumisi, kohustatakse abisaajat:

- a) karistusena maksuma Euroopa Liidu hüvitise summa, mis arvutatakse selliste kõrvaldatud toodete koguste alusel, mis ei vasta turustamisstandarditele või miinimumnõuetele, kui need kogused on väiksemad kui 10 % vastavalt käesoleva määruse artiklile 78 teatatud kogustest;
- b) karistusena maksuma Euroopa Liidu hüvitise kahekordse summa, kui kõnealused kogused moodustavad 10–25 % teatatud kogustest; või
- c) karistusena maksuma kogu artikli 78 kohaselt teatatud koguse eest saadud Euroopa Liidu hüvitise summa, kui kõnealused kogused moodustavad rohkem kui 25 % teatatud kogustest.

Artikkel 119

Tootjaorganisatsioonide suhtes seoses kõrvaldamistoimingutega kohaldatavad muud sanktsioonid

1. Artiklis 117 osutatud karistused hõlmavad abi, mida taotletakse rakenduskava kulude lahutamatuks osaks olevate kõrvaldamistoimingute eest.
2. Kõrvaldamistoimingute kulusid käsitatakse abikõlbmatuna, kui müüki panemata koguseid ei ole kasutatud liikmesriikide poolt artikli 80 lõike 1 kohaselt sätestatud viisil või kui kõrvaldamine või sihtotstarve on kahjustanud keskkonda või fütsanitaaringimusi, rikkudes artikli 80 lõike 1 alusel vastu võetud sätteid.

Artikkel 120

Kõrvaldatud toodete saajate suhtes kohaldatavad sanktsioonid

Kui vastavalt artiklitele 108 ja 109 tehtud kontrollide ajal leitakse kõrvaldatud toodete saajatega seostatavaid rikkumisi, kohaldatakse järgmisi sanktsioone:

- a) saajad kaotavad õiguse kõrvaldatud tooteid saada; ning
- b) turult kõrvaldatud toodete saajatelt nõutakse välja saadavate toodete väärtus, millele lisanduvad hüvitatud sortimis- ja pakendamise ning veokulud vastavalt liikmesriikide poolt kehtestatud eeskirjadele.

Punktiga a ettenähtud sanktsioon jõustub viivitamata ja kehtib vähemalt ühe turustusaasta jooksul. Eiramise tõsidusest olenevalt võib kõnealust sanktsiooni pikendada.

Artikkel 121**Toorelt koristamine ja koristamata jätmine**

1. Kui toorelt koristamise puhul leitakse, et tootjaorganisatsioon on oma kohustusi rikkunud, peab tootjaorganisatsioon karistusena maksma hüvitise summa, mis on seotud aladega, mille puhul on kohustust rikutud. Kohustuste rikkumisena käsitatakse juhtumeid, mille korral:

- a) liikmesriik leiab artikli 110 lõike 1 teises lõigus osutatud kontrollimise ajal, et toorelt koristamise meede ei olnud tollase turuolukorra prognoosi analüüsi alusel põhjendatud;
- b) teatud toorelt koristamise ala ei vasta toorelt koristamise abi saamise tingimustele; või
- c) alalt ei ole saak täielikult koristatud või toodang ei ole denatureeritud.

2. Kui koristamata jätmise puhul leitakse, et tootjaorganisatsioon on oma kohustusi rikkunud, peab tootjaorganisatsioon karistusena maksma hüvitise summa. Kohustuste rikkumisena käsitatakse juhtumeid, mille korral:

- a) teatud koristamatajätmise ala ei vasta koristamatajätmise abi saamise tingimustele;
- b) saaki on siiski koristatud või osaliselt koristatud; või
- c) tootjaorganisatsiooni süül on kahjustatud keskkonda või fütosanitaartingimusi.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud karistusi kohaldatakse lisaks kõigile vastavalt artiklile 117 määratud karistustele.

Artikkel 122**Kohapealse kontrolli takistamine**

Kui tootjaorganisatsioon, selle liige või vastav esindaja takistab kohapealse kontrolli tegemist, lükatakse asjaomaste kulude osa käsitlev abitaotlus tagasi.

Artikkel 123**Tagasinõutud abi ja karistussummade maksmine**

1. Tootjaorganisatsioonid, tootjaorganisatsioonide liidud, tootjarühmad või muud asjaomased ettevõtjad maksavad tagasi alusetult makstud abi koos intressiga ning käesoleva jaoga ettenähtud karistussummad.

Intress arvutatakse:

- a) abisaajale maksmise ja tagasimaksmise vahele jääva perioodi alusel;
  - b) Euroopa Keskpanka poolt oma peamiste refinantseerimistingute puhul kohaldatava intressimäära alusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias ja kehtib alusetult makstud summade tagasimaksmise kuupäeval ning mida suurendatakse kolme protsendipunkti võrra.
2. Tagasimakstav abi, intressid ja määratud karistussummad makstakse Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi.

Artikkel 124**Eeskirjade eiramistest teatamine**

Käesoleva jaoga ettenähtud haldussanktsioonide ja karistuste kohaldamine ning alusetult makstud summade tagasinõudmine ei piira komisjonile eeskirjade eiramisest teatamist vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 1848/2006 ⁽¹⁾.

4. jagu**Rakenduskavade ja riiklike strateegiate järelvalve ja hindamine****Artikkel 125****Tulemuslikkuse ühised näitajad**

1. Riiklike strateegiate ja rakenduskavade suhtes kohaldatakse järelvalvet ja hindamisi, et hinnata rakenduskavade eesmärkide saavutamise edusamme ning nende eesmärkidega seotud tulemuslikkust ja tõhusust.

2. Edusamme, tulemuslikkust ja tõhusust hinnatakse VIII lisas sätestatud ühiste tulemusnäitajate abil, milles käsitletakse esialgset olukorda ning rakendatud rakenduskavadega seotud rahastamist, väljundeid, tulemusi ja mõju.

3. Kui liikmesriik seda vajalikuks peab, täpsustatakse riiklikus strateegias teatavad konkreetsele strateegiale iseloomulikud lisa näitajad, mis kajastavad riiklike ja/või piirkondlike vajadusi, tingimusi ning tootjaorganisatsioonide rakendatavate rakenduskavade eesmärkide iseärasusi. Võimaluse korral hõlmatakse lisa näitajad keskkonnaalaste eesmärkide kohta, mis on tulemusnäitajatega hõlmatud.

⁽¹⁾ ELT L 355, 15.12.2006, lk 56.

*Artikkel 126***Rakenduskavade järelvalve- ja hindamismenetlused**

1. Tootjaorganisatsioonid tagavad oma rakenduskavade järelvalve ja hindamise, kasutades asjakohaseid artiklis 125 osutatud ühiseid tulemusnäitajaid ja vajaduse korral riiklikus strateegias sätestatud lisanäitajaid.

Selleks kehtestavad nad kõnealuste näitajate rakendamiseks vajaliku teabe kogumise, salvestamise ja säilitamise korra.

2. Järelvalve eesmärk on hinnata rakenduskava jaoks sätestatud konkreetsete ülesannete täitmisel tehtud edusamme. Järelvalvet teostatakse finants-, väljundi- ja tulemusnäitajate alusel. Saadud tulemusi kasutatakse, et:

- a) kontrollida kava rakendamise kvaliteeti;
- b) teha kindlaks, kas rakenduskava on vaja kohendada või läbi vaadata, et saavutada kava eesmärged või parandada kava haldamist, sealhulgas finantshaldust;
- c) aidata täita rakenduskava rakendamisega seotud aruandlusnõudeid.

Andmed järelvalvetoimingute tulemuste kohta lisatakse igasse artikli 96 lõikes 1 osutatud aastaaruandesse, mille tootjaorganisatsioon peab esitama riikliku strateegia juhtimise eest vastutavale riigiasutusele.

3. Hindamine viiakse läbi eraldi vahehindamisaruande vormis.

Vahehindamine, mida võib teha spetsialiseeritud konsultatsioonibüroo abiga, on ette nähtud finantsvahendite kasutusastme ning rakendusprogrammi tulemuslikkuse ja tõhususe läbivaatamiseks ning kava üldeesmärkide osas tehtud edusammude hindamiseks. Selleks kasutatakse algset olukorda, tulemusi ja, kui vaja, mõju käsitlevaid ühiseid tulemuslikkuse näitajaid.

Vajaduse korral hõlmab vahehindamine kvalitatiivset hinnangu andmist tulemustele ja selliste keskkonnavalaste tegevuste mõju, mille eesmärk on:

- a) hoida ära pinnaerosioon;
- b) vähendada taimekaitsevahendite kasutamist ja/või seda paremini hallata;
- c) kaitsta elupaiku ja bioloogilist mitmekesisust või
- d) maastiku säilitamine.

Saadud tulemusi kasutatakse, et:

- a) parandada tootjaorganisatsiooni hallatavate rakenduskavade kvaliteeti;
- b) määrata kindlaks, kas rakenduskavas on vaja teha sisulisi muudatusi;
- c) aidata täita rakenduskavade rakendamisega seotud aruandlusnõudeid; ning
- d) saada kasulikke õppetunde tootjaorganisatsiooni poolt tulevikus hallatavate rakenduskavade kvaliteedi, tulemuslikkuse ja tõhususe osas.

Vahehindamine viiakse läbi rakenduskava rakendamise ajal ja piisavalt aegsasti, et hindamistulemusi saaks arvesse võtta järgmise rakenduskava koostamisel.

Vahehindamisaruanne lisatakse vastavale artikli 96 lõikes 1 osutatud aastaaruandele.

*Artikkel 127***Riikliku strateegiaga seotud järelvalve- ja hindamismenetlused**

1. Riikliku strateegia järelvalveks ja hindamiseks kasutatakse artiklis 125 osutatud asjakohaseid ühiseid tulemusnäitajaid ning vajaduse korral riiklikus strateegias sätestatud lisanäitajaid.

2. Liikmesriigid kehtestavad artiklis 125 osutatud näitajate rakendamiseks vajaliku teabe elektroonilise kogumise, salvestamise ja säilitamise korra. Selleks võtavad nad kasutusele teabe, mille tootjaorganisatsioonid esitavad seoses oma rakenduskavade järelvalve ja hindamisega.

3. Järelevalve on pidev ja selle eesmärk on hinnata rakenduskavade jaoks sätestatud eesmärkide ja ülesannete täitmisel tehtud edusamme. Järelevalvet teostatakse finants-, väljundi- ja tulemusnäitajate alusel. Selleks kasutatakse ära teave, mille tootjaorganisatsioonid esitavad oma rakenduskavade järelevalve ja hindamise iga-aastastes eduaruannetes. Saadud järelevalvetulemusi kasutatakse, et:

- a) kontrollida rakenduskavade rakendamise kvaliteeti;
- b) teha kindlaks, kas riiklikku strateegiat on vaja kohendada või läbi vaadata, et saavutada strateegia eesmärgi või parandada strateegia rakendamise haldamist, sealhulgas rakenduskavade finantshaldust; ning
- c) aidata täita riikliku strateegia rakendamisega seotud aruandlusnõudeid.

4. Hindamise eesmärk on kontrollida strateegia üldeesmärkide saavutamisel tehtud edusamme. Selleks kasutatakse algset olukorda, tulemusi ning vajaduse korral mõju käsitlevaid näitajaid. Selleks kasutatakse ära rakenduskavade järelevalve ja vahehindamise tulemusi, mis sisalduvad tootjaorganisatsioonide esitatud iga-aastastes eduaruannetes ja lõpparuannetes. Saadud hindamistulemusi kasutatakse, et:

- a) parandada strateegia kvaliteeti;
- b) määrata kindlaks, kas strateegias on vaja teha sisulisi muudatusi ning
- c) aidata täita riikliku strateegia rakendamisega seotud aruandlusnõudeid.

Hindamine hõlmab 2012. aastal läbiviidavat hindamist, mis peab toimuma piisavalt vara, et selle tulemusi oleks võimalik lisada eraldiseisvasse hindamisaruandesse, mis lisatakse samal aastal artikli 97 punktis b osutatud iga-aastasele riiklikule aruandele. Selles kontrollitakse finantsvahendite kasutusastet, rakendatud rakenduskavade tulemuslikkust ja tõhusust ning hinnatakse nende programmide tulemusi ja mõju võrreldes strateegia eesmärkide ja ülesannetega ning vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõikes 1 sätestatud muude eesmärkidega. Selle eesmärk on saada kasulikke õppetunde tulevaste riiklike strateegiade kvaliteedi parandamiseks ning eelkõige tuvastada, kas eesmärkide, ülesannete ja abikõlblike meetmete määratlustes on puudujääke ning kas on vaja ette näha uusi teostamisvahendeid.

VI PEATÜKK

Eeskirjade laiendamine majanduspiirkonna tootjatele

Artikkel 128

Teatis majanduspiirkondade nimekirja kohta

Teatised määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125f lõike 2 teises lõigus osutatud majanduspiirkondade nimekirja kohta hõlmavad kogu teavet, mis on vajalik kõnealuse määruse artikli 125f lõike 2 esimeses lõigus sätestatud tingimuste täitmise hindamiseks.

Artikkel 129

Teatis siduvate eeskirjade kohta; esindavus

1. Kui liikmesriik teatab eeskirjadest, mis ta on määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125 g kohaselt muutnud siduvaks teatava toote ja majanduspiirkonna jaoks, teatab ta komisjonile samal ajal:

- a) tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu, mis eeskirjade laiendamist taotleb;
- b) kõnealusesse tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liitu kuuluvate tootjate arvu ja asjaomase majanduspiirkonna tootjate koguarvu; selline teave antakse laiendamistaotluse esitamisaaja seisuga;
- c) majanduspiirkonna kogutoodangu ja tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsiooni liidu turustatud toodangu viimasel turustusaastal, mille kohta on olemas andmed;
- d) kuupäeva, millest alates on laiendatavaid eeskirju kohaldatud asjaomase tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsiooni liidu suhtes ning
- e) laiendamise jõustumiskuupäeva ja laiendamise kohaldamise kestuse.

2. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125f lõikes 3 määratud esindavuse kindlaksmääramisel ei võeta liikmesriikide kehtestavate eeskirjade alusel arvesse:

- a) tootjaid, kelle toodang on ette nähtud põhiliselt põllumajandusettevõttes või tootmispiirkonnas toimuvaks otsesemüügiks tarbijatele;

b) punktis a osutatud otsemüüki;

c) määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125f lõike 4 punktis b osutatud töötlemiseks tarnitud toodangut, välja arvatud juhul, kui kõnealuseid eeskirju ei kohaldata sellise toodangu suhtes täielikult või osaliselt.

Artikkel 130

Rahaline toetus

Kui liikmesriik otsustab määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125i kohaselt, et tootjaorganisatsioonidesse mittekuuluvad tootjad peavad maksma rahalist toetust, edastab ta komisjonile kõnealuses artiklis sätestatud tingimuste täitmise kontrollimiseks vajaliku teabe.

Selline teave sisaldab eelkõige osamaksude arvutamise alust ja ühiksummat, osamaksu saajat või saajaid ning määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklis 125i osutatud eri kulude laadi.

Artikkel 131

Laiendamised, mida kohaldatakse kauemaks kui üheks turustusaastaks

Kui laiendamist otsustatakse kohaldada kauem kui üks turustusaasta, kontrollivad liikmesriigid iga turustusaasta puhul, kas määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 125f lõikes 3 sätestatud esindavust käsitlevaid tingimusi täidetakse kogu kõnealuse laiendamise kohaldamise ajal.

Kui liikmesriigid leiavad, et tingimusi enam ei täideta, tühistavad nad laiendamise viivitamata, kusjuures tühistamine jõustub järgmise turustusaasta algusest.

Liikmesriigid teatavad sellisest tühistamisest viivitamata komisjonile, kes teeb selle teabe avalikult kättesaadavaks viisil, mida ta peab asjakohaseks.

Artikkel 132

Enne koristamist müüdav toodang; ostjad

1. Kui tootjaorganisatsiooni mittekuuluvad tootjad müüvad oma toodangut enne selle koristamist, käsitatakse ostjat määruse (EÜ) nr 1234/2007 XVIa lisa punkti 1 alapunktides e ja f ning punktis 3 osutatud eeskirjade järgimiseks selle toodangu tootjana.

2. Asjaomased liikmesriigid võivad otsustada, et määruse (EÜ) nr 1234/2007 XVIa lisa loetletud eeskirjad, välja arvatud

lõikes 1 osutatud, võib muuta ostjate jaoks siduvaks, kui nad vastutavad asjaomase toodangu haldamise eest.

IV JAOTIS

KAUBANDUS KOLMANDATE RIIKIDEGA

I PEATÜKK

Imporditollimaksud ja piiril kehtiva hinna süsteem

1. jagu

Piiril kehtiva hinna süsteem

Artikkel 133

Reguleerimisala ja mõisted

1. Käesolevas jaos sätestatakse eeskirjad määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 140a kohaldamiseks.

2. Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „partii” – kaubad, mis on esitatud vabasse ringlusse lubamise deklaratsiooni alusel, hõlmates üksnes sama päritoluga kaupu, mis kuuluvad ühe ühtse CN-koodi alla; ning

b) „importija” – deklarant nõukogu määruse (EMÜ) nr 2913/92⁽¹⁾ artikli 4 lõikes 18 määratletud tähenduses.

Artikkel 134

Imporditud toodete hindadest ja kogustest teatamine

1. Iga XVI lisa A osas sätestatud iga toote ja ajavahemiku kohta ning iga turupäeva ja päritolu kohta teatavad liikmesriigid komisjonile järgmise tööpäeva kella 12ks (Brüsseli aja järgi):

a) kolmandatest riikidest imporditud ja artiklis 135 osutatud tüüpilistel imporditurgudel müüdüd toodete keskmised tüüpilised hinnad ning imporditud toodete suurte koguste puhul muudel turgudel registreeritud märkimisväärsed hinnad või juhul, kui tüüpiliste turgude hinnad ei ole kättesaadavad, siis imporditud toodete puhul muudel turgudel registreeritud märkimisväärsed hinnad; ning

b) punktis a osutatud hindadele vastavad üldkogused.

Kui punktis b osutatud üldkogused kaaluvad vähem kui üks tonn, ei teatata vastavaid hindu komisjonile.

⁽¹⁾ EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1.

2. Lõike 1 punktis a osutatud hinnad registreeritakse:

- a) iga XVI lisa A osas loetletud toote kohta;
- b) kõikide kättesaadavate sortide ja suuruste kohta; ning
- c) importija/hulgimüüja etapis või hulgi-/jaemüüja etapis juhul, kui importija/hulgimüüja etapis ei ole hinnad kättesaadavad.

Kõnealuseid hindu vähendatakse järgmiste summade võrra:

- a) 15 %-line kasumimarginaal Londoni, Milano ja Rungis' turustuskeskuste puhul ja 8 % muude turustuskeskuste puhul; ning
- b) veo- ja kindlustuskulud Euroopa Liidu tolliterritooriumil.

Liikmesriigid võivad teise lõigu kohaselt mahaarvatavateks veo- ja kindlustuskuludeks määrata kindlaks standardsummad. Sellistest standardsummadest ja nende arvutamise meetodist tuleb komisjonile viivitamata teatada.

3. Vastavalt lõikele 2 registreeritud hindu, kui need on kehtestatud hulgi- või jaemüügi etapis, vähendatakse esialgu 9 % suuruse summa võrra, et võtta arvesse hulgemüüja hinnalisanalit, ning siis 0,7245 euro suuruse summa võrra 100 kg kohta, et võtta arvesse käitlemiskulusid ning turumakse ja tasusid.

4. Konkreetse turustamisstandardiga hõlmatud XVI lisa A osas loetletud toodete puhul käsitatakse tüüpilisena:

- a) I klassi toodete hindu, tingimusel et kõnealuse klassi kogused moodustavad vähemalt 50 % turustatavatest üldkogustest,
- b) I klassi toodete hindu ning juhul, kui kõnealuse klassi toodete kogused moodustavad vähem kui 50 % turustatavatest üldkogustest, II klassi toodetele kehtestatud hindu sellise koguse ulatuses, millega on võimalik katta 50 % turustatavatest üldkogustest,
- c) II klassi toodete hindu, kui I klassi tooted ei ole kättesaadavad, välja arvatud juhul, kui nende suhtes on otsustatud kohaldada korrigeerimiskoeffitsienti, kui asjaomast päritolu toodete tootmistingimuste tõttu ei turustata neid tooteid tavaliselt I klassi toodetena nende kvaliteediomadustest tulevalt.

Esimese lõigu punktis c osutatud korrigeerimiskoeffitsienti kohaldatakse hindade suhtes pärast lõikes 2 osutatud summade mahaarvamist.

Konkreetses turustamisstandardiga hõlmatud XVI lisa A osas loetletud toodete puhul käsitatakse tüüpilisena tootehindu, mis vastavad üldisele turustamisstandardile.

Artikkel 135

Tüüpilised turud

Liikmesriigid teatavad komisjonile tavapärasel turupäeval XVII lisa loetletud turgudel, mida käsitatakse tüüpiliste turgudena.

Artikkel 136

Kindlad impordiväärtused

1. Iga XVI lisa A osas sätestatud toote ja ajavahemiku kohta kehtestab komisjon iga turustuspäeva ja päritolu jaoks kindla impordiväärtuse, mis võrdub artiklis 134 osutatud tüüpiliste hindade kaalutud keskmisega, millest on maha arvatud standardsumma 5 eurot 100 kg kohta ja väärtuselised tollimaksud.

2. Kui XVI lisa A osas loetletud toodete ja kohaldamisperioodide jaoks on vastavalt käesolevale jaole kehtestatud kindel impordiväärtus, ei kohaldata komisjoni määruse (EMÜ) nr 2454/93 ⁽¹⁾ artikli 152 lõike 1 punktis a osutatud ühikuhinda. See asendatakse lõikes 1 osutatud kindla impordiväärtusega.

3. Kui teatavat päritolu toote puhul ei ole kehtivat kindlat impordiväärtust, kohaldatakse selle toote puhul kehtivate kindlate impordiväärtuste keskmist.

4. XVI lisa A osas sätestatud kohaldamisperioodide jooksul kehtivaid kindlaid impordiväärtusi kohaldatakse kuni nende muutmiseni. Nende kohaldamine lõpetatakse siiski juhul, kui seitsme järjestikuse turupäeva jooksul ei ole komisjonile teatatud keskmist tüüpilist hinda.

Kui vastavalt esimesele lõigule ei kohaldata teatava toote suhtes kindlat impordiväärtust, võrdub selle toote suhtes kohaldatav kindel impordiväärtus viimase keskmise kindla impordiväärtusega.

⁽¹⁾ EÜT L 253, 11.10.1993, lk 1.

5. Erandina lõikest 1, kui kindla impordiväärtuse arvutamine ei ole olnud võimalik, ei kohaldata kindlat impordiväärtust XVI lisa A osas sätestatud kohaldamisperioodide esimesest päevast alates.

6. Tüüpiline hind eurodes arvestatakse ümber, kasutades asjaomaseks päevaks arvutatud tüüpilist turukurssi.

7. Komisjon peab eurodes esitatud kindlad impordiväärtused muutma avalikult kättesaadavaks talle kõige sobivamal viisil.

Artikkel 137

Piiril kehtiva hinna alus

1. Vastavalt importija valikule võrdub hind piiril, mille põhjal XVI lisa A osas loetletud tooted on ühises tollitariifistikus liigitatud:

a) kõnealuste toodete eest nende päritoluriigis nõutava FOB-hinnaga, millele on liidetud kindlustuskulud ja vedamise kulud Euroopa Liidu tolliterritooriumil asuvasse piiripunkti, kui see hind ja need kulud on teada vabasse ringlusse lubamise deklaratsiooni koostamise ajal. Kui kõnealused hinnad ületavad rohkem kui 8 % võrra standardväärtust, mida kohaldatakse kõnealuse toote suhtes vabasse ringlusse lubamise deklaratsiooni koostamise ajal, peab importija esitama määruse (EMÜ) nr 2454/93 artikli 248 lõikes 1 osutatud tagatise. Sel eesmärgil võrdub imporditollimaksu summa, mida kõnealuste toodete eest võidakse lõpuks maksta, tollimaksu summaga, mida importija oleks maksnud, kui kõnealust toodet oleks liigitatud asjaomase standardväärtuse põhjal; või

b) tolliväärtusega, mis on arvutatud vastavalt määruse (EMÜ) nr 2913/92 artikli 30 lõike 2 punktile c ja mida kohaldatakse üksnes kõnealuste importtoodete suhtes. Sel juhul arvatakse tollimaks maha vastavalt käesoleva määruse artikli 136 lõikele 1. Sel juhul esitab importija komisjoni määruse (EMÜ) nr 2454/93 artikli 248 lõikes 1 osutatud tagatise, mis võrdub täiendava tollimaksu summaga, mida ta oleks maksnud juhul, kui tooted oleks olnud liigitatud asjaomase partii puhul kohaldatava kindla impordiväärtuse põhjal või

c) vastavalt käesoleva määruse artiklile 136 arvutatud kindla impordiväärtusega.

2. Vastavalt importija valikule võrdub hind piiril, mille põhjal XVI lisa B osas loetletud tooted on ühises tollitariifistikus liigitatud:

a) kõnealuste toodete eest nende päritoluriigis nõutava FOB-hinnaga, millele on liidetud kindlustuskulud ja vedamise kulud Euroopa Liidu tolliterritooriumil asuvasse piiripunkti, kui see hind ja need kulud on teada vabasse ringlusse lubamise deklaratsiooni koostamise ajal. Kui tollivõimud käsitlevad tagatist nõutavana vastavalt määruse (EMÜ) nr 2454/93 artiklile 248, peab importija esitama tagatise, mis võrdub asjaomase toote suhtes kohaldatava tollimaksu maksimumsummaga; või

b) tolliväärtusega, mis on arvutatud vastavalt määruse (EMÜ) nr 2913/92 artikli 30 lõike 2 punktile c ja mida kohaldatakse üksnes kõnealuste importtoodete suhtes. Sel juhul arvatakse tollimaks maha vastavalt käesoleva määruse artikli 136 lõikele 1. Sel juhul peab importija esitama määruse (EMÜ) nr 2454/93 artikli 248 osutatud tagatise, mis võrdub asjaomase toote suhtes kohaldatava tollimaksu maksimumsummaga.

3. Kui hinda piiril arvutatakse toodete päritoluriigi FOB-hinna alusel, lähtutakse tolliväärtuse arvutamisel selle hinnaga sooritatud asjakohasest müügitest.

Kui hinda piiril arvutatakse vastavalt ühele lõike 1 punktis b või c või lõike 2 punktis b sätestatud menetlusele, arvutatakse tolliväärtus samal viisil kui hind piiril.

4. Importijal on alates kõnealuste toodete müügist üks kuu, kuid mitte rohkem kui neli kuud alates vabasse ringlusesse lubamise deklaratsiooni vastuvõtmiskuupäevast, aega tõestada, et partii on müüdnud tingimustel, mis kinnitavad lõike 1 punktis a või lõike 2 punktis a osutatud hindade korrektsust, või et määrata kindlaks lõike 1 punktis b või lõike 2 punktis b osutatud tolliväärtus. Kui ühest kõnealusest tähtjast kinni ei peeta, võetakse esitatud tagatis ära, ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist.

Esitatud tagatis tagastatakse selles ulatuses, mille kohta esitatakse tolli rahuldavad tõendid realiseerimistingimuste täitmise kohta.

Vastasel korral jäetakse tagatis impordimaksude katteks.

5. Liikmesriigi pädev asutus võib importija nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral pikendada lõikes 4 osutatud neljakuulist tähtaega kuni kolme kuu võrra.

6. Kui pädevad asutused leiavad kontrolli käigus, et käesoleva artikli nõuded ei ole täidetud, nõuavad nad tasumisele kuuluva tollimaksu tagasi vastavalt määruse (EMÜ) nr 2913/92 artiklile 220. Tagasinõutava või tagasinõudmisele kuuluva tollimaksu määr sisaldab intressi kaupade vabasse ringlusse lubamise kuupäevast kuni tagasinõudmiseni. Kohaldatakse intressimäära, mis kehtib riiklike õigusaktide alusel tagasinõudmistoimingute ajal.

2. jagu

Täiendavad imporditollimaksud

Artikkel 138

Kohaldamisala ja mõisted

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 141 lõikes 1 osutatud täiendavat imporditollimaksu (edaspidi „täiendav tollimaks“) võib kohaldada XVIII lisas loetletud toodete suhtes ja ajavahemikel käesolevas jaos sätestatud tingimustel.

2. Täiendavate tollimaksude käivituslaved on loetletud XVIII lisas.

Artikkel 139

Kogustest teatamine

1. Iga XVIII lisas loetletud toote ja esitatud ajavahemike jooksul vabasse ringlusse lubatud koguste kohta edastavad liikmesriigid komisjonile üksikasjalikud andmed, kasutades määruse (EMÜ) nr 2454/93 artiklis 308d sätestatud sooduskorra alusel toimuva impordi järelevalvemetodit.

Eelnenud nädalal vabasse ringlusse lubatud koguste kohta edastatakse need andmed hiljemalt igal kolmapäeval kell 12 (Brüsseli aja järgi).

2. Käesoleva jaoga hõlmatud toodete vabasse ringlusse lubamise deklaratsioonides, mida toll võib importija taotlusel aktsepteerida, ilma et need sisaldaksid teatavaid määruse (EMÜ) nr 2454/93 37. lisas osutatud andmeid, esitatakse lisaks kõnealuse määruse artiklis 254 osutatud andmetele asjaomaste toodete netomass (kg).

Kui käesoleva jaoga hõlmatud kaupade vabasse ringlusse lubamiseks kasutatakse määruse (EMÜ) nr 2454/93 artiklis 260 osutatud lihtsustatud deklareerimiskorda, esitatakse lihtsustatud deklaratsioonides lisaks muudele nõutavatele andmetele asjaomaste toodete netomass (kg).

Kui käesoleva jaoga hõlmatud kaupade vabasse ringlusse lubamiseks kasutatakse määruse (EMÜ) nr 2454/93 artiklis 263

osutatud kohapeal toimuvat tollivormistust, esitatakse kõnealuse määruse artikli 266 lõikes 1 osutatud teates tolliasutusele kõik kaupade identifitseerimiseks vajalikud andmed ning asjaomaste toodete netomass (kg).

Määruse (EMÜ) nr 2454/93 artikli 266 lõike 2 punkti b ei kohaldata käesoleva jaoga hõlmatud toodete impordi suhtes.

Artikkel 140

Täiendava tollimaksu kehtestamine

1. Kui leitakse, et XVIII lisas loetletud ühe toote või ühe perioodi puhul ületab vabasse ringlusse lubatud kogus vastava käivitusmahu, kehtestab komisjon täiendava tollimaksu, välja arvatud juhul, kui import tõenäoliselt ei häiri Euroopa Liidu turu toimimist või kui toime oleks kavatsetava eesmärgi suhtes ebaoproportsionaalne.

2. Täiendav tollimaks kehtestatakse kogustele, mis lubatakse vabasse ringlusse pärast selle tollimaksu kohaldamiskuupäeva, tingimusel et:

a) nende tariifse liigitamisega artikli 137 kohaselt kaasneb suurimate kõnealuse päritoluga impordi suhtes kehtestatavate koguseliste tollimaksude kohaldamine,

b) import toimub täiendava tollimaksu kohaldamise ajal.

Artikkel 141

Täiendava tollimaksu summa

Artikli 140 alusel kehtestatav täiendav tollimaks moodustab toote suhtes vastavalt ühisele tollitariifistikule kohaldatavast tollimaksust ühe kolmandiku.

Impordi puhul, mille suhtes kehtib selline tariifne sooduskohtlemine nagu väärtuseline tollimaks, moodustab täiendav tollimaks siiski ühe kolmandiku toote koguselisest tollimaksust, kui kohaldatakse artikli 140 lõiget 2.

Artikkel 142

Täiendavast tollimaksust vabastamine

1. Täiendavast tollimaksust vabastatakse järgmised kaubad:

a) nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87⁽¹⁾ (edaspidi „kombineeritud nomenklatuur“) 7. lisas loetletud tariifikvootide alusel imporditud kaup;

b) lõikes 2 määratletud, Euroopa Liitu teel olev kaup.

⁽¹⁾ EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1.

2. Euroopa Liitu teel oleva kaubana käsitatakse kaupa:

- a) mis väljus päritolumaalt enne, kui tehti otsus kehtestada täiendav tollimaks; ning
- b) mida veetakse veodokumendi alusel, mis kehtib pealelaadimiskohast päritolumaal mahalaadimiskohani Euroopa Liidus ja on koostatud enne täiendava tollimaksu kehtestamist.

3. Huvitatud isikud peavad esitama tollile viimase nõutaval viisil tõendid lõike 2 nõuete täitmise kohta.

Tollasutused võivad käsitada kaupa enne täiendava tollimaksu kehtestamise kuupäeva päritolumaalt väljununa juhul, kui esitatakse üks järgmistest dokumentidest:

- a) mereveo korral veokiri, millega tõendatakse, et pealelaadimine toimus enne kõnealust kuupäeva;
- b) raudteeveo korral päritolumaal raudteetasutuse poolt enne kõnealust kuupäeva vastuvõetud saatekiri;
- c) maanteeveo korral CMR-saateleht või muu enne kõnealust kuupäeva päritolumaal koostatud transiididokument, kui järgitakse Euroopa Liidu transiidi või ühise transiidi alal sõlmitud kahe- või mitmepoolsetes lepingutes kehtestatud tingimusi;
- d) lennuveo korral lennuveokiri, millega tõendatakse, et lennuettevõtja võttis kauba vastu enne kõnealust kuupäeva.

V JAOTIS

ÜLD-, ÜLEMINEKU- JA LÖPPSÄTTED

Artikkel 143

Kontrollid

Ilma et see piiraks käesoleva määruse erisätete või muude Euroopa Liidu õigusaktide kohaldamist, kehtestavad liikmesriigid kontrollid ja meetmeid sellisel määral, mis tagab määruse (EÜ) nr 1234/2007 ja käesoleva määruse nõuetekohase kohaldamise. Need peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, et tagada Euroopa Liidu finantshuvide piisav kaitse.

Eelkõige tagatakse nendega, et:

- a) kõik Euroopa Liidu või riiklike õigusaktidega või riikliku raamistiku või riikliku strateegiakavaga kehtestatud abikõlblikkuse kriteeriumid on kontrollitavad;
- b) kontrollimise eest vastutavatel liikmesriigi pädevatel asutustel on tõhusaks kontrollimiseks piisav arv sobiva kvalifikatsiooni ja kogemustega töötajaid; ning
- c) nähakse ette sätted kontrollide kohta, millega välditakse käesoleva määruse ja muude Euroopa Liidu või riigisiseste kavade alusel võetavate meetmete eeskirjadevastast topeltrahastamist.

Artikkel 144

Riiklikud sanktsioonid

Ilma et see piiraks käesolevas määruses või määruses (EÜ) nr 1234/2007 sätestatud mis tahes sanktsiooni kohaldamist, näevad liikmesriigid ette käesolevas määruses ja määruses (EÜ) nr 1234/2007 sätestatud nõuete eiramistest tulenevate sanktsioonide kohaldamise riiklikul tasandil; kõnealused sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, et tagada Euroopa Liidu finantshuvide piisav kaitse.

Artikkel 145

Kunstlikult tekitatud tingimused

Ilma et see piiraks käesoleva määruse või määruse (EÜ) nr 1234/2007 mis tahes erimeetme kohaldamist, ei maksta toetust abisaajatele, kelle puhul on kindlaks tehtud, et nad on kunstlikult tekitanud sellise toetuse saamiseks vajalikud tingimused, et saada kasu asjaomase toetuskava eesmärkide vastaselt.

Artikkel 146

Teated

1. Liikmesriik määrab ühe pädeva asutuse või organi, kes vastutab teatamiskohustuse täitmise eest iga järgmise teema puhul:

- a) tootjaorganisatsioonid, tootjaorganisatsioonide liidud ja tootjarühmad, nagu on ette nähtud käesoleva määruse artikliga 97;
- b) siseturu puu- ja köögivilja tootjahinnad, nagu on ette nähtud käesoleva määruse artikliga 98;

c) kolmandatest riikidest imporditud ja tüüpilistel imporditurgudel müüdüd toodete hinnad ja kogused, nagu on ette nähtud käesoleva määruse artikliga 134;

d) vabasse ringlusse lubatud impordimaht, nagu on ette nähtud käesoleva määruse artikliga 139.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile asjaomase asutuse või organi määramisest ja kontaktandmetest ning kõnealuse teabe igast muudatusest.

Määratud asutuste ja organite loetelu, mis hõlmab kõnealuste institutsioonide nimesid ja aadresse, tehakse liikmesriikidele ja avalikkusele igal asjakohasel viisil kättesaadavaks komisjoni teabesüsteemide kaudu, sh avaldatakse Internetis.

3. Ilma et see piiraks käesoleva määruse mis tahes erimeetme kohaldamist, edastavad liikmesriigid komisjonile käesoleva määruse kohased teated komisjoni täpsustatud vormingu kohaselt elektroonilisel teel teabesüsteemi kaudu, mille komisjon teeb pädevatele asutustele või organitele kättesaadavaks.

Esimeses lõigus osutatud vahenditega ja vormingus edastamata teavitamist võib käsitada teavitamata jätmisena, ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist.

4. Ilma et see piiraks käesoleva määruse mis tahes sätteid, võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, et tagada käesolevas määruses sätestatud teatamistähtaegade järgimine.

5. Kui liikmesriik ei täida käesoleva määruse või määruse (EÜ) nr 1234/2007 kohast teatamiskohustust või kui komisjoni valduses olevate objektiivsete faktide põhjal ilmneb, et teave on vale, võib komisjon peatada nõukogu määruse (EÜ) nr 1290/2005⁽¹⁾ artiklis 14 osutatud puu- ja köögiviljasektoritega seotud igakuised maksed kas osaliselt või täielikult kuni teabe nõuetekohase edastamiseni.

Artikkel 147

Ilmsed vead

Käesoleva määruse või määruse (EÜ) nr 1234/2007 kohaselt liikmesriigile edastatud mis tahes teatist, nõuet või taotlust, sealhulgas abitaotlust võib pärast selle esitamist igal ajal kohandada juhul, kui liikmesriigi pädev asutus avastab ilmsed vead.

⁽¹⁾ ELT L 209, 11.8.2005, lk 1.

Artikkel 148

Vääramatu jõud ja erandlikud asjaolud

Kui käesoleva määruse või määruse (EÜ) nr 1234/2007 kohaselt tuleb kehtestada sanktsioon või karistus või tühistada toetus või tunnustus, siis sanktsiooni või karistust ei kehtestata vääramatu jõu või erandlike asjaolude korral määruse (EÜ) nr 73/2009 artikli 31 tähenduses.

Teave vääramatu jõu kohta ja asjaomased tõendavad dokumendid tuleb liikmesriigi pädevale asutusele esitada kümne tööpäeva jooksul alates päevast, mil asjaomasel isikul on võimalus selliseks teavitamiseks.

Artikkel 149

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 1580/2007 tunnistatakse kehtetuks.

Määruse (EÜ) nr 1580/2007 artiklit 134 kohaldatakse siiski kuni 31. augustini 2011.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vajaduse korral vastavalt XIX lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 150

Üleminekusätted

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 203a lõike 3 punkti a kohaselt toetust saavate rakenduskavade kohaldamist võib jätkata kuni nende kestuse lõpuni, tingimusel et need vastavad enne 1. jaanuari 2008 kehtivatele eeskirjadele.

2. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 203a lõike 6 kohaldamisel kehtivad töötlemiseks tarnitud tooraine miinimumnõuete ja lõpptoodangu kvaliteedi miinimumnõuete eeskirjad selliste liikmesriikide territooriumilt koristatud toorainete puhul, kes kasutavad kõnealuses lõikes osutatud üleminekukorda lisaks käesoleva määruse II jaotises osutatud kõikidele asjakohastele turustamisstandarditele, mis on määratletud XX lisas loetletud komisjoni määrustes.

3. Määruse (EÜ) nr 2200/96 alusel heaks kiidetud tunnustuskavasid, mille suhtes kehtib jätkuvalt ka mujal kui 1. mail 2004 või hiljem Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikides asuvatele tootjarühmadele antav heakskiit määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 203a lõike 4 alusel, või mujal kui Euroopa Liidu ääre-poolseimates piirkondades asuvatele tootjarühmadele antav heakskiit vastavalt asutamislepingu artiklile 349 või Egeuse mere väikesaarte tootjarühmadele antav heakskiit vastavalt määruse (EÜ) nr 1405/2006 ⁽¹⁾ artikli 1 lõikele 2, rahastatakse vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 3 punktis b sätestatud määradele.

Määruse (EÜ) nr 2200/96 alusel heaks kiidetud tunnustuskavasid, mille suhtes kehtis kõnealuse määruse artikli 14 lõikes 7 sätestatu ja mille suhtes kehtib jätkuvalt tootjarühmadele antav heakskiit määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 203a lõike 4 alusel, rahastatakse vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 3 punktis a sätestatud määradele.

4. Liikmesriigid muudavad oma riiklikud strateegiad hiljemalt 15. septembriks 2011, kui see on vajalik, et:

a) nõuetekohaselt põhjendada, millist vahemaad käsitatakse olulisena artikli 50 lõike 7 punkti b tähenduses;

b) kehtestada rakenduskava kohaste selliste iga-aastaste kulutuste maksimaalne protsendimäär, mis kulutatakse artikli 60 lõike 4 teises lõigus osutatud keskkonnasäästliku pakendikäitlusega seotud tegevustele.

5. Enne käesoleva määruse jõustumist heakskiidetud rakenduskavasid võib kohaldada kuni nende kestuse lõpuni ilma artikli 60 lõike 4 teises lõigus osutatud maksimaalse protsendimäära täitmiseta.

Artikkel 151

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 7. juuni 2011

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ ELT L 265, 26.9.2006, lk 1.

I LISA

ARTIKLIS 3 OSUTATUD TURUSTAMISSTANDARDID

A OSA

Üldine turustamisstandard

1. Kvaliteedi miinimumnõuded

Võttes arvesse lubatud hälbeid, peavad tooted olema:

- terved,
- veatud; tarbimiseks kõlbatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja maitseta.

Tooted peavad olema sellises seisukorras, et need:

- taluvad vedu ja käitlemist,
- need jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

2. Küpsuse miinimumnõuded

Tooted peavad olema piisavalt arenenud, kuid mitte ülearenenud, ning piisavalt küpsed, kuid mitte üleküpsenud.

Tooted peavad olema niisuguses valmimis- ja küpsusastmes, et nende küpsemine võib jätkuda rahuldava küpsusastmeni.

3. Lubatud hälve

Iga partii puhul lubatakse kvaliteedi miinimumnõuetele mittevastavaid tooteid 10 % hälbe ulatuses toodete arvust või kaalust. Selle hälbe ulatuses ei tohi olla kokku rohkem kui kaks protsenti mädanenud tooteid.

4. Toote päritolu märkimine

Päritoluriigi täisnimi⁽¹⁾. Liikmesriikidest pärit toodete puhul märgitakse see päritoluriigi keeles või mis tahes muus keeles, mis on arusaadav sihtriigi tarbijatele. Muude toodete puhul märgitakse see mis tahes keeles, mis on arusaadav sihtriigi tarbijatele.

B OSA

Konkreetsed turustamisstandardid

1. OSA: ÕUNTE TURUSTAMISSTANDARD

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat standardit kohaldatakse *Malus domestica* Borkh. õunasortide (kultivaride) suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskest, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud õunad.

⁽¹⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud õunte kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside õunad olema:

- terved,
- veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,
- tugeva klaasistusega, välja arvatud „Fuji” ja tema mutandid,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja maitseta.

Õunad peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et:

- taluvad vedu ja käitlemist ning
- need jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Nõuded küpsuse kohta

Õunad peavad olema hästi arenenud ja piisavalt küpsed.

Need peavad olema niisuguses valmimis- ja küpsusastmes, et nende küpsemine võib jätkuda sordiomadustele vastava küpsusastmeni.

Kypsuse miinimumnõuete kontrollimiseks võib võtta arvesse mitmeid parameetreid (nt morfoloogiline aspekt, maitse, kõvadus ja murdumisnäitaja).

C. Liigitamine

Õunad liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi.

i) Ekstraklass

Selle klassi õunad peavad olema eriti hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile vastavate omadustega ⁽¹⁾ ja nende vars peab olema terve.

Õunad peavad olema sordile omaste järgmiste pinnavärvuse miinimumtunnustega:

- värvusrühma A puhul 3/4 üldpinnast punase värvusega,
- värvusrühma B puhul on 1/2 üldpinnast punasekirju,
- värvusrühma C puhul on 1/3 üldpinnast kergelt punakas, punakas või triibuline.

⁽¹⁾ Värvuse ja korgistumisega seotud sortide mittetäielik nimekiri on esitatud käesoleva standardi liites.

Viljaliha peab olema täiesti veatu.

Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- väga tühised pindmised vead,
- väga tühine korgistumine, ⁽¹⁾ näiteks:
  - pruunid laigud, mis ei ulatu varre kinnituskohast väljapoole ega ole krobeline ja/või
  - vähesed ja üksikud korgistumisjäljed.

ii) I klass

Selle klassi õunad peavad olema hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile vastavate omadustega ⁽²⁾.

Õunad peavad olema sordile omaste järgmiste pinnavärvuse miinimumtunnustega:

- värvusrühma A puhul 1/2 üldpinnast punase värvusega,
- värvusrühma B puhul 1/3 üldpinnast punasekirju,
- värvusrühma C puhul on 1/10 üldpinnast kergelt punakas, punakas või triibuline.

Viljaliha peab olema täiesti veatu.

Õuntel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- tühised kjuvead,
- tühised valmimisvead,
- tühised värvusvead,
- väikesed muljutised, mis ei ületa 1 cm² kogu pinnast ega ole muutunud värvusega,
- väikesed pindmised vead, mis ei tohi ületada:
  - 2 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,
  - 1 cm² kogu pinnast muude vigade puhul, välja arvatud kärntõvest (*Venturia inaequalis*) kahjustatud ala, mis ei tohi ületada 0,25 cm² kogu pinnast,
- väga tühine korgistumine, ⁽³⁾ näiteks:
  - pruunid laigud, mis võivad ulatuda varre kinnituskohast või karikaõõnsusest natuke väljapoole, kuid ei tohi olla krobelised ja/või
  - õhuke, võrgutaoline korgistumine, mis ei ületa 1/5 vilja kogupinnast ega ei erine oluliselt puuvilja üldisest värvusest ja/või
  - tugev korgistumine, mis ei ületa 1/20 vilja kogupinnast, samal ajal kui õhuke võrgutaoline korgistumine ja tugev korgistumine kokku ei tohi ületada 1/5 puuvilja kogupinnast.

Vars võib puududa, kui murdumiskoht on puhas ning ümbritsev koor vigastamata.

⁽¹⁾ Käesoleva standardi liites „R“-iga märgitud sortidele ei kohaldata korgistumiskriteeriumeid.

⁽²⁾ Värvuse ja korgistumise järgi liigitatud õunasortide mittetäielik nimekiri on sätestatud käesoleva standardi liites.

⁽³⁾ Korgistumiskriteeriumeid ei kohaldata liites „R“-iga märgitud sortide suhtes.

iii) II klass

Sellesse klassi kuuluvad õunad, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljaliha peab olema suuremate vigadeta.

Õuntel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kjuvead,
- valmimisvead,
- värvusvead,
- väikesed muljutised, mis ei ületa 1,5 cm² pinnast ning mis võivad olla veidi muutunud värvusega,
- pindmised vead, mis ei tohi ületada:
  - 4 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,
  - 2,5 cm² kogu pinnast muude vigade puhul, välja arvatud kärntõvest (*Venturia inaequalis*) kahjustatud ala, mis ei tohi ületada 1 cm² kogu pinnast;
- väga tühine korgistumine, ⁽¹⁾ näiteks:
  - pruunid laigud, mis võivad ulatuda varre kinnituskohast või karikaõõnsusest väljapoole ja võivad olla veidi krobelised ja/või
  - õhuke, võrgutaoline korgistumine, mis ei ületa 1/2 puuvilja kogupinnast ega ei erine oluliselt puuvilja üldisest värvusest ja/või
  - tugev korgistumine, mis ei ületa 1/3 vilja kogupinnast, samal ajal kui
  - õhuke võrgutaoline korgistumine ja tugev korgistumine kokku ei tohi ületada 1/2 puuvilja kogupinnast.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks kas ristlõike suurima läbimõõdu või kaalu alusel.

Miinimumsuurus ristlõike läbimõõduna on 60 mm või kaalutuna 90 g. Väiksemaid viljad on vastuvõetavad, kui toote Brix-i arv on suurem kui 10,5° Brix või sellega võrdne ning suurus ei ole väiksem kui 50 mm või 70 g.

Ühtlase suuruse tagamiseks pakendis ei ületa ühe pakendi viljade suurus:

a) läbimõõdu järgi määratud viljad:

- 5 mm ekstraklassi viljade ning kihiti ridadesse paigutatud I ja II klassi puuviljade puhul. Õunasortide „Bramley's Seedling” („Bramley”, „Triomphe de Kiel”) ja „Horneburger” õunte läbimõõdu erinevus võib olla kuni 10 mm, ning
- 10 mm I klassi viljade puhul, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügipakendisse. Õunasortide „Bramley's Seedling” („Bramley”, „Triomphe de Kiel”) ja „Horneburger” õunte läbimõõdu erinevus võib olla siiski kuni 20 mm; või

⁽¹⁾ Korgistumiskriteeriumeid ei kohaldata käesoleva standardi liites „R”-iga märgitud sortide suhtes.

b) kaalu järgi määratud viljad:

— kihiti ridadesse paigutatud ekstraklassi õunte ning I ja II klassi õunte puhul:

Vahemik (g)	Kaalu erinevus (g)
70–90	15 g
91–135	20 g
136–200	30 g
201–300	40 g
> 300	50 g

— I klassi viljade puhul, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügipakendisse:

Vahemik (g)	Ühtsus (g)
70–135	35
136–300	70
> 300	100

Ühtse suuruse nõue ei kehti II klassi viljade suhtes, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügipakendisse.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Kõigis turustusetappides võib igas pakendis olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) *Ekstraklass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul õunte arvust või kaalust 5 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastavad II klassi kvaliteediniõuetele.

ii) *I klass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul õunte arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedi- ega miinimumnõuetele või on mädanenud.

iii) *II klass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul õunte arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 2 % mädanenud tooteid.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul: lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % õunte arvust või kaalust ei vasta suurusnõuetele. Kõnealune hälve ei hõlma järgmise suurusega tooteid:

— läbimõõt kuni 5 mm miinimumläbimõõdust väiksem,

— kuni 10 g miinimumkaalust väiksem.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti, sama kvaliteedi ja suurusega (kui toode sorditakse suuruse järgi) ja sama küpsusastmega õunu.

Ekstraklassi viljad peavad olema ka värvuselt ühtlased.

Selgelt eri sorti õunte segu võib siiski pakkida ühte müügipakendisse tingimusel, et need on ühtlase kvaliteediga ning iga asjaomase sordi kaupa ühesuguse päritoluga.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Õunad peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud. Eelkõige peavad üle 3 kg netokaaluga müügipakendid olema piisavalt jäigad, et tagada toote nõuetekohane kaitse.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templete kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Üksikule tootele kinnitatavad kleebised peavad olema sellised, et pärast eemaldamist ei jääks neist nähtavaid liimijälgi ega pinnakahjustusi.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress.

Selle teabe võib asendada:

- kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;
- ainult kinnispakkide puhul Euroopa Liidu piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)” või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

- „Õunad”, kui pakendi sisu ei ole nähtav,
- sordi nimi. Selgelt eri sorti õunte segu puhul kõikide eri sortide nimetused.
- Sordinime võib asendada sünonüümiga. Mutandi nime või kaubanime võib lisada sordi nimele või sünonüümile.

C. Toote päritolu

Päritoluriik ⁽¹⁾ ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus

Selgelt eri sorti erineva päritoluga õunte segu puhul on iga asjakohase sordi nime kõrval päritoluriigi märged.

D. Kaubanduslikud andmed

— Klass

— Suurus või kihiti pakitud viljade puhul viljade arv.

Kui vilju identifitseeritakse suuruse järgi, tuleks suurus märkida:

- a) ühtsuse eeskirjadega hõlmatud toote puhul miinimum- ja maksimumläbimõõduna või miinimum- ja maksimumkaaluna;
- b) ühtsuse eeskirjadega hõlmatud toote puhul pakendis oleva väikseima puuvilja läbimõõdu või kaaluna, millele järgnevad sõnad „ja rohkem” või muu samaväärne märged, või vajaduse korral pakendi suurima puuvilja läbimõõdu või kaaluna.

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märged olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

Liide

Õunasortide mittetäielik nimekiri.

Puuviljasordid, mis ei kuulu kõnealusesse nimekirja, liigitatakse vastavalt nende sordiomadustele.

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
African Red			B	
Akane		Tohoku 3	B	
Alborz Seedling			C	
Aldas			B	
Alice			B	
Alkmene		Early Windsor	C	
Alro			B	
Alwa			B	
Amasya			B	
Angold			C	
Antej		Antei	B	
Apollo		Beauty of Blackmoor	C	

⁽¹⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Arkcharm		Arkansas nr 18, A 18	C	
Arlet			B	R
Aroma			C	
	nt Aroma mutantvormid		C	
	Amorosa		C	
Auksis			B	
Beacon			A	
Belfort		Pella	B	
Belle de Boskoop				R
	nt Belle de Boskoopi mutantvormid			R
	Boskoop rouge	Red Boskoop Roter Boskoop		R
Belle fleur double				
Belorusskoje Malinovoje		Belorusskoe Malinovoe, Byeloruskoe Malinovoe	B	
Berlepsch		Freiherr von Berlepsch	C	
	nt Berlepschi mutantvormid		C	
	Berlepsch rouge	Red Berlepsch, Roter Berlepsch	C	
Blushed Golden				
Bogatir		Bogatyr		
Bohemia			B	
Braeburn			B	
	nt Braeburni mutantvormid		B	
	Hidala		B	
	Joburn		B	
	Lochbuie Red Braeburn		B	
	Mahana Red		B	
	Mariri Red		B	
	Redfield		B	
Royal Braeburn		B		
Bramley's Seedling		Bramley, Triomphe de Kiel		
Brettacher Sämling				
Calville Groupe des				

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Cardinal			B	
Carola		Kalco	C	
Caudle			B	
Charden				
Charles Ross				
Civni			B	
Coromandel Red		Corodel	A	
Cortland			B	
Cox's Orange Pippin		Cox orange	C	R
	nt Cox's Orange Pippini mutantvormid		C	R
	Cherry Cox		C	R
Crimson Bramley				
Cripps Pink			C	
	nt Cripps Pinki mutantvormid		C	
	Pink Rose		C	
	Rosy Glow		C	
	Ruby Pink		C	
Cripps Red			C* (1)	
Dalinbel			B	R
Delblush				
Delcorf			C	
	nt Delcorfi mutantvormid		C	
	Dalili		C	
	Monidel		C	
Delgollune			B	
Delicious ordinaire		Ordinary Delicious	B	
Deljeni				
Delikates			B	
Delor			C	
Discovery			C	
Doč Melbi		Doch Melbi	C	
Dunn's Seedling				R

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Dykmanns Zoet			C	
Egremont Russet				R
Élan				
Elise		Red Delight	A	
Ellison's orange		Ellison	C	
Elstar			C	
	nt Elstari mutantvormid			
	Bel-El		C	
	Daliest		C	
	Daliter		C	
	Elshof		C	
	Elstar Armhold		C	
	Elstar Reinhardt		C	
	Daliest		C	
	Goedhof		C	
	Red Elstar		C	
	Valstar		C	
Empire			A	
Falstaff			C	
Fiesta		Red Pippin	C	
Florina			B	
Forele			B	
Fortune				R
Fuji			B	
	Fuji mutantvormid		B	
	Kiku		B	
Gala			C	
	nt Gala mutantvormid		C	
	Annaglo		C	
	Baigent		C	
	Galaxy		C	
	Mitchgala		C	
	Obrogala		C	
	Regala		C	
	Regal Prince		C	
Tenroy		C		

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Garcia				
Ginger Gold				
Gloster			B	
Goldbohemia				
Golden Delicious				
	nt Golden Delicious mutantvormid			
Golden Russet				R
Golden Supreme		Gradigold, Golden Extreme		
Goldrush		Coop 38		
Goldstar				
Granny Smith				
Gravensteiner		Gravenstein		
	nt Gravensteineri mutantvormid			
	Gravenstein rouge	Red Gravenstein, Roter Gravensteiner		
Greensleeves				
Holsteiner Cox		Holstein		R
	nt Holsteiner Coxi mutantvormid			R
	Holstein rouge	Red Holstein, Roter Holsteiner Cox		R
Honeycrisp			C	
Honey gold				
Horneburger				
Howgate Wonder		Manga		
Idared			B	
Iedzēnu			B	
Ilga			B	
Ingrid Marie			B	R
Iron			C	
Isbranica			C	
Jacob Fisher				

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Jacques Lebel				
Jamba			C	
James Grieve				
	nt James Grieve mutantvormid			
	James Grieve rouge	Red James Grieve		
Jarka			C	
Jerseymac			B	
Jester				
Jonagold (?)			C	
	nt Jonagoldi mutantvormid		C	
	Crowngold		C	
	Daligo		C	
	Daliguy	Jonasty	C	
	Dalijean	Jonamel	C	
	Decosta		C	
	Jomar		C	
	Jomured	Van de Poel	C	
	Jonabel		C	
	Jonabres		C	
	Jonagold Boerekamp		C	
	Jonagold 2000	Excel	C	
	Jonagored Supra		C	
	Jonaveld		C	
	King Jonagold		C	
	New Jonagold	Fukushima	C	
	Novajo	Veulemanns	C	
	Primo		C	
	Red Jonaprince		C	
	Romagold	Surkijn	C	
Rubinstar		C		
Schneica	Jonica	C		
Wilmuta		C		

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Jonalord			C	
Jonathan			B	
Julia			B	
Jupiter				
Karmijn de Sonnaville			C	
Katja		Katy	B	
Kent				
Kidd's orange red			C	
Kim			B	
Koit			C	
Koričnoje Novoje		Korichnoe Novoe, Korichnevoe Novoe	C	
Kovaļenkovskoje		Kovalenkovskoe	B	
Krameri Tuvioun			B	
Kulikovskoje			B	
Lady Williams			B	
Lane's Prince Albert				
Laxton's Superb			C	R
Ligol			B	
Lobo			B	
Lodel			A	
Lord Lambourne			C	
Maigold			B	
McIntosh			B	
Meelis			B	
Melba			C	
Melodie			B	
Melrose			C	
Meridian			C	
Moonglo			C	

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Morgenduft		Imperatore	B	
Mutsu				
Noris			B	
Normanda			C	
Nueva Europa			C	
Nueva Orleans			B	
Odin			B	
Ontario			B	
Orlik			B	
Orlovskoje Polosatoje			C	
Ozark Gold				
Paula Red			B	
Pero de Cirio				
Piglos			B	
Pikant			B	
Pikkolo			C	
Pilot			C	
Pimona			C	
Pinova			C	
Pirella			B	
Piros			C	
Prima			B	
Rafzubex			A	
Rafzubin			C	
Rajka			B	
Rambour d'hiver				
Rambour Franc			B	
Reanda			B	
Rebella			C	

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Red Delicious			A	
	nt Red Delicouse mutantvormid		A	
	Erovan	Early Red One	A	
	Fortuna Delicious		A	
	Oregon	Oregon Spur Delicious	A	
	Otago		A	
	Red Chief		A	
	Red King		A	
	Red Spur		A	
	Red York		A	
	Richared		A	
	Royal Red		A	
	Shotwell Delicious		A	
	Stark Delicious		A	
	Starking		A	
	Starkrimson		A	
	Starkspur		A	
	Topred		A	
	Well Spur		A	
Red Dougherty			A	
Redkroft			A	
Regal			A	
Regina			B	
Reglindis			C	
Reine des Reinettes		Gold Parmoné, Goldparmäne	C	
Reineta Encarnada			B	
Reinette Rouge du Canada			B	
Reinette d'Orléans				
Reinette Blanche du Canada		Reinette du Canada, Canada Blanc, Kanadarenette, Renetta del Canada		R

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Reinette de France				
Reinette de Landsberg				
Reinette grise du Canada		Graue Kanadarenette		R
Relinda			C	
Remo			B	
Renora			B	
Resi			B	
Resista				
Retina			B	
Rewena			B	
Roja de Benejama		Verruga, Roja del Valle, Clavelina	A	
Rome Beauty		Belle de Rome, Rome	B	
	nt Rome Beauty mutantvormid		B	
	Red Rome		B	
Rosana			B	
Royal Beauty			A	
Rubin (Tšehhi kultivar)			C	
Rubin (Kasahstani kultivar)			B	
Rubinola			B	
Rudens Svītrainais		Osennee Polosatoe, Rudeninis Dryzuotasis, Rudens Svītrotais, Streifling, Streifling Herbst, Sügisjoonik, Syysjuovikas ja mitmed teised	C	
Saltanat			B	
Sciearly			A	
Scifresh			B	
Sciglo			A	
Sciray		GS48	A	
Scired			A	R
Sciros			A	

Sordid	Mutantvorm	Sinonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Selena			B	
Shampion			B	
Sidrunkollane Talioun				
Sinap Orlovskij				
Snygold		Earlygold		
Sommerregent			C	
Spartan			A	
Splendour			A	
St. Edmunds Pippin				R
Stark's Earliest			C	
Štaris		Staris	A	
Sturmer Pippin				R
Summerred			B	
Sügisdessert			C	
Sunrise			A	
Sunset				R
Suntan				R
Sweet Caroline			C	
Talvenauding			B	R
Tellisaare			B	
Tiina		Tina	C	
Topaz			B	
Tydeman's Worcester Early		Tydeman's Early	B	
Veteran			B	
Vista Bella		Bellavista	B	
Wealthy			B	
Worcester Pearmain			B	
York			B	
Zarja Alatau		Zarya Alatau	D	
Zailijskoje		Zailijskoe	B	
Žigulovskoje		Zhigulovskoe	C	

(1) Minimaalselt 20 % I ja II klassi puhul.

(2) Sordi „Jonagold“ II klassi õunte pinnast peab vähemalt kümnendik olema kaetud punaste triipudega.

2. OSA: TSITRUSVILJADE TURUSTAMISSTANDARD

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat standardit kohaldatakse järgmiste tsitrusviljaks liigitatud tsitrusviljasortide (kultivarid) suhtes, mis tuleb tarbijale müüa värskest, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud tsitrusviljad:

- liigi *Citrus limon* (L.) Burm. f. sortide sidrunid,
- liigi *Citrus reticulata* Blanco sortide mandariinid, sealhulgas selle liigi ja tema hübriidide satsumad (*Citrus unshiu* Marcow.), klementiinid (*Citrus clementina* Hort. ex Tanaka.), tavalised mandariinid (*Citrus deliciosa* Ten.) ja tangeriinid (*Citrus tangerina* Tan.),
- liigi *Citrus sinensis* (L.) Osbeck. sortide apelsinid.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud tsitrusviljade kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikides klassides tsitrusviljad olema:

- terved,
- muljutiste ja ulatuslike armistunud pindmiste vigastusteta,
- veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,
- närtsimise ja kuivamise tunnusteta,
- külmakahjustusteta,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja/või maitseta.

Tsitrusviljad peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

- taluvad vedu ja käitlemist ning
- jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Nõuded küpsuse kohta

Tsitrusviljade valmimis- ja küpsusaste peab vastama sordi, koristamise aja ja kasvupiirkonna kriteeriumidele.

Tsitrusviljade küpsus on määratletud järgmiste nõuetega liikide kaupa:

- minimaalne mahlasisaldus,

- minimaalne lahustuvate kuivainete kogusisaldus, st minimaalne suhkrusisaldus,
- minimaalne suhkru/happe suhtarv ⁽¹⁾,
- värvus.

Värvusaste peab olema niisugune, et normaalse küpsemise järel saavutavad viljad sihtpunktis sordiomase värvuse.

	Minimaalne mahlasisaldus (%)	Minimaalne suhkrusisaldus (°Brix)	Minimaalne suhkru/happe suhtarv	Värvus
Sidrunid	20			Peab olema sordile iseloomulik. Lubatud rohelise (kuid mitte tumerohelise) värvusega viljad, kui need vastavad mahlasisalduse miinimumnõuetele.

Satsumad, klementiinid, mandariini muud liigid ja selle hübriidid

Satsumad	33		6,5:1	Vähemalt kolmandik vilja pinnast peab olema sordiomase värvusega.
Klementiinid	40		7,0:1	
Mandariini muud liigid ja selle hübriidid	33		7,5:1	

Apelsinid

Veriapelsinid	30		6,5:1	Peab olema sordile iseloomulik. Lubatud on siiski viljad, mille puhul kergelt roheline värvus ei ületa viiendikku vilja kogupinnast, kui need vastavad mahlasisalduse miinimumnõuetele. Apelsinidel, mis on toodetud aladel, kus viljade arenemisperioodil on kõrge õhutemperatuur ja kõrge suhteline niiskus, võib üle viiendiku vilja kogupinnast olla roheline, kui need vastavad mahlasisalduse miinimumnõuetele.
Navel-sortide rühm	33		6,5:1	
Muud sordid	35		6,5:1	
Sordid Mosambi, Sathgudi ja Pacitan, vilja pinnast rohkem kui viiendik rohelise värvusega	33			
Muud sordid, mille vilja pinnast rohkem kui viiendik rohelise värvusega	45			

Küpsusnõuetele vastavate tsitrusviljade koorelt võib rohelise värvi eemaldada. Seda töötlemisviisi lubatakse kasutada üksnes siis, kui muud organoleptilised omadused jäävad samaks.

C. Liigitamine

Tsitrusviljad liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi:

i) Ekstraklass

Selle klassi tsitrusviljad peavad olema eriti hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile ja/või kaubanduslikule tüübile vastavate omadustega.

Tsitrusviljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

ii) I klass

Selle klassi tsitrusviljad peavad olema hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile ja/või kaubanduslikule tüübile vastavate omadustega.

⁽¹⁾ Arvutatud OECD objektiivsete kontrollide suuniste kirjelduse kohaselt.

Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- tühised kjuvead,
- tühised värvusvead, sh päikesepõletuslaigud,
- tühised progresseeruvad pindmised vead, mis ei kahjusta viljaliha,
- vilja moodustumisest tulenevad tühised pindmised vead, nagu hõbehall soomuseline koorik, korkjas kate või taimekahjurite tekitatud kahju,
- tühised mehaanilisel teel tekkinud armistunud vead, nagu rahekahjustused, hõõrdumine või käsitlemisest tingitud defektid,
- mandariini-rühma kõigi tsitrusviljade koore (või kooriku) tühine ja osaline eraldumine.

iii) II klass

Sellesse klassi kuuluvad tsitrusviljad, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljadel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kjuvead,
- värvusvead, sh päikesepõletuslaigud,
- progresseeruvad pindmised vead, mis ei kahjusta viljaliha,
- vilja moodustumisest tulenevad pindmised vead, nagu hõbehall soomuseline koorik, korkjas kate või taimekahjurite tekitatud kahju,
- mehaanilisel teel tekkinud armistunud vead, nagu rahekahjustused, hõõrdumine või käsitlemisest tingitud defektid,
- pindmised armistunud vead,
- krobeline koor,
- apelsinide koore (või kooriku) tühine ja osaline eraldumine ning mandariini-rühma kõigi tsitrusviljade koore (või kooriku) osaline eraldumine.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks vilja ristlõike suurima läbimõõdu või arvu järgi.

A. Miinimumsuurus

Kohaldatakse järgmisi miinimumsuurusi:

Puuviljad ja marjad	Läbimõõt (millimeetrites)
Sidrunid	45
Satsumad, mandariini muud liigid ja selle hübriidid	45
Klementiinid	35
Apelsinid	53

B. Ühtsus

Tsitrusvilju võib mõõta järgmistest valikuvõimalustest ühe alusel:

a) Ühtlase suuruse tagamiseks pakendis ei ületa ühe pakendi viljade suurus:

- 10 mm, kui väikseima vilja läbimõõt (nagu märgitud pakendil) on < 60 mm
- 15 mm, kui väikseima vilja läbimõõt (nagu märgitud pakendil) on $\geq$ 60 mm, kuid < 80 mm
- 20 mm, kui väikseima vilja läbimõõt (nagu märgitud pakendil) on $\geq$ 80 mm, kuid < 110 mm
- $\geq$ 110 mm viljade suhtes läbimõõdu vahe piirangut ei kohaldata.

b) Suuruskoodide kohaldamisel tuleb järgida alljärgnevas tabelis esitatud koodi ja läbimõõduvahemikke.

	Suuruskood	Läbimõõt (millimeetrites)
Sidrunid	0	79–90
	1	72–83
	2	68–78
	3	63–72
	4	58–67
	5	53–62
	6	48–57
	7	45–52
Satsumad, mandariini muud liigid ja selle hübriidid	1 - XXX	78 ja enam
	1–XX	67–78
	1 või 1 - X	63–74
	2	58–69
	3	54–64
	4	50–60
	5	46–56
	6 ⁽¹⁾	43–52
	7	41–48
	8	39–46
	9	37–44
10	35–42	

	Suuruskood	Läbimõõt (millimeetrites)
Apelsinid	0	92–110
	1	87–100
	2	84–96
	3	81–92
	4	77–88
	5	73–84
	6	70–80
	7	67–76
	8	64–73
	9	62–70
	10	60–68
	11	58–66
	12	56–63
	13	53–60

(¹) Alla 45 mm suurus kehtib klementiinide kohta.

Suuruse ühtsus saavutatakse eespool esitatud suuruskaalade abil, kui allpool ei ole teisiti ette nähtud:

Lahtiselt kasti paigutatud viljade puhul ja netomassiga kuni 5 kg müügipakendites viljade puhul ei tohi maksimaalne erinevus olla suurem kui suuruskaala kolme järjestikuse suuruskoodi ühendamisest tulenev vahemik.

- c) Arvu järgi suurusklassidesse jagatud viljade suuruse vahe peaks olema vastavuses punktiga a.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Kõigis turustusetappides võib igas pakendis olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) Ekstraklass

Lubatud on koguhälve, mille puhul tsitrusviljade arvust või kaalust 5 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piires võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastavad II klassi kvaliteedinõuetele.

ii) I klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul tsitrusviljade arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piires võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteediga miinimumnõuetele või on mädanenud.

iii) II klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul tsitrusviljade arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 2 % mädanenud tooteid.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul: koguhälve 10 % tsitrusviljade arvust või massist, mis vastab pakendil nimetatud suurusest ühe astme võrra väiksemale ja/või suuremale suurusele (või suurustele, kui kolm suurust on ühendatud).

Lubatud 10 % hälvet kohaldatakse ainult viljade suhtes, mille läbimõõt on vähemalt:

Puuviljad	Läbimõõt (millimeetrites)
Sidrunid	43
Satsumad, mandariini muud liigid ja selle hübriidid	43
Klementiinid	34
Apelsinid	50

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED**A. Ühtsus**

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti või kaubanduslikku tüüpi, sama kvaliteedi ja suurusega ning sama valmimis- ja küpsusastmega tsitrusvilju.

Lisaks sellele peavad ekstraklassi viljad olema ühesuguse värvusega.

Selgelt eri liiki tsitrusviljade segu võib siiski pakkida ühte müügipakendisse tingimusel, et need on ühtlase kvaliteediga ning iga asjaomase liigi kaupa sama sorti, kaubanduslikku tüüpi või päritolu.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Tsitrusviljad peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templete kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Üksikule tootele kinnitavad kleebised peavad olema sellised, et pärast eemaldamist ei jääks neist nähtavaid liimijälgi ega pinnakahjustusi.

Kui viljad pakitakse paberisse, tuleb kasutada õhukest, kuiva, uut ja lõhnata ⁽¹⁾ paberit.

On keelatud kasutada aineid, mis võivad muuta tsitrusviljade looduslikke omadusi, eriti nende maitset või lõhna ⁽²⁾.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta. Lubatud on esitusviisi, mille puhul võib vilja küljes olla lühike puitumata oksake paari rohelise lehega.

⁽¹⁾ Vilja koorele võõrast lõhna jätvate säilitusainete või muude keemiliste ainete kasutamine on lubatud, kui see on vastavuses kohaldatavate Euroopa Liidu sätetega.

⁽²⁾ Vilja koorele võõrast lõhna jätvate säilitusainete või muude keemiliste ainete kasutamine on lubatud, kui see on vastavuses kohaldatavate Euroopa Liidu sätetega.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

- kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;
- ainult kinnispakkide puhul Euroopa Liidu piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)” või samaväärsed märke vahetus läheduses. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

- Liigi tavanimetus, kui pakendi sisu ei ole nähtav.
- Apelsinide sordi nimi.
- Mandariinide rühm:
  - Satsumad: „Satsumas”, mille järel võib olla sordinimi
  - Klementiinid: „Klementiinid”, mille järel võib olla sordinimi ja vajaduse korral seemneteta (seemned puuduvad) klementiinide või 1–10 seemet sisaldavate klementiinide puhul märke „seemneteta” või rohkem kui 10 seemet sisaldavate klementiinide puhul märke „seemnetega”.
  - Muud mandariinid ja nende hübriidid: sordi nimi.
- Selgel eri liiki tsitrusviljade segu puhul „Tsitrusviljade segu” või samaväärne nimetus ja eri liikide tavanimetused.
- „Seemneteta” (ei ole kohustuslik) ⁽¹⁾.

C. Toote päritolu

- Päritoluriik ⁽²⁾ ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus
- Selgelt eri liiki erineva päritoluga tsitrusviljade segu puhul on iga asjakohase liigi nime kõrval päritoluriigi märged.

D. Kaubanduslikud andmed

- Klass.
- Suurus väljendatuna:
  - miinimum- või maksimumsuurus (millimeetrites) või

⁽¹⁾ Seemneteta tsitrusvili võib mõnikord seemneid sisaldada.

⁽²⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

- suurusкод(id), mille järel võib olla märgitud miinimum- või maksimumsuurus või arv.
- Koristusjärgsel etapil kasutatud säilitusained või muud keemilised ained, kui neid on kasutatud.

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märged olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

3. OSA: KIIVIDE TURUSTAMISSTANDARD

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse *Actinidia chinensis* Planch. või *Actinidia deliciosa* (A. Chev.), C. F. Liang ja A. R. Ferguson sortidest (kultivarid) kasvatatud kiivide (tuntud ka kui *Actinidia*) suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud kiivid.

II. KVALITEEDINÕUDED

Käesolevas standardis määratletakse müügivalmis ja pakendatud kiivide kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside kiivid olema:

- terved (aga ilma varreta),
- veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,
- piisavalt tugevad, ei tohi olla pehmed, närtsinud ega vesised,
- ilusa kujuga; kahe- või mitmekaupaga liitunud puuviljad ei ole lubatud,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja/või maitseta.

Kiivid peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

- taluvad vedu ja käitlemist ning
- jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Küpsuse miinimumnõuded

Kiivid peavad olema piisavalt valmid ja küpsed.

Selle nõude täitmiseks peab pakendis vilja küpsusaste olema vähemalt 6,2° Brix skaalal või keskmine kuivainesisaldus 15 %, mille tulemusena peaks küpsusaste turustusahelasse sisenemisel saavutama 9,5° Brix skaalal.

C. Liigitamine

Kiivid liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi.

i) Ekstraklass

Selle klassi kiivid peavad olema eriti hea kvaliteediga. Need peavad olema sordiomased.

Kiivid peavad olema tugevad ja viljaliha peab olema täiesti veatu.

Kiivid peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

Vilja väikseima ja suurima läbimõõdu suhe peab olema vähemalt 0,8.

ii) I klass

Selle klassi kiivid peavad olema hea kvaliteediga. Need peavad olema sordiomased.

Kiivid peavad olema tugevad ja viljaliha peab olema täiesti veatu.

Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- tühised kjuvead (ei tohi olla mügaraid ega korrapäratud kju),
- tühised värvusvead,
- tühised pindmised vead, mille suurus ei ületa 1 cm²,
- väike pikutine sordi Hayward tunnusmärk, mis ei ole mügardunud.

Vilja väikseima ja suurima läbimõõdu suhe peab olema vähemalt 0,7.

iii) II klass

Sellesse klassi kuuluvad kiivid, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljad peavad olema mõõdukalt kõvad ja viljalihal ei tohi olla tõsiseid vigu.

Kiivil võivad olla järgmised vead, kui on säilinud selle põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kjuvead,
- värvusvead,
- pindmised vead, nagu väikesed armistunud lõhed või pindmised kriimustused tingimusel, et nende pindala ei ületa 2 cm²,
- mitu kergelt esileulatuvat sordi Hayward tunnusmärki,
- väikesed muljutised.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks viljade kaalu alusel.

Miinumkaal on ekstraklassi puhul 90 grammi, I klassi puhul 70 grammi ja II klassi puhul 65 grammi.

Ühtlase suuruse tagamiseks pakendis ei ületa ühe pakendi viljade suurus:

- 10 grammi viljade puhul, mis kaaluvad kuni 85 grammi,
- 15 grammi viljade puhul, mis kaaluvad 85 kuni 120 grammi,
- 20 grammi viljade puhul, mis kaaluvad 120 kuni 150 grammi,
- 40 grammi viljade puhul, mis kaaluvad 150 grammi ja rohkem.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Kõigis turustusetappides võib igas pakendis olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) *Ekstraklass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul kiivide arvust või kaalust 5 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastavad II klassi kvaliteed nõuetele.

ii) *I klass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul kiivide arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedi- ega miinumnõuetele või on mädanenud.

iii) *II klass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul kiivide arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinumnõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 2 % mädanenud tooteid.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul: lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % kiivide arvust või kaalust ei vasta suurusnõuetele.

Ekstraklassi puhul ei tohi kiivi kaaluda vähem kui 85 g, I klassi puhul 67 g ja II klassi puhul 62 g.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti, sama kvaliteedi ja suurusega kiivisid.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Kiivid peavad olema pakitud nii, et need oleksid nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templete kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Üksikule tootele kinnitatavad kleebised peavad olema sellised, et pärast eemaldamist ei jääks neist nähtavaid liimijälgi ega pinnakahjustusi.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

- kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;
- ainult kinnispakkide puhul Euroopa Liidu piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)” või samaväärse märke vahetus läheduses. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

- „Kiivid” ja/või „Aktiniidid”, kui pakendi sisu ei ole nähtav.
- Sordi nimi (ei ole kohustuslik).

C. Toote päritolu

Päritoluriik⁽¹⁾ ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus

D. Kaubanduslikud andmed

- Klass.
- Suurus, mis on väljendatud viljade miinimum- ja maksimumkaaluna.
- Viljade arv (ei ole kohustuslik).

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märged olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

⁽¹⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

4. OSA: SALATI, KÄHARA ENDIIVIA JA ESKARIOOLI TURUSTAMISSTANDARD

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat standardit kohaldatakse järgmiste toodete suhtes:

- salatisortide (kultivarid) puhul, mis on kasvatatud:
    - liigist *Lactuca sativa* L. var. *capitata* L. (peasalat, sealhulgas jääsalat),
    - liigist *Lactuca sativa* L. var. *longifolia* Lam. (rooma salat),
    - liigist *Lactuca sativa* L. var. *crispa* L. (lehtsalat),
  - nende sortide hübriidid ja
  - kähara endiivia sordid (kultivarid), mis on kasvatatud liigist *Cichorium endivia* L. var. *crispum* Lam. ja
  - laialehelise endiivia sortide (kultivarid) puhul, mis on kasvatatud liigist *Cichorium endivia* L. var. *latifolium* Lam.,
- mida tuleb tarbijale müüa värskelt.

Seda normi ei kohaldata tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud toodete suhtes, üksikute lehtedena müüdava toote, juurepalliga salati või potis esitatud salati suhtes.

II. KVALITEEDINÕUDED

Standardis määratletakse müügivalmis ja pakendatud toodete kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikides klassides tooted olema:

- terved,
- veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad ja lõigatud, st ilma mulla või muu kasvusubstraadita ning nähtavate võõrkehadeta,
- värsked välimusega,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,
- turdunud,
- putkumata,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja/või maitseta.

Salat võib olla värvuselt punakas, kui see on põhjustatud madalast temperatuurist kasvu ajal ja kui see ei mõjuta märkimisväärselt salati üldilmet.

Juured tuleb lõigata välimiste lehtede kinnituskoha vahetust lähedusest ja lõige peab olema puhas.

Toode peab olema tavapäraselt arenenud. Tooted peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

- taluvad vedu ja käitlemist ning
- jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Tooted liigitatakse kahte järgnevalt määratletud klassi:

i) I klass

Selle klassi toode peab olema hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile ja/või kaubanduslikule tüübile vastavate omadustega.

Toode peab olema:

- ilusa kujuga,
- tugev, võttes arvesse viljelusmeetodit ja toote liiki,
- kahjustusteta või söögikõlblikkust mõjutava rikkumiseta,
- külmakahjustusteta.

Peasalatil peab olema üks hästi arenenud südamik. Katte all kasvatatud peasalati südamik võib olla väike.

Rooma salatil peab olema südamik, mis võib olla väike.

Kähara endiivia ja eskariooli keskosa peab olema kollase värvusega.

ii) II klass

Sellesse klassi kuulub toode, mida ei või liigitada I klassi, kuid mis vastab eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Toode peab olema:

- piisavalt ilusa kujuga,
- kahjustusteta või rikkumiseta, mis võib tõsiselt rikkuda söögikõlblikkust.

Tootel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud selle põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kerge värvusemuutus,
- tühised taimekahjurite tekitatud kahjustused.

Peasalatil peab olema südamik, mis võib olla väike. Katte all kasvatatud peasalati puhul on südamiku puudumine lubatud.

Rooma salatil ei pea olema südamikku.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks ühe ühiku kaalu alusel.

Ühtlase suuruse tagamiseks pakendis ei ületa ühe pakendi viljade suurus:

a) Salat

- 40 g, kui kergeim ühik kaalub kuni 150 g,
- 100 g, kui kergeim ühik kaalub 150–300 g,
- 150 g, kui kergeim ühik kaalub 300–450 g,
- 300 g, kui kergeim ühik kaalub üle 450 g.

b) Kähär endiivia ja eskariool

- 300 g.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Kõigis turustusetappides võib igas pakendis olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) I klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % toote arvust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piires võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedi- ega miinimumnõuetele või on mädanenud.

ii) II klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % toote arvust ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Selle hälbe piires võib olla kokku kuni 2 % mädanenud tooteid.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul: lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % toote arvust või kaalust ei vasta suurusnõuetele.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti või kaubanduslikku tüüpi, sama kvaliteedi ja suurusega tooteid.

Selgelt eri liiki, kaubanduslikku tüüpi ja/või värvi salati ja/või endiivia segu võib siiski pakkida ühte müügipakendisse tingimusel, et need on ühtlase kvaliteediga ning iga liigi, kaubandusliku tüübi ja/või värvi kaupa sama päritolu.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Tooted peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud. Tooted peavad olema pakendi suurust ja liiki arvestades mõistlikult pakitud, nii et ei jääks tühja ruumi ja tooted ei saaks muljuda.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seepidisel. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templete kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

- kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;
- ainult kinnispakkide puhul Euroopa Liidu piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks):” või samaväärsed märke vahetus läheduses. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

- „Salat”, „Peasalat”, „Bataavia”, „Jääsalat”, „Rooma salat”, „Lehtsalat” (või vajaduse korral näiteks „Tammelehesalat”, „Lollo bionda”, „Lollo rossa”), „Kähar endiivia” või „Eskariool” või saamväärset nimetused, kui pakendi sisu ei ole nähtav,
- „Little gem” või vajaduse korral vastav samaväärne nimetus.
- „kasvatatud katte all” või vajaduse korral samaväärne nimetus.
- Sordi nimi (ei ole kohustuslik).
- „Salati/endiivia segu” või samaväärne nimetus selgelt eri sorti, kaubanduslikku tüüpi ja/või värvi salati ja/või endiivia segu puhul. Kui toode ei ole pakendis nähtav, tuleb märkida kaubaüksuses sisalduvate toodete sordid, kaubanduslikud tüübid ja/või värvid ning kogus.

C. Toote päritolu

- Päritoluriik⁽¹⁾ ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.
- Salati ja/või endiivia segu puhul, mis sisaldavad selgelt eri sorti, kaubandusliku tüüpi ja/või värvusega tooteid, mille päritolu erineb, märgitakse iga päritoluriik asjaomase sordi, kaubandusliku tüübi ja/või värvuse juurde.

D. Kaubanduslikud andmed

- Klass
- suurus, mis on väljendatud ühiku miinimumkaaluna või ühikute arvuna,

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märged olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

⁽¹⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

5. OSA: VIRSIKUTE JA NEKTARIINIDE TURUSTAMISSTANDARD

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat standardeid kohaldatakse *Prunus persica* Sieb. ja Zucc. sortidest (kultivarid) kasvatatud virsikute ja nektariinide suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskest, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud virsikud ja nektariinid.

II. KVALITEEDINÕUDED

Standardis määratletakse müügivalmis ja pakendatud virsikute ja nektariinide kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside virsikud ja nektariinid olema:

- terved,
- veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadedeta,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,
- varreõõnsuse lõhedeta,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja/või maitseta.
- Virsikud ja nektariinid peavad olema niisuguses valmimis- ja küpsusastmes, et need:
  - taluvad vedu ja käitlemist ning
  - jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Nõuded küpsuse kohta

Viljad peavad olema hästi arenenud ja piisavalt küpsed. Viljaliha murdumisnäitaja peab olema võrdne või suurem kui 8° Brix skaalal.

C. Liigitamine

Virsikud ja nektariinid liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi:

i) Ekstraklass

Selle klassi virsikud ja nektariinid peavad olema eriti hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile iseloomulikud.

Viljaliha peab olema täiesti veatu.

Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

ii) I klass

Selle klassi virsikud ja nektariinid peavad olema hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile iseloomulikud. Viljaliha peab olema täiesti veatu.

Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- tühised kjuvead;
- tühised valmimisvead,
- tühised värvusvead,
- kerged muljumisjäljed, mis ei ületa 1 cm² kogupinnast,
- väikesed pindmised vead, mis ei tohi ületada:
  - 1,5 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,
  - muude vigade puhul 1 cm² kogupinnast.

iii) II klass

Sellesse klassi kuuluvad virsikud ja nektariinid, mida ei või liigitada kõrgmatesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljaliha peab olema suuremate vigadeta. Virsikutel ja nektariinidel võivad olla järgmised pindmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kjuvead,
- vilja arenguaegsed vead, sh luuseemne lõhed, tingimusel et vili on kompaktna ja viljaliha veatu.
- värvusvead,
- väikesed muljutised, mis ei ületa 2 cm² kogupinnast ning mis võivad olla veidi muutunud värvusega.
- pindmised vead, mis ei tohi ületada
  - 2,5 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul
  - muude vigade puhul 2 cm² kogupinnast.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks ristlõike suurima läbimõõdu, kaalu või arvu alusel.

Miinimumsuurus on:

- ekstraklassi puhul 56 mm või 85 g,
- 51 mm või 65 g I ja II klassi puhul (kui määratakse suuruse järgi).

Ajavahemikul 1. juulist kuni 31. oktoobrini (põhjapoolkera), 1. jaanuarist 30. aprillini (lõunapoolkera) ei turustata vilja, mille näitajad on väiksemad kui 56 mm või 85 g.

Järgmiste sätete kohaldamine II klassi suhtes on vabatahtlik.

Ühtlase suuruse tagamiseks pakendis ei ületa ühe pakendi viljade suurus:

a) läbimõõdu järgi määratud vilja puhul:

- kuni 70 mm läbimõõduga viljade puhul 5 mm

— 70 mm ja suurema läbimõõduga viljade puhul 10 mm.

b) kaalu järgi määratud vili:

— kuni 180 g kaaluga viljade puhul 30 g

— 180 g ja suurema kaaluga viljade puhul 80 g.

c) Arvu järgi suurusklassidesse jagatud viljade suuruse vahe peaks olema vastavuses punktiga a või b.

Suuruskoodide kohaldamisel tuleb järgida alljärgnevas tabelis esitatud koode.

	Kood	Läbimõõt või		Kaal	
		alates (mm)	kuni (mm)	alates (g)	kuni (g)
1	D	51	56	65	85
2	C	56	61	85	105
3	B	61	67	105	135
4	A	67	73	135	180
5	AA	73	80	180	220
6	AAA	80	90	220	300
7	AAAA	> 90		> 300	

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Kõigis turustustappides võib igas pakendis olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) *Ekstraklass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul virsikute või nektariinide arvust või kaalust 5 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piires võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastavad II klassi kvaliteedinõuetele.

ii) *I klass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul virsikute või nektariinide arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piires võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedi- ega miinimumnõuetele või on mädanenud.

iii) *II klass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul virsikute või nektariinide arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Selle hälbe piires võib olla kokku kuni 2 % mädanenud tooteid.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul (kui määratakse suuruse järgi): lubatud on koguhälve, mille puhul virsikute või nektariinide arvust või kaalust 10 % ei vasta suurusnõuetele.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti, sama kvaliteedi, küpsusastme ja suurusega (kui määratakse suuruse järgi) virsikuid või nektariine ning ekstraklassi puhul peab sisu olema ka ühtlase värvusega.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Virsikud või nektariinid peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templete kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Üksikule tootele kinnitatavad kleebised peavad olema sellised, et pärast eemaldamist ei jääks neist nähtavaid liimijälgi ega pinnakahjustusi.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress.

Selle teabe võib asendada:

- kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;
- ainult kinnispakkide puhul Euroopa Liidu piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)” või samaväärse märke vahetus läheduses. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

- „Virsikud” või „Nektariinid”, kui pakendi sisu ei ole nähtav.
- Viljaliha värvus.
- Sordi nimi (ei ole kohustuslik).

C. Toote päritolu

Päritoluriik⁽¹⁾ ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.

D. Kaubanduslikud andmed

- Klass.

⁽¹⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

- Suurus (kui määratakse suuruse järgi) väljendatuna miinimum- ja maksimumläbimõõduna (mm) või miinimum- ja maksimumkaaluna (g) või suuruskoodina.
- Ühikute arv (ei ole kohustuslik).

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märged olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

6. OSA: *PIRNIDE TURUSTAMISSTANDARD*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse *Pyrus communis* L. pirnisortide (kultivarid) suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt; normi ei kohaldata tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud pirnide suhtes.

II. KVALITEEDINÕUDED

Standardis määratletakse müügivalmis ja pakendatud pirnide kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside pirnid olema:

- terved,
- veatud; mädanenud või toiduks kõlbmatud riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja/või maitseta.

Pirnid peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et:

- taluvad vedu ja käitlemist ning
- jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Nõuded küpsuse kohta

Pirnid peavad olema niisuguses valmimis- ja küpsusastmes, et nende küpsemine võib jätkuda sordiomadustele vastava küpsusastmeni.

C. Liigitamine

Pirnid liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi.

i) *Ekstraklass*

Selle klassi pirnid peavad olema eriti hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile vastavate omadustega⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Suureviljaliste ja suvepirnisortide mittetäielik nimekiri on esitatud käesoleva standardi liites.

Viljaliha peab olema täiesti veatu ja koor ilma krobeline korgistunud pinnata.

Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta vilja üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

Vars peab olema terve.

Pirnide viljalihas ei tohi olla kivisrakke.

ii) *I klass*

Selle klassi pirnid peavad olema hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile vastavate omadustega ⁽¹⁾.

Viljaliha peab olema täiesti veatu.

Pirnidel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- tühised kjuvead,
- tühised valmimisvead,
- tühised värvusvead,
- hästi veidi krobeline korgistunud pind,
- väikesed pindmised vead, mis ei tohi ületada:
  - 2 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,
  - 1 cm² kogu pinnast muude vigade puhul, välja arvatud kärntövest (*Venturia pirina* ja *V. inaequalis*) kahjustatud ala, mis ei tohi ületada 0,25 cm² kogupinnast,
- tühised muljutised, mis ei ületa 1 cm² pinnast.

Vars võib olla kergelt kahjustatud.

Pirnide viljalihas ei tohi olla kivisrakke.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad pirnid, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljaliha peab olema suuremate vigadeta.

Pirnidel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kjuvead,
- valmimisvead,
- värvusvead,

⁽¹⁾ Suureviljaliste ja suvepirnisortide mittetäielik nimekiri on esitatud käesoleva standardi liites.

- veidi krobeline korgistunud pind,
- pindmised vead, mis ei tohi ületada:
  - 4 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,
  - 2,5 cm² kogu pinnast muude vigade puhul, välja arvatud kärntõvest (*Venturia pirina* ja *V. inaequalis*) kahjustatud ala, mis ei tohi ületada 1 cm² kogu pinnast,
  - tühised muljutised, mis ei ületa 2 cm² pinnast.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kas suurima ristlõike läbimõõdu või massi alusel.

Miimumisuurus on:

a) läbimõõdu järgi määratava vilja puhul:

	Ekstraklass	I klass	II klass
Suureviljalised sordid	60 mm	55 mm	55 mm
Muud sordid	55 mm	50 mm	45 mm

b) kaalu järgi määratava vilja puhul:

	Ekstraklass	I klass	II klass
Suureviljalised sordid	130 g	110 g	110 g
Muud sordid	110 g	100 g	75 g

Käesoleva standardi liitega hõlmatud suvepirnide puhul miimumisuurus ei kehti.

Ühtlase suuruse tagamiseks ei ületa ühe pakendi viljade suurus:

a) läbimõõdu järgi määratava vilja puhul:

- 5 mm kihiti ridadesse paigutatud ekstraklassi viljade ning I ja II klassi viljade puhul,
- 10 mm lahtiselt pakendisse või müügipakendisse pakitud I klassi viljade puhul.

b) kaalu järgi määratava vilja puhul:

- kihiti ridadesse paigutatud ekstraklassi viljade ning I ja II klassi viljade puhul:

Vahemik (g)	Kaalu erinevus (g)
75–100	15
100–200	35
200–250	50
> 250	80

— lahtiselt pakendisse või müügipakendisse pakitud I klassi viljade puhul:

Vahemik (g)	Kaalu erinevus (g)
75–100	25
100–200	50
> 200	100

Ühtlase suuruse nõue ei kehti II klassi viljade suhtes, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügipakendisse.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Kõigis turustusetappides võib igas pakendis olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) Ekstraklass

Lubatud on koguhälve, mille puhul viljade arvust või kaalust 5 % ei vasta ekstraklassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastavad II klassi kvaliteediniõuetele.

ii) I klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul viljade arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedi- ega miinimumnõuetele või on mädanenud.

iii) II klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul viljade arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 2 % mädanenud tooteid.

B. Suurshälbed

Kõikide klasside puhul: lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % pirnide arvust või kaalust ei vasta suurusnõuetele, maksimaalse kõikumisega:

— läbimõõt kuni 5 mm miinimumläbimõödust väiksem,

— kaal kuni 10 g miinimumkaalust väiksem.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti, sama kvaliteedi ja suurusega (kui toode määratakse suuruse järgi) ja sama küpsusastmega pirne.

Ekstraklassi viljad peavad olema ka värvuselt ühtlased.

Selgelt eri sorti pirnide segu võib siiski pakkida ühte müügipakendisse tingimusel, et need on ühtlase kvaliteediga ning iga asjaomase sordi kaupa sama päritoluga.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Pirnid peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitsitud.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seepidist. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templete kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Üksikule tootele kinnitatavad kleebised peavad olema sellised, et pärast eemaldamist ei jääks neist nähtavaid liimijälgi ega pinnakahjustusi.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

- kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;
- ainult kinnispakkide puhul Euroopa Liidu piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks):” või samaväärse märke vahetus läheduses. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

- „Pirnid”, kui pakendi sisu ei ole nähtav.
- Sordi nimi. Selgelt eri sorti pirnide segu puhul kõikide eri sortide nimetused.

C. Toote päritolu

Päritoluriik⁽¹⁾ ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus. Selgelt eri sorti erineva päritoluga pirnide segu puhul on iga asjakohase sordi nime kõrval päritoluriigi märged.

D. Kaubanduslikud andmed

- Klass.
- Suurus või kihiti pakitud puuviljade puhul viljade arv.
- Kui puuvilju identifitseeritakse suuruse järgi, tuleks suurus märkida:
  - a) ühtsuse eeskirjadega hõlmatud toote puhul miinimum- ja maksimumlähimõõduna või miinimum- ja maksimumkaaluna;

⁽¹⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

- b) ühtsuse eeskirjadega hõlmamata toote puhul pakendis oleva väikseima puuvilja läbimõõdu või kaaluna, millele järgnevad sõnad „ja rohkem” või muu samaväärne märg, või vajaduse korral pakendi suurima puuvilja läbimõõdu või kaaluna.

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märged olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

Liide

Pirnide suuruskriteeriumid

L = Suureviljaline sort

SP = Suvepirn, mille suhtes miinimumsuuruse nõue ei kehti

Suureviljalise pirni ja suvepirni sortide mittetäielik nimekiri

Väikeseviljalisi ja muid sorte, mida nimekirjas ei ole loetletud, võib turustada, kui need vastavad standardi III jaotises kirjeldatud muude sortide suurusnõuetele.

Mõnda järgmisena loetletud sorti võib turustada nime all, mis on kaubamärgina kaitstud või millele taotletakse sellist kaitset ühes või mitmes riigis. Järgmise tabeli esimene ja teine veerg selliseid kaubamärke ei sisalda. Mõned tuntud kaubamärgid on nimetatud kolmandas veerus üksnes teavitamise eesmärgil.

Sort	Sinonüümid	Kaubamärk	Suurus
Abbé Fétel	Abate Fétel		L
Abugo o Siete en Boca			SP
Akça			SP
Alka			L
Alsa			L
Amfora			L
Alexandrine Douillard			L
Bambinella			SP
Bergamotten			SP
Beurré Alexandre Lucas	Lucas		L
Beurré Bosc	Bosc, Beurré d'Apremont, Empereur Alexandre, Kaiser Alexander		L
Beurré Clairgeau			L
Beurré d'Arenberg	Hardenpont		L
Beurré Giffard			SP

Sort	Sünonüümid	Kaubamärk	Suurus
Beurré précoce Morettini	Morettini		SP
Blanca de Aranjuez	Agua de Aranjuez, Espadona, Blanquilla		SP
Carusella			SP
Castell	Castell de Verano		SP
Colorée de Juillet	Bunte Juli		SP
Comice rouge			L
Concorde			L
Condoula			SP
Coscia	Ercolini		SP
Curé	Curato, Pastoren, Del cura de Ouro, Espadon de invierno, Bella de Berry, Lombardia de Rioja, Batall de Campana		L
D'Anjou			L
Dita			L
D. Joaquina	Doyenné de Juillet		SP
Doyenné d'hiver	Winterdechant		L
Doyenné du Comice	Comice, Vereinsdechant		L
Erika			L
Etrusca			SP
Flamingo			L
Forelle			L
Général Leclerc		Amber Grace™	L
Gentile			SP
Golden Russet Bosc			L
Grand champion			L
Harrow Delight			L
Jeanne d'Arc			L
Joséphine			L
Kieffer			L
Klapa Milule			L
Leonardeta	Mosqueruela, Margallon, Colorada de Alcanadre, Leonarda de Magallon		SP

Sort	Sinonüümid	Kaubamärk	Suurus
Lombacad		Cascade ®	L
Moscattella			SP
Mramornaja			L
Mustafabey			SP
Packham's Triumph	Williams d'Automne		L
Passe Crassane	Passa Crassana		L
Perita de San Juan			SP
Pérola			SP
Pitmaston	Williams Duchesse		L
Précoce de Trévoux	Trévoux		SP
Président Drouard			L
Rosemarie			L
Santa Maria	Santa Maria Morettini		SP
Spadoncina	Agua de Verano, Agua de Agosto		SP
Suvenirs			L
Taylors Gold			L
Triomphe de Vienne			L
Vasarine Sviestine			L
Williams Bon Chrétien	Bon Chrétien, Bartlett, Williams, Summer Bartlett		L

7. OSA: MAASIKATE TURUSTAMISSTANDARD

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat standardit kohaldatakse *Fragaria L.* perekonna maasikasortide (kultivaride) suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud maasikad.

II. KVALITEEDINÕUDED

Standardis määratletakse müügivalmis ja pakendatud maasikate kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside maasikad olema:

- terved, kahjustamata,
- veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- värske välimusega, kuid mitte pestud,
- taimekahjuriteta,

- taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,
- tupplehtedega (välja arvatud metsmaasikate puhul), tupplehed ja vars (kui see on küljes) peavad olema värsked ja rohelised,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja/või maitseta.

Maasikad peavad olema piisavalt arenenud ja küpsed. Maasikad peavad olema sellises valmimisastmes ja seisukorras, et need:

- taluvad vedu ja käitlemist ning
- jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Maasikad liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi:

i) *Ekstraklass*

Selle klassi maasikad peavad olema eriti hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile iseloomulikud.

Viljad peavad olema värsked välimusega, arvestades sordiomadusi.

Need ei tohi olla mullased.

Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

ii) *I klass*

Selle klassi maasikad peavad olema hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile iseloomulikud.

Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- tühised kjuvead,
- väike valge laik, mis ei ületa kümnendikku marja kogupinnast,
- kerged pindmised muljumisjäljed.

Viljad ei tohi olla mullased.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad maasikad, mida ei või liigitada kõrgmatesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Maasikatel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kjuvead,
- valge laik, mis ei ületa viiendikku marja kogupinnast,
- vähesed kuivad muljutised, mis ei laiene,
- natuke mulda.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks ristlõike suurima läbimõõdu alusel.

Miinimumsuurus on:

- ekstraklassis 25 mm,
- I ja II klassis 18 mm.

Metsmaasikate miinimumsuurus ei ole sätestatud.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Kõigis turustustappides võib igas pakendis olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) Ekstraklass

Lubatud on koguhälve, mille puhul maasikate arvust või kaalust 5 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastavad II klassi kvaliteedi-nõuetele.

ii) I klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul maasikate arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 2 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedi- ega miinimumnõuetele või on mädanenud.

iii) II klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul maasikate arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 2 % mädanenud tooteid.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul: lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % viljade arvust või kaalust ei vasta miinimumsuu- ruse nõuetele.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama sama päritoluga, sama sorti ja sama kvaliteediga maasikaid.

Ekstraklassi maasikad, välja arvatud metsmaasikad, peavad küpsusastmelt, värvuselt ja kujult olema eriti ühtlased ja korrapärased. I klassi maasikad võivad olla suuruselt vähem ühtlased.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Maasikad peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templete kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasu- tatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

- ainult kinnispakkide puhul Euroopa Liidu piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)” või samaväärse märke vahetus läheduses. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

- „Maasikad” (kui pakendi sisu ei ole nähtav).
- Sordi nimi (ei ole kohustuslik).

C. Toote päritolu

Päritoluriik⁽¹⁾ ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.

D. Kaubanduslikud andmed

- Klass.

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märged olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

8. OSA: PAPRIKATE TURUSTAMISSTANDARD**I. TOOTE MÄÄRATLUS**

Käesolevat standardit kohaldatakse *Capsicum annuum* L. paprikasortide⁽²⁾ (kultivarid) suhtes, mis tuleb tarbijale müüa värskest, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud paprikad.

II. KVALITEEDINÕUDED

Standardis määratletakse müügivalmis ja pakendatud paprikate kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside paprikad olema:

- terved,
- veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- värske välimusega,
- kõvad,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,
- külmakahjustusteta,
- koos viljavarreaga, viljavars peab olema korralikult lõigatud ja tuppelt terve,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja/või maitseta.

Paprikad peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

- taluvad vedu ja käitlemist ning
- jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

⁽¹⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

⁽²⁾ Mõne sordi paprikad võivad olla vürtsika maitsega.

B. Liigitamine

Paprikad liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi:

i) Ekstraklass

Selle klassi paprikad peavad olema väga hea kvaliteediga. Viljad peavad olema sordile ja/või kaubanduslikule tüübile iseloomulikud.

Paprikad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

ii) I klass

Selle klassi paprikad peavad olema hea kvaliteediga. Viljad peavad olema sordile ja/või kaubanduslikule tüübile iseloomulikud.

Paprikatel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- tühised kjuvead;
- kerge hõbehall koorik või tühised ripstiiblase tekitatud kahjustused, mis ei kata vilja kogupinnast rohkem kui 1/3,
- tühised pindmised vead nagu:
  - lohud, kriimustused, päikesepõletuslaigud, muljutised, mis ei kata rohkem kui 2 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul ja 1 cm² muude vigade puhul, või
  - kuivad pindmised lõhed, mis ei kata vilja kogupinnast rohkem kui 1/8,
- kergelt kahjustunud viljavars.

iii) II klass

Sellesse klassi kuuluvad paprikad, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Paprikatel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kjuvead,
- hõbehall koorik või ripstiiblase tekitatud kahjustused, mis ei kata vilja kogupinnast rohkem kui 2/3,
- pindmised vead nagu:
  - lohud, kriimustused, päikesepõletuslaigud, muljutised, armistunud laigukujulised vigastused, mis ei kata kogupinnast rohkem kui 4 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul ja 2,5 cm² muude vigade puhul; või
  - kuivad pindmised lõhed, kahjustused, mis ei kata vilja kogupinnast rohkem kui 1/4,
- õiepoolse otsa kahjustumine mitte rohkem kui 1 cm²,
- närtsinud mitte rohkem kui 1/3 pinnast,
- kahjustunud viljavars ja tuppleht, tingimusel et ümbritsev viljaliha on terve.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks ristlõike suurima läbimõõdu või kaalu järgi. Ühtlase suuruse tagamiseks pakendis ei ületa ühe pakendi viljade suurus:

a) läbimõõdu järgi määratavad paprikad:

- 20 mm.

b) kaalu järgi määratavad paprikad:

- 30 g, kui raskeim ühik kaalub kuni 180 g,
- 40 g, kui väikseim ühik kaalub rohkem kui 180 g.

Piklikud paprikad peaksid olema peaaegu ühepikkused.

II klassi viljade puhul ei ole ühtlane suurus kohustuslik.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Kõigis turustusetappides võib igas pakendis olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) Ekstraklass

Lubatud on koguhälve, mille puhul paprikate arvust või kaalust 5 % ei vasta ekstraklassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastavad II klassi kvaliteedi-nõuetele.

ii) I klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul paprikate arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedi- ega miinimumnõuetele või on mädanenud.

iii) II klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul paprikate arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 2 % mädanenud tooteid.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul (kui sortitakse suuruse järgi): lubatud on koguhälve, mille puhul paprikate arvust või kaalust 10 % ei vasta suurusnõuetele.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ning sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti või kaubanduslikku tüüpi, sama kvaliteedi ja suurusega (kui toode sortitakse suuruse järgi) paprikaid ning ekstraklassi paprikad peavad olema ka ühtlase küpsusastme ja värvusega.

Selgelt eri kaubanduslikku tüüpi ja/või värvi paprikate segu võib pakkida ühte pakendisse tingimusel, et need on ühtlase kvaliteediga ning iga asjaomase kaubandusliku tüübi ja/või värvi kaupa ühesuguse päritoluga.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Paprikad peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Üksikule tootele kinnitatavad kleebised peavad olema sellised, et pärast eemaldamist ei jääks neist nähtavaid liimijälgi ega pinnakahjustusi.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta, kuid eriesitusviisi puhul võib kobara varre külge jätta kuni 5 cm pikkuse väädi.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

- kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;
- ainult kinnispakkide puhul Euroopa Liidu piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)” või samaväärsed märke vahetus läheduses. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

- „Paprikad”, kui pakendi sisu ei ole nähtav.
- Selgelt eri kaubanduslikku tüüpi ja/või värvi paprikate segu puhul „Paprikate segu” või samaväärne nimetus. Kui toode ei ole pakendis nähtav, tuleb märkida igas pakendis sisalduvate toodete kaubanduslikud tüübid ja/või värvid ning kogus.

C. Toote päritolu

Päritoluriik⁽¹⁾ ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.

Selgelt eri kaubanduslikku tüüpi ja/või värvi erinevat päritolu paprikate segu puhul märgitakse iga päritoluriiki asjaomase kaubandusliku tüübi ja/või värvuse juurde.

D. Kaubanduslikud andmed

- Klass.
- Suurus (kui toode määratakse suuruse järgi) väljendatuna miinimum- ja maksimumlähimõõdu või miinimum- ja maksimumkaaluna.
- Ühikute arv (ei ole kohustuslik).
- „Vürtsikas” või vajaduse korral vastav sünonüüm.

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märged olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

9. OSA: LAUAVIINAMARJADE TURUSTAMISSTANDARD

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse *Vitis vinifera* L. lauaviinamarjasortide (kultivarid) suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud lauaviinamarjad.

⁽¹⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud lauaviinamarjade kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside viinamarjakobarad ja viinamarjad olema:

- veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja/või maitseta.

Lisaks peavad viinamarjad olema:

- terved,
- ilusa kujuga,
- normaalselt arenenud.

Päikesest põhjustatud pigmentatsioon ei ole viga.

Lauaviinamarjad peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

- taluvad vedu ja käitlemist ning
- jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Nõuded küpsuse kohta

Marjamahla murdumisnäitaja peab olema vähemalt:

- 12 ° Brix skaalal sortide „Alphonse Lavallée”, „Cardinal” ja „Victoria” puhul,
- 13 ° Brix skaalal kõigi muude seemnetega sortide puhul,
- 14 ° Brix skaalal kõigi seemneteta sortide puhul.

Lisaks peab kõigi sortide suhkru ja happesuse suhte tase olema rahuldav.

C. Liigitamine

Lauaviinamarjad liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi:

i) Ekstraklass

Selle klassi lauaviinamarjad peavad olema eriti hea kvaliteediga. Viljad peavad olema sordile iseloomulikud, võttes arvesse kasvupiirkonda. Viinamarjad peavad olema kõvad, kindlalt varre küljes ja ühtlaselt jaotunud piki vart ning peaaegu täielikult kirmega kaetud.

ii) I klass

Selle klassi lauaviinamarjad peavad olema hea kvaliteediga. Viljad peavad olema sordile iseloomulikud, võttes arvesse kasvupiirkonda. Viinamarjad peavad olema kõvad, kindlalt varre küljes ja võimalikult ulatuslikult kirmega kaetud. Viljad võivad siiski olla vähem ühtlaselt piki vart jaotunud kui ekstraklassi puhul.

Järgmised tühised vead võivad olla lubatud, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ja esitusviisi pakendis:

- tühised kjuuvead,
- tühised värvusvead,
- väga tühised päikesepõletuslaigud marjakestal.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad lauaviinamarjad, mida ei või liigitada kõrgmatesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Kobaratel võivad olla tühised kjuu-, valmimis- ja värvusvead, kui need ei kahjusta sordile olulisi omadusi, võttes arvesse kasvupiirkonda.

Viinamarjad peavad olema piisavalt kõvad ja piisavalt tugevasti varre küljes ning võimalusel kirmega kaetud. Viljad võivad olla vähem ühtlaselt piki vart jaotunud kui I klassi puhul.

Lauaviinamarjadel võivad olla lubatud järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- kjuuvead,
- värvusvead,
- väikesed päikesepõletuslaigud üksnes marjakestal,
- väikesed muljutised,
- tühised pindmised vead.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks viinamarjakobara kaalu alusel.

Viinamarjakobara miinimumkaal on 75 g. Kõnealust sätet ei kohaldata üksikpakkumisena ettenähtud pakendite suhtes.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Kõigis turustusetappides võib igas pakendis olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) *Ekstraklass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul viinamarjakobarate kaalust 5 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastavad II klassi kvaliteedinõuetele.

ii) *I klass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % viinamarjakobarate kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedi- ega miinimumnõuetele või on mädanenud.

iii) *II klass*

Lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % viinamarjakobarate kaalust ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 2 % mädanenud tooteid.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul: lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % viinamarjakobarate kaalust ei vasta suurusnõuetele. Iga müügipakendi puhul lubatakse kaalu saavutamiseks ühte alla 75 g kaaluvat kobarat, kui see vastab asjaomase klassi kõigile muudele nõuetele.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED**A. Ühtsus**

Iga pakendi sisu peab olema ühtlane ja sisaldama sama päritoluga, sama sorti ja sama kvaliteediga viinamarjakobaraid.

Ekstraklassi viinamarjakobarad peavad olema enam-vähem ühesuurused ja ühesuguse värvusega.

Selgelt eri sorti lauaviinamarjade segu võib siiski pakkida ühte pakendisse tingimusel, et need on ühtlase kvaliteediga ning iga asjaomase sordi kaupa sama päritoluga.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Lauaviinamarjad peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha, kuid eriesitusviisi puhul võib kobara varre külge jätta kuni 5 cm pikkuse viinamarjaväädi.

Üksikule tootele kinnitavad kleebised peavad olema sellised, et pärast eemaldamist ei jääks neist nähtavaid liimijälgi ega pinnakahjustusi.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul Euroopa Liidu piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)” või samaväärse märke vahetus läheduses. Sellisel juhul peab märgistus olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

— „Lauaviinamarjad”, kui pakendi sisu ei ole nähtav.

— Sordi nimi. Selgelt eri sorti lauaviinamarjade segu puhul kõikide eri sortide nimetused.

C. Toote päritolu

- Päritoluriik ⁽¹⁾ ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.
- Selgelt eri sorti erineva päritoluga lauaviinamarjade segu puhul on iga asjakohase sordi nime kõrval päritoluriigi märged.

D. Kaubanduslikud andmed

- Klass.
- Vajaduse korral „Üksikpakkumisena ettenähtud vähem kui 75 g kaaluvad viinamarjakobarad“.

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märged olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

*Liide***Väikesemarjaliste sortide täielik nimekiri**

Sort	Muud teadaolevad nimed
Admirable de Courtiller	Admirable, Csiri Csuri
Albillo	Acerba, Albueta, Blanco Ribera, Cagalon
Angelo Pirovano	I. Pirovano 2
Annamaria	I. Ubizzoni 4
Baltali	
Beba	Beba de los Santos, Eva
Catalanesca	Catalanesa, Catalana, Uva Catalana
Chasselas blanc	Chasselas doré, Fendant, Franceset, Franceseta, Gutedel, Krachgutedel, White van der Laan
Chasselas rouge	Roter Gutedel
Chelva	Chelva de Cebreros, Guareña, Mantuo, Villanueva
Ciminnita	Cipro bianco
Clairette	Blanquette, Malvoisie, Uva de Jijona
Colombana bianca	Verdea, Colombana de Peccioli
Crimson Seedless	
Csaba gyöngye	Cabski biser, Julski Muscat, Muscat Julius, Perle de Csaba, Perla di Csaba
Dawn seedless	
Dehlo	
Delizia di Vaprio	I. Pirovano 46 A

⁽¹⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

Sort	Muud teadaolevad nimed
Eclipse Seedless	
Exalta	
Flame Seedless	Red Flame
Gros Vert	Abbondanza, St Jeannet, Trionfo dell'Esposizione, Verdal, Trionfo di Gerusalemme
Jaoumet	Madeleine de St Jacques, Saint Jacques
Madeleine	Angevine, Angevine Oberlin, Madeleine Angevine Oberlin, Republicain
Mireille	
Molinera	Besgano, Castiza, Molinera gorda
Moscato d'Adda	Muscat d'Adda
Moscato d'Amburgo	Black Muscat, Hambro, Hamburg, Hamburski Misket, Muscat d'Hambourg, Moscato Preto
Moscato di Terracina	Moscato di Maccarese
Muscat Seedless	
Muska	
Œillade	Black Malvoisie, Cinsaut, Cinsault, Ottavianello, Sinso
Panse precoce	Bianco di Foster, Foster's white, Sicilien
Perla di Csaba	Căbski Biser, Julski muskat, Muscat Julius, Perle de Csaba
Perlaut	
Perlette	
Pirobella	
Pizzutello bianco	Aetonychi aspro, Coretto, Cornichon blanc, Rish Baba, Sperone di gallo, Teta di vacca
Precoce de Malingre	
Primus	I. Pirovano 7
Prunesta	Bermestia nera, Pergola rossa, Pergolese di Tivoli
Servant	Servan, Servant di Spagna
Sideritis	Sidiritis
Sultanines	Bidaneh, Kishmich, Kis Mis, Sultan, Sultana, Sultani, Cekirdesksiz, Sultanina bianca, Sultaniye, Thompson Seedless and mutations
Sundance	
Sunred Seedless	
Szőlőskertek Királynője	Königin der Weingärten, Szőlőskertek Királynője muskotály, Szőlőskertek Kizalynéja, Rasaki ourgarias, Regina Villos, Reina de las Viñas, Reine des Vignes, I. Mathiasz 140, Queen of the Vineyards, Regina dei Vigneti

Sort	Muud teadaolevad nimed
Thompson Seedless and Mutations	
Valenci blanc	Valensi, Valency, Panse blanche
Valenci noir	Planta Mula, Rucial de Mula, Valenci negro
Yapincak	

10. OSA: TOMATITE TURUSTAMISSTANDARD

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat standardit kohaldatakse *Solanum lycopersicum* L. tomaisortide (kultivarid) suhtes, mis on ette nähtud tarbijale müüa värskest; standardit ei kohaldata tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud tomatite suhtes.

Tomatid liigitatakse nelja kaubanduslikku tüüpi:

- ümarikud,
- ribilised,
- pikergused või piklikud,
- kirsstomatid (sh kokteilimatid).

II. KVALITEEDINÕUDED

Standardiga määratletakse müügivalmis ja pakendatud tomatite kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside tomatid olema:

- terved,
- veatud; mädanenud või toiduks kõlbmatud riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, nähtavate võõrkehadeta,
- värske välimusega,
- taimekahjuriteta,
- taimekahjurite poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- võõra lõhna ja/või maitseta.

Kobartomatite varred peavad olema värsked, terved, puhtad ning ilma lehtede ja nähtavate võõrkehadeta.

Tomatid peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

- taluvad vedu ja käitlemist ning
- jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Tomatid liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi:

i) Ekstraklass

Selle klassi tomatid peavad olema eriti hea kvaliteediga. Viljad peavad olema tugeva viljalihaga ja sordile iseloomulikud.

Nende värvus peab küpsusastme kohaselt vastama jaotise A kolmandas lõigus ettenähtud nõuetele.

Tomatid peavad olema ilma „rohelise kraeta”, veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

ii) *I klass*

Selle klassi tomatid peavad olema hea kvaliteediga. Viljad peavad olema piisavalt tugeva viljalihaga ning sordile ja/või kaubanduslikule tüübile iseloomulikud.

Neil ei tohi olla lõhesid ega nähtavaid „rohelisi kraesid”. Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

- tühised kaju- ja valmimisvead,
- tühised värvusvead,
- tühised pindmised vead,
- väga väikesed muljutised.

Ribilistel tomatitel:

- võivad olla kuni 1 cm pikkused armistunud lõhed,
- ei tohi olla mügarikke,
- võivad olla väikesed korgistumata nabajad moodustised,
- võib olla kuni 1 cm² suurune emakasuudme korgistumine,
- võib olla peenike piklik (õmblusekujuline) õiearm, mille pikkus on kuni kaks kolmandikku tomati suurimast läbimõõdust.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad tomatid, mida ei või liigitada kõrgmatesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljad peavad olema piisavalt tugeva viljalihaga (mis võib olla veidi vähem tugev kui I klassi tomatitel) ja neil ei tohi olla armistumata lõhesid.

Tomatitel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

- tühised kaju- ja valmimisvead,
- värvusvead,
- pindmised vead või muljutised, kui need ei riku vilja oluliselt,
- kuni 3 cm pikkused armistunud lõhed ümarike, ribiliste ja piklike tomatite puhul.

Ribilistel tomatitel:

- võib olla suuremaid mügarikke kui I klassi tomatitel, kuid mitte väärarenguid,

- nabajaid moodustisi,
- kuni 2 cm² suurune emakasuudme korgistumine,
- peenikesi piklikke (õmblusekujulisi) õiearme.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks ristlõike suurima läbimõõdu, kaalu või arvu alusel.

Järgmisi nõudeid ei kohaldata kobar- ja kirsstomatite suhtes; II klassi tomatite puhul ei ole need kohustuslikud.

Ühtlase suuruse tagamiseks pakendis ei ületa ühe pakendi viljade suurus:

a) läbimõõdu järgi mõõdetavate tomatite puhul:

- 10 mm, kui väikseima vilja läbimõõt (nagu märgitud pakendil) on alla 50 mm,
- 15 mm, kui väikseima vilja läbimõõt (nagu märgitud pakendil) on 50 mm ja rohkem, kuid alla 70 mm,
- 20 mm, kui väikseima vilja läbimõõt (nagu märgitud pakendil) on 70 mm ja rohkem, kuid alla 100 mm,
- 100 mm ja suurema läbimõõduga viljade suhtes läbimõõdu vahe piirangut ei kohaldata.

Suuruskoodide kohaldamisel tuleb järgida alljärgnevas tabelis esitatud koodi ja läbimõõduvahemikke.

Suuruskood	Läbimõõt (millimeetrites)
0	≤ 20
1	> 20 ≤ 25
2	> 25 ≤ 30
3	> 30 ≤ 35
4	> 35 ≤ 40
5	> 40 ≤ 47
6	> 47 ≤ 57
7	> 57 ≤ 67
8	> 67 ≤ 82
9	> 82 ≤ 102
10	> 102

b) Kaalu või arvu järgi suurusklassidesse määratud tomatite suuruse vahe peaks olema vastavuses punktis a märgitud vahega.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Kõigis turustustappides võib igas pakendis olla tooteid, mille kvaliteet ja suurus ei vasta pakendil näidatud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) Ekstraklass

Lubatud on koguhälve, mille puhul tomatite arvust või kaalust 5 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 0,5 % toodetest, mis vastavad II klassi kvaliteed nõuetele.

ii) I klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul tomatite arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 1 % toodetest, mis ei vasta II klassi kvaliteedi- ega miinimumnõuetele või on mädanenud. Kobartomatite puhul võib 5 % tomatite arvust või kaalust olla varre küljest lahti.

iii) II klass

Lubatud on koguhälve, mille puhul tomatite arvust või kaalust 10 % ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele. Selle hälbe piirides võib olla kokku kuni 2 % mädanenud tooteid. Kobartomatite puhul võib 10 % tomatite arvust või kaalust olla varre küljest lahti.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul: lubatud on koguhälve, mille puhul 10 % tomatite arvust või kaalust ei vasta suurushälve nõuetele.

V. ESITUSVIISI KÄSITLEVAD NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti või kaubanduslikku tüüpi, sama kvaliteedi ja suurusega (kui toode liigitatakse suuruse järgi) tomateid.

Ekstraklassi ja I klassi tomatid peavad olema ühtse küpsusastme ja värvusega. Lisaks peavad piklikud tomatid olema peaaegu ühepikkused.

Selgelt eri värvi, sorti ja/või kaubanduslikku tüüpi tomatite segu võib pakkida ühte pakendisse tingimusel, et need on ühtlase kvaliteediga ning iga värvi, sordi ja/või kaubandusliku tüübi kaupa ühesuguse päritoluga.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Tomatid peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisematerjal peab olema puhas ja niisugune, et see ei riku toodet välis- ega seespidiselt. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakend peab olema ilma igasuguste võõrkehadeta.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimistunnused

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

- kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;
- ainult kinnispakkide puhul Euroopa Liidu piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks):” või samaväärsed märke vahetus läheduses. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

- „Tomatid” või „Kobartomatid” ja kaubanduslik tüüp, kui pakendi sisu ei ole nähtav. Need üksikasjad tuleb alati märkida kirsstomatite (või kokteilitomatite) puhul, olenemata sellest, kas need on kobaratena või mitte.
- selgelt eri sorti, kaubanduslikku tüüpi ja/või värvi tomatite segu puhul „Tomatite segu” või samaväärne nimetus. Kui toode ei ole pakendis nähtav, tuleb märkida kaubaüksuses sisalduvate toodete värvid, sordid või kaubanduslikud tüübid.
- Sordi nimi (ei ole kohustuslik).

C. Toote päritolu

Päritoluriik⁽¹⁾ ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.

Segude puhul, mis sisaldavad selgelt eri värvusega, eri sordist ja/või eri kaubandusliku tüübi tomateid, mille päritolu erineb, märgitakse iga päritoluriik asjaomase värvuse, sordi ja/või kaubandusliku tüübi juurde.

D. Kaubanduslikud andmed

- Klass.
- Suurus (kui toode sortitakse suuruse järgi) väljendatuna miinimum- ja maksimumlääbimõõduna.

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Nimetatud pakenditel ei tohi olla eksitavaid märgiseid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märged olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

⁽¹⁾ Märkida tuleb täis- või tavanimi.

II LISA

ARTIKLI 12 LÕIKES 1 OSUTATUD NÄIDIS

	Euroopa Liidu värske puu- ja köögiviljade turustamisstandard Heakskiidetud ettevõtja nr (Liikmesriik)
---	---

III LISA

ARTIKLITES 12, 13 JA 14 OSUTATUD SERTIFIKAAT VÄRSKE PUU- JA KÕÕGIVILJA VASTAVUSE KOHTA EUROOPA LIIDU TURUSTAMISSTANDARDITELE

1. Ettevõtja		Värske puu- ja kõõgivilja suhtes kohaldatavate Euroopa Liidu turustamisstandarditele vastavust tõendav sertifikaat Nr ..... (Käesolev sertifikaat on ainult kontrolliasutustele kasutamiseks)	
2. Pakendil märgitud pakendaja (kui see ei ole ettevõtja)		3. Kontrolliasutus	
		4. Kontrolli koht / päritoluriik ⁽¹⁾	5. Sihtpiirkond või -riik
6. Veovahendi tunnus		7. ☐ Siseturg ☐ Import ☐ Eksport	
8. Pakendid (arv ja liik) - -	9. Toote liik (sort, kui see on asjaomaste normidega ette nähtud)	10. Kvaliteediklass	11. Netokaal kilodes
12. Sertifikaadi väljaandmise ajal vastab eespool osutatud kaubasaadeti kehtivatele Euroopa Liidu turustamisstandarditele. ..... Tolliasutus ..... Väljaandmise koht ja kuupäev Kehtib kuni (kuupäev): .... Alla kirjutanud (nimi trükitähedega): Allkiri ..... Pädeva asutuse pitsers			
13. Märkused			

⁽¹⁾ Kui tooted reeksportitakse, tuleb nende päritolu märkida lahtrisse 9.

IV LISA

KOLMANDAD RIIGID, KELLE VASTAVUSKONTROLLID ON HEAKS KIIDETUD VASTAVALT ARTIKLILE 15, JA ASJAOMASED TOOTED

Riik	Tooted
Šveits	Värske puu- ja köögivili, v.a tsitrusviljad
Maroko	Värske puu- ja köögivili
Lõuna-Aafrika Vabariik	Värske puu- ja köögivili
Iisrael	Värske puu- ja köögivili
India	Värske puu- ja köögivili
Uus-Meremaa	Õunad, pirnid ja kiivid
Senegal	Värske puu- ja köögivili
Kenya	Värske puu- ja köögivili
Türgi	Värske puu- ja köögivili

V LISA

ARTIKLI 17 LÕIKES 1 OSUTATUD KONTROLLIMEETODID

Järgmised kontrollimeetodid põhinevad värskel puu- ja köögivilja kvaliteedikontrolli rakendamise suuniste sätetel, mis on vastu võetud OECD puu- ja köögivilja rahvusvaheliste standardite kohaldamist käsitleva kava raames.

1. MÕISTED

1.1. Pakend

Eraldi pakendatud partii osa, kaasa arvatud sisu. Pakend on ette nähtud mõnede müügipakendite või lahtiste või paigutatud toodete käitlemise ja veo hõlbustamiseks, et vältida füüsilise käitlemise ja veokahjustuste käigus tekkivaid kahjustusi. Pakend võib moodustada müügipakendi. Pakenditena ei käsitata maantee-, raudtee-, mere- ja õhukekonteinereid.

1.2. Müügipakend

Eraldi pakendatud partii osa, kaasa arvatud sisu. Müügipakendi pakend on ette nähtud müügikohas lõppkasutajale või tarbijale müüdava kaubaüksuse pakendamiseks.

1.3. Kinnispakid

Kinnispakid on sellised müügipakendid, mille puhul pakend hõlmab toiduainet täielikult või osaliselt, kuid selliselt, et pakendi sisu ei ole võimalik muuta ilma pakendit avamata või vahetamata. Kinnispakina ei käsitata ühte toodet katvat kaitsekilet.

1.4. Kaubasaadetus

Kontrolli ajal konkreetse ettevõtja valduses olev müüdiv tootekogus, mis on dokumendis määratletud. Kaubasaadetus võib koosneda ühest või mitmest tootetiübist; saadetus võib koosneda ühest või mitmest värskel puu- ja köögivilja partiist.

1.5. Partii

Tootekogus, millel on kontrolli ajal sarnased omadused järgmistes aspektides:

- pakendaja ja/või lähetaja,
- päritoluriik,
- toote liik,
- toote klass,
- suurus (kui toode on suuruse järgi liigitatud),
- sort või kaubanduslik tüüp (vastavalt asjaomaste normide nõuetele),
- pakendi liik ja esitusviis.

Kui punktis 1.4 määratletud kaubasaadetiste vastavuskontrolli käigus on raske erinevate partiide vahel vahet teha ja/või kui üksikute partiide esitamine ei ole võimalik, võib saadetise kõiki partiisid käsitleda ühe partiina, kui need on sarnased tooteliigi, lähetaja, päritoluriigi, klassi ja sordi või kaubandusliku tüübi osas, kui see on asjakohase normiga ette nähtud.

1.6. Proovid

Vastavuskontrolli käigus partiist ajutiselt võetud koondproovid.

1.7. Üksikproov

Pakitud toodete puhul partiist pisteliselt võetud pakend või pakkimata kauba puhul (laadituna otse veokile või veoki lastiruumi) partii ühest kohast pisteliselt võetud kogus.

1.8. Lähteproov

Mitu partiist võetud üksikproovi, mis peaksid esindama kõnealust partiid sellisel viisil, et nende üldkogus on piisav partii hindamiseks seoses kõikide kriteeriumidega.

1.9. Teisene proov

Üksikproovist pisteliselt võetud võrdne tootekogus.

Pakendatud pähklike puhul kaalub teisene proov 300–1000 g. Kui üksikproov koosneb pakenditest, mis sisaldavad müügipakendeid, on teiseks prooviks üks või mitu müügipakendit, mis kaaluvad kokku vähemalt 300 g.

Muude pakitud toodete puhul koosneb teisene proov 30 ühikust, kui asjaomase pakendi netokaal ei ületa 25 kg ja pakend ei sisalda müügipakendeid. Teatavatel juhtudel tähendab see, et kontrollida tuleb pakendi kogu sisu, kui üksikproov ei sisalda rohkem kui 30 ühikut.

1.10. Liitproov (ainult kuivad ja kuivatatud tooted)

Liitproov on vähemalt 3 kg kaaluv segu kõikidest lähteproovist võetud teisestest proovidest. Liitproovis olevad tooted peavad olema ühtlastelt segatud.

1.11. Vähendatud proov

Lähte- või liitproovist pisteliselt võetud tootekogus, mis peab olema võimalikult väike, kuid piisav selleks, et selle põhjal saaks hinnata teatavaid üksikuid kriteeriume.

Kui asjaomane kontrollimeetod võiks toote rikkuda, ei tohi vähendatud proovi kogus ületada 10 % lähteproovist või koorimata pähklike puhul 100 liitproovist võetud pähkliit. Väikeste kuivade või kuivatatud toodete puhul (st 100 g sisaldab enam kui 100 ühikut) ei tohi vähendatud proov ületada 300 g.

Valmimis- ja/või küpsusastme kriteeriumide kontrollimiseks võetakse proovid kooskõlas objektiivsete meetoditega, mis on esitatud suunistes puu- ja köögiviljade ning kuivade ja kuivatatud toodete kvaliteedi kindlaksmääramisel tehtavate objektiivsete kontrollide kohta.

Selleks et kontrollida partii vastavust eri kriteeriumidele, võib lähte- või liitproovist võtta mitu vähendatud proovi.

2. VASTAVUSKONTROLI RAKENDAMINE

2.1. Üldine märkus

Vastavuskontroll viiakse läbi kontrollitava partii eri kohtadest pisteliselt võetud proovide hindamise teel. Vastavuskontroll põhineb eeldusel, et proovide kvaliteet esindab partii kvaliteeti.

2.2. Kontrolli läbiviimise koht

Vastavuskontrolli võib teostada pakendamistoimingute ajal, lähetamiskohas, veo ajal, vastuvõtukohas ning hulgi- ja jaemüügi tasandil.

Kui kontrolliasutus ei teosta asjaomast vastavuskontrolli oma territooriumil, tagab toote valdaja vastavuskontrolli läbiviimist võimaldavad vahendid.

2.3. Partiide identifitseerimine ja/või saadetise kohta üldmulje saamine

Partiid identifitseeritakse nende märgistuse või muude kriteeriumide alusel, näiteks nõukogu direktiivi 89/396/EMÜ⁽¹⁾ kohaselt sätestatud märgete alusel. Mitmest partiist koosneva kaubasaadetise puhul peab kontrollija saama saadetisest saatedokumentide või deklaratsioonide abil üldmulje. Seejärel teeb kontrollija kindlaks, mil määral vastavad esitatud partiid dokumentides esitatud teabele.

⁽¹⁾ EÜT L 186, 30.6.1989, lk 21.

Kui tooted tuleb laadida või kui need on laaditud veovahendile, kasutatakse veovahendi registreerimismärki kaubasaadetise identifitseerimiseks.

2.4. Toote esitamine

Kontrollitavad pakendid määrab kindlaks kontrollija. Tooted esitab selleks ettevõtja ja esitada tuleb lähteproov ning asjaomase saadetise või partii identifitseerimiseks vajalik teave.

Kui on vaja vähendatud või teiseid proove, määrab kontrollija need kindlaks lähteproovi hulgast.

2.5. Füüsiline kontroll

— Pakendi ja esitusviisi kontroll:

Pakendit, sealhulgas pakendis kasutatud materjali, kontrollitakse sobivuse ja puhtuse osas kooskõlas asjakohase turustamisstandardi sätetega. Pakitud toodete puhul viiakse kõnealune kontroll läbi üksikproovide põhjal ja kõikidel muudel juhtudel veoki põhjal. Kui lubatud on ainult teatavat tüüpi pakendid või esitusviisid, kontrollib kontrollija nende kasutamist.

— Märgistuste kontroll:

Kontrollija teeb kindlaks, kas asjaomane toode on märgistatud vastavalt asjakohasele turustamisstandardile. Selle käigus kontrollitakse märgistuse täpsust ja/või nõutavate muudatuste ulatust.

Pakitud toodete puhul viiakse kõnealune kontroll läbi üksikproovide põhjal ja kõikidel muudel juhtudel kaubaalusele või veokile lisatud dokumentide põhjal.

Eraldi plastpakendisse pakendatud puu- ja köögivilju ei käsitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/13/EÜ tähenduses kinnispakis oleva toiduna ning seetõttu ei tule neid turustamisstandarditele vastavalt märgistada. Sellisel juhul võib plastpakendit käsitada õrnade toodete kaitsena.

— Toote normidele vastavuse kontrollimine:

Kontrollija määrab koondproovi suuruse kindlaks sellisel viisil, et partiisid oleks võimalik hinnata. Kontrollija valib pisteliselt kontrollitavad pakendid või pakendamata kauba puhul kohad, kust partiist üksikproovid võetakse.

Seda tehes tuleb tagada, et proovide võtmine ei kahjustaks asjaomase toote kvaliteeti.

Rikutud pakendeid lähteproovina ei kasutata. Need tuleb panna eraldi ning neid võib vajaduse korral eraldi kontrollida ja nende kohta eraldi aruande koostada.

Kui partiid ei loeta rahuldavaks või kui tuleb kontrollida võimalust, et toode ei vasta asjaomasele turustamisstandardile, peab lähteproov hõlmama järgmisi miinimumkoguseid:

Pakitud tooted	
Pakendite arv partiis	Võetavate pakendite arv (üksikproovid)
Kuni 100	5
101 kuni 300	7
301 kuni 500	9
501 kuni 1 000	10
Rohkem kui 1 000	15 (miinimum)

Pakkimata tooted (laadituna otse veokile või veoki lastiruumi)	
Partii kogus kilogrammides või kimpude arv partiis	Üksikproovide kogus kilogrammides või nendes olevate kimpude arv
Kuni 200	10
201 kuni 500	20
501 kuni 1 000	30
1 001 kuni 5 000	60
Rohkem kui 5 000	100 (miinimum)

Suurte puu- ja köögiviljade (üks vili üle 2 kg) puhul peaksid üksikproovid koosnema vähemalt viiest viljast. Kui partiis on alla viie pakendi või kui partii kaalub alla 10 kg, kontrollitakse kogu partiid.

Kui kontrollija jõuab pärast kontrolli järelduseni, et otsust ei ole võimalik teha, viib ta läbi uue kontrolli ja esitab kokkuvõtte kahe kontrolli keskmise põhjal.

2.6. Toote kontrollimine

Pakitud toodete puhul kasutatakse toote üldilme, esitusviisi, puhtuse ja märgistuse kontrollimiseks üksikproove. Kõikidel muudel juhtudel viiakse kõnealune kontroll läbi partii või veoki põhjal.

Toode tuleb vastavuskontrolli läbiviimiseks täielikult pakendist eemaldada. Kontrollija ei pea pakendit eemaldama vaid juhul, kui proove võetakse liitproovide põhjal.

Ühtsust, miinimumnõuete järgmist, kvaliteediklasse ja suurust kontrollitakse lähte- või liitproovi põhjal, võttes arvesse OECD puu- ja köögivilja rahvusvaheliste standardite kohaldamist käsitleva kava raames avaldatud selgitavaid brošüüre.

Vigade esinemise korral määrab kontrollija kindlaks normile mittevastavate toodete protsendi nende arvust või kaalust.

Väliseid vigu kontrollitakse lähte- või liitproovi põhjal. Teatavaid valmimis- ja/või küpsusastme kriteeriume või sisemiste vigade esinemist või puudumist võib kontrollida vähendatud proovide põhjal. Kontrolli tehakse vähendatud proovide põhjal eelkõige siis, kui kontrollid kahjustavad asjaomase toote kaubanduslikku väärtust.

Valmimis- ja/või küpsusastme kriteeriumide kontrollimiseks kasutatakse asjaomases turustamisstandardis selleks otstarbeks ettenähtud vahendeid ja meetodeid või kõnealused kontrollid viiakse läbi kooskõlas suunistega puu- ja köögiviljade ning kuivade ja kuivatatud toodete kvaliteedi kindlaksmääramisel tehtavate objektiivsete kontrollide kohta.

2.7. Kontrolli tulemuste aruanne

Vajaduse korral väljastatakse artiklis 14 loetletud dokumendid.

Kui leitakse vigu, mille tõttu toode ei vasta normidele, teavitatakse asjaomast ettevõtjat või tema esindajat kirjalikult kõnealustest vigadest ja nende osakaalust protsentides ning mittevastavuse põhjustest. Kui tooteid on võimalik viia normidega vastavusse märgistuse muutmise teel, tuleb ettevõtjat või tema esindajat sellest teavitada.

Kui tootel on vigu, märgitakse standardidele mittevastavate toodete osakaal protsentides.

2.8. Väärtuse vähenemine vastavuskontrolli tõttu

Pärast vastavuskontrolli antakse lähte- või liitproov ettevõtja või tema esindaja käsutusse.

Kontrolliasutus ei ole kohustatud tagastama vastavuskontrolli ajal rikutud lähte- või liitproove.

VI LISA

ARTIKLI 50 LÕIKES 3 OSUTATUD TÖÖDELDUD TOOTED

Kategooria	CN-kood	Kirjeldus
Puuvilja- ja marjamahlad	ex 2009	Kääritamata, piirituselisandita puuvilja- ja marjamahlad (v.a alamrubriikidesse 2009 61 ja 2009 69 kuuluvad viinamarjamahl ja viinamarjavirre ning alamrubriiki 2009 80 kuuluv banaanimahl) ja kontsentreeritud mahlad, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma Kontsentreeritud mahlad on rubriiki ex 2009 kuuluvad puuvilja- ja marjamahlad, mis on saadud mahlast vähemalt 50 % vee eraldamisega füüsikalise töötlemisviisiga, pakendis netomassiga vähemalt 200 kg.
Tomatikontsentraat	ex 2002 90 31 ex 2002 90 91	Vähemalt 28 % kuivainesisaldusega tomatikontsentraat kontaktpakendis netomassiga vähemalt 200 kg.
Külmutatud puu- ja köögivili	ex 0710 ex 0811 ex 2004	Külmutatud köögivili (toores või eelnevalt aurutatud või keedetud), v.a alamrubriigi 0710 40 00 suhkrumais, alamrubriigi 0710 80 10 oliivid ja alamrubriigi 0710 80 59 perekonda <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuuluvad viljad Külmutatud puuviljad, marjad ja pähklid, kuumtöötlemata, aurutatud või vees keedetud, ilma suhkru- või muu magusainelisandita, v. a alamrubriiki ex 0811 90 95 kuuluvad külmutatud banaanid Muud köögiviljad, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta, külmutatud, v.a rubriigis 2006 nimetatud tooted, v.a alamrubriiki ex 2004 90 10 kuuluv suhkrumais (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>), alamrubriiki ex 2004 90 30 kuuluvad oliivid ja alamrubriiki 2004 10 91 kuuluvad kartulid, mis on valmistatud või konserveeritud jahu või helvestena
Konserveeritud puu- ja köögivili	ex 2001 ex 2002 ex 2005 ex 2008	Köögiviljad, puuviljad, marjad, pähklid jm taimede söödavad osad, äädika või äädikhappeta valmistatud või konserveeritud, v.a: — perekonda <i>Capsicum</i> kuuluvate taimede viljad, v.a alamrubriiki 2001 90 20 kuuluvad magus ja mahe paprika või piment — alamrubriigi 2001 90 30 suhkrumais (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>) — alamrubriiki 2001 90 40 kuuluvad jamss, bataat jms toiduks kasutatavad taimeosad, millesisaldavad vähemalt 5 % massist tärklist — alamrubriiki 2001 90 60 kuuluvad palmipungad — alamrubriigi 2001 90 65 oliivid — viinamarjalehed, humalavõrsed jms toiduks kasutatavad taimeosad, mis kuuluvad alamrubriiki ex 2001 90 97. Tomatid, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädikata või äädikhappeta, v.a eespool kirjeldatud alamrubriikidesse ex 2002 90 31 ja ex 2002 90 91 kuuluv tomatikontsentraat. Muud külmutamata köögiviljad, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädikata või äädikhappeta, v.a rubriigis 2006 nimetatud tooted, v.a alamrubriiki 2005 70 kuuluvad oliivid, alamrubriiki ex 2005 80 00 kuuluv suhkrumais (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>), ja perekonda <i>Capsicum</i> kuuluvate taimede viljad, v.a alamrubriiki 2005 99 10 kuuluvad magus ja mahe paprika ning piment ja alamrubriiki 2005 20 10 kuuluvad kartulid, mis on valmistatud või konserveeritud jahu või helvestena. Mujal nimetamata puuviljad ja marjad, pähklid jm söödavad taimeosad, muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud, suhkru-, muu magusaine- või alkoholilisandiga või ilma, v.a: — alamrubriiki 2008 11 10 kuuluv maapähklivõi

Kategooria	CN-kood	Kirjeldus
		<ul style="list-style-type: none"> — alamrubriiki ex 2008 19 kuuluvad muud pähklid, muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud, suhkru- või muu magusainega või ilma, mujal nimetamata — alamrubriigi 2008 91 00 palmipungad — alamrubriiki 2008 99 85 kuuluv mais — alamrubriiki 2008 99 91 kuuluvad jamss, bataat jms toiduks kasutatavad taimeosad, mis sisaldavad tärklist vähemalt 5 % massist — viinamarjalehed, humalavõrsed jms toiduks kasutatavad taimeosad, mis kuuluvad alamrubriiki ex 2008 99 99 — alamrubriikidesse ex 2008 92 59, ex 2008 92 78, ex 2008 92 93 ja ex 2008 92 98 kuuluvad segud banaanidest, muul moel valmistatud või konserveeritud — alamrubriikidesse ex 2008 99 49, ex 2008 99 67 ja ex 2008 99 99 kuuluvad muul viisil valmistatud ja konserveeritud banaanid
Konserveeritud seened	2003 10	Perekonda <i>Agaricus</i> kuuluvad seened, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma aädika või aädikhappeta.
Lühiajaliseks säilitamiseks soolvees konserveeritud puuviljad	ex 0812	Lühiajaliseks säilitamiseks soolvees konserveeritud puuviljad, marjad ja pähklid, kuid kohe tarbimiseks kõlbmatud, v. a alamrubriigi ex 0812 90 98 lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud banaanid.
Kuivatatud puuviljad	ex 0813 0804 20 90 0806 20 ex 2008 19	<p>Kuivatatud puuviljad ja marjad, v.a rubriikide 0801–0806 puuviljad</p> <p>Kuivatatud viigimarjad</p> <p>Kuivatatud viinamarjad</p> <p>Muud pähklid, muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma, mujal nimetamata, v.a troopilised pähklid ja nende segud.</p>
Muud töödeldud puu- ja köögiviljad		Määruse (EÜ) nr 1234/2007 I lisa X osas loetletud töödeldud puu- ja köögiviljad, mis erinevad eespool loetletud kategooriate toodetest.
Töödeldud maitsetaimed	ex 0910 ex 1211	<p>Kuivatatud aed-liivatee</p> <p>Basiilik, meliss, münt, harilik pune (oregano), rosmariin ja salvei, kuivatatud, tükeldatud või tükeldamata, purustatud või purustamata, pulbristatud või pulbristamata.</p>
Paprikapulber	ex 0904	Piprad perekonnast <i>Piper</i> ; perekonda <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuuluvad kuivatatud kuivatatud, purustatud või jahvatatud viljad, v.a alamrubriiki 0904 20 10 kuuluv paprika.

VII LISA

**ARTIKLI 55 LÖIKES 1 OSUTATUD SÄÄSTVATE RAKENDUSKAVADE RIIKLIKU STRATEEGIA ÜLESEHITUS
JA SISU**

1. Riikliku strateegia kestus
Määrab liikmesriik.
2. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103f lõike 2 punktides a ja b osutatud olukorra tugevate ja nõrkade külgede analüüs ning arengupotentsiaal, nende täitmiseks valitud strateegia ja valitud prioriteetide põhjendus.
  - 2.1. Olukorra analüüs
Kirjeldada arvandmetele toetudes puu- ja köögiviljasektori hetkeolukorda, esitades tugevad ja nõrgad küljed, olulised erinevused, vajadused ja lüngad ning arengupotentsiaal VIII lisas määratletud ühiste alusnäitajate ja muude asjakohaste täiendavate näitajate alusel. Kirjelduses peab vähemalt sisalduma:
    - puu- ja köögiviljasektori tulemuslikkus, sh peamised arengusuunad: puu- ja köögiviljasektori tugevad ja nõrgad küljed seoses konkurentsivõimega ning tootjaorganisatsioonide arengupotentsiaal;
    - puu- ja köögiviljatootmise mõju keskkonnale (toime / surve ja kasu), sh peamised arengusuunad.
  - 2.2. Tugevate ja nõrkade külgedega sobiv strateegia
Kirjeldada põhivaldkondi, milles sekkumisest oodatakse maksimaalset lisandväärtust:
    - rakenduskavades seatud eesmärkide, nendega seotud oodatavate tulemuste ja määratletud (esmatähtsate) vajaduste suhtes seatud sihtide asjakohasus ning nende tegeliku saavutamise ulatus;
    - strateegia sisemine sidusus, vastastikku tugevdava toime olemasolu ning võimalike konfliktide ja vastuolude puudumine erinevate valitud tegevuste rakenduslike eesmärkide vahel;
    - valitud tegevuste järjepidevus ja täiendavus muude riiklike või piirkondlike valitud tegevuste, eelkõige ELi fondide kaudu toetatud tegevustega ning esmajoones maaelu arengu meetmetega;
    - oodatavad tulemused ja mõju esialgse olukorra suhtes ning nende panus ELi eesmärkide saavutamisse.
  - 2.3. Eelmiste rakenduskavade mõju (vajaduse korral)
Vajaduse korral kirjeldada viimasel ajal rakendatud rakenduskavade mõju. Esitada olemasolevate tulemuste kokkuvõte.
3. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103f lõike 2 punktis c osutatud rakenduskavade ja rahastamisvahendite eesmärgid ja tulemuslikkuse näitajad.

Kirjeldada valitud tegevuste abikõlblikkust (mittetäielik loetelu) ning märkida saavutatavad eesmärgid, kontrollitavad sihid ja näitajad, mis võimaldavad hinnata saavutatavate eesmärkide edenemist, tulemuslikkust ja tõhusust.
  - 3.1. Kõiki tegevusi või mitut liiki tegevusi käsitlevad tingimused
Kriteeriumid ja haldusekirjad, mis on vastu võetud selle tagamiseks, et toetuse tingimustele vastavad teatavad valitud tegevused ei saaks toetust muudest asjakohastest ühise põllumajanduspoliitika rahastamisvahenditest ega eelkõige maaelu arengu meetmetest.

Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõike 5 kohaldamisel kasutusele võetud tõhusad meetmed, et kaitsta keskkonda rakenduskavade kohaselt toetatavatest investeeringutest tuleneva võimaliku suureneva surve eest ning kõnealuse määruse artikli 103f lõike 1 kohaldamisel vastu võetud abikõlblikkuskriteeriumid selle tagamiseks, et rakenduskavadest toetatavate üksikutesse põllumajandusettevõtetesse tehtavate investeeringute puhul järgitakse asutamislepingu artiklis 191 ja kuuendas keskkonnavaldkonnas tegevusprogrammis sätestatud eesmärgid.

- 3.2. Tegevuste liikide kohta nõutav eriteave (täita ainult valitud tegevuste liikide kohta)
Kavandatavate tegevuste kohta on vaja järgmist eriteavet:
- 3.2.1. Tootmise planeerimiseks võetavad meetmed (mittetäielik nimekiri)
- 3.2.1.1. Põhivara soetamine
- toetuse saamise tingimustele vastavad investeeringuliigid (sh asjaomase põhivara liik),
  - muud toetuse saamise tingimustele vastavad soetusviisid (nt rentimine, liisimine) (sh asjaomase põhivara liik),
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.1.2. Muud tegevused
- toetuse saamise tingimustele vastavate tegevuste liikide kirjeldus,
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.2. Toote kvaliteedi tõstmiseks ja säilitamiseks läbiviidavad tegevused (mittetäielik loetelu)
- 3.2.2.1. Põhivara soetamine
- toetuse saamise tingimustele vastavad investeeringuliigid (sh asjaomase põhivara liik),
  - muud toetuse saamise tingimustele vastavad soetusviisid (nt rentimine, liisimine) (sh asjaomase põhivara liik),
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.2.2. Muud tegevused
- toetuse saamise tingimustele vastavate tegevuste liikide kirjeldus,
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.3. Turustamise parandamiseks läbiviidavad tegevused (mittetäielik loetelu)
- 3.2.3.1. Põhivara soetamine
- toetuse saamise tingimustele vastavad investeeringuliigid (sh asjaomase põhivara liik),
  - muud toetuse saamise tingimustele vastavad soetusviisid (nt rentimine, liisimine) (sh asjaomase põhivara liik),
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.3.2. Muud tegevuste liigid, sh müügiarenduse ja teabeedastusega seonduvad tegevused, v.a kriisiennetuse ja -juhtimisega seotud tegevused
- toetuse saamise tingimustele vastavate tegevuste liikide kirjeldus,
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.4. Teadusuuringud ja eksperimentaaltootmine (mittetäielik loetelu)
- 3.2.4.1. Põhivara soetamine
- toetuse saamise tingimustele vastavad investeeringuliigid (sh asjaomase põhivara liik),
  - muud toetuse saamise tingimustele vastavad soetusviisid (nt rentimine, liisimine) (sh asjaomase põhivara liik),
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.4.2. Muud tegevuste liigid
- toetuse saamise tingimustele vastavate tegevuste liikide kirjeldus,
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.

- 3.2.5. Koolitustegevuste liigid (muud kui kriisiennetuse ja -juhtimisega seotud tegevused) ja nõustamisteenuste juurdepääsu soodustamiseks läbiviidavad tegevused (mittetäielik loetelu)
- toetuse saamise tingimustele vastavate tegevuste liikide kirjeldus (sh koolituseliigid ja/või nõustamisteenusega hõlmatud küsimused),
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.6. Kriiside ennetamise ja juhtimise meetmed
- toetuse saamise tingimustele vastavate tegevuste liikide kirjeldus,
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.7. Keskkonnaalaste tegevuste liigid (mittetäielik loetelu)
- kinnitus selle kohta, et toetuse saamise tingimustele vastavate valitud keskkonnaalaste tegevuste puhul järgitakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõike 3 esimeses lõigus sätestatud tingimusi,
  - kinnitus selle kohta, et abikõlblike keskkonnaalaste tegevuste toetuse puhul järgitakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103c lõike 3 neljandas lõigus sätestatud tingimusi.
- 3.2.7.1. Põhivara soetamine
- toetuse saamise tingimustele vastavad investeeringuliigid (sh asjaomase põhivara liik),
  - muud toetuse saamise tingimustele vastavad soetusviisid (nt rentimine, liisimine) (sh asjaomase põhivara liik),
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.7.2. Muud tegevuste liigid
- toetuse saamise tingimustele vastavate keskkonnaalaste tegevuste loetelu,
  - toetuse saamise tingimustele vastavate tegevuste liikide kirjeldus, sh nendega kaasnev(ad) erikohus(ed) ning põhjendus, mille aluseks on nende oodatav keskkonnamõju, mis on seotud keskkonnavajaduste ja -prioriteetidega;
  - toetussummad, kui see on asjakohane;
  - toetusmäärade arvutamiseks vastuvõetud kriteeriumid.
- 3.2.8. Muud tegevuste liigid (mittetäielik loetelu)
- 3.2.8.1. Põhivara soetamine
- toetuse saamise tingimustele vastavad investeeringuliigid (sh asjaomase põhivara liik),
  - muud toetuse saamise tingimustele vastavad soetusviisid (nt rentimine, liisimine) (sh asjaomase põhivara liik),
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
- 3.2.8.2. Muud tegevused
- toetuse saamise tingimustele vastavate muude tegevuste liikide kirjeldus,
  - toetuse saamise tingimuste üksikasjad.
4. Pädevate ametiasutuste ja vastutavate asutuste määramine
- Riikliku strateegia juhtimise, järelevalve ja hindamise eest vastutava riikliku asutuse määramine liikmesriigis.

5. Järelevalve- ja hindamissüsteemide kirjeldus

Need peavad olema moodustatud VIII lisas esitatud ühiste tulemusnäitajate loetelu alusel. Vajaduse korral täpsustatakse riiklikus strateegias täiendavaid näitajaid, mis kajastavaid riiklikele rakenduskavadele omaseid riiklike ja/või piirkondlike vajadusi, tingimusi ja eesmärke.
  - 5.1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103f lõike 2 punktides d ja e osutatud rakenduskavade hindamine ja aruandekohustus tootjaorganisatsioonide ees

Kirjeldada rakenduskavadega seotud järelevalve- ja hindamisnõudeid ning menetlusi, sh aruandekohustust tootjaorganisatsioonide ees.
  - 5.2. Riikliku strateegia järelevalve ja hindamine

Kirjeldada riikliku strateegiaga seotud järelevalve- ja hindamisnõudeid ning menetlusi.
-

Artikli 59 punktis a, artikli 96 lõike 3 punktis a ja artikli 125 lõikes 2 osutatud ühiste tulemusnäitajate loetelu

Ühiste tulemusnäitajate süsteem, mis on seotud rakenduskava kohaselt võetud tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude ja nende liikmete tegevustega, ei hõlma tingimata kõiki tegureid, mis võivad osaleda rakenduskava väljundites, tulemustes ja mõjus ning neid omakorda mõjutada. Seepärast tuleb ühiste tulemusnäitajate põhjal saadud teabe tõlgendamisel võtta arvesse ka kvantitatiivset ja kvalitatiivset teavet muude põhitegurite kohta, mis on olulised programmi rakendamise edukuse või ebaedu seisukohast.

1. FINANTSASPEKTIDEGA SEONDUVAD ÜHISED TULEMUSNÄITAJAD (SISENDINÄITAJAD) (IGA-AASTASED)

Meede	Tegevuse liik	Sisendinäitajad (iga-aastased)
Tootmise planeerimiseks läbiviidavad tegevused	a) Põhivara soetamine b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine c) Muud tegevused	Kulud (eurodes)
Toote kvaliteedi tõstmiseks ja säilitamiseks läbiviidavad tegevused	a) Põhivara soetamine b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine c) Muud tegevused	Kulud (eurodes)
Turustamise parandamiseks läbiviidavad tegevused	a) Põhivara soetamine b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine c) Müügiedendamiseks ja teavitamiseks läbiviidavad tegevused (muud kui kriisiennetuse ja -juhtimisega seotud) tegevused d) Muud tegevused	Kulud (eurodes)
Teadusuuringud ja eksperimentaaltootmine	a) Põhivara soetamine b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine c) Muud tegevused	Kulud (eurodes)
Koolitustegevused (muud kui kriisiennetuse ja -juhtimisega seotud tegevused) ja/või nõustamisteenuste juurdepääsu soodustamiseks läbiviidavad tegevused	Põhineb hõlmatud põhiküsimusel: a) mahepõllumajanduslik tootmine; b) integreeritud tootmine või integreeritud kahjuritõrje; c) muud keskkonnaküsimused; d) jälgitavus; e) toote kvaliteet, sh pestitsiidide jäägid; f) muud küsimused.	Kulud (eurodes)

Meede	Tegevuse liik	Sisendinäitajad (iga-aastased)
Kriiside ennetamise ja juhtimise meetmed	a) Turult kõrvaldamine; b) puu- ja köögiviljasaagi toorelt koristamine või koristamata jätmine; c) müügiarendamiseks ja teavitamiseks läbiviidavad tegevused; d) koolitustegevused; e) saagikindlustus; f) investeerimisfondide moodustamise halduskulude katmiseks ettenähtud toetus.	Kulud (eurodes)
Keskkonnavalased tegevused	a) Põhivara soetamine b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine c) Muud tegevused: <ol style="list-style-type: none"> 1) Tootmine <ol style="list-style-type: none"> i) Mahepõllumajanduslik tootmine ii) Integreeritud tootmine iii) Veeressursside tõhusam kasutamine ja/või majandamine, sh vee säästmine ja drenaaž iv) Tegevused pinnase säilitamiseks (nt töövõtted pinnaerosiooni ärahoidmiseks/vähendamiseks, taimkate, keskkonda säästev põllumajandus, multšimine) v) Tegevused bioloogilist mitmekesisust soodustavate elupaikade (nt märgalad) loomiseks või säilitamiseks, maastiku säilitamiseks, sh ajalooliste objektide (nt kiviaiad, terrassid, väikesed metsad) säilitamine vi) Energiasäästu soodustavad tegevused vii) Jäätmetekke vähendamise ja jäätmekäitluse tõhustamisega seotud tegevused viii) Muud tegevused 2) Vedu 3) Turustus 	Kulud (eurodes)
Muud tegevused	a) Põhivara soetamine b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine c) Muud tegevused	Kulud (eurodes)

2. ÜHISED TOOTLUSNÄITAJAD (IGA-AASTASED)

Meede	Tegevuse liik	Tootlusnäitajad (iga-aastased)
Tootmise planeerimiseks läbiviidavad tegevused	a) Põhivara soetamine	Tegevustes osalevate ettevõtete arv Investeeringute koguväärtus (eurodes) ⁽¹⁾
	b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine	Tegevustes osalevate ettevõtete arv
	c) Muud tegevused	Tegevustes osalevate ettevõtete arv
Toote kvaliteedi tõstmiseks ja säilitamiseks läbiviidavad tegevused	a) Põhivara soetamine	Tegevustes osalevate ettevõtete arv. Investeeringute koguväärtus (eurodes) ⁽¹⁾
	b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine	Tegevustes osalevate ettevõtete arv
	c) Muud tegevused	Tegevustes osalevate ettevõtete arv
Turustamise parandamiseks läbiviidavad tegevused	a) Põhivara soetamine	Tegevustes osalevate ettevõtete arv. Investeeringute koguväärtus (eurodes) ⁽¹⁾
	b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine	Tegevustes osalevate ettevõtete arv
	c) Müügiedendamiseks ja teavitamiseks läbiviidavad tegevused (muud kui kriisiennetuse ja -juhtimisega seotud) tegevused	Läbiviidud tegevuste arv ⁽²⁾
	d) Muud tegevused	Tegevustes osalevate ettevõtete arv

Meede	Tegevuse liik	Tootlusnäitajad (iga-aastased)
Teadusuuringud ja eksperimentaaltootmine	a) Põhivara soetamine	Tegevustes osalevate ettevõtete arv. Investeeringute koguväärtus (eurodes) ⁽¹⁾
	b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine	Tegevustes osalevate ettevõtete arv
	c) Muud tegevused	Tegevustes osalevate ettevõtete arv ⁽³⁾ Asjaomaste hektarite arv ⁽⁴⁾
Koolitustegevused (muud kui kriisienne- tuse ja -juhtimisega seotud tegevused) ja/või nõustamisteenustele juurdepääsu soodustamiseks läbiviidavad tegevused	Põhineb hõlmatud põhiküsimusel:	Osalejate koolituspäevade arv
	a) mahepõllumajanduslik tootmine b) integreeritud tootmine või integreeritud kahjuritõrje c) muud keskkonnaküsimused d) jälgitavus; e) toote kvaliteet, sh pestitsiidide jäägid f) muud küsimused	Nõustamisteenust kasutavate ettevõtete arv ⁽⁵⁾
Kriiside ennetamise ja juhtimise meetmed	a) turult kõrvaldamine;	Läbiviidud tegevuste arv ⁽⁶⁾
	b) puu- ja köögiviljasaagi toorelt koristamine või koristamata jätmine;	Läbiviidud tegevuste arv ⁽⁷⁾
	c) müügievendamiseks ja teavitamiseks läbiviidavad tegevused;	Läbiviidud tegevuste arv ⁽²⁾
	d) koolitustegevused;	Osalejate koolituspäevade arv
	e) saagikindlustus;	Tegevustes osalevate ettevõtete arv
	f) investeerimisfondide moodustamise halduskulude katmiseks ettenähtud toetus.	Läbiviidud tegevuste arv ⁽⁸⁾

Meede	Tegevuse liik	Tootlusnäitajad (iga-aastased)
Keskonnaalased tegevused	a) Põhivara soetamine ⁽⁹⁾	Tegevustes osalevate ettevõtete arv. Investeeringute koguväärtus (eurodes) ⁽²⁾
	b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine ⁽¹⁰⁾	Tegevustes osalevate ettevõtete arv
	c) Muud tegevused 1) Tootmine i) Mahepõllumajanduslik tootmine ii) Integreeritud tootmine iii) Veeressursside tõhusam kasutamine ja/või majandamine, sh vee säästmine ja drenaaž iv) Tegevused pinnase säilitamiseks (nt töövõtted pinnaerosiooni ärahoidmiseks/vähendamiseks, taimkate, keskkonda säästev põllumajandus, multšimine) v) Tegevused bioloogilist mitmekesisust soodustavate elupaikade (nt märgalad) loomiseks või säilitamiseks, maastiku säilitamiseks, sh ajalooliste objektide (nt kiviaiad, terrassid, väikesed metsad) säilitamine vi) Energiasäästu soodustavad tegevused vii) Jäätmetekke vähendamise ja jäätmekäitluse tõhustamisega seotud tegevused viii) Muud tegevused	Tegevuses osalevate ettevõtete arv Asjaomaste hektarite arv
	2) Vedu 3) Turustus	Turustatud toodangu maht
Muud tegevused	a) Põhivara soetamine	Tegevustes osalevate ettevõtete arv Investeeringute koguväärtus (eurodes) ⁽¹⁾
	b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine	Tegevustes osalevate ettevõtete arv
	c) Muud tegevused	Tegevustes osalevate ettevõtete arv

⁽¹⁾ Täidetakse ainult selle aasta kohta, mil investeering tehakse.

⁽²⁾ Üks müügievenduskampaania päev on üks tegevus.

⁽³⁾ Ainult tegevuste puhul, mis on seotud liikmeks olevate ettevõtete maa-alal toimuva eksperimentaaltootmisega.

⁽⁴⁾ Ainult tegevuste puhul, mis on seotud liikmeks olevate ettevõtete ja/või tootjaorganisatsiooni maa-alal toimuva eksperimentaaltootmisega.

⁽⁵⁾ Sõltumata nõustamise allikast (st kas nõuandeid pakutakse tootjaorganisatsiooni väljatöötatud nõuandeteenistuse kaudu või väljastpoolt) ja nõustamisel käsitletud konkreetsetest küsimustest.

⁽⁶⁾ Sama toote turult kõrvaldamine aasta erinevatel perioodidel ja erinevate toodete kõrvaldamine on erinevad tegevused. Konkreetse toote iga turult kõrvaldamine on üks tegevus.

⁽⁷⁾ Saagi toorelt koristamine ja koristamata jätmine on erinevad tegevused. Sama toote saagi toorelt koristamine ja koristamata jätmine on üks tegevus sõltumata selleks kulunud päevade arvust, selles osalevate ettevõtete arvust ja asjaomaste maotükkide või hektarite arvust.

⁽⁸⁾ Eri investeerimisfondide moodustamisega seotud tegevused on erinevad tegevused.

⁽⁹⁾ Sealhulgas vähetootlikud investeeringud, mis on seotud muude keskkonnaalaste tegevuste raames võetud kohustuste täitmisega.

⁽¹⁰⁾ Sealhulgas muud põhivara soetamise viisid, mis on seotud muude keskkonnaalaste tegevuste raames võetud kohustuste täitmisega.

3. ÜHISED TULEMUSNÄITAJAD

Märkus: Tulemusnäitajaid võib teatavaks teha pärast seda, kui tulemused on heaks kiidetud.

Meede	Tulemusnäitajad (Mõõtmine)
Tootmise planeerimiseks läbiviidavad tegevused	Turustatud toodangu kogumahu muutus (tonnides) Turustatud kogutoodangu väärtuse muutus (eurot/kg)
Toote kvaliteedi tõstmiseks ja säilitamiseks läbiviidavad tegevused	Konkreetsed kvaliteedikava nõuetele vastava turustatud toodangu mahu muutus (tonnides)(1) (1) Turustatud kogutoodangu väärtuse muutus (eurot/kg) Hinnanguline mõju tootmiskuludele (eurot/kg)
Turustamise parandamiseks läbiviidavad tegevused	Turustatud toodangu kogumahu muutus (tonnides) Turustatud kogutoodangu väärtuse muutus (eurot/kg)
Teadusuuringud ja eksperimentaaltootmine	Uute tehnoloogiate, protsesside ja/või toodete kasutuselevõtmine alates rakenduskava algusest
Koolitustegevused (muud kui kriisiennetuse ja -juhtimisega seotud tegevused) ja/või nõustamisteenuste juurdepääsu soodustamiseks läbiviidavad tegevused	Kõik koolitusüritused / kogu koolitusprogrammi läbinud inimeste arv Nõustamisteenust kasutavate põllumajandusettevõtete arv
Kriiside ennetamise ja juhtimise meetmed	
a) Turult kõrvaldamine	Turult kõrvaldatud toodete maht (tonnides)
b) Puu- ja köögiviljasaagi toorelt koristamine või koristamata jätmine	Toorelt koristatud või koristamata jäetud saagiga seotud kogupindala (hektarites)
c) Müügievendamine ja teavitamine	Selliste toodete, mille puhul on läbi viidud müügievendamis-/teavitamistegevusi toodangu mahu hinnanguline muutus (tonnides)
d) Koolitustegevused	Kõik koolitusüritused / kogu koolitusprogrammi läbinud inimeste arv
e) Saagikindlustus	Kindlustusriski koguväärtus (eurodes)
f) Investeeringufondide moodustamise halduskulude katmiseks ettenähtud toetus	Moodustatud investeeringufondide koguväärtus (eurodes)

Meede	Tulemusnäitajad (Mõõtmine)
Keskonnaalased tegevused	
a) Põhivara soetamine ⁽²⁾	Mineraalväetiste iga-aastase kasutamise hinnanguline muutus/hektari kohta, väetise liigi kaupa (N ja P ₂ O ₃) (tonni/ha)
b) Muud põhivara soetusviisid, sh rentimine, üürimine ja liisimine ⁽³⁾	Vee iga-aastase kasutamise hinnanguline muutus hektari kohta (m ³ /ha)
c) Muud tegevused	Energia iga-aastase kasutamise hinnanguline muutus energiaallika või kütuse liigi kaupa (tonni/liitirt/m ³ /kWh ühe tonni turustatud toodangu kohta)
1) Tootmine	Tekkivate jäätmete iga-aastase mahu hinnanguline muutus (tonnides ühe tonni turustatud toodangu kohta) Pakendite aastase kasutuse hinnanguline muutus (tonnides ühe tonni turustatud toodangu kohta)
2) Vedu	Energia iga-aastase kasutamise hinnanguline muutus energiaallika või kütuse liigi kaupa (tonni/liitirt/m ³ /kWh ühe tonni turustatud toodangu kohta)
3) Turustus	Tekkivate jäätmete iga-aastase mahu hinnanguline muutus (tonnides ühe tonni turustatud toodangu kohta) Pakendite aastase kasutuse hinnanguline muutus (tonnides ühe tonni turustatud toodangu kohta)
Muud tegevused	Turustatud toodangu kogumahu muutus (tonnides) Turustatud kogutoodangu väärtuse muutus (eurot/kg) Hinnanguline mõju tootmiskuludele (eurot/kg)

Märkused: võrdlusperioodi aluseks on olukord programmi alguses.

⁽¹⁾ „Kvaliteedinõuetega” on siinkohal ette nähtud hulk tootmismeetoditega seotud üksikasjalikke kohustusi a) mille järgimist kontrollib sõltumatu kontrolliasutus, ja b) millega tagatakse lõpptoote kvaliteet, mis i) riiklike-, taime- või keskkonnanormide puhul ületab oluliselt tavapäraseid kaubandusstandardeid ja ii) vastab olemasolevatele või prognoositavatele turuvõimalustele. On tehtud ettepanek, et „kvaliteedikavaga” oleks hõlmatud: a) sertifitseeritud mahepõllumajanduslik tootmine; b) kaitstud geograafilised tähised ja kaitstud päritolunimetused, c) sertifitseeritud integreeritud tootmine, d) eraviisilised sertifitseeritud tootekvaliteedi kavad.

⁽²⁾ Sealhulgas vähetootlikud investeeringud, mis on seotud muude keskkonnaalaste tegevuste raames võetud kohustuste täitmisega.

⁽³⁾ Sealhulgas muud põhivara soetamise viisid, mis on seotud muude keskkonnaalaste tegevuste raames võetud kohustuste täitmisega.

4. ÜHISED MÕJUNÄITAJAD

Märkus: Mõjunäitajaid võib avalikustada pärast seda, kui mõju on kindlaks määratud.

Meede	Üldised eesmärgid	Mõjunäitajad (Mõõtmine)
Tootmise planeerimiseks läbiviidavad tegevused Toote kvaliteedi tõstmiseks ja säilitamiseks läbiviidavad tegevused Turustamise parandamiseks läbiviidavad tegevused Teadusuuringud ja eksperimentaaltootmine Koolitustegevused (muud kui kriisiennetuse ja -juhtimisega seotud tegevused) ja/või nõustamisteenustele juurdepääsu soodustamiseks läbiviidavad tegevused Kriiside ennetamise ja juhtimise meetmed	Konkurentsivõime parandamine Tootjaorganisatsioonide liikmelisuse atraktiivsemaks muutmine	Turustatud kogutoodangu väärtuse hinnanguline muutus (eurodes) Asjaomaste tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude tegevliikmeks ⁽¹⁾ olevate puu- ja köögiviljatootjate koguarvu muutus (arv) Tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude liikmete puu- ja köögiviljatootmiseks kasutatava maa kogupindala muutus (ha)
Keskkonnavalased tegevused	Keskkonna säilitamine ja kaitse:	
	— mullastik	Ei leitud
	— vee kvaliteet	Mineraalväetiste kogukasutamise hinnanguline muutus, väetise liigi kaupa (N ja P ₂ O ₃) (tonnides)
	— veeressursside säästev kasutamine	Vee kogukasutamise hinnanguline muutus (m ³)
	— elupaik ja bioloogiline mitmekesisus	Ei leitud
	— maastik	Ei leitud
	— kliimamuutuste leevendamine	Energia kogukasutuse hinnanguline muutus energiaallika või kütuseliigi kaupa (liitrit/m ³ /kWh)
	— jäätmete vähendamine	Tekkivate jäätmete kogumahu hinnanguline muutus (tonnides) Pakendite kasutuse hinnanguline muutus (tonnides)
Muud tegevused	Konkurentsivõime parandamine Tootjaorganisatsioonide liikmelisuse atraktiivsemaks muutmine	Turustatud kogutoodangu väärtuse hinnanguline muutus (eurodes) Asjaomaste tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude tegevliikmeks ⁽¹⁾ olevate puu- ja köögiviljatootjate koguarvu muutus (arv) Tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude liikmete puu- ja köögiviljatootmiseks kasutatava maa kogupindala muutus (ha)

Märkused: võrdlusperioodi aluseks on olukord programmi alguses.

⁽¹⁾ Tegevliikmed on need liikmed, kes tarnivad tooteid tootjaorganisatsioonidele ja tootjaorganisatsioonide liitudele.

5. ÜHISED ALUSNÄITAJAID

Märkus: Alusnäitajaid on vaja programmi perioodi alguses valitseva olukorra analüüsiks. Teatavad ühised alusnäitajad on asjakohased vaid üksikute rakenduskavade puhul tootjaorganisatsioonide tasandil (nt sellise turustatud toodangu maht, mille hind jääb alla 80 % tootjaorganisatsioonide/tootjaorganisatsioonide liitude saadud keskmisest hinnast). Muud ühised alusnäitajad on asjakohased riiklike strateegiatega puhul liikmesriikide tasandil (nt turustatud toodangu väärtus).

Üldreeglina arvutatakse alusnäitajad kolme aasta keskmiste näitajate põhjal. Kui sellised andmed ei ole kättesaadavad, tuleb alusnäitajate arvutamisel kasutada vähemalt ühe aasta andmeid.

Eesmärgid	Eesmärkidega seotud alusnäitajad	
	Näitaja	Määratlus (ja mõõtmine)
Üldised eesmärgid		
Konkurentsivõime parandamine	Turustatud toodangu koguväärtus	Tootjaorganisatsiooni / tootjaorganisatsioonide liitude turustatud toodangu koguväärtus (eurodes)
Tootjaorganisatsioonide liikmelisuse atraktiivsemaks muutmine	Asjaomaste tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude tegevliikmeks olevate puu- ja köögiviljatootjate arv	Asjaomaste tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude tegevliikmeks ⁽¹⁾ olevate puu- ja köögiviljatootjate arv
	Asjaomaste tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude liikmete puu- ja köögiviljatootmiseks kasutatava maa kogupindala	Tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude liikmete puu- ja köögiviljatootmiseks kasutatava maa kogupindala (ha)
Keskkonna säilitamine ja kaitse	Ei leitud	
Konkreetsed eesmärgid		
Tarnete kontsentreerimise tõhustamine	Turustatud toodangu kogumaht	Tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude turustatud toodangu kogumaht (tonnides)
Liikmete toodetud toodete turuleviimise edendamine		Konkreetsed „kvaliteedikava“ ⁽²⁾ nõuetele vastava turustatud toodangu maht asjaomaste „kvaliteedikavade“ põhiliikide kaupa (tonnides)
Selle tagamine, et tootmine kohandatakse kvaliteedi- ja kvantiteedinõuetele vastavaks		
Tootmiskulude optimeerimine	Ei leitud	
Toodete kaubandusliku väärtuse tõstmine	Turustatud toodangu keskmine ühikuväärtus	Turustatud toodangu koguväärtus / turustatud toodangu kogumaht (eurot/kg)
Tootjahindade stabiliseerimine	Ei leitud	
Teadmiste suurendamine ja inimpotentsiaali parandamine	Koolitusüritustel osalenud inimeste arv	Viimase kolme aasta jooksul koolitusürituse või koolitusprogrammi läbinud inimeste hulk (arv)
	Nõustamisteenust kasutavate ettevõtete arv	Nõustamisteenust kasutavate ettevõtete, tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude arv (arv)

Eesmärgid	Eesmärkidega seotud alusnäitajad	
	Näitaja	Määratlus (ja mõõtmine)
Tehnilise ja majandusliku tulemuslikkuse arendamine ja uuenduste toetamine	Ei leitud	
Keskkonnavaldkonnaga seotud konkreetsed eesmärgid		
Mullakaitse tõhustamine	Mullaerosiooni-ohus olev maa ja erosioonivastased meetmed	Puu- ja köögiviljatootmiseks kasutatava mullaerosiooni-ohus oleva maa ^(?) pindala, kus rakendatakse erosioonivastaseid meetmeid (ha)
Vee kvaliteedi säilitamise või tõstmise tõhustamine	Ala, kus väetiste kasutamist vähendatakse / paremini hallatakse	Puu- ja köögiviljatootmiseks kasutatav maa, kus tuleb väetiste kasutamist vähendada või paremini hallata (ha)
Veevarude säästva kasutamise tõhustamine	Ala, kus kohaldatakse vee säästmise meetmeid	Puu- ja köögiviljatootmiseks kasutatav maa, kus kohaldatakse vee säästmise meetmeid (ha)
Elupaikade ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse tõhustamine	Mahepõllumajanduslik tootmine	Mahepõllumajanduslikuks puu- ja/või köögiviljatootmiseks kasutatav maa (ha)
	Integreeritud tootmine	Integreeritud puu- ja/või köögiviljatootmiseks kasutatav maa (ha)
	Elupaikade ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse tõhustamise muud tegevused	Ala, kus viiakse läbi muid tegevusi elupaikade ja elurikkuse kaitseks (ha)
Maastikukaitse tõhustamine	Ei leitud	
Kliimamuutuste leevendamise tõhustamine – tootmine	Kasvuhoonete kütmine – energiatõhusus	Kasvuhoonete kütmiseks kasutatava energia hinnanguline tarbimine aastas energiaallika tüübi kaupa (tonni/liitrit/m ³ /kWh ühe tonni turustatud toodangu kohta)
Kliimamuutuse leevendamise tõhustamine – vedu	Vedu – energiatõhusus	Kasvuhoonete kütmiseks kasutatava energia hinnanguline tarbimine aastas sisetranspordi eesmärgil ⁽⁴⁾ (liitrit/m ³ /kWh ühe tonni turustatud toodangu kohta)
Õhu kvaliteedi säilitamise või tõstmise tõhustamine – vedu		
Tekkivate jäätmete mahu vähendamine	Ei leitud	

⁽¹⁾ Tegevliikmed on need liikmed, kes tarnivad tooteid tootjaorganisatsioonidele ja tootjaorganisatsioonide liitudele.

⁽²⁾ „Kvaliteedinõuetega” on siinkohal ette nähtud hulk tootmismeetoditega seotud üksikasjalikke kohustusi a) mille järgimist kontrollib sõltumatu kontrolliasutus, ja b) millega tagatakse lõpptoote kvaliteet, mis i) riiklike-, taime- või keskkonnanormide puhul ületab oluliselt tavapäraseid kaubandusstandardeid ja ii) vastab olemasolevatele või prognoositavatele turuvõimalustele. Kvaliteedikavade peamised liigid hõlmavad järgmist: a) sertifitseeritud mahepõllumajanduslik tootmine; b) kaitstud geograafilised tähised ja kaitstud päritolunimetused, c) sertifitseeritud integreeritud tootmine, d) eraviisilised sertifitseeritud tootekvaliteedi kavad.

⁽³⁾ „Pinnaerosiooni ohus” on mis tahes veerjas maalapp, mille kalle on suurem kui 10 % ja mille suhtes kas on või ei ole võetud erosioonivastaseid meetmeid (nt muldkate, külvikord jne). Kui asjaomane teave on kättesaadav, võib liikmesriik selle asemel kasutada järgmist määratlust: „Pinnaerosiooni ohus” viitab mis tahes maalpile, mille hinnanguline pinnase kadu on suurem pinnase tekkimise loomulikust määrast ja mille suhtes kas on või ei ole võetud erosioonivastaseid meetmeid (nt muldkate, külvikord jne).

⁽⁴⁾ Sisetransport tähendab toodangu transportimist liikmeks olevatest ettevõtetest tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liitu.

IX LISA

ARTIKLI 60 LÕIKES 1 OSUTATUD RAKENDUSKAVADE TINGIMUSTELE MITTEVASTAVATE TOIMINGUTE JA KULUDE LOETELU

1. Üldised tootmiskulud, eelkõige: taimekaitsetoodetega, sealhulgas integreeritud tõrjeainete, väetiste ja muude lisanditega seotud kulud; pakkimis-, säilitus- ja pakendamiskulud, ka uute protsesside raames, pakendikulud; kogumis- või veokulud (sise- või välisvedu); tegevuskulud (eelkõige elekter, kütus ja tehniline hooldus), välja arvatud:

- kvaliteedi parandamise meetmetega seotud erikulud. Igal juhul ei vasta toetuse saamise tingimustele seemnete, seeneniidistiku ja üheaastaste taimedega seotud kulud (ka sertifitseeritud);
- erikulud, mis on seotud mahepõllumajanduslikus, integreeritud või tavalises tootmises kasutatavate orgaaniliste taimekaitsevahenditega (nt feromoonid ja looduslikud fütogaagid);
- veo, sortimise ja pakkimise erikulud, mis on seotud artiklites 81 ja 82 osutatud tasuta jagamisega;
- erikulud, mis on seotud keskkonnakaitsemeetmetega, sh keskkonnasäästliku pakendikäitlusega;
- erikulud, mis on seotud mahepõllumajandusliku, integreeritud või eksperimentaaltootmisega, sh mahepõllumajanduslikud seemned ja seemikud. Liikmesriigi pädev asutus kehtestab katsetootmise toetuse saamise tingimustele vastamise kriteeriumid, võttes arvesse menetluse või põhimõtte uudsust ja kaasnevat riski;
- erikulud, mis on seotud käesoleva määruse II jaotises osutatud normidele vastavuse, taimetervise eeskirjade ja maksimaalse jääkainete sisalduse järelevalve tagamisega.

Erikulud on lisakulud, mis arvutatakse tavakulude ja tegelikult kantud kulude vahena.

Iga osutatud abikõlblike erikulude liigi jaoks võivad liikmesriigid võrreldes tavakuludega tekkivate lisakulude arvutamiseks kinnitada nõuetekohaselt põhjendatud standardsed kindlad summad.

2. Haldus- ja personalikulud, v.a rakendusfondide ja rakenduskavade rakendamisega seotud kulud, sealhulgas:

a) rakendusfondi või -kavaga konkreetselt seotud üldkulud, sealhulgas juhtimis- ja personalikulud, aruanded ja hindamisuuringud ning raamatupidamiskulud ja rahastamisarvestuse halduskulud, mis makstakse standardse kindla summana, mille suurus on 2 % heakskiidetud rakendusfondist, mis on vastavalt artiklile 64 heaks kiidetud, ja kuni 180 000 eurot, hõlmates nii ELi kui tootjaorganisatsioonide abi.

Tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitude esitatud rakenduskavade puhul arvutatakse esimese lõiguga ettenähtud üldkulud lisaks iga tootjaorganisatsiooni üldkuludele, mis piirduvad maksimaalselt 1 250 000 euroga tootjaorganisatsioonide liidu kohta.

Liikmesriigid võivad rahastamise puhul siiski piirduda tegelike kuludega, sel juhul peaksid nad määratlema abikõlblikud kulud;

b) meetmetest tingitud personalikulud, sealhulgas töötasukulud, kui tootjaorganisatsioon, tootjaorganisatsioonide liit või tütarettevõte on need otseselt kandnud, nagu on osutatud artikli 50 lõikes 9:

i) kõrge kvaliteeditaseme saavutamiseks või säilitamiseks või keskkonnakaitseks;

ii) turustamise taseme parandamiseks.

Kõnealuste meetmete rakendamine nõuab eelkõige pädevaid töötajaid. Kui tootjaorganisatsioon kasutab sellistel juhtudel oma või liikmestootjate töötajaid, tuleb töötatud aeg dokumenteerida.

Kui liikmesriik soovib pakkuda alternatiivi rahastamise piiramisele tegelike kuludega, peab ta kõikide eespool nimetatud, abi saamise tingimustele vastavate personalikulude jaoks eelnevalt kinnitama nõuetekohaselt põhjendatud standardse kindla summa, mille suurus võib olla kuni 20 % heakskiidetud rakendusfondist. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib seda protsenti tõsta.

Kõnealuste standardsete kindlate summade taotlemiseks esitavad tootjaorganisatsioonid tõendid tegevuse rakendamise kohta liikmesriigi nõuetele vastavalt.

- c) Tootjaorganisatsioonide ühinemise või omandamise õigusabi- ja halduskulud, samuti riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide või riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide liitude loomisega seotud õigusabi- ja halduskulud; teostatavusuuringud ja ettepanekud, mille eest tootjaorganisatsioonid on seoses sellega tasunud.
3. Kriisiennetuse ja -juhtimise välised tulu- või hinnalisad.
  4. Muud kindlustuskulud kui III jaotise III peatüki 6. jaos osutatud saagikindlustusmeetmed.
  5. Enne rakenduskava algust teostatud muudeks kui artikli 48 lõikes 3, artikli 49 lõikes 3 ja artiklis 74 osutatud toiminguteks võetud laenude tagasimaksud.
  6. Hoonestamata maa ost, mille maksumus ületab 10 % kogu asjaomase toimingu toetuskõlblikest kuludest, v.a juhul, kui ost on vajalik rakenduskavas sisalduva investeringu tegemiseks; nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võib keskkonnakaitsemeetmete korral määrata kõrgema protsendimäära.
  7. Kohtumiste ja koolitusprogrammide kulud, v.a sellised kulud, mis on seotud rakenduskavaga, sealhulgas osalejate päevarahad ning transpordi- ja elamiskulud (vajaduse korral ühtse määra alusel).
  8. Tootjaorganisatsiooni liikmete poolt väljaspool ELi toodetud kogustega seotud toimingud või kulud.
  9. Toimingud, mis võivad kahjustada konkurentsi tootjaorganisatsiooni muus majandustegevuses.
  10. Kasutatud seadmed, mille ostmiseks on eelneva seitsme aasta jooksul kasutatud ELi või riigi toetust.
  11. Investeeringud transpordivahenditesse, mida tootjaorganisatsioon kasutab turustamisel või jaotamisel, välja arvatud
    - a) tootjaorganisatsioon põhjendab nõuetekohaselt asjaomasele liikmesriigile investeeringud ettevõttesisestesse transpordiseadmetesse (ostmise hetkel), et investeeringuid kasutatakse üksnes ettevõttesisestesse transpordivahendite jaoks;
    - b) investeeringud transpordivahendite täiendavatesse külmutus- või kliimaseadmetesse.
  12. Üürimine, v.a juhtudel, kui see on liikmesriigi nõuete kohaselt majanduslikult põhjendatud ostmise alternatiiv.
  13. Üüritud kaupade kasutamisel tekkinud kulud.
  14. Liisingulepingutega seotud väljaminekud (maksud, intressid, kindlustuskulud jne) ja kasutuskulud, välja arvatud:
    - a) liising eseme netoturuvaartuse piires ning vastavalt määruse (EÜ) nr 1974/2006 artikli 55 lõike 1 esimese lõigu punktis b sätestatud tingimustele;
    - b) kasutatud seadmete liising, millele ei ole eelneva seitsme aasta jooksul eraldatud Euroopa Liidu ega riiklikku toetust.
  15. Üksikute või geograafilisi viiteid sisaldavate kaubamärkide edendamine, välja arvatud
    - artikli 50 lõikes 9 osutatud tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude ja tütarettevõtjate margitooded/kaubamärgid;

- üldine müügi edendamine ja kvaliteedimärkide edendamine;
- kahe eelmise taande kohased mis tahes pakendite või kaubamärkide reklaami trükkimiskulud tingimusel, et see tegevus on rakenduskavaga ette nähtud.

Geograafilised nimed on lubatud üksnes:

- a) kui need on nõukogu määruses (EÜ) nr 510/2006 ⁽¹⁾ käsitletud kaitstud päritolunimetused või kaitstud geograafilised tähised, või
- b) kui kõikidel juhtudel, mille suhtes punkti a sätet ei kohaldata, on geograafilised nimed peamise sõnumi suhtes teisejärgulised.

Üldise müügi edendamise ja kvaliteedimärkide edendamisega seotud müügiedendamise materjalidel peab olema Euroopa Liidu embleem (üksnes visuaalse meedia puhul) ning järgmine tekst: „Euroopa Liidu abiga rahastatud kampaania”. Tootjaorganisatsioonid, tootjaorganisatsioonide liidud ja artikli 50 lõikes 9 osutatud tüdarettevõtted ei kasuta oma margitoodete/kaubamärkide edendamisel Euroopa Liidu embleemi.

16. Käesolevas loetelus abikõlbmatuna nimetatud toimingute või kuludega seotud alltöövõtu- või allhankelepingud.
17. Käibemaks, v.a tagastamatu käibemaks, millele on osutatud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 71 lõike 3 punktis a.
18. Mis tahes piirkondlikud maksud või fiskaalsed lõivud.
19. Laenuintress, v.a juhul, kui toetust on antud muus vormis kui tagastamatu otsetoetus.
20. Kinnisvara ost, mille soetamiseks on eelneva kümne aasta jooksul kasutatud ELi või riigi toetust.
21. Investeeringud ettevõtete aktsiasse, kui investeeringu puhul on tegemist finantsinvesteeringuga, välja arvatud investeeringud, mis aitavad vahetult kaasa rakenduskava eesmärkide saavutamisele.
22. Muude isikute kui tootjaorganisatsiooni või selle liikmete ja tootjaorganisatsioonide liitude või nende tootjaliikmete või tüdarettevõtjate kantud kulud artikli 50 lõikes 9 osutatud olukorras.
23. Investeeringud või sarnast liiki tegevused, mida ei viida läbi tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või nende tootjaliikmete või tüdarettevõtte ettevõtetes ja/või tööruumides artikli 50 lõikes 9 osutatud olukorras.
24. Tootjaorganisatsiooni võetud allhankega seotud meetmed väljaspool Euroopa Liitu.

⁽¹⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

X LISA

ARTIKLI 76 LÕIKES 2 OSUTATUD TOODETE TURULT KÕRVALDAMISE SUHTES KOHALDATAVAD MIINIMUMNÕUDED

1. Tooted peavad olema:

- terved,
- veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,
- puhtad, praktiliselt nähtava võõrolluseta,
- taimekahjuriteta ja taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,
- ebatavalise pinnaniiskusega,
- mis tahes võõra maitseta ja/või lõhnata.

2. Tooted peavad olema vastavalt liigile piisavalt arenenud ja piisavalt küpsed.

3. Tooted peavad olema sordile ja/või kaubanduslikule tüübile vastavate omadustega.

XI LISA

ARTIKLI 79 LÕIKES 1 OSUTATUD TURULT KÕRVALDAMISE TOETUSE MAKSIMUMSUMMAD

Toode	Maksimumtoetus (EUR/100 kg)
Lillkapsad	10,52
Tomatid	7,25
Õunad	13,22
Viinamarjad	12,03
Aprikoosid	21,26
Nektariinid	19,56
Virsikud	16,49
Pirnid	12,59
Baklažaanid	5,96
Melonid	6,00
Arbuusid	6,00
Apelsinid	21,00
Mandariinid	19,50
Klementiinid	19,50
Satsumad	19,50
Sidrunid	19,50

XII LISA

ARTIKLI 81 LÕIKES 1 OSUTATUD TASUTA JAGAMISEGA KAASNEVAD VEOKULUD

Vahemaa turult kõrvaldamise koha ja tarnimiskoha vahel	Veokulud (eurot/tonn) ⁽¹⁾
Alla 25 km	18,2
25 kuni 200 km	41,4
200 kuni 350 km	54,3
350 kuni 500 km	72,6
500 kuni 750 km	95,3
750 km ja rohkem	108,3

⁽¹⁾ Külmuveolisa: 8,5 eurot/tonn.

XIII LISA

A OSA

ARTIKLI 82 LÕIKES 1 OSUTATUD SORTIMIS-JA PAKKIMISKULUD

Toode	Sortimis-ja pakkimiskulud (euro/tonn)
Õunad	187,7
Pirnid	159,6
Apelsinid	240,8
Klementiinid	296,6
Virsikud	175,1
Nektariinid	205,8
Arbuusid	167,0
Lillkapsad	169,1
Muud tooted	201,1

B OSA

MÄRGE, MIS TULEB KANDA ARTIKLI 82 LÕIKES 2 OSUTATUD TOODETELE

- Продукт, предназначен за бесплатна дистрибуция (Регламент за изпълнение (ЕС) №)
- Producto destinado a su distribución gratuita [Reglamento de ejecución (UE) no]
- Produkt určený k bezplatné distribuci [prováděcí nařízení (EU) č.]
- Produkt til gratis uddeling (gennemførelsesforordning (EU) nr.)
- Zur kostenlosen Verteilung bestimmtes Erzeugnis (Durchführungsverordnung (EU) Nr.)
- Tasuta jagamiseks mõeldud tooted [rakendusmäärus (EL) nr]
- Προϊόν προοριζόμενο για δωρεάν διανομή [εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ.]
- Product for free distribution (Implementing Regulation (EU) No)
- Produit destiné à la distribution gratuite [règlement d'exécution (UE) n°]
- Prodotto destinato alla distribuzione gratuita [regolamento di esecuzione (UE) n.]
- Produkts paredzēts bezmaksas izplatīšanai [Īstenošanas regula (ES) Nr.]
- Nemokamai platinamas produktas [Igyvendinimo reglamentas (ES) Nr.]
- Ingyenes szétosztásra szánt termék (/EU végrehajtási rendelet)
- Prodott destinat għad-distribuzzjoni bla ħlas [Regolament ta' implimentazzjoni (UE) nru.]
- Voor gratis uitreiking bestemd product (Uitvoeringsverordening (EU) nr.)

- Produkt przeznaczony do bezpłatnej dystrybucji [Rozporządzenie wykonawcze (UE) nr]
  - Produto destinado a distribuição gratuita [Regulamento de execução (UE) n.º]
  - Produs destinat distribuirii gratuite [Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr.]
  - Výrobok určený na bezplatnú distribúciu [vykonávacie nariadenie (EÚ) č.]
  - Proizvod, namenjen za prosto razdelitev [Izvedbena uredba (EU) št.]
  - Ilmaisjakeleun tarkoitettu tuote (täytäntöönpanoasetus (EU) N:o)
  - Produkt för gratisutdelning (genomförandeförordning (EU) nr)
-

XIV LISA

Artikli 97 punktis b osutatud teave, mis tuleb liikmesriikide aastaaruandesse lisada

Kogu esitatud teave peab käima aruandeaasta kohta. See peab sisaldama teavet kulutuste kohta, mis tehti pärast aruandeaasta lõppu. Samuti peab see sisaldama teavet aruandeaasta kohta käivate kontrollide ja sanktsioonide kohta, sealhulgas pärast kõnealust aastat tehtud kontrollide ja kohaldatud sanktsioonide kohta. Teave (mis aasta jooksul muutub) peab kehtima aruandeaasta 31. detsembri seisuga.

A OSA — TEAVE TURUKORRALDUSE JAOKS

1. Haldusalane teave

- a) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 I jaotise IV peatüki IVa jao ja II osa II jaotise II peatüki IA jao rakendamiseks vastu võetud riiklikud õigusaktid, sealhulgas aruandeaastal rakendatavate rakenduskavade suhtes kohaldatav säästvate rakenduskavade riiklik strateegia.
- b) Liikmesriikide teabevahetuse kontaktpunktid.
- c) Teave tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude ning tootjarühmade kohta:
  - koodnumber;
  - nimi ja kontaktandmed;
  - tunnustamiskuupäev (tootjarühmade puhul eeltunnustamine);
  - kõik juriidilised isikud või asjaomaste juriidiliste isikute täpselt määratletud osad ja kõik asjaomased tütarettevõttjad;
  - liikmete arv (jaotatuna tootjate ja mittetootjate kaupa), samuti muudatused liikmestaatuses aasta jooksul;
  - puu- ja kõõviljatootmiseks kasutatava haritava maa pindala (kokku ja põhikultuuride kaupa jaotatud), tootehõlmavus ja müüdü lõpptoodete kirjeldus (märkega nende põhiallikatest tingitud väärtusele ja mahule), toodete põhisihtkohad väärtuse järgi (üksikasjadega, mis on seotud värske toodete turul turustatavate toodete, töötlemiseks müüdü toodete ja turult kõrvaldatud toodetega);
  - muudatused ülesehitustes aasta jooksul, eelkõige: äsja tunnustatud või asutatud liidud, tunnustamiste, liitumiste keelamised ja peatamised, kõnealuste sündmuste toimumise kuupäevadega.
- d) Teave tootmisharudevaheliste organisatsioonide kohta:
  - organisatsiooni nimi ja kontaktandmed;
  - tunnustamiskuupäev;
  - tootehõlmavus.

2. Teave asjaomaste kulude kohta

- a) Tootjaorganisatsioonid. Finantsandmed toetusesaaja kohta (tootjaorganisatsioonid ja tootjaorganisatsioonide liidud):
  - rakendusfond: kogusumma, liidu, liikmesriigi (riiklik abi) ja tootjaorganisatsioonide ning liikmete toetused;
  - määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d kohase liidu rahalise abi suuruse kirjeldus;
  - rakenduskava finantsandmed, jaotatuna tootjaorganisatsioonide ja tootjateorganisatsiooni liitude kaupa;
  - turustatud toodangu väärtus: kogusumma ja jaotatuna tootjaorganisatsioone ja tootjateorganisatsiooni liite moodustavate erinevate juriidiliste isikute kaupa;

- rakenduskava kulud, jaotatuna meetmete ja toetuse saamise tingimustele vastavate valitud tegevuste liikide kaupa;
- teave turult kõrvaldatud toodete kohta, jaotatuna toodete ja kuude kaupa ning jaotatuna turult kõrvaldatud toodete kogumahuks ja tasuta jagamise teel kõrvaldatud kogusteks, väljendatuna tonnides;
- volitatud asutuste nimekiri määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103d lõike 4 kohaldamisel.

b) Tootjarühmad. Finantsandmed toetusesaaja kohta:

- kogusumma, Euroopa Liidu, liikmesriigi ja tootjarühma ning liikmete toetused;
- riigi toetus, näidates vahesummad tootjarühmade kohta üleminekuajaperioodi esimesel, teisel, kolmandal, neljandal ja viiendal aastal;
- määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103a lõike 1 punkti b kohase tunnustuse saamiseks vajalike investeeringutega seotud kulutused, jaotatuna liidu, liikmesriigi ja tootjarühma toetuste kaupa;
- turustatud toodangu väärtus, vahesummadega tootjarühmade kohta üleminekuajaperioodi esimesel, teisel, kolmandal, neljandal ja viiendal aastal.

3. Teave riikliku strateegia rakendamise kohta:

- iga rakenduskava rakendamisel saavutatud edusammude kokkuvõtlik kirjeldus, jaotatuna artikli 19 lõike 1 punktis g osutatud meetmeliikide vahel. Kirjeldus peab põhinema finantsnäitajatel ning ühistel tootlus- ja tulemusnäitajatel ning võtma kokku rakenduskavadega seotud tootjaorganisatsioonide edastatud iga-aastastes arenguaruannetes esitatud teabe;
- kui liikmesriik kohaldab määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 182 lõiget 6, tuleb asjaomast riigiabi kirjeldada;
- kokkuvõtte tootjaorganisatsioonide edastatud rakenduskavade vahehindamiste tulemuste kohta, sealhulgas vajaduse korral selliste keskkonnaalaste tegevuste tulemuste kvalitatiivne ja nende mõju hindamine, mille eesmärk on pinnase erosiooni takistamine, taimekaitsevahendite kasutamise vähendamine ja/või parem haldamine, elupaikade kaitsmine, bioloogiline mitmekesisus või maastikukaitse;
- kokkuvõtte riikliku strateegia rakendamisel ja haldamisel tekkinud põhiprobleemidest ning kõikidest võetud meetmetest, sh vajaduse korral märke selle kohta, kas riiklikku strateegiat on ajakohastatud ja ajakohastamise põhjus. Koopia ajakohastatud strateegia kohta tuleb lisada aastaaruandele;
- artikli 110 lõike 1 teise lõigu kohaselt tehtud analüüside kokkuvõtte.

2012. aastal peab aastaaruanne hõlmama ka artikli 127 lõike 4 teises lõigus osutatud hindamisaruannet 2012. aasta kohta.

4. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 203a lõikes 6 osutatud üleminekukorra võimalust kasutavate liikmesriikide kohta heakskiidetud esmatöötajate ja kokkuostjate nimekiri, jaotatuna toodete kaupa.

B OSA — TEAVE RAAMATUPIDAMISARVESTUSE KONTROLLIMISE JA HEAKSKIITMISE JAOKS

5. Teave kontrollide ja sanktsioonide kohta

- liikmesriigi tehtud kontrollid: kontrollitud asutuste üksikasjad ja kontrollimiste kuupäevad;
- kontrollimäärad;
- kontrollide tulemused;
- kohaldatud sanktsioonid.

XV LISA

A OSA

Artikli 98 lõikes 1 osutatud hinna edastamine

Toode	Tüüp/sort	Esitusviis/suurus	Tüüpilised turud
Tomatid	Ümmargune	Suurus 57–100 mm, lahtiselt ligikaudu 5–6 kg pakendites	Flanders (BE) Athens (EL)
	Kobartomat	Lahtiselt ligikaudu 3–6 kg pakendites	Thessaloniki (EL) Almeria (ES)
	Kirsstomat	Ligikaudu 250–500 g alused	Granada (ES) Tenerife (ES) Murcia (ES) Rhône-Méditerranée (FR) Bretagne (FR) Budapest (HU) Lecce (IT) Vittoria (IT) Westland (NL) Kalisko-pleszewski (PL) Algarve (PT) Galați (RO)
Aprikoosid	Kõik tüübid ja sordid	Suurus 45–50 mm Ligikaudu 6–10 kg alused või pakendid	Sofia (BG) Ateena (EL) Thessaloniki (EL) Murcia (ES) Valencia (ES) Rhône-Méditerranée (FR) Budapest (HU) Napoli (IT) Bologna (IT)
Nektariinid	Valge viljalihaga	Suurus A/B Ligikaudu 6–10 kg alused või pakendid	Ateena (EL) Thessaloniki (EL) Lleida (ES)
	Kollase viljalihaga	Suurus A/B Ligikaudu 6–10 kg alused või pakendid	Zaragoza (ES) Rhône-Méditerranée (FR) Ravenna (IT) Forli (IT) Metaponoto (IT)

Toode	Tüüp/sort	Eitusviis/suurus	Tüüpilised turud
Virsikud	Valge viljalihaga	Suurus A/B Ligikaudu 6–10 kg alused või pakendid	Ateena (EL) Thessaloníki (EL) Lleida (ES)
	Kollase viljalihaga	Suurus A/B Ligikaudu 6–10 kg alused või pakendid	Murcia (ES) Huesca (ES) Rhône-Méditerranée (FR) Budapest (HU) Caserta (IT) Forli (IT) Cova da Beira (PT)
Lauaviinamarjad	Muscatel	1 kg alused või pakendid	Ateena (EL)
	Chasselas		Thessaloníki (EL)
	Alphonse Lavallée		Alicante (ES)
	Italia		Murcia (ES)
	Black magic		Rhône-Méditerranée (FR)
	Red Globe		Edelapiirkond (FR)
	Victoria		Budapest (HU)
	Seemneteta (Sugarone/Thomson)		Bari (IT)
Pirnid	Blanquilla	Suurus 55/60, ligikaudu 5–10 kg pakendid	Flandria (BE)
	Conference		Ateena (EL)
	Williams	Suurus 60/65+, ligikaudu 5–10 kg pakendid	Thessaloníki (EL)
	Rocha		Lleida (ES)
	Abbé Fétel	Suurus 65+/75+, ligikaudu 5–10 kg pakendid	Zaragoza (ES)
	Kaiser		Val de Loire — keskus (FR)
	Doyenné du Comice	Suurus 70/75, ligikaudu 5–10 kg pakendid	Budapest (HU)
	Ferrara (IT)		
	Suurus 75/90, ligikaudu 5–10 kg pakendid	Modena (IT)	
		Geldermalsen (NL)	
		Grójecko-warecki (PL)	
		Oeste (PT)	

Toode	Tüüp/sort	Esitusviis/suurus	Tüüpilised turud			
Õunad	Golden delicious	Suurus 70/80, ligikaudu 5–20 kg pakendid	Gleisdorf (AT)			
	Braeburn		Flandria (BE)			
	Jonagold (või Jonagored)		Praha (CZ)			
	Idared		Niedersachsen (DE)			
	Fuji		Ateena (EL)			
	Shampion		Thessaloníki (EL)			
	Granny smith		Lleida (ES)			
	Red delicious ja muud punased sordid		Rhône-Méditerranée (FR)			
	Boskoop		Val de Loire — keskus (FR)			
	Gala		Gala	Suurus 65/70, ligikaudu 5–20 kg pakendid	Edelapiirkond (FR)	
Elstar		Budapest (HU)				
Cox orange		Trento (IT)				
Satsumad	Kõik sordid	Suurus 1-X-2, ligikaudu 10–20 kg pakendid	Bolzano (IT)			
			Geldermalsen (NL)			
			Grójecko-warecki (PL)			
			Lubelsko-sandomierski (PL)			
			Oeste (PT)			
			Mureş (RO)			
			Valencia (ES)			
			Sidrunid	Kõik sordid	Suurus 3–4, ligikaudu 10 kg pakendid	Ateena (EL)
						Thessaloníki (EL)
						Alicante (ES)
Murcia (ES)						
Catania (IT)						
Siracusa (IT)						
Klementiinid	Kõik sordid	Suurus 1-X-3, ligikaudu 5-15 kg pakendid	Ateena (EL)			
			Thessaloníki (EL)			
			Castellon (ES)			
			Valencia (ES)			
			Corigliano (IT)			
			Catania (IT)			

Toode	Tüüp/sort	Eitusviis/suurus	Tüüpilised turud
Mandariinid	Kõik sordid	Suurus 1–2, pakendid ligikaudu 8–10 kg	Ateena (EL) Thessaloníki (EL) Castellon (ES) Valencia (ES) Palermo (IT) Siracusa (IT) Algarve (PT)
Apelsinid	Salustiana	Suurus 6–9, ligikaudu 10–20 kg pakendid	Ateena (EL)
	Navelinas		Thessaloníki (EL)
	Navelate		Alicante (ES)
	Lanelate		Valencia (ES)
	Valencia late		Sevilla (ES)
	Tarocco		Catania (IT)
	Navel		Siracusa (IT)
			Algarve (PT)
Kabatšokid	Kõik sordid	Suurus 14–21, lahtiselt pakendis	Ateena (EL) Thessaloníki (EL) Almeria (ES) Rhône-Méditerranée (FR) Bari (IT) Latina (IT) Barendrecht (NL)
Kirsid	Kõik magusad sordid	Suurus 22 ja rohkem, lahtiselt pakendis	Sofia (BG) Praha (CZ) Rheinland-Pfalz (DE) Ateena (EL) Thessaloníki (EL) Zaragoza (ES) Rhône-Méditerranée (FR) Budapest (HU) Bari (IT) Grójecko-warecki (PL) Cova da Beira (PT) Iași (RO)

Toode	Tüüp/sort	Esitusviis/suurus	Tüüpilised turud
Kurgid	Siledad sordid	Suurus 350–500 g, pakendatud	Sofia (BG) Ateena (EL) Thessaloníki (EL) Almeria (ES) Val de Loire — keskus (FR) Budapest (HU) Bari (IT) Vittoria (IT) Barendrecht (NL) Kalisko-pleszewski (PL)
Küüslauk	Valged	Suurus 50–80 mm, ligikaudu 2–5 kg pakendid	Ateena (EL) Thessaloníki (EL)
	Lillad		Cuenca (ES) Cordoba (ES) Edelapiirkond (FR) Budapest (HU) Rovigo (IT)
Ploomid	Greengage	Suurus vähemalt 35 mm	Sofia (BG)
	Euroopa ploomid (President, Stanley, Cacanska jm)	Suurus vähemalt 35 mm	Baden-Württemberg (DE) Murcia (ES) Edelapiirkond (FR)
	Santa Rosa	Suurus vähemalt 40 mm	Budapest (HU) Modena (IT)
	Jaapani ploomid (Golden Japan jm)	Suurus vähemalt 40 mm	Grójecko-warecki (PL) Argeş (RO) Caraş-Severin (RO)
Paprika	Roheline kandiline	Suurus vähemalt 70 mm	Sofia (BG) Ateena (EL) Thessaloníki (EL)
	Värviline kandiline (punane, kollane jm)		
	Valge	Suurus vähemalt 50 mm	Almeria (ES) Murcia (ES)
	Roheline piklik	Suurus vähemalt 40 mm	Budapest (HU) Brindisi (IT) Vittoria (IT) Westland (NL) Oeste (PT)

Toode	Tüüp/sort	Esitusviis/suurus	Tüüpilised turud
Salat	Jääsalat	Vähemalt 400 g, pakendis 8–12 tükki	Nordrhein-Westfalen (DE) Ateena (EL)
	Muud peasalati sordid (sh Batavia)	Vähemalt 400 g, pakendis 8–12 tükki	Thessaloniki (EL) Almeria (ES) Murcia (ES) Rhône-Méditerranée (FR) Bari (IT) Grubbenvorst (NL) Oeste (PT) London (UK)
Maasikad	Kõik sordid	Pakendid 250/500 g	Flandria (BE) Nordrhein-Westfalen (DE) Huelva (ES) Edelapiirkond (FR) Salerno (IT) Barendrecht (NL) Płocki (PL) Algarve (PT) London (UK)
Kultuurseened	Kinnise kübaraga	Keskmine suurus (30–65 mm)	La Rioja (ES) Val de Loire — keskus (FR) Dublin (IE) Budapest (HU) Barendrecht (NL) Poznański (PL) London (UK)
Kiivid	Hayward	Suurus 105–125 g, ligikaudu 3–10 kg pakendid	Ateena (EL) Edelapiirkond (FR) Latina (IT) Cuneo (IT) Verona (IT) Grande Porto (PT)

B OSA

Artikli 98 lõikes 3 osutatud puu- ja köögiviljade ning muude toodete loetelu

- lillkapsad
- spargel
- baklažaan
- avokaadod

- porgandid
  - sibul
  - oad
  - porrulauk
  - arbuusid
  - melon
  - sarapuupähklid
  - hapukirsid
  - kapsas
  - kartul
-

XVI LISA

IV JAOTISE I PEATÜKI 1. JAOS SÄTESTATUD PIIRIL KEHTIVA HINNA SÜSTEEM

Olenemata kaupade kombineeritud nomenklatuuri tõlgenduseeskirjadest, on toote kirjelduse sõnastus vaid soovituslik. Käesoleva lisa kohaldamisel määratakse IV jaotise I peatüki 1. jaoga ettenähtud korra reguleerimisala kindlaks käesoleva määruse viimase muudatuse vastuvõtmise ajal kehtivate CN-koodide reguleerimisala kohaselt. Kui CN-koodi ees on liide ex, määratakse täiendavate tollimaksude reguleerimisala kindlaks CN-koodide reguleerimisala ja toodete kirjelduste reguleerimisala ning vastava kohaldamisaja alusel.

A OSA

CN-kood	Kirjeldus	Kohaldamisaeg
ex 0702 00 00	Tomatid	1. jaanuar – 31. detsember
ex 0707 00 05	Kurgid ⁽¹⁾	1. jaanuar – 31. detsember
ex 0709 90 80	Artišokid	1. november – 30. juuni
0709 90 70	Kabatšokid	1. jaanuar – 31. detsember
ex 0805 10 20	Magusad apelsinid, värsked	1. detsember – 31. mai
ex 0805 20 10	Klementiinid	1. november – veebruari lõpp
ex 0805 20 30 ex 0805 20 50 ex 0805 20 70 ex 0805 20 90	Mandariinid (k.a tangeriinid ja satsumad); vilkingid jms tsitrushübridid	1. november – veebruari lõpp
ex 0805 50 10	Sidrunid (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>)	1. juuni – 31. mai
ex 0806 10 10	Lauaviinamarjad	21. juuli – 20. november
ex 0808 10 80	Õunad	1. juuli – 30. juuni
ex 0808 20 50	Pirnid	1. juuli – 30. aprill
ex 0809 10 00	Aprikoosid	1. juuni – 31. juuli
ex 0809 20 95	Kirsid, välja arvatud hapukirsid	21. mai – 10. august
ex 0809 30 10 ex 0809 30 90	Virsikud, k.a nektariinid	11. juuni – 30. september
ex 0809 40 05	Ploomid	11. juuni – 30. september

⁽¹⁾ Muud kui käesoleva lisa B osas osutatud kurgid.

B OSA

CN-kood	Kirjeldus	Kohaldamisaeg
ex 0707 00 05	Töötlemiseks ettenähtud kurgid	1. mai – 31. oktoober
ex 0809 20 05	Hapukirsid (<i>Prunus cerasus</i>)	21. mai – 10. august

XVII LISA

ARTIKLIS 135 OSUTATUD TÜÜPILISED TURUD

Liikmesriik/liikmesriigid	Tüüpilised turud
Belgia ja Luksemburg	Brüssel
Bulgaaria	Sofia
Tšehhi Vabariik	Praha
Taani	Kopenhaagen
Saksamaa	Hamburg, München, Frankfurt, Köln, Berliin
Eesti	Tallinn
Iirimaa	Dublin
Kreeka	Ateena, Thessaloníki
Hispaania	Madrid, Barcelona, Sevilla, Bilbao, Zaragoza, Valencia
Prantsusmaa	Pariis-Rungis, Marseille, Rouen, Dieppe, Perpignan, Nantes, Bordeaux, Lyon, Toulouse
Itaalia	Milano
Küpros	Nicosia
Läti	Riia
Leedu	Vilnius
Ungari	Budapest
Malta	Attard
Madalmaad	Rotterdam
Austria	Viin-Inzersdorf
Poola	Ozarów Mazowiecki-Bronisze, Poznan
Portugal	Lissabon, Porto
Rumeenia	Bukarest, Constanța
Sloveenia	Ljubljana
Slovakkia	Bratislava
Soome	Helsingi
Rootsi	Helsingborg, Stockholm
Ühendkuningriik	London

XVIII LISA

IV JAOTISE I PEATÜKI 2. JAOS OSUTATUD TÄIENDAV IMPORDITOLLIMAKS

Olenemata kaupade kombineeritud nomenklatuuri tõlgendamise eeskirjadest, on toote kirjelduse sõnastus vaid soovituslik. Käesoleva määruse lisa kohaldamisel määratakse täiendavate tollimaksude kohaldamisala käesoleva määruse vastuvõtmise ajal kehtivate CN-koodide kohaldamisala alusel.

Järjekorranumber	CN-kood	Kirjeldus	Käivitusperiood	Käivituslävi (tonnides)
78.0015	0702 00 00	Tomatid	— 1. oktoober – 31. mai	481 625
78.0020			— 1. juuni – 30. september	44 251
78.0065	0707 00 05	Kurgid	— 1. mai – 31. oktoober	31 289
78.0075			— 1. november – 30. aprill	26 583
78.0085	0709 90 80	Artišokid	— 1. november – 30. juuni	17 258
78.0100	0709 90 70	Kabatšokid	— 1. jaanuar – 31. detsember	57 955
78.0110	0805 10 20	Apelsinid	— 1. detsember – 31. mai	368 535
78.0120	0805 20 10	Klementiinid	— 1. november – veebruari lõpp	175 110
78.0130	0805 20 30 0805 20 50 0805 20 70 0805 20 90	Mandariinid (k.a tangeriinid ja satsumad); vilkingid ja muud tsitrushübriidid	— 1. november – veebruari lõpp	115 625
78.0155	0805 50 10	Sidrunid	— 1. juuni – 31. detsember	346 366
78.0160			— 1. jaanuar – 31. mai	88 090
78.0170	0806 10 10	Lauaviinamarjad	— 21. juuli – 20. november	80 588
78.0175	0808 10 80	Õunad	— 1. jaanuar – 31. august	916 384
78.0180			— 1. september – 31. detsember	95 396
78.0220	0808 20 50	Pirnid	— 1. jaanuar – 30. aprill	229 646
78.0235			— 1. juuli – 31. detsember	35 541
78.0250	0809 10 00	Aprikoosid	— 1. juuni – 31. juuli	5 794
78.0265	0809 20 95	Kirsid, välja arvatud hapukirsid	— 21. mai – 10. august	30 783
78.0270	0809 30	Virsikud, k.a nektariinid	— 11. juuni – 30. september	5 613
78.0280	0809 40 05	Ploomid	— 11. juuni – 30. september	10 293

XIX LISA

ARTIKLIS 149 OSUTATUD VASTAVUSTABEL

Määrus (EÜ) nr 1580/2007	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 2a	Artikkel 3
Artikkel 3	Artikkel 4
Artikkel 4	Artikkel 5
Artikkel 5	Artikkel 6
Artikkel 6	Artikkel 7
Artikkel 7	Artikkel 8
Artikkel 8	Artikkel 9
Artikkel 9	Artikkel 10
Artikkel 10	Artikkel 11
Artikkel 11	Artikkel 12
Artikkel 12	Artikkel 13
Artikkel 12a	Artikkel 14
Artikkel 13	Artikkel 15
Artikkel 14	—
Artikkel 15	Artikkel 16
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—
Artikkel 18	—
Artikkel 19	—
Artikkel 20	Artikkel 17
Artikkel 20a	Artikkel 18
Artikkel 21	Artikkel 19
Artikkel 22	Artikkel 20
Artikkel 23	Artikkel 21
Artikkel 24	Artikkel 22
Artikkel 25	Artikkel 23

Määrus (EÜ) nr 1580/2007	Käesolev määrus
Artikkel 26	Artikkel 24
Artikkel 27	Artikkel 25
Artikkel 28	Artikkel 26
Artikkel 29	Artikkel 27
Artikkel 30	Artikkel 28
Artikkel 31	Artikkel 29
Artikkel 32	Artikkel 30
Artikkel 33	Artikkel 31
Artikkel 34	Artikkel 33
Artikkel 35	—
Artikkel 36	Artikkel 34
Artikkel 37	Artikkel 35
Artikkel 38	Artikkel 36
Artikkel 39	Artikkel 37
Artikkel 40	Artikkel 38
Artikkel 41	Artikkel 39
Artikkel 42	Artikkel 40
Artikkel 43	Artikkel 41
Artikkel 44	Artikkel 42
Artikkel 45	Artikkel 43
Artikkel 46	Artikkel 44
Artikkel 47	Artikkel 45
Artikkel 48	Artikkel 46
Artikkel 49	Artikkel 47
Artikkel 50	Artikkel 48
Artikkel 51	Artikkel 49
Artikkel 52	Artikkel 50
Artikkel 53	Artikkel 51
Artikkel 54	Artikkel 52
Artikkel 55	Artikkel 53
Artikkel 56	Artikkel 54

Määrus (EÜ) nr 1580/2007	Käesolev määrus
Artikkel 57	Artikkel 55
Artikkel 58	Artikkel 56
Artikkel 59	Artikkel 57
Artikkel 60	Artikkel 58
Artikkel 61	Artiklid 59–60
Artikkel 62	Artikkel 61
Artikkel 63	Artikkel 62
Artikkel 64	Artikkel 63
Artikkel 65	Artikkel 64
Artikkel 66	Artikkel 65
Artikkel 67	Artikkel 66
Artikkel 68	Artikkel 67
Artikkel 69	Artikkel 68
Artikkel 70	Artikkel 69
Artikkel 71	Artikkel 70
Artikkel 72	Artikkel 71
Artikkel 73	Artikkel 72
Artikkel 74	Artikkel 73
Artikkel 75	Artikkel 74
Artikkel 76	Artikkel 75
Artikkel 77	Artikkel 76
Artikkel 78	Artikkel 77
Artikkel 79	Artikkel 78
Artikkel 80	Artikkel 79
Artikkel 81	Artikkel 80
Artikkel 82	Artikkel 81
Artikkel 83	Artikkel 82
Artikkel 84	Artikkel 83
Artikkel 85	Artikkel 84
Artikkel 86	Artikkel 85
Artikkel 87	Artikkel 86

Määrus (EÜ) nr 1580/2007	Käesolev määrus
Artikkel 88	Artikkel 87
Artikkel 89	Artikkel 88
Artikkel 90	Artikkel 89
Artikkel 91	Artikkel 90
Artikkel 92	—
Artikkel 93	Artikkel 91
Artikkel 94	Artikkel 92
Artikkel 94a	Artikkel 93
Artikkel 95	Artikkel 94
Artikkel 96	Artikkel 95 lõige 4
Artikkel 97	Artikkel 95
Artikkel 98	Artikkel 96
Artikkel 99	Artikkel 97
Artikkel 100	Artikkel 99
Artikkel 101	Artikkel 100
Artikkel 102	Artikkel 101
Artikkel 103	Artikkel 102
Artikkel 104	Artikkel 103
Artikkel 105	Artikkel 104
Artikkel 106	Artikkel 105 lõige 1
Artikkel 107	Artikli 105 lõiked 2 ja 3
Artikkel 108	Artikkel 106
Artikkel 109	Artikkel 107
Artikkel 110	Artikkel 108
Artikkel 111	Artikkel 109
Artikkel 112	Artikkel 110
Artikkel 113	Artikkel 111
Artikkel 114	Artikkel 112
Artikkel 115	Artikkel 113
Artikkel 116	Artikkel 114
Artikkel 117	Artikkel 115

Määrus (EÜ) nr 1580/2007	Käesolev määrus
Artikkel 118	Artikkel 116
Artikkel 119	Artikkel 117
Artikkel 120	Artikkel 118
Artikkel 121	Artikkel 119
Artikkel 122	Artikkel 120
Artikkel 123	Artikkel 121
Artikkel 124	Artikkel 122
Artikkel 125	Artikkel 123
Artikkel 126	Artikkel 125
Artikkel 127	Artikkel 126
Artikkel 128	Artikkel 127
Artikkel 129	Artikkel 128
Artikkel 130	Artikkel 129
Artikkel 131	Artikkel 130
Artikkel 132	Artikkel 131
Artikkel 133	Artikkel 132
Artikkel 134	—
Artikkel 135	Artikkel 133
Artikkel 136	Artikkel 134
Artikkel 137	Artikkel 135
Artikkel 138	Artikkel 136
Artikkel 139	Artikkel 137
Artikkel 140	Artikkel 138
Artikkel 141	Artikkel 139
Artikkel 142	Artikkel 140
Artikkel 143	Artikkel 141
Artikkel 144	Artikkel 142
Artikkel 145	Artikkel 143
Artikkel 146	Artikkel 144
Artikkel 147	Artikkel 145
Artikkel 148	Artikkel 146

Määrus (EÜ) nr 1580/2007	Käesolev määrus
Artikkel 149	Artikkel 147
Artikkel 150	Artikkel 148
Artikkel 151	Artikkel 149
Artikkel 152	Artikkel 150
Artikkel 153	Artikkel 151
I lisa	I lisa
II lisa	II lisa
III lisa	III lisa
IV lisa	IV lisa
VI lisa	V lisa
VII lisa	VII lisa
VIII lisa	IX lisa
IX lisa	X lisa
X lisa	XI lisa
XI lisa	XII lisa
XII lisa	XIII lisa
XIII lisa	XIV lisa
XIV lisa	VIII lisa
XV lisa	XVI lisa
XVI lisa	XVII lisa
XVII lisa	XVIII lisa
XVIII lisa	XX lisa

XX LISA

ARTIKLI 150 LÕIKES 2 OSUTATUD MÄÄRUSED

Komisjoni 27. mai 1986. aasta määrus (EMÜ) nr 1764/86, milles sätestatakse tootmistoetuskava alusel tomatitest valmistatud toodete kvaliteedi miinimumnõuded ⁽¹⁾

Komisjoni 28. juuli 1989. aasta määrus (EMÜ) nr 2320/89, milles sätestatakse tootmistoetuskava kohaldamisalasse kuuluvate siirupis ja/või omas mahlas säilitatavate virsikute kvaliteedi miinimumnõuded ⁽²⁾

Komisjoni 3. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 464/1999, millega kehtestatakse säilisploomide toetuskorra suhtes nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/96 üksikasjalikud rakenduseeskirjad, ⁽³⁾ artikkel 2 ja I lisa A ja B osa

Komisjoni 19. juuli 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1573/1999, millega sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/96 üksikasjalikud rakenduseeskirjad nõuete kohta, mis esitatakse tootmistoetuskava raames toetuse saamise tingimustele vastavatele kuivatatud viigimarjadele, ⁽⁴⁾ artikli 1 lõiked 1 ja 2 ning II ja III lisa

Komisjoni 22. juuli 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1621/1999, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/96 üksikasjalikud rakenduseeskirjad teatavate kuivatatud viinamarjade tootmiseks ettenähtud viinamarjasortide kasvatamiseks antava viljelusabi kohta, ⁽⁵⁾ I ja II lisa

Komisjoni 28. juuli 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1666/1999, millega sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/96 üksikasjalikud rakenduseeskirjad teatavate kuivatatud viinamarja sortide turustamise miinimumnõuete puhul ⁽⁶⁾

Komisjoni 23. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1010/2001 tootmistoetuskava raames puuviljasegu suhtes kohaldatavate kvaliteedi miinimumnõuete kohta ⁽⁷⁾

Komisjoni 5. veebruari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 217/2002, milles määratakse kindlaks toetuse saamise tingimused tooraine puhul määruses (EÜ) nr 2201/96 sätestatud tootmistoetuskava kohaldamisel, ⁽⁸⁾ artikkel 3

Komisjoni 29. augusti 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1535/2003, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/96 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljatoodete toetuskavaga, ⁽⁹⁾ artikkel 2

Komisjoni 1. detsembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 2111/2003, milles sätestatakse teatavate tsitrusviljade tootjatele liidu toetuskava kehtestava nõukogu määruse (EÜ) nr 2202/96 üksikasjalikud rakenduseeskirjad, ⁽¹⁰⁾ artikkel 16 ja I lisa

Komisjoni 18. oktoobri 2006. aasta määrus (EMÜ) nr 1559/2006, milles sätestatakse tootmistoetuskava kohaldamisalasse kuuluvate siirupis ja/või omas mahlas säilitatavate „Williamsi” ja „Rocha” pirnide kvaliteedi miinimumnõuded ⁽¹¹⁾

⁽¹⁾ EÜT L 153, 7.6.1986, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 220, 29.7.1989, lk 54.

⁽³⁾ EÜT L 56, 4.3.1999, lk 8.

⁽⁴⁾ EÜT L 187, 20.7.1999, lk 27.

⁽⁵⁾ EÜT L 192, 24.7.1999, lk 21.

⁽⁶⁾ EÜT L 197, 29.7.1999, lk 32.

⁽⁷⁾ EÜT L 140, 24.5.2001, lk 31.

⁽⁸⁾ EÜT L 35, 6.2.2002, lk 11.

⁽⁹⁾ ELT L 218, 30.8.2003, lk 14.

⁽¹⁰⁾ ELT L 317, 2.12.2003, lk 5.

⁽¹¹⁾ ELT L 288, 19.10.2006, lk 22.

Tellimishinnad aastal 2011 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberandjal + DVD-l aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberandjal	ELi 22 ametlikus keeles	770 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt DVD-l	ELi 22 ametlikus keeles	400 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) kord nädalas DVD-l	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	300 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel DVD-l.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

